

The background image is a complex Renaissance painting. It depicts a city built on a hillside, with a large, multi-tiered stone structure, possibly a cathedral or fortress, under construction or in ruins. The architecture features many arched windows and doorways. In the foreground, a group of people, including a man in a white robe and a man in a blue robe, are gathered around a large stone block. Other figures are seen working with tools and materials. The sky is filled with dramatic, swirling clouds. The overall scene suggests a period of significant urban development or reconstruction.

**Англо-український
термінологічний
словник
з мистецтвознавства**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

О. Я. Присяжнюк
Н. О. Коваль

***Англо-український
термінологічний словник
з мистецтвознавства***

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2020

УДК 7(038)811.111:811.161.2

П75

*Рекомендовано до друку НМК ОНУ імені І. І. Мечникова
Протокол № 6 від 15 жовтня 2020 року*

Рецензенти:

І. М. Дерік – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

В. Ю. Неклєсова – доктор філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Консультант з української мови - Т. В. Тоненчук – кандидат філологічних наук, асистент кафедри іноземних мов природничих факультетів Чернівецького університету імені Юрія Федьковича

Присяжнюк О. Я.

П75 Англо-український термінологічний словник з мистецтвознавства / О. Я. Присяжнюк, Н. О. Коваль. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. –158 с.

ISBN 978-617-7790-19-7

Словник містить понад 2000 термінів та виразів, які побутують у мистецтвознавстві, та найуживаніші поняття теорії й історії мистецтв.

Призначений для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» I–IV років навчання спеціальності 034 Культурологія, денної та заочної форм навчання. Видання допоможе усім зацікавленим поглибити свої знання із світової культури та художньо-мистецької практики.

ISBN 978-617-7790-19-7

© Присяжнюк О. Я., Коваль Н. О., 2020

ПЕРЕДМОВА

Пропонований англійсько-український термінологічний словник з мистецтвознавства призначений насамперед для студентів бакалаврів та магістрів факультету історії та філософії спеціальності 034 Культурологія, денного та заочного відділення, а також для усіх, хто цікавиться мистецтвом.

Словник містить понад 2000 одиниць загальнолітературної та загальномистецтвознавчої лексики, а також необхідну вузькоспеціальну термінологію із живопису, графіки, скульптури та архітектури. При укладанні словника зроблено акцент на аналізі сполучуваності слів, на особливостях використання слів у професійній сфері та на їхньому стилістичному забарвленні.

В основу відбору лексичних одиниць і побудови словникових статей покладено основні лінгвометодичні засади: принцип частотності, словотвірний принцип, тематичний принцип, алфавітний принцип, а також інформативна цінність та комунікативна значущість.

Принцип рангової частотності: відбір лексичних одиниць із високим рангом, тобто таких слів, які вжито в більшості джерел.

Принцип тематичної активності: відібрано слова, словосполучення та значення багатозначних слів, які відповідають тематиці цього словника, наприклад, stand [stænd] в бути міцним, стійким (про фарбу, про колір); витримати перевірку часом (про картину, фреску). До словника включено також слова та словосполучення релігійного і церковного змісту, з міфології та біблійної тематики, а також назви деяких коштовних та напівкоштовних каменів, предметів одягу та прикрас, знання яких має допомогти при перекладі загальномистецтвознавчої та вузькоспеціальної літератури. Щоб полегшити засвоєння окремих найбільш складних реалій зі сфери культури та мистецтва, а також професіоналізмів, подано їх тлумачення, де можливо, з перекладом.

Також було використано **словотворчий принцип**: до мінімуму увійшли тематично зумовлені похідні та складні слова, утворені від основної лексики. Засвоївши словотвірну активність найбільш продуктивних суфіксів та префіксів, студенти повинні навчитися користуватися словотвірними засобами самостійно як на рецептивному, так і на репродуктивному рівні. До багатьох заголовних слів наведено синоніми, частково призначені для так званого пасивного засвоєння. Однак з огляду на досить хитку межу між активною та пасивною лексикою, подібне розмежування не зроблено. З метою кращого розуміння значень окремих лексичних одиниць або окремих значень складних слів, а також для здійснення цілей усної комунікації за вузькоспеціальною або загальною мистецтвознавчою тематикою, автори наводять приклади вживання слів у вільних словосполученнях або у реченнях, перекладених українською мовою.

Адекватний, а не дослівний переклад повинен допомогти студентам навчитися точно передавати зміст та стильове забарвлення англійського речення. Деякі вільні словосполучення є одночасно так званими термінологічними словосполученнями, що позначають якесь поняття або процес. Заголовні слова наведено з транскрипцією відповідно до <https://woordhunt.ru>. Транскрипція набуває великого значення щодо інтернаціональних слів та похідних від них, великий відсоток яких міститься у цьому словнику. Студенти зазвичай легко впізнають ці слова в тексті, але великі труднощі для них представляє правильна вимова цих слів, а іноді й переклад (тут діє інтерференція рідної мови).

Граматичні омоніми подано під римськими цифрами, а окремі значення в середині певної частини мови – під арабськими. Синоніми стоять у косих дужках. Для неправильних дієслів наведено три основні форми. Для деяких дієслів вказано прийменникове керування. Для іменників подано нерегулярно утворені форми множини з транскрипцією. Тільда замінює найголовніше слово.

Використано наступні скорочення: амер. – американський, архіт. – термін архітектури, бібл. – біблеїзм, граф. – графіка, давньогрец. – давньогрецький, давньорим. – давньоримський, грец. – грецький, рим. – римський, жив. – живопис, мист. – мистецтво, іст. – історичний, іт. – італійська мова, лат. – латинська мова, мін. – термін мінералогії, міф. – міфологія, зв. – звичайно, перен. – переносно, переносне значення, поліграф. – поліграфічний, поет. – поетичний, рел. – слово, вираз, що стосуються релігії, ск. – скульптура, збірн. – збірний, театр. – театральний термін, фр. – французька мова, хім. – термін хімії, церк. – церковний; a – adjective, adv – adverb, n – noun, pl – plural, prep – preposition, syn. – synonym, ant. – antonym, v – verb, e.g. – foreexample (наприклад).

Автори використовували наступні джерела:

- 1) Dictionary of English Language and Culture. Longman, 2005. 1620 p.;
- 2) [http://www.bridgeman.co.uk/Bridgeman Art Library](http://www.bridgeman.co.uk/Bridgeman%20Art%20Library);
- 3) [http://www.search.eb.com/Encyclopedia "Britannica"](http://www.search.eb.com/Encyclopedia%20Britannica).

A

Abacus ['æbəkəs] *n* (*pl -ci, -es*) *archim.* абака, верхня плита капітелі, колони, напівколони, пілястри; має квадратні обриси з прямими (доричний, іонічний ордери) або увігнутими (корінфський ордер) краями

absorption [əb'sɔ:rpʃən] *n* **1.** поглинання; вбирання, всмоктування; **2.** заглибленість; one's ~ with the sea чийсь глибокий інтерес до моря

abstract ['æbstɹækt] **I.** *n* твір абстрактного мистецтва. *Syn.* abstraction; • this artist is known for his ~ s based on geometry; **II.** *a* абстрактний. *Syn.* non-figurative, nonrepresentational; ~ art абстрактне мистецтво

abstractionist *n* художник-абстракціоніст

abutment [ə'batmənt] *n* *archim.* контрфорс; пілястр; *Syn.* pier, pilaster

academic [ˌækə'demɪk] *a* **1.** те, що стосується академії; **2.** канонічний, традиційний; ~ painting академічний живопис

academism [ə'kædəmɪzəm] *n* академізм

academy [ə'kædəmɪ] *n* **1.** академія; Academy of Arts Художня академія; the Academy 1) Лондонська академія мистецтв; 2) щорічна виставка Лондонської академії мистецтв; **2.** художнє училище; • he operated his studio as a kind of ~ where younger men could learn the traditions of European painting він перетворив свою майстерню на своєрідну художню школу, де молоді люди могли вивчати традиції європейського живопису

academy-figure [ə'kædəmɪ fɪgə] *n* *жив.* акт (малюнок)

acanthus [ə'kænθəs] *n* *archim.* акант, архітектурний орнамент у вигляді листя аканта

accentuate smth. [æk'sentʃueɪt] *v* акцентувати, виділяти. *Syn.* emphasize, stress; to ~ pose, light and form виділяти позу, світло і форму; • the framework becomes more ~ d and pronounced каркас стає більш вираженим

accomplish [ə'kɒmplɪʃ] *v* **1.** виконати, закінчити, зробити; *Syn.* fulfil, complete, carry out, perform; **2.** досягти (успіху); *Syn.* achieve, succeed; to ~ one's task виконати своє завдання; • he ~ ed something really beautiful він досяг чогось справді чудового

accomplished *a* майстерний, досвідчений; *Syn.* experienced, proficient, educated, skilled; ~ artist майстерний художник

accomplishment *n* **1.** досягнення; *Syn.* achievement, attainment; this painter's best ~ найкраще досягнення цього живописця; **2.** виконання, завершення; *Syn.* completion, fulfillment; • Michelangelo did not live to see the ~ of the Basilica of St. Peter Мікеланджело не дожив до закінчення будівництва собору Святого Петра

accordance [ə'kɔ:dəns] *n* згода, відповідність; in ~ with відповідно до

accuracy ['ækjʊrəsi] *n* точність, правильність; *Syn.* exactness, precision, correctness; ~ of a drawing правильність малюнка

accurate ['ækjʊrɪt] *a* точний; *Syn.* exact, precise, correct; ~ drawing правильний малюнок

acetone ['æsitoun] *n* ацетон

achieve [ə'tʃi:v] *v* **1.** досягти, домогтися, зробити; *Syn.* accomplish, attain, gain; to ~ one's aim досягти своєї мети; to ~ a great success досягати великого успіху; to ~ a masterpiece створити шедевр; **2.** виконати (успішно); *Syn.* fulfil, execute, perform; to ~ one's laborious task виконати важку роботу

achievement *n* **1.** досягнення, звершення; *Syn.* accomplishment, attainment; **2.** виконання; *Syn.* fulfillment, performance

achromatic [ˌækro(u)'mæɪtɪk] *a* безбарвний, позбавлений забарвлення; *Syn.* Colourless

acid ['æsid] *n* кислота; ~ polishing полірування кислотою

acoustic [ə'ku:stɪk] *a* акустичний; ~ vault *apxim.* акустичний звід

acoustics [ə'ku:stɪks] *n* *apxim.* акустика, акустичні властивості споруди

acquire [ə'kwaiə] *v* **1.** купувати, досягати; *Syn.* gain, attain; to ~ distinction досягти популярності; to ~ experience, skill набути досвіду, навичок; **2.** купувати; *Syn.* get, obtain; • these paintings were ~ d from private collections ці картини придбали з приватних колекцій

acquisition [ˌækwi'ziʃ(ə)n] *n* придбання; the museum's last ~ останнє придбання музею

acrolith [ə'kroulɪθ] *n* акроліт, скульптура, зроблена з різних матеріалів (зазвичай голова, руки і ноги – з каменю, інше – з дерева)

acropolis [ə'kropəlɪs] *n* верхня укріплена частина грецького міста; the Acropolis афінський Акрополь

acroter [ə'kroutə] *n* *apxim.* *Syn.* acroterium, acroterion; **1.** акротер, орнамент на парапетній стінці; **2.** невеликий п'єдестал для статуї або орнаменту; **3.** скульптурна прикраса (статуя, пальметта), що розміщують над кутами фронтона архітектурної споруди

actual ['æktʃuəl] *a* дійсний, наявний; *Syn.* real, true; ~ size (life size) натуральна величина

actuality of figures реальність фігур

actually ['æktʃuəlɪ] *adv* насправді, фактично; *Syn.* in fact, really; scene ~ observed in nature сцена, яка насправді спостерігають у природі

adherent [əd'hɪəənt] **I.** *n* прихильник; *Syn.* follower; **II.** *a* липкий, клейкий; *Syn.* adhesive

adjust [ə'dʒʌst] *v* встановлювати; *Syn.* fix, regulate; to ~ an easel встановлювати мольберт

admirable ['ædmərə(ə)bl] *a* чудовий; *Syn.* splendid, pleasing, wonderful, excellent

admire [əd'maɪə] *v* захоплюватися, милуватися; *Syn.* delight in, marvel; • the original plan for the frescoes of the Sistine Chapel was very different from the one we can ~ today початковий проєкт фресок для Сікстинської капели дуже відрізнявся від справжнього, яким ми захоплюємося сьогодні

adobe [ə'dəʊbɪ] *n* сирець, саман; *Syn.* sun-dried brick, loambrick (сирцева цегла з глини з додаванням різаної соломи та ін.; будівельний матеріал з давніх-давен поширений у безлісих районах)

adore [ə'dɔ:] *v* любити, поклонятися; *Syn.* worship, idolize; to ~ one's style (manner, palette) любити чий-небудь стиль (чийсь манеру, палітру); Adoration of the Magi поклоніння волхвів

adorn [ə'dɔ:n] *v* прикрашати; *Syn.* embellish, ornament, beautify, decorate

adornment [ə'dɔ:nmənt] *n* прикраса; *Syn.* embellishment, decoration

advance [əd'vɑ:ns] *n* **1.** просування; **2.** успіх, прогрес; **3.** випередження; to be in ~ of one's time випереджати свій час

aerial ['eəriəl] *a* повітряний; *Syn.* air, airy; ~ perspective повітряна перспектива; ~ tints *жив.* відтінки, за допомогою яких зображують перспективу

aesthetic [i:s'θetik] *a* естетичний

aestheticism [i:s'θetisi:zm] *n* естетизм, естетство

aesthetics [i:s'θetiks] *n* естетика

affect [ə'fekt] *v* впливати, вражати; *Syn.* influence; to ~ one's art впливати на чийсь мистецтво; • I was not ~ ed by his sculpture мене не вразила його скульптура

agate ['ægət] *n* агат

age [eidʒ] **I.** *n* **1.** 1) вік; at the ~ of twenty у двадцять років; 2) тривалість життя; to estimate the ~ of the picture визначити «вік» картини; **2.** епоха, століття, період; *Syn.* epoch, era, period; the Middle Ages середні віки; golden ~ of art золотий вік мистецтва; **II.** *v* **1.** старіти; *Syn.* grow old; • his art has not ~ d його мистецтво не постаріло; **2.** піддавати штучному зістарюванню; to ~ bronze «зістарювати» бронзу; artificial ~ ing штучне «зістарювання»

aim [eɪm] **I.** *n* мета, задум; *Syn.* purpose, ambition, goal; the ~ of art мета мистецтва; • he attains his ~ by using light colours він досягає своєї мети, використовуючи світлі тони; **II.** *v* прагнути (до чого-небудь), ставити (щонебудь) за мету; *Syn.* endeavour, purpose, aspire (to); to ~ at perfection прагнути до досконалості; aim at exactness in one's design прагнути до чіткості композиції; • the sculptor never ~ ed at idealizing his figures скульптор ніколи не прагнув ідеалізувати свої фігури

air [eə] *n* **1.** повітря; in the open ~ на пленері; **2.** вид, манери, вираз обличчя; *Syn.* appearance, looks, manner; the ~ of a youth вид (манери юнака)

airy ['eəri] *a* повітряний

airiness ['eəri:nɪs] *n* легкість, граціозність; *Syn.* lightness, gracefulness; • Watteau's emphasis on ~ influenced his contemporaries характерне для Ватто підкреслення граціозності вплинуло на творчість його сучасників

aisle [aɪl] *n* *церк.* **1.** неф церкви; **2.** прохід між рядами в церкві

alabaster ['æləbɑ:stə] *n* алебастр, гіпс; *Syn.* gypsum; ~ glass *apxim.* молочне скло

album ['ælbəm] *n* альбом

alcove ['ælkouv] *n* альков, ніша; *Syn.* recess, niche

alizarin [ə'lizərin] *n* *xim.* алізарин; ~ colours алізаринові барвники; *жив.* ~ brown коричнева алізаринова; ~ crimson малинова алізаринова; ~ carmine кармінна алізаринова

alla prima *жив.* ала прима, написана відразу, живопис по сирому, виконання живописної роботи в один сеанс

allegoric (al) [ˌælə'gɔːrɪk(əl)] *a* алегоричний

allegorically *adv.* алегорично

allegory ['æliɡəri] *n* алегорія, іносказання

alloy ['æləɪ] *n* сплав; • bronze is an ~ of copper and tin бронза є сплавом міді та олова

altar ['ɔːltə] *n* *церк.* вівтар (the most sacred part in Christian churches); ~ cloth вівтарне полотно

altarpiece *n* запрестольний образ, запрестольна скульптура

alter ['ɔːltə] *v* змінювати(ся), переробляти; *Syn.* change, remake, vary, transform; • the picture has been ~ ed since my last visit картину переробили після мого останнього візиту

alteration [ˌɔːltə'reɪʃn] *n* зміна; *Syn.* change

alternate ['ɔːltəneɪt] *v* чергуватися; *Syn.* take turns; • free standing figures ~ with painted statuettes фігури, що вільно стоять, чергуються з маленькими статуетками

alternation *n* чергування, зміна; *Syn.* interchange; rhythmic ~ of light and shade ритмічне чергування світла та тіні

amateur ['æmətəː] *n* любитель, непрофесіонал; *Syn.* dilettante; ~ artist художник-аматор

amateurism [ˌæmə'tɔːrɪzəm] *n* дилетантизм; *Syn.* dilettantism

amateurish *a* непрофесійний, дилетантський; • his water-colours were ~ його акварелі були непрофесійними

amaze [ə'meɪz] *v* дивувати, вражати; *Syn.* surprise, astonish; • I was ~ d by his incredible creative power я був вражений його неймовірною творчою силою

amazing *a* дивовижний, неймовірний, здатний вражити; *Syn.* surprising, astonishing; ~ likeness неймовірна подібність

amber ['æmbə] *n* **1.** бурштин; **2.** жовтий колір, колір бурштину

ambition [æm'bɪʃn] *n* **1.** честолюбний задум, мрія; *Syn.* aspiration; to achieve ~ s здійснювати честолюбні мрії; **2.** мета; *Syn.* aim, purpose, goal; • it was his ~ to become a fine portraitist його метою було стати хорошим портретистом

ambitious [æm'bɪʃəs] *a* **1.** честолюбний; *Syn.* aspiring; • his ~ dream was to achieve a masterpiece його честолюбною мрією було створити шедевр; **2.** претензійний; *Syn.* pretentious, affected; • this sculpture was one of his most ~ in conception ця скульптура була одним з його найбільш претензійних за задумом творів

amethyst ['æmɪθɪst] *n* аметист

amorphous [ə'm:ɔfə:s] *a* аморфний, безформний; *Syn.* shapeless

amphora ['æmfərə] *n* давньогрец. амфора; two-handed ~ амфора з двома ручками

anatomy [ə'nætəmi] *n* анатомія; human ~ анатомія людини; plastic ~ пластична анатомія

anatomically *adv* анатомічно; • the drawing is ~ correct малюнок анатомічно правильний

ancestor ['ænsɪstə] *n* **1.** предок; *Syn.* forefather, forebear; • his ~ s were talented Ukrainian sculptors його предками були талановиті українські скульптори; **2.** попередник; *Syn.* forerunner, forebear, predecessor; • Delacroix might be called the ~ of Impressionist trends Делакруа можна назвати попередником імпресіоністських тенденцій

ancient ['eɪnʃənt] *a* древній, давній, античний, старовинний; *Syn.* antique; ~ art древнє (античне) мистецтво; ~ monuments стародавні пам'ятники (пам'ятники старовини); ~ furniture старовинні меблі; the ~ s *n pl* стародавні народи

angular ['æŋɡjʊlə] *a* **1.** кутовий; ~ perspective кутова перспектива; **2.** незграбний; ~ forms незграбні форми

animalist ['æniməlɪst] *n* художник-аніمالіст; *Syn.* animal painter

anonymous [ə'nɒnɪməs] *a* анонімний; *Syn.* unidentified, nameless; picture by an ~ painter картина невідомого художника

anticipate *v* передчувати, передбачити: to ~ a movement in art, a method, technique, style, theory, discovery передбачити рух у мистецтві, метод, техніку, стиль, теорію, відкриття

antique [æ'nti:k] **I.** *n* пам'ятник старовини, твір античного мистецтва; *Syn.* relic, antiquity; • many ~ s by anonymous sculptors were displayed in Lorenzo Medici garden у саду Лоренцо Медічі стояло багато античних скульптур роботи невідомих скульпторів; **II.** *a* древній, античний; *Syn.* ancient; ~ artists художники античності

antiquities [æn'tɪkwɪtɪz] *n pl* пам'ятники античного світу; *Syn.* relics; to preserve ~ зберігати (оберігати) пам'ятники античності

antiquity [æn'tɪkwɪtɪ] *n* стародавній світ, античність

apocryphal [ə'pɒkrɪfəl] *a* недостовірний, який видають за справжній; *Syn.* not authentic, dubious, fictitious, false; ~ authorship сумнівне, недостовірне авторство

apogee ['æpə(u)dʒi:] *n* апогей, найвища точка; *Syn.* peak, climax, culmination

apostle [ə'pɒsl] *n* **1.** апостол; elongated figures of ~ витягнуті (подовжені фігури) апостолів; **2.** прихильник, проповідник; *Syn.* supporter, advocate; ~ of modernism поборник модерністського мистецтва

appeal [ə'pi:l] *v* залучати, хвилювати; *Syn.* attract, touch, tempt; • abstractionists maintain that their compositions ~ directly without any associations of religious or historic or literary subjects абстракціоністи стверджують, що їх композиції діють на глядача безпосередньо, без будь-яких асоціацій з релігійними, історичними або літературними сюжетами

appear [ə'piə] *v* **1.** (про явища і предмети) з'являтися, показуватися; *Syn.* emerge, become visible; • man ~ s in neolithic painting in hunting scenes людина з'являється в живописі неоліту в сценах полювання; **2.** здаватися, справляти враження; *Syn.* seem; • the artist ~ s to be talented художник справляє враження талановитої людини; **3.** виглядати, мати вигляд; *Syn.* look; • he ~ ed ill and bewildered він виглядав хворим та розгубленим

appearance [ə'piərəns] *n* зовнішність, зовнішній вигляд; *Syn.* exterior, looks; imposing ~ статна зовнішність; • for his portraits he chooses models with noble ~ для своїх портретів він вибирає натурниць зі шляхетною зовнішністю

applied [ə'plaid] *a* прикладна; ~ arts прикладні мистецтва; ~ work твір прикладного мистецтва

appliqué [æ'plikei] *n* *фр.* аплікація (вишивка)

apply [ə'plai] *v* застосовувати; *Syn.* employ, use, utilize; • to ~ various standards to a work of art застосовувати різні критерії до твору мистецтва

appreciate [ə'pri:ʃieit] *v* **1.** цінувати, бути вдячним (за що-небудь), оцінювати гідно; *Syn.* value, esteem, prize; to ~ smb's help цінувати чию-небудь допомогу; • the Cubists highly ~ d negro art кубісти високо цінували негритянське мистецтво; **2.** усвідомлювати, розбиратися в чому-небудь, розумітися на чому-небудь; *Syn.* to be aware of; to ~ differences in colours розумітися на відмінностях кольорів

appreciation *n* **1.** висока оцінка; *Syn.* grateful recognition; • he had never heard words of ~ from his teacher він ніколи не чув слів визнання від свого вчителя; **2.** розуміння чогось; *Syn.* awareness; • many American painters developed an ~ of a simple life and therefore turned to genre painting багато американських живописців добре знали просте життя і тому звернулися до жанрового живопису

apprentice [ə'prentis] *n* учень, підмайстер; to be apprenticed to smb. бути відданим кому-небудь у науку

apprenticeship [ə'prentisʃɪp] *n* вчення, навчання (ремесла, виду мистецтва); to serve (one's) ~ (with smb.) перебувати в навчанні, проходити навчання; • ~ in Rembrandt's studio was his only 'art school' навчання в майстерні Рембрандта було його єдиною «художньою школою»

approach [ə'proutʃ] **I.** *n* підхід (до розгляду будь-якої проблеми); • I do not agree with your ~ to abstract art я не згідний з вашим підходом до абстрактного мистецтва; **II.** *v* наближатися; *Syn.* draw near to; • my work on this picture is ~ ing completion моя робота над цією картиною наближається до завершення; to ~ perfection бути близьким до досконалості

apse [æps] *n* *apxim.* апсида, у давньо-римських базиліках виступ будівлі, напівкруглий, гранований або прямокутний, перекритий півбанею або зімкнутим напівсклепінням; у християнських храмах апсида – вівтарний виступ; eastern ~ східна апсида

aquamarine [ˌækwəmər'i:n] *n* **1.** *мін.* аквамарин; **2.** колір морської хвилі

aquatint [ˈækwətɪnt] *n* акватинта, різновид поглибленої гравюри на металі; метод гравіювання, заснований на протруюванні кислотою поверхні металевої пластини з наплавленим асфальтовим або каніфольним пилом та із зображенням, нанесеним за допомогою пензлика кислототривким лаком

aqueduct [ˈækwɪdʌkt] *n* акведук (споруда у вигляді моста або естакади з водоводом (трубою, лотком, каналом), яку будують у місцях перетину водовода з яром, ущелиною, річкою, дорогою і т. д.)

arabesque [ˌærəˈbesk] **I.** *n* *apxim.* арабеска, орнамент, заснований на примхливому переплетенні геометричних і стилізованих рослинних мотивів, деколи включає напис; склався в арабському мистецтві; **II.** *a* **1.** мавританський, арабський; **2.** фантастичний, химерний; **3.** прикрашений арабесками; ~ motif мавританський, химерний мотив; ~ pattern химерний візерунок

arcade [ɑːˈkeɪd] *n* *apxim.* аркада, ряд однакових арок, що спираються на колони або стовпи; застосовують переважно, влаштовуючи відкриті галереї; blind ~ сліпа аркада

arcaded *a* склепінчастий, з арками

arcature [ɑː kətʃə] *n* *apxim.* склепінна балюстрада

arch [ɑːtʃ] *n* арка, дуга (як форма та як структурний елемент); *Syn.* vault, fornication; a round ~ кругла арка; a pointed ~ готична загострена, стрільчаста арка; a triumphal ~ триумфальна арка; blind ~ глуха арка; oblique ~ коса арка; horseshoe ~ підкововидна арка; moorish ~ мавританська арка; ribbed ~ ребриста арка

archaic [ɑːˈkeɪk] *a* **1.** архаїчний, древній; *Syn.* ancient, antique; **2.** застарілий; *Syn.* outdated, obsolete; ~ methods застарілі способи

archaism [ɑː keɪzɪzəm] *n* архаїзм, архаїчність, архаїчний стиль

archaistic [ɑː keɪˈstɪk] *a* стилізований під старовину, псевдоархаїчний

archangel [ɑːk eɪndʒ(ə)l] *n* *рел.* Архангел

archbishop [ɑːtʃˈbɪʃəp] *n* архієпископ

arched [ɑːtʃt] *a* арочний, склепінчастий; *Syn.* vaulted; ~ galleries склепіння галереї

architect [ɑːkɪtekt] *n* архітектор, зодчий

architectural [ˌɑːkɪˈtektʃərəl] *a* архітектурний; ~ elements, proportions, masses архітектурні елементи, пропорції, обсяги (форми); ~ design архітектурний проект, задум; ~ drawing архітектурний малюнок (креслення); ~ space (milieu) архітектурне середовище

architecture ['ɑ:kitektʃə] *n* архітектура; civic ~ цивільна архітектура; domestic ~ житлова архітектура

architrave ['ɑ:kitreiv] *n* *apxim.* архітрав, нижня з трьох горизонтальних частин антаблемента (верхньої частини споруди), лежить на капітелях колон: має вигляд балки – широкої гладкої (у доричному та тосканському ордерах) або розділеної на три горизонтальних уступи – фасції (в іонічному та корінфському ордерах); *Syn.* epistyle

archivolt ['ɑ:kivoult] *n* *apxim.* архівольт, ліпний орнамент на нижній дузі класичної арки; обрамлення арочного отвору, що виділяє дугу арки з площини стіни

archway ['ɑ: tʃweɪ] *n* склепінчастий прохід, прохід під аркою

area ['eəriə] *n* **1.** площа, простір; **2.** сфера, область; ~ of colour колірна площа, колірне поширення

ark [ɑ:k] *n* *бібл.* Noah's Ark Ноїв Ковчег

armature ['ɑ:mətjuə] *n* **1.** арматура; *Syn.* reinforcement; **2.** ск. каркас; *Syn.* framework

armour ['ɑ:mə] *n* обладунки

armoured ['ɑ:məd] *a* в обладунках; ~ figure фігура в обладунках

arrange [ə'reindz] *v* розташовувати в певному порядку, компоновати; *Syn.* group, dispose; to ~ different objects скомпонувати різні предмети; ~ symmetrically розташувати симетрично, ~ asymmetrically розташувати несиметрично; ~ in a pyramid розташувати у вигляді піраміди; ~ in a vertical format розташувати вертикально

arrangement *n* розташування в певному порядку, композиція; *Syn.* order, composition, grouping; symmetrical ~ симетрична композиція; the ~ of pictures at the exhibition розташування картин на виставці; axial ~ *apxim.* осьове планування

art [ɑ:t] *n* мистецтво; visual, figurative, graphic, fine ~ s, the ~ образотворче мистецтво; abstract ~ абстрактне мистецтво; antique ~ античне мистецтво; applied ~ прикладне мистецтво; decorative ~ декоративне мистецтво; popular, folk ~ народне мистецтво; ~ book книга з мистецтва; ~ critic мистецтвознавець; ~ exhibition художня виставка; ~ dealer торговець творами мистецтва; ~ gallery художня галерея; ~ history історія мистецтва; ~ lover любитель мистецтва; ~ museum художній музей; ~ for ~ 's sake мистецтво для мистецтва; object of ~, piece of ~, a work of ~ твір мистецтва. **Note:** The noun art, especially when used as an uncountable noun, generally applies to the visual arts, and not to music, singing or dancing. It may also mean 'мистецтво, майстерність, вміння'

artificial [ɑ: t'fiʃ(ə)l] *a* штучний

artisan [ɑ:t'izən] *n* ремісник; *Syn.* artificer, handicraftsman, craftsman; skilled ~ майстерний ремісник (майстровий)

artist [ˈɑ:tɪst] *n* художник; a fashionable ~ модний художник; self-taught ~ художник-самоук; mature ~ зрілий художник; amateur ~ художник-аматор; black-and-white (graphic) ~ художник-графік; flagstone (pavement) ~ художник, який малює крейдою на тротуарі; ~'s studio майстерня художника; ~ for textile художник з розпису текстилю; ~ for clothing художник-модельєр

artistic(al) *a* художній, артистичний; ~ appreciation розуміння мистецтва; ~ formulas художні рецепти; ~ endeavour (creation) художня творчість; • all forms of artistic endeavour are encouraged in our country. **Note:** other Ukrainian equivalents of the Ukrainian noun 'творчість': 1) progress through life – *a career*, e.g. I read a book about the career of a famous painter (composer, writer, singer, etc.); 2) a product of the imagination or intellect – *works or paintings, sculptures, (also writings, compositions, etc.)*, e.g. In Levitan's paintings one feels the artist's deep love for Russian landscape; 3) the ability to create – *creative powers*, e.g. At the age of sixty he was still at the height of his creative powers

artistry [ˈɑ:tɪstri] *n* артистизм, художність виконання; the standards of craftsmanship and ~ стандарти майстерності та артистизму

artless [ˈɑ:tɪls] *a* невмілий, *Syn.* unskilful; ~ artisan невмілий ремісник

Ascension of Christ [ə'senʃnəv'kraɪst] *бібл.* Вознесіння Христа

askew [ə'skju:] *a* викривлений, спотворений, зміщений; • two nose-askew portraits were hanging on the wall на стіні висіли два портрети з викривленим носом

aspiration [ˌæspə'reɪʃn] *n* прагнення, сильне бажання досягти чогось; *Syn.* desire, longing, ambition

aspire [ə'spaɪə] *v* (to, after, at) прагнути до, домагатися; *Syn.* desire for, long, aim; to ~ to honours прагнути до почестей

Assumption of Mary [ə'sʌm(p)ʃ(ə)nəv'mæri] *бібл.* Успіння Марії

asymmetric(al) [ˌæsɪ'metrɪk(ə)l] *a* асиметричний

asymmetry [æ'sɪmɪtri] *n* асиметрія, асиметричність

atelier [ˈætəliɛ] *n* майстерня художника; *Syn.* studio, workshop

atlas [ˈætləs] *n* (*pl.* **atlases**) *архит.* атлант, статуя, що підтримує перекриття

atmosphere [ˈætməsfiə] *n* повітря, повітряне середовище (у живописі)

atmospheric [ˌætməs'ferɪk] *a* повітряний

attach [ə'tætʃ] *v* прикріплювати; прив'язувати; *Syn.* fasten, fix, connect

attached [ə'tætʃt] *a* прикріплений, прив'язаний; *архит.* ~ column прикріплена, прив'язана колона; ~ pie прив'язаний пілястр

attain [ə'teɪn] *v* досягати, домагатися; *Syn.* achieve, accomplish, gain; to ~ success досягти успіху; • Hiram Powers was the first American sculptor to ~ international fame Хірам Пауерс був першим американським скульптором, який здобув світову славу

attainment [ə'teɪnmənt] *n* досягнення; *Syn.* achievement, accomplishment; ~ of excellence досягнення досконалості

attempt [ə'tem(p)t] **I.** *n* спроба, проба; *Syn.* endeavour, effort; failed ~ невдала спроба; daring ~ зухвала (смілива) спроба; **II.** *v* пробувати; • he ~ s to master a new painting technique він намагається опанувати нову живописну техніку

attic ['ætik] *n* **1.** мансарда, горище; **2.** *archim.* аттик, стінка над карнизом, який вінчає архітектурну споруду; часто прикрашений рельєфами та написами; зазвичай завершує триумфальну арку

attitude [ætitju:d] *n* **1.** позиція, ставлення; *Syn.* disposition, opinion; ~ towards art ставлення до мистецтва; **2.** поза (у скульптурі, живописі); *Syn.* pose, posture; • I was surprised at a number of very unusual ~ s of his bronze figures я був вражений кількістю дуже незвичайних поз його бронзових фігур

attract [ə'trækt] *v* залучати, притягати; *Syn.* draw; to ~ attention привертати увагу; • her peculiar attitude towards art ~ s me мене приваблює її особливе ставлення до мистецтва

attraction [ə'trækʃn] *n* привабливість, чарівність; *Syn.* fascination, appeal, charm; • spectators find much ~ in this canvas це полотно приваблює глядачів

attractive *a* привабливий, чарівний; *Syn.* appealing, charming, engaging, inviting; ~ landscape чарівний пейзаж; ~ model чарівна натурниця

attribute ['ætribju:t] **I.** *n* відмінна риса, якість, властивість; *Syn.* trait, characteristic, property, quality; **II.** [ə'tribju:t] *v* приписувати (авторство) комусь; відносити до чогось; *Syn.* ascribe, refer, assign (to); • the painting is ~ d to Raphael картину приписують Рафаєлеві

attribution [ˌætri'bju:ʃn] *n* атрибуція, визначення належності твору будь-якому автору

auction ['ɔ:kʃn] **I.** *n* аукціон; **II.** *v* продавати з аукціону

aura [ɔ:rə] *n* легкий подих; ~ of poetic sentiment атмосфера поетичності, настрої поетичності

austere [ɔ:s'tiə] *a* **1.** строгий, суворий; *Syn.* severe, harsh, rigid; ~ style суворий (строгий) стиль; ~ master строгий вчитель; **2.** простий, без розкоші, прикрас; *Syn.* simple, plain; ~ interior простий (без прикрас) інтер'єр

authentic [ɔ:'θentik] *a* справжній, достовірний, оригінальний; *Syn.* true, genuine; an ~ work, painting, signature справжня робота, картина, підпис; ~ Rembrandt справжній Рембрандт

authenticity *n* справжність; *Syn.* genuineness; • we doubted the ~ of the icon ми сумнівалися в автентичності ікони

avant-garde [æ.vɑ:ŋ'gɑ:d] *n* авангард; *Syn.* vanguard; • many ~ European artists settled in America багато європейських авангардистів влаштувалося в Америці

avant-gardism [æ.vɑ:ŋ'gɑ:dɪzm] *n* авангардизм

avant-gardist *n* художник-авангардист; *Syn.* avant-garde artist

award [ə'wɔ:d] **I.** *n* нагорода; *Syn.* prize; • the author of this monument was given the highest ~ авторові цього пам'ятника присудили найвищу нагороду;

П. в присуджувати (нагороду, премію), нагородити чимось; *Syn.* grant, confer, reward; • the author of this monument was ~ ed the first prize авторові цього пам'ятника присудили першу премію

awash [ə'wɑ:ʃ] *a* **1.** на поверхні води, на хвилях; **2.** змитий водою; ~ with light залитий світлом; *Syn.* bathed in light, suffused with light, flooded with light

azure ['æzə] **I.** *n* блакить, синява; **II.** *a* блакитний

azurite ['æzurat] *n* азурит, синій малахіт

В

Babylonian [ˌbæbɪ'lounjən] *a* *ism.* вавилонський

back [bæk] **I.** *n.* спина, задня частина, виворіт, зворотний бік; ~ of a picture зворотна бік картини; **II.** *a* задній; ~ view вид ззаду; ~ side of a house задня частина будинку; **III.** *adv.* **1.** ззаду, позаду; **2.** назад; **3.** тому; to go ~ to сходити до (якого-небудь); • Spain's golden age goes ~ to the XVIth century and extends to the end of the XVIIth century Золотий вік Іспанії починається у XVI столітті та триває до кінця XVII століття

background ['bækgraʊnd] *n* задній план, фон. *Ant.* foreground; fantastic ~ фантастичний фон; architectural ~ архітектурний фон; in the ~ на тлі; in the ~ of the picture на задньому плані картини; to stand out against a dark (light etc.) ~ виділятися (виступати) на тлі; subtle colours and fine drawing against a neutral ~ ніжні фарби та витончений малюнок на нейтральному тлі; against the ~ of a wall, forest, etc (also against a wall, a landscape, etc) на тлі стіни, лісу; on a background (also, ground) на тлі (in decorative art), as a flowery pattern on a black (back) ground квітковий візерунок на чорному тлі; to blend with the ~ змішатися з фоном; to melt into the ~ злитися з фоном; *attr.* use background (foreground) figures in a picture

balance ['bæləns] *n* баланс; ~ of proportions баланс (гармонія) пропорцій; ~ of colours гармонія фарб; • this sculptural composition represents in essence the search for a new ~ ця скульптурна композиція по суті є пошуком нової гармонії пропорцій

balustrade [ˌbæləs'treɪd] *n* балюстрада, огороження сходів, терас, балконів, що складається з ряду невисоких дерев'яних, кам'яних, металевих фігурних стовпчиків, з'єднаних зверху горизонтальною балкою або перилами; ~ of the temple балюстрада храму

band [bænd] *n* *aprim.* пояс; ornamental ~ орнаментальний пояс; iron reinforcing ~ залізні армовані стрічки

baptism ['bæptɪzəm] *n* *рел.* Хрещення

baptist(ery) ['bæptɪst(ə)rɪ] *n* *церк.* баптистерій, хрестильня

Barbizon school ['bɑ:bɪzɒn] Барбизонська школа, що існувала всередині XIX століття у Франції в селі Барбизон поблизу Парижа та об'єднувала здебільшого художників-пейзажистів

bar [ba:] *n* перекладаина, смуга; *pl.* ґратки

bare [bæ] *a* **1.** оголений, голий, неприкритий; *Syn.* naked, nude, stripped; ~ masonry гола кладка; ~ arms оголені руки; **2.** простий, неприкрашений; *Syn.* plain, unadorned, simple; ~ walls неприкрашені (порожні) стіни

bark [ba:k] *n* кора дерева; birch ~ painting живопис на бересті

barium ['bæriəm] *n* *xim.* барій; ~ yellow жовтий барій (фарба); лимонно-жовтий колір, *Syn.* lemon yellow

baroque [bə'rouk] **I.** *n* бароко; Russian ~ російське бароко; **II.** *a* **1.** бароковий, у стилі бароко; **2.** химерний, гротескно декорований; *Syn.* florid, overdecorated

barrel ['bær(ə)l] *n* циліндр, барабан; *apxim.* ~ vault барабанний (бочковидний) звід, напівкруглий звід

basalt ['bæso:lt] *n* **1.** *мін.* базальт; **2.** базальтовий фарфор

base [beiz] *n* *apxim.* підстава (колони), фундамент, п'єдестал, цоколь: the ~ of a pyramid, statue, column, pillar, wall; *Syn.* pedestal, basement, plinth, socle

baseboard ['beisbɔ:d] *n* плінтус; *Syn.* plinth, skirting-board

basement ['beismənt] *n* *apxim.* підстава, фундамент; *Syn.* foundation, basis

basic ['beisik] *a* основний; *Syn.* fundamental, essential; ~ lines and forms основні лінії та форми; ~ ornamental and structural elements основні орнаментальні та структурні елементи

basilica [bə'zɪlɪkə] *n* базиліка, витягнута прямокутна будівля з подвійною колонадою та апсидою, розділена на кілька частин, так званих кораблів або нефів

bas-relief ['bæsrɪ,li:f] *n* барельєф, низький рельєф, в якому опукле зображення виступає над площиною фону не більше ніж на половину свого об'єму; *Syn.* low-relief

bath [ba:θ] *n* кювета для замочування офортного паперу

bathe [beɪð] *v* (**in**) заливати; *Syn.* suffuse with, flood with; ~ d in sunlight залитий сонцем, *Syn.* to be charged with sunlight; ~ d in moonlight залитий місячним світлом

bat(t)ik ['bætɪk] *n* батик, батиковий друк

battle ['bætl] *n* бій, битва; *Syn.* fight, combat; ~ painter художник-баталіст; ~ piесе батальна картина

battlement *n* **1.** парапетна стінка з бійницями; **2.** зубчаста стіна

battlemented *a* зубчастий, з бійницями

bead [bi:d] *n* кулька, намистина; ~ -and-dart moulding *apxim.* ліпна прикраса у вигляді кульок (намистин) та стрілок (дротиків)

beam [bi:m] *n* **1.** промінь; ~ of sun light сонячний промінь; **2.** *apxim.* брус, балка; ceiling ~ стелева балка; timber ~ дерев'яна балка; bearing ~ опорна балка

beautify ['bju:tifaɪ] *v* прикрашати; *Syn.* adorn, decorate, embellish; • the sculpture ~ ied this almost empty studio скульптура прикрасила цю майже порожню майстерню

beauty ['bju:ti] *n* **1.** краса; • the standard of ~ is based on shape, colour, line, composition and rhythm критерій краси ґрунтується на формі, кольорі, лінії, композиції та ритмі; **2.** красуня; • the model was a real ~ натурниця була справжньою красунею

become [bi'kʌm] *v* ставати; **to ~ famous overnight** стати відомим за одну ніч

bed [bed] *n* **1.** станина, рама (офортного верстату); **2.** підстава (для фундаменту)

beholder [bi'houldə] *n* глядач; *Syn.* spectator, viewer

bell [bel] *n* дзвін; ~-tower дзвіниця; *Syn.* belfry, campanile

belong [bi'lɔŋ] *v* (to) **1.** бути частиною чогось, належати до чогось; • he ~s to young *avant-garde* він належить до молодих митців-авангардистів; **2.** стосуватися до будь-якого часу; • the development of French panel painting ~s to the XVIIth century розвиток французького живопису на панно припадає на XVII століття

bend [bend] **I.** *n* вигин; **II.** *v* (bent) згинати, гнути; *Syn.* curve

betray [bi'treɪ] *v* виявляти, видавати (якусь рису характеру, властивості); *Syn.* give away, reveal, show; • his features ~ ed his fury його риси видавали лють; an amazing uniformity of style ~ s the craftsmanship of a single cabinet-maker дивовижна однаковість стилю говорить про те, що твори виконав один столяр-червонодеревник

Bible ['baɪbl] *n* Біблія; *Syn.* the Good Book, the Holy Writ

biblic(al) ['bɪblɪk(ɪ)] *a* біблійний; *Syn.* scriptural

Biedermeier ['bi:dəmaɪə] *n* бідермаєр, стильовий напрям у німецькому та австрійському мистецтві близько 1815–1848 рр.

binding ['baɪndɪŋ] *n* переплетення; **hard ~** тверда обкладинка

biscuit ['bɪskɪt] *n* бісквіт (в художній кераміці: білий неглазурований матовий фарфор та вироби з нього)

bistre ['bɪstrə] *n* **1.** бістр, коричневий пігмент з деревної сажі, змішаної з розчином у воді рослинним клеєм; **2.** техніка малюнка бістром (пером і пензлем)

bitumen ['bɪtjumɪn] *n* **1.** бітум, асфальт; **2.** темно-коричнева прозора фарба зі смолистої речовини; *Syn.* asphalt

bizarre [bi'zɑ:] *a* ексцентричний; *Syn.* grotesque, fantastic, eccentric; ~ design химерний візерунок

black [blæk] **I.** *n* чорний колір, чорна фарба; **II.** *a* чорний; ~ -and-white artist художник-графік; *Syn.* graphic artist; ~ basaltes (blackware, Egyptian black) чорна (англійська) кераміка; ~ lacquer чорний лак; ~ lead графіт; ~ chalk чорна крейда

blackish ['blækɪʃ] *a* чорнуватий

bleach [bli:tʃ] *v* **1.** білити, вибілювати; *Syn.* whiten; **2.** знебарвитися, бліднути (про фарби), вицвітати; *Syn.* fade; • the colours ~ ed by exposure to sunlight фарби зблякли під впливом сонячного світла

blend [blend] *v* **1.** зливати(ся), змішувати(ся); *Syn.* mix, mingle; to ~ paints змішувати фарби; **2.** непомітно переходити з одного відтінку в інший; **3.** поєднуватися, гармоніювати; *Syn.* combine, harmonize; • these colours do not ~ ці кольори не поєднуються; interiors ~ with views outside інтер'єри вписуються в навколишній ландшафт; • the tree blends with the background дерево гармує з фоном; the colours in this picture blend into one another кольори на цій картині зливаються один з одним

block [blɒk] *n* брила, шматок; ~ of stone, marble брила каменю, мармуру; ~ of wood, granite шматок дерева, граніту

blue [blu:] **I. n** **1.** синій колір, блакитний колір; **2.** синя фарба, блакитна барва; Berlin / Prussian ~ берлінська лазур; Paris ~ паризька блакить; **II. a** синій, блакитний; ~ black слонова кістка (чорна фарба); dark (navy) ~ темно-синій

bluish ['blu:ɪʃ] *a* синюватий, блакитний

blur [blɜ:] **I. n** пляма; *Syn.* stain, spot, blot; ~ of paint пляма фарби; **II. v** мутніти, ставати менш ясним, затуманюватися

blurred [blɜ:d] *a* розпливчастий; ~ image розпливчасте зображення

board [bɔ:d] *n* дошка

body ['bɒdi] *n* тіло, плоть; ~ colour **1.** тілесний колір; **2. жив.** корпусна фарба

Bohemian [bo(u)'hi:miən] *n* представник богеми

bold [bould] *a* **1.** сміливий, вільний; *Syn.* unconventional, free; ~ lines сміливі лінії; ~ imagination смілива уява; **2.** впадає у вічі, виразний; *Syn.* striking; ~ figures виразні форми (у скульптурі)

bone [baʊn] *n* кістка; ~ carving різьблення по кістці; ~ carver різьбяр по дереву

book [buk] *n* книга; ~ cover палітурка, *Syn.* binding; ~ -plate есклібрис, книжковий знак, який вказує на належність книги будь-якому власникові, *Syn.* ex-libris; ~ on art книга з мистецтва

border ['bɔ:də] *n* край, облямівка, бордюр; *Syn.* edge, margin, rim; palmetto- ~ бордюр з карликової пальми; ~ s of shell and scrolls раковини та завитки

borrow ['bɒrou] *v* запозичувати; to ~ a motif for a picture запозичувати сюжет для картини

bottom ['bɒtəm] *n* низ, нижня частина; ~ layer нижній шар

bowed [baʊd] *a* зігнутий; ~ figure зігнута фігура

bracelet ['breɪslɪt] *n* браслет

Brazil-wood [bræ'zɪl'wud] *n* деревина цезальпінії, тверде червоне дерево

break with the tradition порвати з традицією, відступити від традиції

bric-à-brac ['brɪkəbræk] *n* *фр.* антикварні речі

bric [brɪk] **I.** *n* цегла; facing ~ облицювальна цегла; burnt ~ обпалена цегла; **II.** *a* цегляний; **III.** *v* облицьовувати, викладати цеглою

bridge [brɪdʒ] *n* міст; arch ~ арочний міст; suspension (hanging) ~ нависний міст

bright [braɪt] *a* **1.** яскравий, блискучий (про світло та колір); *Syn.* shining intense, brilliant, colourful; ~ palette яскрава палітра; ~ colours яскраві (світлі) кольори (фарби); **2.** розумний, талановитий, обдарований; *Syn.* clever, talented, sharp, smart, keen; ~ solution розумне рішення; ~ idea талановита ідея

brightly *adv* яскраво; ~ lit яскраво освітлений

brilliance(-cy) ['brɪljəns(sɪ)] *n* **1.** яскравість, блиск (про світло та колір); *Syn.* intensity, brightness, glitter; • Matisse obtains brilliancy by setting his blue figures against a red background Maticc досягає яскравості, розташовуючи свої блакитні фігури на червоному тлі; • the ~ of his palette and original composition testify to his unique talent яскравість його палітри та оригінальність композиції говорять про його унікальний талант; **2.** пишність, блиск; *Syn.* splendour, magnificence; • the painter managed to show the whole ~ of this remarkable woman художнику вдалося показати всю велич цієї дивовижної жінки

brilliant *a* **1.** яскравий, блискучий; *Syn.* bright, shining, sparkling, glittering; ~ colours яскраві фарби; **2.** блискучий, талановитий; *Syn.* intelligent, talented; ~ master of landscape чудовий майстер пейзажу

bring *v* **1.** приносити; **2.** доводити; ~ into line with довести до рівня; ~ together з'єднувати, об'єднувати; • the curving line of his bent head and pointing finger brings the whole composition together. *Syn.* to (hold) pull smth. together

broad [brɔːd] *a* широкий. *Syn.* wide, large

brocade [brə'keɪd] *n* парча

brocaded [brə'keɪdɪd] *a* парчевий

brocatello marble [ˌbrɔkə'telə] *n* кольоровий декоративний мармур

bronze [brɒnz] **I.** *n* **1.** бронза; a ~ caster скульптор, фахівець з лиття з бронзи; **2.** виріб з бронзи; • there were two small ~ s on the window-sill на підвіконні стояли дві невеликі бронзові скульптури; **3.** колір бронзи, червонувато-коричневий колір; **II.** *a* **1.** бронзовий; **2.** кольору бронзи; ~ statue бронзова статуя; **III.** *v* бронзувати; to ~ a statue бронзувати статую

brown [braʊn] **I.** *n* коричневий колір, коричнева фарба; **II.** *a* коричневий, бурий, коричневий (про очі); **III.** *v* воронувати сталь (отримувати термічною або хімічною обробкою на поверхні сталевих або чавунних виробів декоративний (коричневий, чорний, темно-синій) або захисний шар оксидів заліза)

brownish ['braʊnɪʃ] *a* коричнюватий

brush [brʌʃ] *n* **1.** пензель (художника); colouring ~ пензель для фарби; **2.** *перен.* мистецтво художника, стиль, манера; *Syn.* style, manner; Rembrandt's ~ манера (кисть) Рембрандта; ~ drawing акварель; *Syn.* water-colour

brushstroke [brʌ'strɔʊk] *n* мазок; *Syn.* dab, touch; bold ~ сміливий мазок

brush-work *n* манера художника (накладати фарби), живописна манера;
Syn. brush, manner

bud [bʌd] *n* **1.** брунька; **2.** *архит.* рослинний орнамент у вигляді бруньок, що розпускаються

build [bɪld] *v* (built) будувати; *Syn.* construct; ~ up (the mass of a) form створювати форму

building ['bɪldɪŋ] *n* будівля; *Syn.* structure, house; high-rise ~ висотна будівля; ~ site будівельний майданчик; *Syn.* construction site

bulbous ['bʌlbʊəs] *a* **1.** має форму цибулини; **2.** опуклий; • straight lines gave way to ~ bodies and domed lids прями лінії поступилися місцем опуклим тілам та куполоподібним дахам

burial ['berɪəl] *n* поховання; ancient ~ s давні поховання

burial-place ['berɪəl pleɪs] *n* місце поховання

burn [bɜːn] *v* (burnt) обпалювати (цеглу, гончарний виріб)

burning ['bɜːnɪŋ] *n* випал, прожарювання

burnt [bɜːnt] *a* палений; ~ ochre палена охра

bust [bʌst] *n* бюст; marble ~ мармуровий бюст

buttress [ˈbʌtrɪs] *n* контрфорс, підпора, поперечна стінка, вертикальний виступ, який зміцнює основну навантажену конструкцію (переважно зовнішню стіну); flying ~ арочний аркбутан (зовнішня кам'яна напіварка, передає розпір зводу головного нефу зовнішнім опорним стовпам – контрфорсам

Byzantine [bɪˈzæntaɪn] *a* візантійський

Byzantinesque [bɪˌzæntɪˈnesk] *a* візантійський (стиль)

С

cadmium [ˈkædmɪəm] *n* *хім.* кадмій; ~ pigment пігменти, що містять кадмій (від темно-червоного до блідо-жовтого)

caisson [kəˈsuːn] *n* *архит.* кесон, захисна конструкція у вигляді бетонної або залізобетонної камери для створення під водою або в насиченому водою ґрунті робочого простору, вільного від води; використовують переважно під час облаштування мостових опор та фундаментів глибокого закладення

caligraphy [kælˈkɒɡrəfi] *n* калькографія, малюнок крейдою і пастеллю

campanile [ˌkæmpəˈniːli] *n* (*pl -li*) *архит.* дзвіниця, побудована окремо; *Syn.* a detached bell-tower

candle [ˈkændl] *n* свічка

candlestick [ˈkændlstɪk] *n* свічник; канделябр

cannon [ˈkænən] *n* канон, сукупність художніх прийомів або естетичних правил певної епохи; sculptural ~ s система ідеальних людських пропорцій; classical ~ класичний канон

canopy [ˈkænpəri] *n* балдахін, навіс; *Syn.* baldachin

canvas ['kænvəs] *n* *жив.* **1.** полотно; *Syn.* cloth; empty ~ es порожні полотна; **2.** полотно, картина (олією); *Syn.* picture, painting; • some very fine ~ es by Renaissance Florentine painters were brought to the exhibition на виставці було представлено кілька дуже хороших полотен флорентійських художників епохи Ренесансу; the famous ~ by Surikov the "Boyarinya Morozova" відоме полотно Сурікова «Бояриня Морозова»

capital ['kæpɪtl] *n* *архит.* капітель, що вінчає частину колони, стовпа або пілястри; *Syn.* column cap; Arabian ~ арабська капітель; bell-shaped ~ капітель у формі дзвону; Ionic ~ іонічна капітель

caption *n* підпис під ілюстрацією

capture ['kæptʃə] *v* **1.** захопити, взяти; **2.** зловити; ~ the sitter's vitality вловити життєздатність особи, яка позує; ~ the sitter's transient expression вловити миттєвий вираз обличчя особи, яка позує

cardboard ['kɑ:dbɔ:d] *n* картон; *Syn.* pasteboard; ~ binding картонне плетіння

care [kɛə] **I. n (of)** охорона, турбота, збереження; *Syn.* charge, protection; ~ of monuments охорона пам'яток; **II. v (for)** цікавитися (чим-небудь), любити; *Syn.* fancy, be fond of, like; to ~ for art любити мистецтво; • of all French painting schools he mostly ~ d for Impressionism з усіх французьких живописних шкіл він найбільше цікавився імпресіонізмом; ~ about піклуватися, плекати інтерес

caricature [ˌkærɪkə'tʃʊə] **I. n** карикатура (на кого-небудь), карикатурне зображення, шарж; зображення в карикатурному вигляді, висміювання, пародіювання; • this artist is well-known for his ~ s of prominent poets and writers цей художник добре відомий завдяки своїм карикатурам на видатних та письменників. **But:** the English for "карікатура" as a drawing in a magazine or newspaper depicting people and events (especially political) in an amusing or satirical way is "cartoon" [kɑ:'tu:n]; • I find Boris Yefimov's cartoons very well-pointed; **II. v** зображати в карикатурному вигляді, сатирично, робити шарж

caricaturist [ˌkærɪkə'tʃʊəɪst] *n* шаржист, художник-карикатурист

carmine ['kɑ:mɪn] **I. n 1.** кармінний, яскраво-червоний колір; **2.** червоний пігмент; **II. a** кармінного кольору, яскраво-червоний

carnation [kɑ:'neɪ(ə)n] *n* **1.** яскраво-рожевий або червоний колір, колір гвоздики; **2. жив.** карнація, частина картини, що зображає тіло; мальовничі прийоми, які використовують, зображуючи обличчя і голе тіло людини

carnelian(-) [kə'ni:ljən] **I. n** колір сердоліку, тьмяно-червоний колір; **II. a** тьмяно-червоного кольору, кольору сердоліку

carpet ['kɑ:pɪt] *n* килим; *Syn.* rug

carriage ['kærɪdʒ] *n* екіпаж, коляска, карета; *Syn.* coach

carry ['kæri] *v* **1.** нести; **2.** везти; **3.** триматися, поводитися; **4.** приймати; **5.** передавати; ~ the eye from відвертати погляд від чого-небудь; ~ on продовжувати; *Syn.* continue, proceed, go on (with); ~ with drawing a

composition продовжити малювати композицію; to ~ traditions продовжити традиції

cartoon [ka:'tu:n] *n* **1.** політична карикатура; *Syn.* caricature; **2.** малюнок комічного чи сатиричного змісту; **3.** *жив.* картон, етюд, допоміжний малюнок, що має розмір майбутнього твору (фрески, килима)

cartoonist [ka:'tu:nɪst] *n* художник-карикатурист; caustic ~ в'їдливий карикатурист

cartouche [ka:'tu:ʃ] *n* **1.** *архим.* картуш, орнаментальний завиток (на капітелі); **2.** орнамент у вигляді щита або напіврозгорнутого сувою, на якому зображено герб, емблему, напис; картуші поміщали з XVI століття над парадними входами в будівлі, на надгробних плитах, книгах, документах, картах

carve [ka:v] *v* вирізати, різати (по дереву, кістці), висікати (з каменю); *Syn.* cut, chisel, engrave; to ~ an object out of wood, stone or bone вирізати предмет з дерева, каменю або кістки; to ~ a statue out of stone висікати статую з каменю; ~ d wall panels різьблені стінні панелі; ~ d icon різьблена ікона; to ~ a design, a picture on the surface of wood, stone or bone вирізати малюнок, картину на поверхні з дерева, каменю або кістки

carver ['ka:və] *n* різьбяр (по дереву, кістці і т.д.), гравер; скульптор, що працює в мармурі; *Syn.* Engraver

carving *n* **1.** різьблення; *Syn.* fretwork; **2.** різьблена прикраса, орнамент; stone ~ різьблення по каменю; wood ~ різьблення по дереву

caryatid [ˌkærɪ'ætɪd] *n* *архим.* каріатида, скульптурне зображення жіночої фігури, що служить опорою балки в будівлі (або образно виконує цю функцію)

cast [ka:st] **I.** *n* зліпок, лиття, форма для відливання; *Syn.* mould, cory; bronze ~ скульптура, відлита в бронзі; marble ~ скульптура в мармурі; plaster ~ гіпсовий зліпок; to take a ~ of smth робити зліпок з чого-небудь; **II.** *v* відливати, лити; *Syn.* found; to ~ in bronze відливати з бронзи; to ~ in metal відливати з металу; ~ bronze лита бронза; ~ iron чавун; • the figure was not ~ into bronze until after the artist's death скульптура відлили в бронзі тільки після смерті автора

caster *n* ливарник, скульптор – фахівець з лиття; • Myron, the ancient Greek sculptor, was a fine bronze-caster Мирон, давньогрецький скульптор, був гарним ливарником бронзи

casting *n* **1.** лиття (процес), вилівок; *Syn.* foundling, moulding; **2.** виріб, отриманий у результаті цього процесу

castle ['ka:sl] *n* замок

catacomb ['kætəkoum] *n* катакомба; the Catacombs римські катакомби

catch [kætʃ] *v* вловити, схопити, передати; *Syn.* grasp, capture, seize; to ~ a likeness передати схожість; to ~ a gesture передати жест, to ~ a facial expression вловити вираз обличчя; to be skilful at ~ ing smth вміти майстерно передати

що-небудь; to ~ the light передати світло; • the well-rounded forms of the statue ~ the light на круглі форми статуї падає світло

cathedral [kə'thi:drəl] *n* церк. собор, кафедральний собор; the ~ of the Annunciation Благовіщеньський собор; the ~ of Assumption Успенський собор; the ~ of Archangel Michael Архангельський собор; the ~ of the Ordination (the Church of the Sacred Robes) церква Ризоположення

cause [kə:z] **I. n 1.** причина, підстава; *Syn.* motive, motivation, reason; • it was the ~ of all disagreements це стало причиною всіх спірних питань; **2.** справа, спільна справа; in the ~ of в ім'я, заради; • he lived and worked in the ~ of art alone він жив та працював тільки в ім'я мистецтва; **II. v** бути причиною; *Syn.* effect, bring about, induce; • oriental influences in the VIIth and VIIIth centuries ~ d new forms of ornamentation завдяки впливу Сходу у VII–VIII століттях з'явилися нові мотиви в орнаментиці

cave [keɪv] *n* печера; *Syn.* cavern, grotto; ~ art печерне (доісторичне) мистецтво; ~ drawing печерний малюнок; Monastery of the Caves Печерський монастир

ceiling ['si:lɪŋ] *n* стеля; ~ picture (piece) плафон; decorated ~ розписна стеля; paneled ~ панельна стеля

cella ['selə] *n* (*pl – lae*) целла, головне внутрішнє приміщення (святилище) античного храму, де розміщували скульптурне зображення божества

celebrate ['selibreɪt] *v* святкувати, відзначати; *Syn.* observe, mark; to ~ one's jubilee відзначати чий-небудь ювілей

celebrated ['selibreɪtɪd] *a* знаменитий, прославлений; *Syn.* famous, well-known, renowned, illustrious; ~ canvas by Repin відоме полотно Рєпіна

celebrity [sɪ'lebrɪtɪ] *n 1.* знаменитість; • he was a new ~ among these young though already renowned artists він був новою знаменитістю серед цих молодих, але вже відомих художників; **2.** слава, популярність; *Syn.* fame, honour, glory

cement [sɪ'ment] **I. n** цемент; **II. v** цементувати

centaur ['sentə:] *n* *д.-грец. міф.* Кентавр

centering ['sentərɪŋ] *n* *архит.* тимчасовий каркас для підтримки зводу або арки

central ['sentr(ə)l] *a* центральний; ~ panel центральна панель

centre ['sentə] **I. n 1.** центр, середина; *Syn.* middle, midst; in the ~ of the picture у центральній точці картини; **2.** *архит.* кружало; **II. v 1.** концентрувати, зосереджувати; *Syn.* concentrate, focus; to ~ one's attention on smth зосередити свою увагу на чому-небудь; **2.** поміщати в центр; • in his many-figured composition the sculptor ~ d a young man's figure у центр своєї багатофігурної композиції скульптор помістив фігуру юнака

century ['sentʃuri] *n* століття; the XXth ~ двадцяте століття

ceramic [sɪ'ræmɪk] *a 1.* керамічний; **2.** гончарний

ceramics *n* **1.** кераміка; *Syn.* pottery, earthenware; **2.** керамічні вироби; the collection of American ~ колекція американської кераміки

ceramist *n* фахівець з кераміки

ceremonial [ˌseri'mouniəl] *a* парадний, урочистий; *Syn.* state, gala; ~ portrait парадний портрет, *Syn.* full-dress portrait; ~ portraiture парадний портретний живопис; ~ opening of an art exhibition урочисте відкриття художньої виставки

cerography [si'rɒgrəfi] *n* **1.** гравюра на воску; **2.** ксерографія, гравірування на воску

certificate [sə'tɪfɪkət] *n* свідоцтво; ~ of authenticity документ, що підтверджує справжність (ікони, картини)

chalcographer [kæl'kɒgrəfə] *n* гравер по міді; *Syn.* Chalcographer

chalcography *n* **1.** гравірування по міді; **2.** різцева гравюра на міді

chalk [tʃɔ:k] *n* **1.** крейда; **2.** кольорова крейда, пастель (кольорові олівці без оправ, сформовані з барвистого порошку); *Syn.* crayon, pastel; brown ~ умбра; red ~ червона охра; portrait in ~ портрет пастеллю; ~ painting картина, написана пастеллю (або крейдою, відрізняється м'якою приглушеністю тонів, бархатистою поверхнею); *Syn.* crayon painting; **3.** крейдяне (або пастельне) розфарбування

challenge [tʃælɪndʒ] *n* виклик (умовності, прийнятому)

chapel [tʃæp(ə)l] *n* **1.** каплиця, невелика церква, молитовня; Sistine ~ Сікстинська капела; **2.** приділ, невелика прибудова з боку південного або північного фасаду, що має додатковий вівтар для богослужінь

character [kærɪktə] *n* **1.** характер; *Syn.* nature; • the painter managed to convey the strong ~ of the ruler живописцеві вдалося передати сильний характер володаря; **2.** особистість; *Syn.* individuality, personality; to be a strong ~ бути сильною особистістю; **3.** персонаж, герой; *Syn.* personage; • ~ s of his genre pictures were simple people героями (персонажами) його жанрових картин були прості люди

characteristic [ˌkærɪktə'rɪstɪk] **I.** *n* характерна риса, властивість, особливість; *Syn.* attribute, distinction, individuality, trait; • the statuettes copy typical African ~ s such as the prominent cheek-bones and protruding eyes статуетки копіюють такі типово африканські риси, як виступаючі вилиці та вирячені очі; **II.** *a* характерний; *Syn.* special, typical; • a new trend toward monumentality was ~ of these frescoes для цих фресок була характерна нова тенденція до монументальності

characterization вміння створювати характер

charcoal [tʃɑ:kəʊl] **I.** *n* **1.** рашкуль, вугільний олівець; **2.** малюнок вугіллям; **II.** *v* малювати вугіллям

chariot [tʃæriət] *n* колісниця; triumphal ~ триумфальна колісниця

chase [tʃeɪs] *v* гравірувати, карбувати; *Syn.* emboss, engrave

chaser *n* гравер (по металу), карбувальник; *Syn.* Engraver

chasing *n* різьблення по дереву, гравірування, карбування; *Syn.* embossing, engraving

checkered, chequered [ˈtʃekəd] *a* картатий; ~ pattern картатий візерунок

cheerful [ˈtʃiəfʊl] *a* веселий, радісний, яскравий; *Syn.* joyful, sunny, buoyant, bright; ~ colours радісні тони

chevron [ˈʃevrən] *n* шеврон; ~ design зигзагоподібний візерунок; ~ moulding звивиста ліпна робота

chiaroscuro [ki,ɑ:rə'skɔərəʊ] *im. жив. n* світлотінь (treatment of light and shade in painting); *Syn.* the play of light and shade. **Note:** Better than any technical trick, chiaroscuro brings out a picture's basis atmosphere, accentuating only the essential details. It also makes possible a compromise between a subject's linear and coloured representation.

china [ˈtʃaɪnə] **I. n** 1. фарфор; *Syn.* porcelain; 2. виріб з порцеляни; **II. a** фарфоровий; ~ statuettes порцелянові статуетки

China-clay [-ˈkleɪ] *n* порцелянова глина (каолін) – біла глина для виготовлення порцеляни; *Syn.* kaolin

China-ink [-ɪŋk] *n* (китайська) туш

Chinese [tʃaɪˈniːz] *a* китайський; ~ red яскраво-червоний колір

chip [tʃɪp] *v* стругати, обтисувати; ~ carving доробляння скульптури

chisel [ˈtʃɪzəl] **I. n** різець, долото скульптора, інструмент для роботи з деревом, каменем і металом; **II. v** ліпити, висікати (з каменю), вирізати (з дерева), обробляти різцем, долотом; *Syn.* carve, engrave, cut, sculpture

chiselling *n* висікання, вирізання

choir [ˈkwaɪə] *n* 1. хор; 2. клирос, підвищене місце для хористів

choose [tʃuːz] *v* (**chose, chosen**) 1. вважати що-небудь для себе необхідним, віддавати перевагу чому-небудь; *Syn.* think proper, prefer; • she often ~ s marble for her portraits вона часто вважає за краще робити свої портрети в мармурі; 2. вибирати; to ~ a subject for picture вибирати сюжет для картини

Christ [kraɪst] Христос; Jesus ~ Ісус Христос; Passions of ~, the Passions Страсті Христові

Christendom [ˈkrɪsɪndəm] *n* християнство

Christian [ˈkrɪstjən] **I. n** християнин; **II. a** християнський

Christianity [ˌkrɪstɪˈænɪti] *n* християнство, християнська релігія

Christmas [ˈkrɪstməs] *n* Різдво

chroma [ˈkroumə] *n* чистота або інтенсивність кольору

chromatic [krəˈmætɪk] *a* хроматичний, кольоровий

chrome [kroum] *n* жовтий пігмент, жовтий колір; ~ green зелений крон; ~ yellow жовтий крон; ~ red червоний крон

chromolithograph [ˈkrouməˈlɪθəgrɑːf] *n* кольорова літографія, хромолітографія

chrysolite [ˈkrɪsələɪt] *n* хризоліт, коштовний камінь; мінерал, прозорий, жовтувато-зелений різновид олівіні

church [tʃɜ:tʃ] **I.** *n* церква, храм; **II.** *a* церковний; ~ vessels церковне начиння

churchyard [-'jɑ:d] *n* **1.** церковний двір; **2.** церковний цвинтар

cinqucento ['tʃɪŋkwɪ'tʃentəʊ] *n* *it.* Високе Відродження, італійське мистецтво XVI століття, Чинквеченто; *Syn.* High Renaissance

circle ['sɜ:kl] *n* коло, окружність; *Syn.* ring, round

circular ['sɜ:kjulə] *a* має форму кола, круглий; a ~ church, tower, temple кругла церква, вежа; semi- ~ напівкруглий

city ['sɪti] *n* місто; *Syn.* town; ~ -scape міський пейзаж

civilization [ˌsɪvɪl(a)'zeɪʃ(ə)n] *n* **1.** цивілізація; ancient ~ s стародавні цивілізації; **2.** культура; *Syn.* culture; prehistoric ~ доісторична культура

cladding ['klædɪŋ] *n* тонке покриття (каменем, кахлем) для зміцнення або прикраси; ~ in baked enamel покриття обпаленою емаллю

clarity ['klærɪti] *n* чистота, ясність, чіткість; *Syn.* clearness, distinctness; ~ of proportions ясність пропорцій; ~ of atmosphere чистота атмосфери

classical ['klæsɪk(əl)] *a* **1.** класичний, античний; *Syn.* ancient, antique; ~ art, style, architecture класичне (античне) мистецтво, класичний стиль, архітектура; **2.** класичний, правильний, гармонійний; *Syn.* harmonious, well-proportioned; ~ beauty класична краса

classicism ['klæsɪsɪzəm] *n* класицизм

clay [kleɪ] *n* глина; china ~ порцелянова глина; burnt ~ обпалена глина; potter's ~ гончарна глина; iron ~ охриста глина

clean [kli:n] *a* чистий, незабруднений; *Syn.* unsoiled; ~ palette чиста палітра

cleaning ['kli:nɪŋ] *n* промивка; ~ of an icon промивка ікони

clear [klɪə] *a* ясний, чіткий; *Syn.* distinct, well-defined; ~ etching чисте травлення; ~ sky ясне небо; ~ -cut чіткий, ясний; ~ -cut lines чіткі лінії

clock [klɒk] *n* годинник; tower ~ баштовий годинник

cloisonné [klwɑ:'zɒneɪ] *n* клуазонé

cloister ['klɔɪstə] *n* **1.** монастир; *Syn.* convent, nunnery (жіночий) monastery; ~ vault монастирський звід; **2.** *apxim.* крита аркада, галерея; *Syn.* covered arcade, gallery

close [klaʊz] **I.** *v* закривати; to ~ an exhibition закривати виставку; **II.** *a* близький; ~ -valued (colours, hues, tones) близький за кольором; • it is very ~ to the author's ideal це дуже близько до ідеалу автора; ~ column *apxim.* зімкнута колона

cloth [klɔ:θ] *n* тканина, полотно; *Syn.* canvas, fabric, linen

clover-leaf ['klaʊvə'li:f] *a* має форму листка конюшини; ~ ornament орнамент у вигляді листка конюшини

coarse [kɔ:s] *a* шорсткий, необроблений; *Syn.* rugged, rough; ~ grained texture груба зерниста текстура; ~ surface необроблена поверхня

coat [kəʊt] **I. n 1.** шар, покрив; *Syn.* coating, layer; ~ of paint шар фарби; **2.** жив. ґрунт; *Syn.* priming, coating; **II. v 1.** покривати шаром (фарби); *Syn.* paint, dab; **2.** ґрунтувати; *Syn.* prime; to ~ a canvas ґрунтувати полотно

coated *a* проґрунтована; *Syn.* glazed paper

coating *n 1.* шар; *Syn.* coat, layer; two ~ s of wax подвійний шар воску; **2.** покриття (фарбою, емаллю і т.д.); enamel ~ емалеве покриття

cobalt [kə'bo:lt] *n хім.* кобальт; ~ blue кобальтова синь; ~ pigments кобальтові пігменти (фарби)

coffer ['kɒfə] *n архім.* кесон (стелі); *Syn.* caisson

cold [kəʊld] *a* холодний; ~ palette холодна палітра; ~ colouring холодний колорит

Coliseum [,kɒlɪ'siəm] *n* Колізей (у Древньому Римі)

collage [kə'lɑ:ʒ] *n фр.* колаж

collect [kə'lekt] *v* збирати, колекціонувати; *Syn.* gather; to ~ pictures збирати картини

collection [kə'lektʃn] *n* колекція; private ~ приватне зібрання

colonnade [kɒlə'neɪd] *n архім.* колонада, ряд або ряди колон, які несуть загальне горизонтальне покриття

colossus [kə'lɒsəs] *n (pl – si)* ск. колос, величезна скульптура

colour ['kʌlə] **I. n 1.** колір, тон; *Syn.* tone; flesh ~ тілесний колір; warm ~ s теплі тони; • the warm ~ s are red, yellow and orange; cool ~ s холодні тони; • the blues and greens are cool ~ s; complementary ~ s додаткові кольори; primary ~ s основні кольори, *Syn.* fundamental ~ s; secondary ~ s складові кольори; local ~ s локальні кольори; atmospheric ~ колір у певному світло-повітряному середовищі; illumination ~ те, що висвітлює колір (колір за заданих умов освітлення); bright ~ яскравий колір; all ~ s of the rainbow всі кольори веселки; division of ~ s прийоми дивізіонізму, живопис окремими мазками; dead ~ подмальовок, перший шар фарби; ~ contrast кольоровий контраст; ~ intensity інтенсивність кольору; ~ scale кольорова гама; ~ scheme палітра (колорит) художника, кольорова гама; • Vermeer's ~ scheme was based on bright blue and lemon yellow палітра Вермеєра ґрунтувалася на яскраво-блакитному та лимонно-жовтому кольорах; the ~ scheme where ... predominates кольорова гама, де переважає ... ; brilliant / low-keyed ~ scheme яскрава / темна палітра; the ~ s may be cool and restful кольори можуть бути холодними та спокійними, ~ hot and agitated теплими та зворушливими, ~ soft and delicate м'якими та ніжними, ~ dull тьмяними, ~ oppressive суровими, ~ harsh різкими, неприємними; **2.** фарба, пігмент; *Syn.* oil (олійна фарба), paint; to mix ~ s змішувати фарби; a riot of ~ (s) достаток, багатство фарб, • the riot of colours in Renoir's outdoor scenes catch the eye immediately; the play of ~ (s) гра (переливи) фарб, • observe the play of colours upon the water спостерігай за грою фарб на воді; oil ~ (s) масляні фарби; water- ~ (s) акварелі **II. v** фарбувати, розфарбовувати; *Syn.* paint; to ~ a statue розфарбовувати статую. **Note:** The

word "colour" is often used as an uncountable noun; • e.g. Rembrandt's colour is rich and warm. The noun "colour" is seldom used after the name of the colour (cf.: червоного кольору, жовтого кольору), • e.g. the fruit is painted red and yellow heavily outlined with blue. The names of colours in English may be both adjectives and nouns, • e.g. the green in Constable's paintings is composed of a multitude of different greens

coloured *a* **1.** розфарбований; *Syn.* painted; ~ drawing розфарбований малюнок; **2.** кольоровий; ~ print кольорова гравюра; ~ patches кольорові плями

colourful[-ful] *a* барвистий; ~ painting барвистий живопис

colouring ['klʌrɪŋ] *n* колорит, тональність; *Syn.* tonality; • Renoir was impressed by the striking colouring of Delacroix's "Women of Algiers" Ренуар був вражений колоритом «Алжирських жінок» Делакруа; subtle ~ ніжний колорит, gaudy ~ яскравий колорит; • warm, soft ~ was more characteristic of his watercolours than of his oils теплий, м'який колорит був більшою мірою притаманний його акварелям, ніж його роботам олією

colourist ['klʌrɪst] *n* художник-колорист

colourless [-lɪs] *a* безбарвний; ~ dull painting безбарвний тьмянний живопис

column ['kɒləm] *n* *aprox.* колона (usually made of stone, used to support or decorate a building, or standing alone as a monument); *Syn.* pillar; ~ shaft стрижень колони; attached ~ прив'язана колона; detached ~ вільностояча колона; twisted ~ кручена колона; fluted ~ колона з каннелюрами

combine [kəm'baɪn] *v* **1.** з'єднувати, об'єднувати; ~ form and colour into harmonious unity гармонійно поєднати форму та колір; **2.** комбінувати, змішувати

command [kə'mɑ:nd] **I.** *n* **1.** команда; **2.** наказ; **II.** *v* **1.** командувати; **2.** наказувати; **3.** розпоряджатися; ~ smb's attention заволодіти чисею увагою

commission [kə'mɪʃn] **I.** *n* замовлення (художникові); to receive a ~ отримати замовлення; • Raphael received a ~ for a number of frescoes Рафаель отримав численні замовлення на фрески; **II.** *v* зробити замовлення, замовляти (художникові) роботу, доручати (художникові) виконати замовлення; • Philip IV ~ ed many works from Velázquez Філіп IV замовляв багато робіт у Веласкеса; • he was ~ ed with a portrait of a young woman він отримав замовлення на портрет молодої жінки

common ['kɒmən] *a* **1.** загальний, подібний; *Syn.* similar; ~ ideals спільні ідеали; **2.** простий, грубий, вульгарний; *Syn.* coarse, rough, simple, vulgar; ~ people прості люди; ~ clothes простий (грубий) одяг

compare [kəm'preə] *v* порівнювати; • it is quite beside the point to ~ a Greek statue with a medieval effigy неможливо порівнювати грецьку та середньовічну статуї

complete [kəm'pli:t] **I.** *a* **1.** повний; *Syn.* full, entire, total; ~ collection of French Impressionists повна колекція французьких імпресіоністів;

2. завершений; *Syn.* finished; ~ part of work завершена частина роботи; 3. досконалий, абсолютний; *Syn.* absolute; • he is a ~ man of genius він досконалий геній; 4. досконалий, майстерний; *Syn.* perfect; ~ command of colour досконале володіння кольором; **II.** *v* закінчити; *Syn.* conclude, end, finish; • when are you going to ~ your series of etchings? коли ви закінчите свою серію офортів?

completion [kəm'pli:ʃ(ə)n] *n* завершення; *Syn.* end, finish; • nobody knew the date of ~ of his restoration work ніхто не знав дати завершення його реставраційної роботи

composite [kəm'pəzɪt] **I.** *n* *архит.* складний ордер (колон); **II.** *a* складний, складник; *Syn.* compound, complex; ~ architectural detail складна архітектурна деталь; ~ style змішаний стиль

composition [kəm'pəzɪʃ(ə)n] *n* композиція; *Syn.* arrangement; many-figured ~ багатофігурна композиція; to consider a work of art in terms of ~ розглядати твір мистецтва з композиційного погляду; carefully (well-) balanced ~ добре врівноважена композиція; closely (tightly-) knit ~ компактна композиція. **Note:** The aim of composition is to organize or arrange in a certain way groups of figures and decorative elements, and to distribute surfaces so that a balance is established between empty and full spaces in a canvas. Often the naked eye can detect a linear geometrical outline on which the elements of a picture have been placed. One of the simplest of all geometrical figures, the triangle, forms the basis of the pyramid on which so many Italian Renaissance compositions are based

compositional [kəm'pə'zɪʃ(ə)nəl] *a* композиційний; ~ harmony композиційна гармонія

concave [kən'keɪv] *a* увігнутий; ~ relief увігнутий рельєф

conceive [kən'si:v] *v* уявляти собі, задумувати, замислювати

concept [kənsept] *n* задум, ідея (бачення, трактування); *Syn.* conception, idea; ~ of art концепція мистецтва

concrete [kən'kri:t] **I.** *n* бетон; architectural ~ архітектурний бетон; **II.** *a*

1. бетонний; 2. конкретний; *Syn.* specific; ~ design конкретний проект

conform [kən'fɔ:m] *v* узгоджуватися, відповідати; ~ to the taste of the period відповідати смакам часу

conical [kə'nɪk(ə)] *a* конічний, конусоподібний

connoisseur [kə'nɔ:sə:] *n* *фр.* знавець; ~ of art знавець мистецтва

conservation [kənsə'veɪʃ(ə)n] *n* збереження; *Syn.* preservation; ~ of old monuments збереження старих пам'ятників

consider [kən'sɪdə] *v* вважати; • art is to be ~ ed seriously до мистецтва слід ставитися серйозно

consist [kən'sɪst] *v* **1. (of)** складатися; • his heritage ~ s of thousands of pictures його спадщина складається з тисячі картин; **2. (in)** складатися в, полягати в; *Syn.* lie in; • what does the difference between these two portraitists ~ s in? у чому полягає різниця між цими двома портретистами?

consistent [kən'sɪstənt] *a* послідовний; ~ realist in art послідовний реаліст у мистецтві

console [kən'səʊl] *n* консоль, виступ у стіні або зарита одним кінцем у стіну балка, що підтримує карниз, балкон, фігуру, вазу і т. д.

construct [kən'strʌkt] *v* будувати, створювати; *Syn.* build

construction *n* **1.** конструкція, будова; *Syn.* building, structure; single-storey ~ одноповерхова споруда; ~ site будівельний майданчик; **2.** будівництво

constructivism [kən'strʌktɪvɪzəm] *n* конструктивізм

contemporary [kən'tempərəri] **I.** *n* сучасник; **II.** *a* сучасний; *Syn.* modern, present-day, up-to-date

contorted *a* **1.** спотворений (про риси обличчя); **2.** зламаний (про фігуру); ~ figures (those represented in twisted, unnatural, violent poses)

contour [kəntuə] *n* контур, обрис; *Syn.* outline

contrast ['kɒntræst] **I.** *n* контраст, протилежність; in ~ with на протигагу чого-небудь; ~ing tones контрасти тонів, контрастні тони; **II.** *v* (with) контрастувати з; • the deep red colour ~ beautifully with the black colour червоний колір красиво контрастує з чорним

contribute [kən'trɪbjʊ:t] *v* робити внесок, жертвувати; to ~ to the development of art зробити внесок у розвиток мистецтва

contribution [kən'trɪbjʊ:ʃ(ə)n] *n* внесок

controversial [kɒntrə'vɜ:ʃ(ə)l] *a* спірне, дискусійне; • the new trend in modern architecture is rather ~ нова тенденція в сучасній архітектурі досить дискусійна

conventional [kən'venʃənəl] *a* **1.** традиційний; *Syn.* traditional; ~ approach (to smth) традиційний підхід (до чого-небудь); ~ art традиційне мистецтво; **2.** умовний; *Syn.* agreed; ~ representation умовне зображення

conversation piece [kɒnvə'seɪʃn] жанрова картина; *Syn.* genre piece

convey [kən'veɪ] *v* передавати, висловлювати; *Syn.* express; to ~ an idea, a message, one's feelings передавати ідею, послання, висловлювати почуття; • in this portrait the artist tried to ~ the aura of romance that seemed to surround the woman на картині художник намагався передати романтичну ауру, що, як здавалося, оточувала жінку; • the portraitist was successful in ~ing the character of his model портретистові вдалося передати характер натурника

copper ['kɒpə] **I.** *n* мідь; **II.** *a* мідний; ~ age мідний вік; ~ blue мідно-блакитний; **III.** *v* покривати міддю

copper-plate [-pleɪt] *n* (мідна) офортна дошка; ~ engraving різцева гравюра

copy ['kɒpi] **I.** *n* копія; *Syn.* counterpart, duplicate; • this is a genuine Repin, not a ~ це справжній Рєпін, не копія; • marble ~ of the famous Greek statue мармурова копія знаменитої грецької статуї; **II.** *v* копіювати, робити копію; • when ~ing masterpieces of painting the art students learn different techniques роблячи копії шедеврів живопису, студенти знайомляться з різними видами техніки; • Eugene spent the first part of the day in the gallery ~ing the faces of the

Madonnas Євген провів першу половину дня в галереї, копіюючи обличчя Мадонн

coral ['kɔr(ə)l] **I.** *n* кораловий колір; **II.** *a* кораловий, коралового кольору

corbel ['kɔ:b(ə)l] *n* *apxim.* консоль, виступ, поясок; ~ steps ступінчастий шпирець

cornice ['kɔ:nɪs] *n* *apxim.* карниз, звис; principal ~ карниз, який увінчує

corrosion [kə'reʊz(ə)n] *n* (точкова) корозія; *Syn.* pitting

costume ['kɔstju:m] *n* костюм; ~ designer дизайнер костюмів

court [kɔ:t] *n* двір (короля); ~ painter придворний художник, живописець

cover ['kʌvə] **n 1.** переплетення; *Syn.* binding; **2.** оклад (ікони); *Syn.* setting

crackle ['krækl], **crackle** [krækələ] *n* тріщина в покритті східної кераміки та на картинах, намальованих олією

craft [krɑ:ft] *n 1.* ремесло; *Syn.* trade, handicraft; • he mastered a few ~ s він володів кількома ремеслами; **2.** мистецтво, майстерність, вміння; *Syn.* skill, craftsmanship

craftsman [-mən] *n* (*pl* -men) ремісник, вправний майстер; *Syn.* artisan, artificer

craftsmanship [-ʃɪp] *n* майстерність, мистецтво; *Syn.* mastery, skill

crackle [krɑ:k'lu:rə] *n* мережа маленьких тріщин у картині

crayon ['kreɪən] **n 1.** кольорова крейда, кольоровий олівець, пастель; *Syn.* chalk, pastel; **2.** малюнок кольоровим олівцем або пастеллю; ~ painting пастельний живопис, *Syn.* chalk painting

create [kri:eit] *v* творити; to ~ a masterpiece створити шедевр

creation *n 1.* творення, творчість; Raphael's ~ творчість Рафаеля; **2.** твір (мистецтва); Raphael's last ~ останній твір Рафаеля

creator *n* творець; the C. Творець, Бог

creative *a* творчий; ~ career творча кар'єра; ~ process творчий процес

crimson ['krɪmzɪn] **I.** *n 1.* малиновий колір; **2.** малинова фарба; **II.** малиновий

critic ['krɪtɪk] *n* критик; ~ art мистецтвознавець

criticize ['krɪtɪsaɪz] *v* критикувати

crocket ['krɒkɪt] *n* *apxim.* готичний орнамент у вигляді листя

cross [krɒs] **I.** *n* хрест; **II.** *a* поперечний; ~ -section поперечний переріз

crown [kraʊn] **I.** *n 1.* корона; **2.** *apxim.* вінець; **II.** *v 1.* нагороджувати; • he was ~ ed with success він був увінчаний успіхом; **2.** вінчати, завершувати собою верхню частину чого-небудь; • the tower is ~ ed with a star вежа увінчана зіркою

crowded *a* переповнений, насичений фігурами або деталями: a ~ composition; a ~ foreground

crucifix ['kru:sɪfɪks] *n* розп'яття

cruciform ['kru:sɪfɔ:m] *a* хрестоподібний

crystal-clear *a* чистий, прозорий (як кристал)

cubism ['kju:bɪzəm] *n* кубізм
cubist *n* художник-кубіст
cultural ['kʌltʃərəl] *a* культурний; ~ heritage культурна спадщина
culture *n* культура
cuneform ['kju:nɪfɔ:m] *a* клиновидний; *Syn.* wedge-shaped; ~ tablets of clay глиняні клиновидні дощечки
cupola ['kju:pələ] *n* купол; *Syn.* dome; **bulbous** ~ цибулеподібні куполи;
pointed ~ стрілочастий купол; **cylindrical** ~ циліндричний купол
curve [kə:v] **I.** *n* крива (лінія), вигин; **II.** *v* згинати(ся), гнути(ся)
curved [kə:vd] *a* вигнутий, викривлений; *Syn.* bent
curvilinear [ˌkə:vɪ'lɪniə] *a* криволінійний; ~ perspective криволінійна перспектива
cut [kʌt] **I.** *n* гравюра (на дереві); *Syn.* wood-cut; **II.** *v* різати (по каменю дереву і т. д.); *Syn.* carve, engrave, sculpture
cutting ['kʌtɪŋ] *n* різьблення; *Syn.* carving, engraving, sculpturing; wood-~ ксилографія
cylinder ['sɪlɪndə] *n* циліндр
cylindrical [sɪ'lɪndrɪkl] *a* циліндричний

D

dab [dæb] *n* мазок (пензлем); *Syn.* stroke, touch
dabber ['dæbə] *n* подушечка для нанесення шару фарби або туші, рапідограф
daffodil ['dæfədɪl] *n* блідо-жовтий колір, колір нарциса
damage ['dæmɪdʒ] **I.** *n* дефект, пошкодження; *Syn.* defect; **II.** *v* пошкоджувати; *Syn.* spoil; to ~ a picture завдати шкоди картині; • sculpture was ~ d скульптура була пошкоджена
damaged [-d] *a* пошкоджений (про картину); *Syn.* defective
damask ['dæməsk] **I.** *n* колір дамаської троянди, червоний колір; **II.** *a* червоний, яскраво-червоного кольору
damson ['dæmzən] *n* червонувато-синій колір, колір тернослива; ~ - coloured background червонувато-синій фон
daring ['dæərɪŋ] *a* сміливий, зухвалий; *Syn.* bold; a ~ design сміливий (зухвалий) проєкт
dark [da:k] *a* темний; ~ blue темно-синій; ~ green темно-зелений; in the ~ background на темному тлі
darken ['da:kən] *v* **I.** затемнювати, робити темним; • the painter ~ ed a man's figure in the background живописець зробив темною чоловічу фігуру на задньому плані; **2.** темніти, робитися темним; • after all these years the colours of the landscape did not ~ після всіх цих років фарби пейзажу не потемніли

dash [dæʃ] **I.** *n* штрих, швидкий начерк; **II.** *v* швидко накидати, робити швидкий начерк; *Syn.* draft, sketch; • it took him ten minutes to ~ a future composition за десять хвилин він швидко накидав майбутню композицію

date [deɪt] *v* датуватися, сходити до; • his early works ~ from 1878 його ранні роботи належать до 1878 року

daub [dɔ:b] **I.** *n* погана картина, мазня; **II.** *v* мазати, бруднити

dauber *n* мазило, поганий художник

dead [ded] *a* той, який вицвітає, побляклий (про колір); *Syn.* faded, lifeless; ~ colour *жив.* ґрунтовка, *Syn.* priming; ~ leaf brown, *Syn.* nankeen yellow жовто-бежевий колір

death-mask ['deθmɑ:sk] *n* посмертна маска

decadence (-cy) ['dekəd(ə)ns(ɪ)] *n* занепад, занепадництво, декаденство; *Syn.* decay, decline, deterioration

decadent [-dənt] **I.** *n* декадент; **II.** *a* декадентський; ~ tendencies in art декадентські тенденції в мистецтві

decay [di'keɪ] **I.** *n* розпад, занепад; *Syn.* decline, deterioration; **II.** *v* занепадати; *Syn.* decline, deteriorate

decolour [di'kʌlə] *v* знебарвлювати; *Syn.* decolourize

decor ['deɪkɔ:] *n* *фр.* декор, прикраса, орнамент; *Syn.* adornment, decoration, ornament; *театр.* декорація

decorate ['dekəreɪt] *v* **1.** прикрашати; *Syn.* adorn, embellish, ornament; • pottery ~ d with geometric design formed part of Mesopotamia's artistic production in early times у ранні часи кераміка, прикрашена геометричними малюнками, становила частину художньої продукції Месопотамії; **2.** розписувати (стіни і т. д.)

decoration [,dekə'reɪ(ə) n] *n* **1.** прикраса, *Syn.* adornment, embellishment; **2.** оздоблення; **3.** розпис

decorative ['dekə'reɪtɪv] *a* декоративний; *Syn.* ornamental; ~ art декоративне (прикладне) мистецтво, *Syn.* applied art; ~ details декоративні деталі; ~ cloth, fabric декоративна тканина; ~ band орнаментальний пояс

decorator ['dekə'reɪtə] *n* художник-декоратор; interior ~ художник по інтер'єру

dedicate ['dedɪkeɪt] *v* присвячувати; *Syn.* devote; to ~ one's life to art присвятити життя мистецтву

de-emphasize details не виокремлювати деталей

deep [di:p] *a* густий, насичений (про колір), темний; *Syn.* dark, rich; ~ blue темно-синій; ~ colour густий колір

defect [dɪ'fekt] *n* дефект, пошкодження; *Syn.* fault, damage

deformation [di:fɔ:'meɪʃ(ə)n] *n* **1.** спотворення; ~ of a human figure спотворення (спотворення) людської фігури; **2.** деформація

deformed [dɪ'fɔ:md] *a* спотворений; *Syn.* distorted; ~ features спотворені риси (особи)

degrade [di'greɪd] *v жив.* послаблювати інтенсивність тону або кольору
degraded [di'greɪdɪd] *a* деградований (про тон), побляклий (про фарбах);
Syn. faded, dead

delftware ['dɛlftwɛə] *n* голландський фаянс, кераміка; *Syn.* Dutch majolica

deliberate (ly) [dɪ'libərɪt(lɪ)] *a* умисний (навмисне); ~ incompleteness
навмисна незавершеність

delicate ['delɪkət] *a* витончений, вишуканий; *Syn.* exquisite, refined, subtle;
~ proportions витончені пропорції; • the artist's ~ Rococo portraits were often
repetitions in composition витончені портрети художника, написані в стилі
рококо, часто були повторенням тієї самої композиції

delicacy *n* вишуканість; ~ of tones витонченість, ніжність тонів

delight [dɪ'laɪt] **I.** *n* захоплення, насолода; *Syn.* enjoyment, rapture; to take
(to have) ~ in doing smth знаходити насолоду в чомусь; • he took ~ in drawing
since he was a child він насолоджувався малюванням з дитинства; **II.** *v*
захоплювати, давати задоволення; *Syn.* carry away, enrapture; • I was ~ ed at
seeing this sculpture я насолоджувався тим, що бачив цю скульптуру

delineation [dɪ, lɪn'eɪʃ(ə)n] *n* абрис, контури; *Syn.* contour, cutline; minute ~
детальне зображення

dentil ['dentɪl] *n* **1.** зубці; ряд невеликих декоративних прямокутних
виступів на карнізі в іонічному та корінфському ордерах; **2.** *pl.* зубчастий
орнамент

department [dɪ'pɑ:tmənt] *n* відділ (музею); *Syn.* section; ~ of American
painting відділ американського живопису

depict [dɪ'pɪkt] *v* зображати; *Syn.* portray, represent; • these paintings ~ ed a
great variety of subjects на цих картинах зображені найрізноманітніші сюжети;
~ a person зобразити людину; ~ a scene of common life зобразити сцену
звичайного життя; ~ the mood of передати настрої

depiction [dɪ'pɪkʃ(ə)n] *n* зображення, картина; *Syn.* portrayal, representation

depression [dɪ'preʃ(ə)n] *n* пригнічений стан, депресія; • the artist found
himself in a state of deep ~ художник перебував у стані глибокої депресії

depth [depθ] *n* **1.** глибина; ~ of space глибина простору; • he had the
knowledge of how the illusion of ~ can be created in painting він умів створювати
ілюзію глибини в живописі; **2.** інтенсивність кольору

derive [dɪ'raɪv] *v* відбуватися; *Syn.* come (from), descend (from)

design [dɪ'zain] **I.** *n* **1.** проєкт, план, задум (творчий), креслення; *Syn.* plan,
draft, project, scheme; **2.** креслення; ескіз, конструкція; *Syn.* draft, sketch,
structure, construction; **3.** малюнок, візерунок; *Syn.* pattern; • I like the design on
the vase мені подобається малюнок на вазі; **II.** *v* **1.** проєктувати, замислювати;
Syn. plan, project; **2.** креслити; *Syn.* draw; **3.** створювати візерунок, малюнок

designer *n* конструктор, проєктувальник, художник-дизайнер

detached [dɪ'tætʃt] *a* окремий; той, що стоїть відокремлено

detail ['di:teɪl] *n* деталь, подробиця; ~ ed деталізований; ~ drawing детальне креслення (малюнок); ~ foreground детально виписаний передній план

deterioration [di,tɪəriə'rei](ə)n] *n* виродження, занепад; *Syn.* decline; ~ of Gothic style in architecture виродження готичного стилю в архітектурі

determination [di,tə:'mi:neɪʃən] *n* рішучість

development [di'veləpmənt] *n* *архит.* забудова

develop [di'veləp] *v* розвивати; удосконалювати; to ~ one's own style of painting розвивати свій власний стиль малювання

devoid [di'vɔɪd] *a* (**of**) позбавлений чого-небудь; • the composition was ~ of all artistic merit ця композиція була позбавлена будь-якої художньої цінності

devote [di'vəʊt] *v* присвячувати; *Syn.* dedicate; • the art critic ~ d himself exclusively to Vrubel's artistic heritage мистецтвознавець присвятив себе виключно вивченню художньої спадщини Врубеля

devoted [-ɪd] *a* відданий; той, хто цілком віддається; *Syn.* dedicated; • my friend was not an artist but a ~ art lover мій друг не був художником, але віддано любив мистецтво

diameter [daɪ'æmɪtə] *n* діаметр основи колони

diamond ['daɪəmənd] **I.** *n* алмаз, діамант; **II.** *a* **1.** алмазний, діамантовий; ~ point голка для гравіювання; **2.** ромбоподібний; ~ -shaped у формі ромба

diaphanous [daɪ'æfənəs] *a* прозорий

dichromatic [,daɪkro(u)'mæɪtɪk] *a* двоколірний; *Syn.* two-coloured

die [daɪ] *v* вмирати; ~ forgotten and penniless померти забутим та бідним

diffused [di'fju:zd] *a* розсіяний (про колір); ~ light розсіяне світло

dim [dɪm] *a* тьмянний, неясковий; *Syn.* dull, matt; ~ light тьмянний колір

dimension [di'mən](ə)n] *n pl.* розміри; two- ~ al (three- ~ al) дво- або тримірний

diptych ['dɪptɪk] *n* диптих (а painting, especially an altarpiece of two leaves, closing like a book)

direct [d(a)'ɪrekt] *a* прямий, вертикальний; ~ line пряма лінія

dirty ['dɜ:ti] *a* брудний; ~ colour брудний колір; ~ yellow брудно-жовтий

discernible [di'sɜ:nəbl] *a* видимий, помітний; to be scarcely ~ бути ледь помітним

discolour [dɪs'klɒlə] *v* знебарвлюватися; *Syn.* fade, discolourize

discoloured *a* знебарвлений, той, який змінив колір та вицвів; *Syn.* colourless, faded; • these frescoes were ~ in the course of the time ці фрески вицвіли від часу

discordant [dɪs'kɔ:d(ə)nt] *a* негармонійний

disfigure [dɪs'fɪgə] *v* спотворювати, спотворює; *Syn.* deform, distort; • why did Goya ~ the characters of his "Capriccios"? чому Гоя спотворив героїв своїх «Капрічос»?

disfigured *a* спотворений; *Syn.* deformed, distorted; ~ proportions спотворені пропорції; ~ spatial relations спотворені просторові відношення

disharmony ['dis'hɑ:məni] *n* дисгармонія, невідповідність; *Syn.* discordance, discord; of colours дисгармонія фарб

display [dis'plei] **I.** *n* виставка, показ; *Syn.* exhibition, show; ~ of antique sculpture виставка античної скульптури; **II.** *v* **1.** виставляти, демонструвати; *Syn.* exhibit, show; **2.** проявляти, виявляти; *Syn.* reveal, show, manifest; • the young artist soon ~ ed his great gifts молодий художник скоро виявив великий талант

disposition [,dispə'ziʃn] *n* схильність

dissolve [di'zɒlv] *v* **1.** розчиняти, розводити; to ~ paints in egg yolk розводити фарби на яєчному жовтку; **2.** розчинятися; to ~ in acetone розчинятися в ацетоні; **3.** розкладатися, руйнуватися; *Syn.* decompose, decay; • many frescoes in this church have already ~ under the influence of different factors багато фресок цієї церкви вже зруйнувалися під впливом різних факторів

dissolvent [-dɒnt] *n* розчинник; *Syn.* solvent, vehicle

distance ['distəns] *n* *жив.* перспектива, система зображення предметного світу на площині відповідно до зорового сприйняття предметів людиною; *Syn.* perspective

distant ['distənt] *a* віддалений, далекий; ~ view вид вдаль, перспектива

distorted [dis'tɔ:tɪd] *a* спотворений (для більшої виразності)

diversity [daɪ'vɜ:sɪti] *n* різноманітність, розмаїття; ~ of forms, genres різноманітність форм, жанрів і т. д.

divide [di'vaɪd] *v* ділити; ~ the picture space-diagonally розділити картину просторово-діагонально

divine [di'vaɪn] *a* божественний, божий; ~ gift божий дар; ~ beauty божественна краса

divisionism [di'vɪʒənɪzəm] *n* *жив.* пуантилізм, отримання колірною ефекту шляхом нанесення різних за кольором точкових мазків; *Syn.* pointillism

do most to + inf. зробити дуже багато, щоб...

domed *n* купол; *Syn.* cupola; • the exterior walls of the Pantheon are higher than the base of the ~ зовнішні стіни Пантеону вище за основу купола

domed *a* куполоподібний; з куполом; *Syn.* domeshaped, domic, domical; ~ church куполоподібна церква; ~ top купольний дах, *Syn.* ~ roof; multiple- ~ church багатокупольна церква

domestic interiors жанрові картини в побутовому інтер'єрі

dominate ['dɒmɪneɪt] *v* панувати, переважати; *Syn.* predominate, prevail; ~ ing tendencies переважні тенденції; • the geometric style in vase painting ~ d in the VIth century BC у VI столітті до н.е. у вазописі панував геометричний стиль

donjon ['dɒndʒ(ə)n] *n* головна вежа середньовічного замку

doomsday ['du:mzdeɪ] *n* *рел.* День Страшного суду

Dorian ['dɔəriən] *a* *іст.* дорійський; ~ school of sculpture with its emphasis on the nude, athletic male figure дорійська школа скульптури з її культом оголеної атлетичної чоловічої фігури

Doric ['dɔːrɪk] *a* дорійський; ~ order *архит.* доричний ордер

dot [dɒt] **I.** *n* точка, плямочка; *Syn* spot; **II.** *v* наносити точки, наносити пунктирну лінію; писати або гравірувати в пунктирній техніці; ~ ted line пунктирна лінія

double ['dʌbl] *a* подвійний; той, що складається з двох частин, здвоєний; ~ -sided icon двобічна ікона, *Syn.* tabletka

drab [dræb] **I.** *n* бруднуватий жовто-коричневий колір; **II.** *a* бруднуватого жовто-коричневого кольору

draft [dra:ft] **I.** *n* проєкт, начерк, ескіз; *Syn.* sketch, outline; **II.** *v* робити начерк, ескіз, *Syn.* sketch, outline

draftsman, draughtsman ['dra:ftsmæn] *n* малювальник; • a good painter is not always a good ~ хороший художник не завжди буває хорошим малювальником

draftsmanship, draughtsmanship *n* малювання, креслення

dramatic [drə'mætɪk] *a* **1.** драматичний, напружений; *Syn.* tense; dramatic intensity драматична напруженість; • Goya represents a ~ scene of the shooting of the Madrid patriots Гоя зображує драматичну сцену розстрілу мадридських патріотів; **2.** зворушливий, яскравий, дивовижний, сліпучий; *Syn.* exciting, thrilling, striking; • the artist intentionally chooses ~ colours for his composition художник навмисно обирає яскраві (дивовижні) кольори для своєї композиції

drapery ['dreɪpəri], **draping** ['dreɪpɪŋ] *n* **1.** драпірування; **2.** широкий одяг з м'якими спадними складками; ~ carved in the conventional style of classic sculpture драпірування, зроблене в традиційному стилі класичної скульптури

draw [drɔ:] *v* (**drew, drawn**) **1.** креслити, малювати; to ~ a line малювати лінію, to ~ a picture малювати картину; to ~ in pencil малювати олівцем, to ~ in pen and ink малювати тушшю, to ~ in crayon малювати кольоровим восковим олівцем (або кольоровою крейдою); to ~ in chalk малювати крейдою; to ~ in charcoal малювати вугіллям; to ~ in pastel малювати пастеллю; to ~ in sanguine (crayon) малювати сангиною; to ~ from nature, to ~ from life малювати з природи; to be ~ n sharply бути різко окресленим; **2.** залучати, приваблювати; to be ~ n to захоплюватися, бути залученими до чого-небудь • Aivazovsky loved to paint the sea, a theme he was ~ to time and time again Айвазовський любив малювати море, яке вабило його знову і знову

drawing *n* **1.** малюнок; a pencil ~ малюнок олівцем; a pen and ink ~ малюнок тушшю; wash ~ акварель; tinted ~ підфарбований малюнок; in ~ намальовано правильно, з урахуванням перспективи; out of ~ намальовано з порушенням перспективи; ~ from the nude малюнок оголеної природи; ~ paper папір для малювання; ~ pencil, crayon рисувальний олівець; a charcoal ~ малюнок вугіллям; rough ~ чорновий малюнок; a pastel ~ малюнок пастеллю;

2. креслення, малюнок; *Syn.* draft, outline, sketch; 3. малювання (the art of drawing). **Note:** The English for "Він – прекрасний майстер рисунка (рисувальник)" is "He is an excellent draftsman (draughtsman)" and the English for "майстерність малюнка" is "draughtsmanship"; • Rubens was both a good colourist and an excellent draftsman

dressing ['dresɪŋ] *n* *архит.* орнамент; *Syn.* ornament; ceiling ~ орнамент на стелі

drill [drɪl] *n* дриль

drop [drɒp] *n* *архит.* орнаментальна обробка у вигляді підвіски

drum [drʌm] *n* *архит.* 1. барабан купола; 2. подушка капітелі

dry-point ['draɪpɔɪnt] *n* 1. голка для гравірування без кислоти; 2. суха голка (спосіб гравірування); 3. гравюра, виконана цією технікою

dull [dʌl] *a* 1. сумовитий, нудний; *Syn.* depressing, boring, lifeless; ~ landscape сумний пейзаж; *Syn.* faded, dim тьмянний, приглушений; ~ palette тьмяна палітра; ~ colouring приглушений колорит; ~ grey глухий сірий колір; • decorations consist of fluted shell cupboards, their interiors painted a ~ red прикрасою є рифлетні буфети у вигляді мушлі, пофарбовані всередині в тьмяно-червоний колір

dummy ['dʌmɪ] *n* опудало, манекен; *Syn.* lay-figure, mannequin; • by making a ~ to represent an enemy and sticking pins in it, the enemy was supposed to suffer опудало зі встромленими в нього шпильками мало зображувати страждання ворога

dusty ['dʌstɪ] *a* 1. запорошений, запилений; ~ canvases запилені полотна; 2. сірувато-коричневий; ~ white брудно-білого кольору

Dutch [dʌtʃ] *a* голландський; ~ hand-made paper голландський папір; ~ maïolica голландська кераміка

dye [daɪ] **I.** *n* фарба; rainbow ~ кольори веселки; **II.** *v* фарбувати

dyed *a* пофарбований; *Syn.* tinged, coloured, tinted; ~ canvas пофарбоване полотно

dynamic [daɪ'næmɪk] *a* динамічний, енергійний; ~ sculptural composition динамічна скульптурна композиція; ~ brushwork динамічна манера письма

Е

early ['ɜ:li] *a* ранній; ~ christian art раннє християнське мистецтво; ~ Gothic рання готика; ~ Renaissance ранній Ренесанс, *Syn.* quadrocento

earth [ɜ:θ] *n* земля; ~ colour рослинний пігмент, будь-який кольоровий мінерал, який використовують як пігмент

earth-bound *a* земний, життєвий із земними прагненнями: ~ scenes, aspirations, problems, poetry

earthenware [ɜ:θeɪɔ] *n* гончарні вироби, кераміка; *Syn.* ceramics, pottery

ease [i:z] *n* легкість, невимушеність; *Syn.* easiness, naturalness; • he felt at ~ in different painting techniques він (вільно) володів різними видами живописної техніки

easel ['i:zl] **1.** *n* мольберт; foldings ~ складаний мольберт; to adjust an ~ встановити мольберт; ~ painting станковий живопис

east [i:st] *a* східний; ~ side of the building східна сторона будівлі

easy ['i:zi] *a* **1.** невимушений, природний; *Syn.* relaxed, unconstrained; ~ posture природна поза; ~ manner невимушена манера; **2.** неквапливий; *Syn.* slow, unhurried; ~ motions неквапливі рухи; **3.** легкий; *Syn.* not difficult; ~ task легке завдання

eaves [i:vz] *n* *archim.* звис даху, увінчує карниз

ebony ['ebəni] *n* чорне або ебенове дерево

ecclesiastic (al) [ɪ,kli:zi'æstɪk(ə)] *a* духовний, релігійний, церковний; *Ant.* secular; *Syn.* church, religious; ~ subjects церковні сюжети

echinus [e'kaɪnəs] *n* (*pl* -**ni**) ехін, частина капітелі доричної колони у вигляді круглої у плані подушки з опуклим криволінійним профілем, служить переходом від стовбура колон до абаку

eclectic [ek'lektɪk] **I.** *n* еклектик; **II.** *a* еклектичний

eclecticism [ek'lektɪsɪzəm] *n* еклектицизм, еклектика

Eden ['i:dn] *n* Едем, рай

edge [edʒ] **I.** *n* бордюр, край, берег сторінки, обріз книги; *Syn.* border; **II.** *v* облямовувати, підстригати (краї); *Syn.* border, trim

educate ['edju:keɪt] *v* виховувати, давати освіту; • he ~ d his pupils in best art traditions він виховував своїх учнів у найкращих традиціях мистецтва

education [ˌedju:'keɪ](ə)n] *n* освіта, виховання; art ~ художня освіта; a man of ~ освічена, культурна людина

effect [ɪ'fekt] *n* **1.** вплив; *Syn.* impact, influence; • the introduction of Chinese culture and Buddhism had a profound ~ on the civilization and art in Japan поширення китайської культури і буддизму вплинули на цивілізацію і мистецтво Японії; **2.** дія, вплив; colour ~ колірний ефект; spotlight ~ яскраве освітлення (як від сильного штучного джерела світла); light and shade ~ *s* дія світла й тіні; • he achieved a marked ~ of light and shade by the projection of certain parts of the body подовжуючи деякі частини, тіла скульптор досяг значного світло-тіньового ефекту

effigy ['efɪdʒɪ] *n* голе, бездушне зображення; статуя, портрет (рельєфний); ~ moulding глиняний посуд у вигляді людини або тварини

egg-and-dart ornament ['egənd'dɑ:t'ɔ:nəmənt] *archim.* пояс іоніків; іонік – яйцеподібний орнаментальний мотив, що застосовують на капітелях і на карнизах в іонічному та коринфському ордерах; *Syn.* egg-and-anchor, egg-and-tongue ornament

Egypt ['i:dʒɪpt] *n* Єгипет

Egyptian [i'dʒɪp(ə)n] **I.** *n* єгиптянин, єгиптянка; **II.** *a* єгипетський; ~ black чорна кераміка; ~ blue єгипетська синь (мідний пігмент)

elaborate [i'læbəreɪt] *a* складний, розроблений у деталях

elaborate [i'læbəreɪt] *v* розкривати у подробицях

electric blue [i'lektrɪk'blu:] колір електрик

elegant [i'elɪgənt] *a* витончений; *Syn.* graceful, refined; ~ portraits салонні портрети; ~ arts витончені мистецтва, *Syn.* fine arts

elevation [i'elɪveɪ(ə)n] *n* профіль, вертикальна проєкція, фасад; front ~ вид спереду; side ~ вид збоку

elliptic(al) [i'elɪptɪk(ə)l] *a* овальний; sculptural composition with prevailing ~ constructions скульптурна композиція з переважними еліптичними конструкціями

elongate [i:'lɒŋgeɪt] *v* розтягувати, подовжувати; • the antelope masks of the western Sudan represent the fantastically ~ d form of the antelope-dog, Сівара маски антилопи із Західного Судану зображують незвично подовжену голову антилопи, що уособлює бога Сівара

elongated [i:'lɒŋgeɪtɪd] *a* подовжений

elongation *n* подовження

Elysium [i'li:ziəm] *n* **1.** *грец. міф.* елізіум; поля блаженних; **2.** рай, світ блаженства; • Fragonard's painting "The meeting" creates an ~ atmosphere of ideal beauty and happiness картина Фрагонара «Побачення» створює райську атмосферу ідеальної краси та щастя

embodiment [ɪm'bɒdɪmənt] *n* втілення (ідеалів, задумів); *Syn.* incarnation

embody [ɪm'bɒdɪ] *v* втілювати (задуми, ідеї); *Syn.* incarnate; • in his wonderful marble statue the sculptor ~ ied his ideals of harmony and beauty у цій прекрасній мармуровій статуї скульптор втілює свої ідеали гармонії та краси

emboss [ɪm'bɒs] *v* карбувати, видавлювати опукле зображення; *Syn.* chase, engrave

embossed *a* **1.** карбований; *Syn.* chased, engraved; • many ~ objects display fine workmanship багато карбованих предметів демонструє тонку майстерність; **2.** опуклий, рельєфний; *Syn.* in relief; ~ flower pattern рельєфні квіткові візерунки

embrasure [ɪm'breɪzə] *n* *архит.* отвір у стіні, амбразура в оборонній споруді і броневезах для ведення вогню з гармат та стрілецької зброї

embroider [ɪm'brɔɪdə] *v* вишивати; to ~ a pattern in satin-stitch вишивати візерунок гладдю; ~ ed rugs вишиті килими

embroidery *n* **1.** вишивка, *Syn.* needle-work; ~ in gold and silver thread вишивка (шиття) золотою та срібною ниткою; **2.** різьблені прикраси

emerald [emə'reɪld] **I.** *n* смарагд; **II.** *a* смарагдового, яскраво-зеленого кольору

eminent [ˈemɪnənt] *a* видатний, знаменитий, чудовий; *Syn.* famous, prominent, outstanding; ~ graphic artist видатний графік; ~ art object чудовий твір мистецтва

emmarble [ɪˈmɑːbl] *v* **1.** втілювати в мармурі; **2.** облицьовувати мармуром

emotion [ɪˈmoʊ(ə)n] *n* емоція, душевне хвилювання; to excite ~ викликати емоції; fleeting and conflicting ~ *s* швидка зміна й боротьба людських почуттів; • in Aristotle's view the use of art is to evoke ~ *s* Аристотель вважає, що мистецтво покликане пробуджувати емоції

emotional *a* емоційний; • artists often experience a deep ~ stress художники часто переживають глибокий емоційний стрес

emphasis [ˈemfəsis] *n* **1.** підкреслення, акцент; *Syn.* accent, stress; to lay ~ on simplicity and elegance of proportions приділяти особливу увагу простоті та витонченості пропорцій; **2.** *жив.* різкість контурів

emphasize [ˈemfəsaɪz] *v* підкреслювати, надавати особливого значення; *Syn.* accentuate, stress, underline; ~ contours purposely навмисно робити акценти на контурах, обрисах; • the architect and the sculptor aimed at ~ ing the universality of this interior архітектор та скульптор прагнули підкреслити універсальність цього інтер'єру

Empire [ˈempraɪə] *n* ампір, стиль в архітектурі та декоративному мистецтві трьох перших десятиліть XIX століття, завершальний розвиток класицизму; склався в період імперії Наполеона I у Франції, де його вирізняла парадна пишність меморіальної архітектури і палацових інтер'єрів; ~ furniture меблі в стилі ампір

employ [ɪmˈplɔɪ] *v* застосовувати, використовувати; *Syn.* use, utilize; • the painter is reducing a three-dimensional world to a flat surface, whatever devices such as perspective are ~ ed живописець зводить тривимірний світ до плоскої поверхні, використовуючи такі прийоми, як перспектива

empty [ˈemptɪ] *a* порожній; ~ canvas чисте (нерозписане) полотно

emulsion [ɪˈmʌl(ə)n] *n* емульсія

enamel [ɪˈnæm(ə)l] *n* **1.** емаль, фініфта, міцне склоподібне покриття, що наносять на металевий предмет і закріплюють випалюванням; **2.** глазур, обливання (у кераміці); **3.** виріб з емалі; ~ colour емалевий колір; painting done in ~ емалевий живопис (картина)

enamelled *a* **1.** покритий емаллю, емалевий, прикрашений емаллю; **2.** глазурований; ~ ceramics глазуровані керамічні вироби; • the ~, opaque, white Bristol glass did indeed look much like porcelain глазуроване, матове, біле брістольське скло справді дуже схоже на фарфор

enamelling [ɪˈnæməlɪŋ] *n* живопис по емалі або емаллями; ~ on metal живопис емаллями на металі

encaustic [enˈkɔːstɪk] **I.** *n* енкаустика, восковий живопис, виконуваний гарячим способом, розплавленими фарбами; **II.** *a* **1.** енкаустичний, що стосується живопису восковими фарбами; **2.** обпалений (про кераміку, емаль)

enchant [ɪn'tʃɑ:nɪ] *v* зачаровувати; *Syn.* charm, captivate, fascinate; • I was ~ ed by a small beautiful landscape я був зачарований невеликим красивим пейзажем

enchancing *a* чарівний; *Syn.* charming, captivating, fascinating; ~ miniature чарівна мініатюра

enclose [ɪn'kləʊz] *v* **1.** огороджувати, оточувати; ~ ed space замкнутий простір; **2.** оточувати, облямовувати, обмежувати

enclosure [ɪn'kləʊzə] *n* **1.** огорожене місце, замкнутий простір; **2.** облямівка, обрамлення

encourage [ɪn'kʌrɪdʒ] *v* заохочувати; to ~ a beginning artist заохочувати художника-початківця

endow [ɪn'dəʊ] *v* обдаровувати, наділяти; to be ~ with a sense of colour бути наділеним відчуттям кольору

enframe [ɪn'freɪm] *v* обрамляти, вставляти в оправу; *Syn.* frame, enclose; to ~ a picture обрамляти картину

engobe [ɪn'ɡəʊb] *n* ангоба (у кераміці), тонкий шар світлої глини, що покриває поверхню керамічного виробу

engrave [ɪn'ɡreɪv] *v* гравірувати, різати (по каменю, металу, дереву); to ~ designs, figures, symbols on wood, bone, stone, metal, on a metal plate (for printing) гравірувати малюнки, фігури, символи на дереві, кістці, металі, металевих тарілках

engraver *n* **1.** гравер; **2.** гравірувальний інструмент

engraving *n* **1.** гравірування; **2.** гравюра, естамп, відбиток з гравюри; гравюра – вид графіки, в якому зображення є друкованим відбитком рельєфного малюнка, нанесеного на дошку гравером; розрізняють опуклу гравюру, коли фарба покриває поверхню опуклого малюнка (переважно це на дереві – ксилографія або на лінолеумі – ліногравюра), і поглиблену, коли фарба заповнює заглибини (переважно на металі: акватинта, мецо-тинто, м'який лак, офорт, пунктирна манера, різцева гравюра, суха голка); поряд зі станковими гравюрами (естампами) поширена книжкова гравюра (ілюстрації, заставки); *Syn.* print; copperplate ~ гравюра по міді; wood ~ ксилографія; crayon ~ олівцева манера; ~ needle граверна голка

enjoy [ɪn'dʒɔɪ] *v* **1.** насолоджуватися, отримувати задоволення; *Syn.* delight (in), relish, take pleasure (in); • I always ~ ed my visits to his studio я завжди отримував задоволення від відвідування його майстерні; **2.** користуватися, мати; • the minor arts ~ ed great popularity другорядні види мистецтва були дуже популярні

enjoyment [-ənt] *n* насолода, задоволення; *Syn.* delight, pleasure, relish; to experience an incomparable ~ відчувати незрівнянне задоволення

enlarge [ɪn'lɑ:dʒ] *v* збільшити, розширити; to ~ a copy збільшити копію

enlarged [-d] *a* збільшений; ~ print збільшений відбиток; ~ forms збільшені форми

enormous [ɪ'no:məs] *a* величезний; *Syn.* huge, immense, giant; • the whole ~ statue made a very special impression уся величезна статуя справляла дуже своєрідне враження

enrich [ɪn'ri:tʃ] *v* прикрашати; *Syn.* adorn, embellish, decorate

enrichment [-mənt] *n* прикраса, оздоблення; *Syn.* decoration, adornment, embellishment

entablature [ɪn'tæblətʃ(ə)], **entablement** [ɪn'teɪblmənt] *n* *архим.* антаблемент (верхня частина споруди, зазвичай лежить на колонах, частина класичного архітектурного ордера, що складається з трьох горизонтальних членувань: архітрава, фриза та карниза)

entresol [ɒn'trəsəl] *n* *архим.* антресоль **1.** верхній напівповерх будинку; **2.** верхня частина кімнати, розділеної на два напівповерхи

entry ['entri] *n* **1.** конкурсна робота; • this sculptural composition was the best of all ~ ies ця скульптурна композиція була найкращою конкурсною роботою; **2.** той, хто записався (для участі в конкурсі, змаганні), претендент; • there were about sixty ~ ies at the young artists' competition було близько шістдесяти учасників конкурсу молодих художників; **3.** перелік учасників (конкурсу, виставки)

envelope [ɪn'veləp] *v* огортати, покривати з усіх боків; be ~ ed бути обійнятим, покритим; ~ in a golden light бути обійнятим золотим світлом; ~ in a blue haze бути оповитим блакитним серпанком; ~ in mist бути оповитий туманом; ~ in flames охоплений полум'ям; ~ in mystery покритий таємницею

epic [epɪk] *a* епічний; ~ subjects епічні сюжети

epoch ['i:pək] *n* епоха, століття, ера; *Syn.* age, era; ~ -making епохальний; той, що відкриває нову еру; • the Gothic period marked a new ~ in the development of architecture готичний період означував нову епоху в розвитку архітектури

equestrian [ɪk'vestriən] *a* кінний (на коні); ~ statue кінна статуя; ~ portrait портрет верхи на коні

erase [ɪ'reɪz] *v* підчищати, прати; *Syn.* rub out

eraser *n* гумка (для стирання), ластик; *Syn.* rubber

erect [ɪ'rekt] **I.** *a* прямий; *Syn.* straight, upright; ~ wall пряма стіна; **II.** *v* споруджувати; *Syn.* build, construct; to ~ temples, monuments, pyramids споруджувати храми, пам'ятники, піраміди; • the monument to Pushkin in Leningrad made by Anikushin was ~ ed in 1957 пам'ятник Пушкіну роботи Анікушина спорудили в Ленінграді 1957 року

erotic [ɪ'rɒtɪk] *a* еротичний; ~ painting еротичний живопис

essential [ɪ'senʃ(ə)] **I.** *n* сутність, невід'ємна частина чогось; *Syn.* essence, an integral part; • lightness and smartness were the ~ s in the decorative arts of the period of Louis XV легкість та ошатність були сутністю декоративного мистецтва періоду правління Людовика XV; **II.** *a* **1.** неодмінний, обов'язковий, основний; *Syn.* indispensable, fundamental, inherent, basic; ~

difference between two painting techniques основна відмінність між двома техніками в живописі; **2.** важливий, суттєвий; *Syn.* important, vital; • versatility was one of ~ characteristics of the artist's creation багатогранність була однією з суттєвих рис творчості цього художника; • to understand the author's idea was ~ for me мені було дуже важливо зрозуміти ідею автора; **3.** ефірний; ~ oils ефірні олії

establish [ɪs'tæblɪʃ] *v* засновувати; *Syn.* introduce, institute, set up; • a new style was ~ ed based on the use of tall columns укорінився новий стиль, заснований на використанні високих колон

esteem [ɪs'ti:m] *v* поважати, шанувати, цінувати; *Syn.* value, appreciate, respect; • this art critic was highly ~ ed among artists цей мистецтвознавець мав велику повагу в середовищі художників

estimate [ˈestɪmeɪt] *v* **1.** оцінювати, давати оцінку, судити; *Syn.* pass judgement upon, value; • the newspaper highly ~ d the sculptor's last achievements газета високо оцінила останні досягнення скульптора; **2.** оцінювати (вартість); *Syn.* appraise, evaluate; • the cost of this art object was ~ d at about £ 2.0,000 цей твір мистецтва оцінили приблизно в 2.0000 фунтів стерлінгів

estimation [ˌesti'meɪʃ(ə)n] *n* **1.** оцінка, судження; *Syn.* judgement, opinion, estimate; • in the ~ of most people he was a great talent більшість людей вважає, що він – великий талант; ~ of artistic qualities оцінка художніх якостей; **2.** повага; *Syn.* esteem, respect; to have ~ among the artists мати повагу у художників

etch [etʃ] *v* гравірувати, робити офорт

etched *a* травлений; ~ plate травлення пластин

etcher *n* офортист, гравер

etching *n* **1.** гравірування, травлення кислотою; **2.** офорт, вид гравюри: малюнок видряпують гравірувальною голкою в шарі кислототривкого лаку, що покриває металеву пластину, видряпані місця обробляють кислотою, а отримані заглибини в зображенні заповнюють фарбою та роблять відбиток на папір; ~ ground офортний ґрунт; ~ needle офортна голка; ~ solution офортний розчин; ~ paper офортний папір; ~ press офортний станок

eternal [ɪ'tɜːnl] *a* **1.** вічний (у часі); *Syn.* everlasting; ~ beauty вічна краса; the E.City, Rome вічне місто; **2.** вічний, незмінний; *Syn.* unchangeable; canons of architecture незмінні канони архітектури; **3.** нескінченний, вічний; *Syn.* perpetual; ~ progress нескінченний прогрес

ethic (s) [ˈeθɪks] *n* етика

ethical [-k(ə)l] *a* етичний, що стосується етики; ~ problems проблеми моральності (етичні проблеми)

Etruscan [ɪ'trʌskən] *a* *іст.* етруська; ~ tombs етруські гробниці

Europe [ˈjʊərəp] *n* Європа

European [ˌjʊərə'piːən] **I.** *n* європеєць; **II.** *a* європейський

Evangel [ɪ'vændʒəl] *n* Євангеліє; *Syn.* Gospel book

evangelic [i:væŋ'dʒelɪk] *a* **1.** євангельський; ~ subjects сюжети з Євангелія; **2.** євангелічний, протестантський; interiors of ~ churches інтер'єри протестантських церков

event [i'vent] *n* подія; • in his book illustrations the artist represents exciting ~ s of the 1st World War у своїх книжкових ілюстраціях художник зображує зворушливі події Першої світової війни

every ['evri] *a* **1.** кожен; *Syn.* each; ~ other day через день; • the exhibition is open ~ Sunday виставка відкрита щонеділі; **2.** *Syn.* all; to overcome ~ difficulty подолати всі труднощі; **3.** *Syn.* all possible; to be given ~ chance мати всі шанси

everyday ['evri:deɪ] *a* **1.** щоденний; *Syn.* daily; ~ work щоденна робота; everyday folk or genre scenes побутові сценки; **2.** буденний, нудний; *Syn.* dull, humdrum; • Fedotov's genre pictures depict the ~ life of Russian nobility and merchants жанрові картини Федотова зображують буденне життя російського дворянства та купецтва

evocation *n* **1.** воскресіння в пам'яті; **2.** поклик до життя, втілення; творчість

evoke *v* викликати, спонукати: to ~ emotions, feelings, memories; to ~ a parallel (змусити згадати)

evolution [i:və'lu:ʃ(ə)n] *n* еволюція; ~ of styles еволюція стилів

evolve *v* розвивати (ся), розробляти (ся); to ~ a new method, theory, style розробити новий метод, теорію, стиль; to ~ into smth. розвинутися в щонебудь, to ~ through the ages століттями розвиватися

exact [ɪg'zækt] *a* точний; *Syn.* precise, accurate; ~ copy точна копія; ~ proportions точні пропорції

examine [ɪg'zæmɪn] *v* розглядати; *Syn.* inspect; • the visitor entering the Sistine Chapel ~ s the stories arranged in backward chronological order входячи в Сікстинську капелу, глядач розглядає сцени, розташовані в зворотному хронологічному порядку

excavate [ˈɛkskəveɪt] *v* робити розкопки, розкопувати

excavation [ˌɛkskə'veɪʃn] *n* розкопки; • latest ~ s helped us to broaden our knowledge of Greek sculpture останні розкопки допомогли нам розширити наші знання про грецьку скульптуру

excellent [ˈɛks(ə)lənt] *a* чудовий; *Syn.* admirable, superior, perfect, splendid; • Goya's great art overcame every difficulty and created one of the most ~ examples of painting of all time велике мистецтво Гої пододало всі труднощі та створило один з найпрекрасніших зразків живопису всіх часів

excite [ɪk'saɪt] *v* порушувати, хвилювати; *Syn.* inflame, arouse; • many pictures by great French Impressionists ~ my admiration багато картин великих французьких імпресіоністів викликає моє захоплення

execute [ˈɛksɪkjʊ:t] *v* виконувати (роботу, замовлення); *Syn.* perform, accomplish, fulfil, produce, make; to ~ a picture, a statue створити картину, статую; • the sculpture was ~ d in marble скульптуру виконали в мармурі

execution *n* виконання; the perfection of ~ досконалість виконання; the facility of ~ легкість виконання

exhibit [ɪg'zɪbɪt] **I. n** **1.** експонат; **2.** показ, виставка, експозиція; *Syn.* exhibition, exposition, show, display; art ~ художня виставка; **II. v** виставляти, експонувати, показувати (на виставці), брати участь у виставці, виставлятися; *Syn.* show, display; • these pictures were ~ d in Ukraine for the first time ці картини були виставлені в Україні вперше; that year he did not exhibit in the Salon того року він не брав участі у виставці в Салоні

exhibition [ˌɪgzɪ'biʃ(ə)n] *n* виставка, демонстрація, показ; *Syn.* show, exhibit, display; ~ hall виставковий зал; one man ~ персональна виставка; • the art ~ was held in the ~ halls of the Academie of Arts виставку образотворчого мистецтва проводили у виставкових залах Академії мистецтв; to be on ~ бути на виставці; *Syn.* to be on display, on view, on show; to be hanging, to be exhibited, displayed; • his portrait is now on ~ (on display, on view, on show) in the Tretyakov Art Gallery цей портрет зараз на виставці в Третьяковській галереї

ex-libris [eks'laɪbrɪs] *n* екслібрис, книжковий знак, який вказує на належність книги якому-небудь власникові; *Syn.* book-plate

experience [ɪks'pɪəriəns] **I. n** (життєвий) досвід, досвідченість; • I have no ~ in drawing portraits у мене немає досвіду в малюванні портретів; **II. v** **1.** відчувати, пізнавати (з досвіду); • the artist's life was not easy, he ~ d great hardships on his way to glory життя художника не була легким, він зазнав великих труднощів на шляху до слави; **2.** відчувати; *Syn.* feel; to ~ a feeling of відчувати захват

experienced [ɪks'pɪəriənst] *a* досвідчений; ~ art critic досвідчений мистецтвознавець

exotic [eg'zɒtɪk] *a* екзотичний; ~ canvases екзотичні полотна; ~ objects from the Far East екзотичні предмети з Далекого Сходу

expose [ɪks'pəʊz] *v* **1.** виставляти, піддавати дії (сонця, світла, негоди); ~ the dark sides of life викривати темні боки життя; **2.** піддавати (небезпеці)

exposition [ˌɛkspə'zɪʃn] *n* тлумачення

express [ɪks'pres] *v* **1.** висловлювати (думку, почуття), зображати, відображати; *Syn.* convey; • words of art have to be considered in terms of composition, use of the materials, draughtsmanship, colours and what the artist was trying to ~ твори мистецтва слід розглядати з погляду композиції, використання матеріалу, малюнка, кольору і того, що намагався висловити художник; **2.** *Syn.* reveal, show; • his face ~ d sorrow його обличчя виражало сум

expression [ɪks'preʃ(ə)n] *n* **1.** вираз (чого-небудь); • this masterpiece was an ~ of her versatile talent цей шедевр відображає її багатогранний талант; **2.** вираз (обличчя, очей); *Syn.* look, sign, intonation; it was not easy to convey in the portrait the ~ of her eyes було нелегко передати на портреті вираз її очей

expressionism [ɪks'preʃnɪzəm] *n* експресіонізм

expressionist *n* експресіоніст

expressionistic *a* експресіоністський

expressive *a* виразний, експресивний; to use ~ means використовувати експресивні засоби; • dark clouds, sails, and sea are reduced to ~, almost abstract forms, creating a mysterious seascape темні хмари, вітрила та море зображені в експресивній, майже абстрактній манері, що надає таємничості морському пейзажу

expressionless [-lɪs] *a* невиразний; *Syn.* inexpressive; ~ painting невиразний живопис

exquisite [ˈɛkskwɪzɪt] *a* вишуканий, витончений; ~ beauty витончена краса; ~ poetry витончена поезія; ~ taste вишуканий смак; ~ style вишуканий стиль; ~ appearance вишукана зовнішність; ~ workmanship витончена майстерність; an ~ piece of painting вишукана картина

exquisiteness [-nɪs] *n* вишуканість, витонченість; *Syn.* refinement, delicateness

exterior [eks'tɪəriə] **I. n 1.** зовнішність; *Syn.* appearance, external, looks; nice ≈ приємна зовнішність; **2.** театр. декорація, що зображає (відкритий пейзаж); **II. a** зовнішній; *Syn.* outer, external; ~ panelling зовнішнє облицювання (деревом)

external [eks'tɜːnl] *a* зовнішній; *Syn.* outer, outward, exterior; ~ layer of coating зовнішній шар покриття

extraordinary [ɪks'trɔːdnri] *a* надзвичайний, винятковий, чудовий; *Syn.* remarkable, peculiar, unusual, uncommon, wonderful, exceptional, outstanding; • he was an ~ talent його талант був надзвичайним

extremely [ɪks'triːmlɪ] *adv* надзвичайно; *Syn.* extraordinary, exceedingly; • it was an ~ rare beauty це була надзвичайно рідкісна краса

exuberant [ɪg'zjuːb(ə)r(ə)nt] *a 1.* життєрадісний, повний сил, наснаги; *Syn.* high-spirited, overflowing with good health and spirits; ~ vitality of the Spanish Baroque б'є через край сила іспанського бароко; **2.** плідний; *Syn.* prolific, productive; ~ artist плідний художник; **3.** щедрий, багатий; *Syn.* lavish; ~ imagination багата уява

eye [aɪ] *n* очей; in the ~ s of smb. в очах кого-небудь; to have an ~ for відчувати що-небудь; • he's got a keen ~ for beauty він гостро відчуває красу

F

fabric [ˈfæbrɪk] *n* полотно, тканина; *Syn.* canvas, cloth; linen ~ ляне полотно

façade [fə'sɑːd] *n* фасад; *Syn.* front, elevation

face [feɪs] **I. n** особа; **II. v 1.** сидіти, стояти обличчям до; виходити фасадом до; • dark clouds and gloomy ruins of a Gothic temple ~ ing the river created a

mysterious landscape темні хмари та руїни готичного храму, що виходять на річку, надавали пейзажу таємничості; **2.** облицьовувати, обробляти; *Syn.* tile (кахлем); panel (деревом); to ~ a wall with marble облицьовувати стіну мармуром

facéd [-t] *a* облицьований; ~ with smth. облицьований чим-небудь

faceless [-lis] *a* безликий; *Syn.* featureless

face-stone [-stoun] *n* облицювальний камінь

facet ['fæsɪt] **I.** *n* грань (алмаза); **II.** *v* шліфувати, гранувати; *Syn.* cut; to ~ a diamond гранувати алмаз

faceted ['fæsɪtɪd] *a* гранований, шліфований; *Syn.* cut

facial ['feɪ(ə)l] *a* лицьовий; ~ expression вираз обличчя

facíng ['feɪsɪŋ] *n* облицювання, обшивка, обробка; *Syn.* coating, lining, tiling (кахлем), panelling (деревом)

facsimile [fæk'sɪmɪlɪ] **I.** *n* факсиміле: **1.** точне відтворення графічного оригіналу: документа, рукопису, підпису фотографічним або друкованим способом; **2.** кліше-печатка, що відтворює власноручний підпис; **II.** *v* відтворювати у вигляді факсиміле

faculty *n* здатність, дар; a ~ for painting здатність до живопису; inventive ~ винахідливість

fade [feɪd] *v* вигорати, тьмяніти, линяти (про колір, фарби); *Syn.* discolour, pale, run; • the colours of the famous picture have ~ d in the course of time фарби відомої картини вигоріли з плином часу

faded [-ɪd] *a* побляклий, бляклий, вицвілий, тьмянний; *Syn.* discoloured, pale, dim

fail [feɪl] *v* зазнати невдачі, не здійснюватися; • the author ~ ed to create an impressive piece of art авторові не вдалося створити гідний подиву твір мистецтва

failure [-jə] *n* невдача, поразка; *Syn.* reverse; • the whole large composition was nothing but a ~ вся велика композиція була повністю невдалою

faint [feɪnt] *a* слабкий, невиразний, бляклий; *Syn.* dim, indistinct, weak; ~ colours бляклі кольори; ~ resemblance віддалена схожість

fair [fɛə] *a* **1.** світлий, білявий; *Syn.* blond, light; ~ complexion світлий колір обличчя; **2.** красивий; *Syn.* attractive, lively, beautiful; ~ landscape красивий пейзаж; **3.** чистий; *Syn.* clean, clear, pure, unblemished; ~ water чиста вода; ~ copy чиста копія

faithful ['feɪθfʊl] *a* **1.** правдивий, достовірний; *Syn.* trustworthy, true; ~ description правдивий опис; **2.** точний, відповідний; *Syn.* accurate, correct; ~ portrait точний портрет; ~ representation точне (правильне) зображення

faithfulness [-nis] *n* правдивість, точність (зображення і т. д.); *Syn.* correctness, accuracy, truthfulness

fake [feɪk] **I.** *n* підробка, фальшивка, імітація; *Syn.* imitation, forgery, false, counterfeit; • it appeared that he had sold me a ~ instead of a real picture

виявилося, що він продав мені замість справжньої картини підробку; **II.** *v* підробляти, робити підробку; *Syn.* counterfeit, falsify, forge, imitate; • he had ~d this oil painting but he failed to deceive art connoisseurs він підробив цю картину, але йому не вдалося обдурити знавців мистецтва

faked [feɪkt] *a* підроблений, фальшивий; *Syn.* false, counterfeit, forged; ≈ **jewels** фальшиві камені; ≈ **pillars** декоративні колони, *Syn.* false pillars

fame [feɪm] *n* слава; *Syn.* glory, celebrity, reknown

familiar [fə'mɪljə] *a* **1.** близький; близькі друзі; бути в приятельських стосунках; **2.** добре знайомий; be ~ with бути знайомим з

familiarity [fə,mɪl'ærɪtɪ] *n* буденність, звичність

famous ['feɪməs] *a* знаменитий; *Syn.* celebrated, eminent, illustrious, renowned; ≈ **canvas** відоме полотно; • this artist is ~ for his extraordinary versatility and exuberance цей художник знаменитий своєю надзвичайною багатогранністю та плодovitістю

fanciful ['fænsɪfʊl] *a* **1.** химерний, фантастичний; *Syn.* fancy, odd, unusual; ≈ **pattern** химерний візерунок; **2.** фантастичний, нереальний; *Syn.* unreal, imaginary, fantastical; ≈ **images** фантастичні образи

fantasy ['fæntəsi] *n* уява, фантазія; *Syn.* (Extravagant) imagination, fancy; • the author of these drawings lives in a world of ~ автор цих малюнків живе у світі фантазії

fan-tracery [fæn,treɪsəri] *n* *aprox.* ребра зводу (у готичі)

far-back ['ɑ:rbæk] *a* старий, древній; *Syn.* old, ancient; ≈ **temple** древній храм

fascinate [fə'seɪneɪt] *v* зачаровувати; *Syn.* charm, captivate, attract; to be ~ d by smth бути зачарованим чимось

fascinating *a* чарівний; *Syn.* charming, captivating; ≈ **pattern** чарівний візерунок

fascination *n* чарівність, краса; *Syn.* allure, charm; • there was a special ~ in his miniatures була особлива чарівність в його мініатюрах; • the ~ of art чарівна сила мистецтва

fashion [fæʃ(ə)n] **I.** *n* стиль, мода; *Syn.* mode, style; to be in ~ бути в моді; to be out of ~ бути не в моді; to go out of ~ виходити з моди; **II.** *v* надавати форму, ліпити, формувати; *Syn.* shape, form, model, mould; • the sculptor ~ ed his fascinating statuettes from clay скульптор ліпив свої чарівні статуетки з глини

fastigium [fæs'tɪdʒɪəm] *n* (*pl -gia*) *aprox.* коник даху, шпіц фронто́ну

fate [feɪt] *n* доля, рок, жереб; *Syn.* fortune, destiny, lot; • both artists shared the same tragic ~ обох художників не обминула однакова трагічна доля; with each new work the painter tempted ~ кожною новою роботою художник спокушав долю

Fauves (the) [fə:vz] *n* фовісти, «дикі»

fauvism [fə'vɪzɪz] *n* фовізм; • Matisse was the most outstanding representative of ~ Matisse був найбільш видатним представником фовізму

faunist *n* фовіст, представник фовізму

fawn [fəʊn] **I.** *n* жовтувато-коричневий колір; *Syn.* light yellowish brown; **II.** *a* жовтувато-коричневого кольору; *Syn.* fawn-coloured, light yellowish brown

feature ['fi:tʃə] **I.** *n* *зв. pl.* риси обличчя; classic ~ s класичні риси обличчя; regular ~ s правильні риси обличчя; **II.** *v* **1.** бути характерною рисою, властивістю; • a bright palette ~ s his last landscape його останній пейзаж вирізняє яскрава палітра; **2.** зображати; *Syn.* represent, portray

feel [fi:l] **I.** *n* почуття, чуття; *Syn.* sense, feeling; to have a keen ~ for beauty гостро відчувати (розуміти) красу; **II.** *v* (felt) відчувати, сприймати; • I ~ strongly about her graphic works мені дуже подобаються (у мене викликають сильні почуття) її графічні роботи; • do not you ~ the vigour his statue is radiating? хіба ви не відчуваєте сили, яку випромінює ця статуя?

feeling *n* почуття, емоція, чуття; *Syn.* feel, sense, emotion; • the artist's classical ~ for composition was combined with his concern for light effects у художника поєднувалися класичні відчуття композиції і прагнення передати світловий ефект; to arouse strong ~ s викликати сильні почуття

felt [felt] *n* фетр; ~ cloth кирза (фетр), вживають в офортному верстаті

female ['fi:meɪl] *a* жіночий, жіночої статі; ~ beauty жіноча краса

femininity [ˌfemɪ'nɪnɪti] *n* жіночність; *Syn.* womanliness, womanishness, femininity

fervent ['fɜ:v(ə)nt] *a* палкий, пристрасний; *Syn.* ardent; ~ admirer of realistic art палкий шанувальник реалістичного мистецтва; ~ zeal палка старанність

festival ['festɪvəl] *a* святковий; ~ tier of the iconstand святковий ряд іконостасу

festive ['festɪv] *a* веселий, яскравий; *Syn.* cheerful, bright, joyous; ~ colours радісні (яскраві) фарби

festoon [fes'tu:n] *n* *архим.* фестон

few [fju:] **I.** *n* мало хто, незначна кількість; • there are ~ of such talents відомо мало подібних талантів; the ~ 1) меншість; 2) обрані; the talented ~ деякі талановиті; **II.** *a* мало хто, трохи мало (з обчислюваними предметами або явищами); • he has painted ~ historical pictures but they all were outstanding він написав мало історичних картин, але всі вони були чудові

fibre ['faɪbə] *n* волокно, нерв; flax ~ лляне волокно

fibreboard ['faɪbə'bɔ:d] *n* фібровий картон, листова фібра

fictive ['fɪktɪv] *a* **1.** вигаданий, фантастичний; *Syn.* fantastic, fictitious, imaginary; ~ characters вигадані персонажі; ~ name вигадане ім'я; **2.** творчий, той, що володіє творчою уявою; *Syn.* creative; ~ art мистецтво вигадки

field [fi:ld] *n* галузь, сфера; *Syn.* sphere, realm; ~ of art галузь мистецтва; • with the Dutch painters the everyday incidents of domestic life formed fruitful ~ s

for the artist відображення повсякденного побуту було постійною темою творчості голландських живописців

figuline ['figjulin] *n* **1.** глиняна фігурка; *pl.* глиняні вироби; **2.** гончарна глина

figurability [ˌfigjʊərə'bɪlɪtɪ] *n* пластичність, здатність піддаватися обробці, набрати форми; *Syn.* plasticity

figurable ['figjʊərəbl] *a* пластичний, гнучкий; *Syn.* plastic; ~ material пластичний матеріал

figuration [ˌfigjʊ'reɪ(ə)n] *n* **1.** форма, контур, конфігурація; *Syn.* form, contour, outline, configuration; **2.** орнаментация (із зображенням фігур або поданням символів); *Syn.* ornamenting

figurative ['figjʊrətɪv] *a* **1.** подібний, метафоричний; *Syn.* metaphorical; ~ style подібний, метафоричний стиль; **2.** образотворчий, пластичний; *Syn.* pictorial, plastic, figurable, graphic; ~ arts образотворчі мистецтва, *Syn.* plastic arts, fine arts

figure ['fɪgə] **I.** *n* **1.** фігура, зовнішність; *Syn.* form, shape, appearance; slender ~ струнка фігура; cut-off ~ s напівфігури; semi-nude ~ напівголена фігура; off-centre ~ s зміщені вправо або вліво від центру фігури; • the somewhat stiff ~ s of her canvases are often surrounded by landscape малорухливі фігури її полотен часто зображено на тлі пейзажу; **2.** портрет, статуя, зображення; *Syn.* representation; lay ~ манекен; bronze ~ бронзова статуя; ~ sculpture скульптура, яка зображує людей; **II.** *v* прикрашати фігурами; ~ d capitel *apxim.* фігурна капітель

figurine ['figjuri:n] *n* статуетка, фігурка; *Syn.* statuette; ceramic ~ s керамічні статуетки

filigree ['fɪlɪɡri:] *n* філігрань, філігранна робота: **1.** ювелірний виріб з тонкого дроту; вид ювелірної техніки: ажурний або напаяний на металевий фон візерунок з тонкого або срібного дроту; **2.** дротове зображення, яке закріплюють на сітці для відливу паперових листів, щоб отримати водяні знаки; **3.** накладні металеві прикраси палітурки книги

finality [faɪ'nælɪtɪ] *n* закінченість, завершеність; *Syn.* completeness; • artistic ~ was characteristic of his "unfinished" works для його «незакінчених» робіт була характерна художня завершеність

fin de siecle ['fæɪndə'sjɛkl] *фр.* характерний для кінця XIX ст., модерністський

fine [faɪn] *a* **1.** витончений; *Syn.* delicate, refined; ~ lace тонкі мережива; ~ arts витончені (образотворчі) мистецтва; **2.** гарний; *Syn.* good-looking, beautiful, handsome; • a series of powerful contrasts emphasizes the ~ nude in a dramatic way серія потужних контрастів драматично підкреслює красу оголеного тіла

fingerpainting [ˌfɪŋɡə'reɪntɪŋ] *n* живопис пальцем, китайський живопис

finish [ˈfɪnɪʃ] **I. n** **1.** кінець, завершення; *Syn.* finishing, completion, end; **2.** закінченість, завершеність; *Syn.* perfection, completeness; **3.** остаточна обробка поверхні; фактура поверхні; rough ~ нерівна (рельєфна) поверхня картини; smooth ~ гладка поверхня; **4.** ретельне виписування до найдрібніших подробиць: highly polished ~; **II. v** **1.** закінчувати, завершувати; *Syn.* complete, end; **2.** доводити до досконалості; *Syn.* perfect

finished **a** **1.** відточений, закінчений; *Syn.* excellent, accomplished; ~ technique відточена техніка; • he is a ~ artist він є сформованим художником; **2.** завершений, закінчений; *Syn.* ended, concluded; ~ work закінчена робота; ~ design закінчений проєкт

finishing **a** завершальний; *Syn.* final; ~ touches останні штрихи (мазки); ~ coat останній верхній шар фарби

firm [fɜ:m] **a** **1.** твердий, міцний; *Syn.* solid, hard; ~ ground суша; ~ foundation міцний фундамент; ~ muscles міцні м'язи; **2.** рішучий, твердий; *Syn.* resolute, determined; ~ character твердий характер; ~ faith міцна віра; ~ chin вперте підборіддя

first [fɜ:st] **I. a** перший; ~ of all, in the ~ place насамперед; for the ~ time вперше; the ~ thing to do перше, що треба зробити; **II. у грам. знач. прислівника** вперше; • I ~ came to his studio two years ago вперше я прийшов до нього в студію два роки тому; ~ -coat ґрунтовка; ~ -hand безпосередньо з перших рук; ~ -rate першокласний

flag-stone artist [ˈflægstounˈɑ:tɪst] художник, який малює на тротуарі

flamboyant [ˈflæmbɔɪənt] **a** **1.** *архит.* «палаючий» (стиль пізньої готики); **2.** яскравий, палаючий, вогняний; *Syn.* blazing, flaming; ~ colours вогняно-яскраві фарби; **3.** вульгарний, кричущий; *Syn.* florid, flash, showy; ~ appearance вульгарна зовнішність; ~ dress кричуща сукня

flame [fleɪm] **n** полум'я; ~ -colour вогняний колір; червоно-жовтий або помаранчевий колір; ~ -coloured вогняного кольору, помаранчевий

flash [flæʃ], **flashy** [ˈflæʃɪ] **a** зухвалий, позбавлений смаку, кричущий, яскравий; *Syn.* flamboyant, gaudy, showy, tasteless; ~ style зухвала манера

flat [flæt] **a** **1.** плоский; *Syn.* plane; ~ surface пласка поверхня; ~ -surfaced із плоскою поверхнею; • the picture hangs ~ on the wall картина висить, прилягаючи до стіни; **2.** однаковий, однорідний; *Syn.* uniform; ~ tint однаковий відтінок; • all pictures were rather ~ усі картини були досить однорідні за колоритом; **3.** млявий, нудний; *Syn.* dull, lifeless; ~ colouring млявий колорит

flèche [fleɪʃ] **n** *фр. архит.* високий шпиль

Flemish [ˈflemɪʃ] **a** фламандський; ~ school фламандська школа

flesh [fleʃ] **n** плоть; ~ colour, ~ -tints колір тіла, тілесний колір; *Syn.* body colour

fleuron [ˈfle:ɹɪŋ] **n** *фр. архит.* флерон, архітектурний орнамент у вигляді стилізованої квітки

flint [flɪnt] *n* кремень, кремнієва гама; ~ clay тверда вогнетривка глина; ~ -ware *ам.* фаянс

flood [flʌd] **I.** *n* потік; *Syn.* flow; ~ of pictures потік картин; ~ of light потік світла; **II.** *v* **1.** наповнювати чимось; to ~ stores with bad pictures наповнити магазини поганими картинами; **2.** заливати; *Syn.* suffuse with; • the studio was ~ ed with sun light майстерня була залита сонячним світлом

floral ['flɔːrəl] *a* квітковий; *Syn.* flower; ~ design, pattern квітковий візерунок; ~ motif квітковий мотив (малюнок)

Florentine ['flɒr(ə)ntaɪn] **I.** *n* флорентієць; **II.** *a* флорентійський; ~ mosaic флорентійська мозаїка; ~ school флорентійська школа

florid ['flɔːrɪd] *a* барвистий; *Syn.* flamboyant; ~ style барвистий (вигадлиий) стиль; *архит.* «палаючий» (стиль пізньої французької готики); ~ carving химерне різьблення

flourish ['flaʊrɪʃ] *v* розквітати, процвітати; *Syn.* blossom, prosper; • painting ~ ed in the XVIth century Holland у Голландії у XVI столітті процвітав живопис

flourish ['flaʊə] **I.** *n* **1.** квітка; ~ painter живописець, який зображає квіти; ~ still life натюрморт з квітами; **2.** *pl* прикраса, орнамент; **3.** *полігр.* віньєтка; **II.** *v* **1.** перебувати в розквіті; • his talent ~ ed in the sixties його талант був у розквіті в шістдесятих роках; **2.** прикрашати квітковим орнаментом; *Syn.* flourish; ~ d capitals капітелі з квітковим орнаментом

flowing ['flaʊɪŋ] *a* плавний; *Syn.* fluid; ~ linear rhythm ритм плавних текучих ліній; • I was particularly attracted by the painter's ~ style мене особливо приваблювала плавна манера живописця

fluid drapery плавно спадний одяг

flushy ['flʌʃɪ] *a* червонуватий; *Syn.* reddish

fluted ['fluːtɪd] *a* рифлений, жолобчастий; *Syn.* channeled, grooved; a ~ column, shaft колона з канелюрами (вертикальними жолобками)

focal point ['fouk(ə)'pɔɪnt] фокус, точка фокусу; *Syn.* focus

focus ['foukəs] **I.** *n* фокус, центр; out of focus не в фокусі; **II.** *v* фокусувати, зосереджувати; • what did the painter ~ his efforts on? на чому живописець зосередив свої зусилля?

foil [fɔɪl] **I.** *n* *архит.* листяний орнамент у готиці; *Syn.* foiling, foliage; **II.** *v* *архит.* прикрашати листяним орнаментом

folding ['fouldɪŋ] *a* розкладний; ~ easel розкладний мольберт

folk [fouk] *n* народ; *Syn.* people; ~ art народне мистецтво; ~ artist народний (з народу) художник

folklore ['fouklɔː] *n* фольклор

follow ['fələʊ] *v* наслідувати, бути наступником, прихильником; to ~ the old masters наслідувати старих майстрів; • he ~ ed French impressionists in the beginning of his creative career на початку свого творчого шляху він був послідовником французьких імпресіоністів

follower ['fələʊə] *n* послідовник, прихильник; *Syn.* adherent

fond [fɒnd] *a* той, що любити; *Syn.* loving; to be ~ of smth., smb. любити що-небудь, кого-небудь, *Syn.* to have a liking for; to be ~ of art любити мистецтво

foot [fʊt] *n* (*pl feet*) **1.** нога (ступня); **2.** нижня частина, основа; *Syn.* base, foundation; • a man seemed very small at the ~ of this colossal antique statue людина здавалася дуже маленькою, стоячи біля основи цієї велетенської античної статуї

forebear [fɔ:'beə] *n* **1.** предок; *Syn.* ancestor, forefather; **2.** попередник; *Syn.* predecessor, foregoer, forerunner; • Delacroix was a ~ of French Impressionism Делакруа був попередником французького імпресіонізму

force [fɔ:s] **I.** *n* сила, міць; *Syn.* strength, power; • I was overcome by the ~ of her talent я був вражений силою її таланту; **II.** *v* змусити; *Syn.* compel, oblige; • the painter ~ d his apprentices to work much for him in his studio живописець змушував своїх учнів багато працювати на себе в його студії

forced [fɔ:st] *a* натягнутий, вимушений; *Syn.* constrained, strained; ~ style неприродний стиль; ~ smile нещира усмішка

forceful *a* сильний (за впливом); *Syn.* powerful

forcefulness *n* сила (впливу)

foreground [fɔ:'ground] *n* передній план; *Ant.* background; in the ~ на передньому плані; *attrib.use:* ~ figures, objects, characters, etc

forehead [fɔ:ɪd] *n* чоло

foreign [fɔ:ɪn] *a* **1.** іноземний, закордонний; **2.** чужий; незнайомий; *Syn.* unknown, unfamiliar, strange; • oriental art with its peculiarities was ~ to me мистецтво Сходу з усіма його особливостями було чужим мені

foreigner [fɔ:ɪnə] *n* іноземець, чужинець; • throughout the course of his long life he was looked upon as a ~ in this country протягом всього його довгого життя на нього дивилися в цій країні як на чужинця

foreshorten [fɔ:.'ɔ:tn] *v* креслити в перспективі або ракурсі

forge [fɔ:dʒ] *v* **1.** кувати; *Syn.* hammer, smith; **2.** підробляти; *Syn.* imitate, counterfeit, fake, falsify; • these paintings were sold under the ~ d signature of some famous artist ці картини продали з підробленим підписом якогось відомого художника

form [fɔ:m] **I.** *n* **1.** форма; *Syn.* shape; • the painting, stained glass and sculpture of the Middle Ages were a mixture of the idealized ~ s suitable for the didactic needs of the church у середньовіччя живопис, вітраж та скульптура були сумішшю ідеалізованих форм, що відповідають дидактичним потребам церкви; to take ~ of smth прийняти форму чого-небудь; **2.** фігура, обличчя; *Syn.* figure, appearance; • the goddess was represented in the ~ of a beautiful bird богиня була зображена в образі гарного птаха; ~ and content форма і зміст; sense of ~ почуття форми; **II.** *v* **1.** надавати форму, формувати; *Syn.* shape, fashion, mould; • the sculptor has ~ ed a piece of wood into a beautiful statue художник зробив зі шматка дерева прекрасну статую; **2.** формувати; *Syn.*

develop; to ~ a style формувати стиль; to ~ a tradition формувати традицію; to ~ habits розвивати (формувати) навички

formalism ['fɔ:məlɪzəm] *n* формалізм; ~ in art формалізм у мистецтві

formalistic ['fɔ:məlɪstɪk] *a* формалістичний; ~ tendencies формалістичні тенденції (течії)

format ['fɔ:mæt] *n* формат, розмір; ~ of a picture формат, розмір картини

forte [fɔ:t] *n* сильна сторона

found [faund] *v* лити, відливати (у форму); *Syn.* cast, mould; to ~ a bronze statue відливати бронзову статую

foundation [faun'deɪ(ə)] *n* **1.** *жив.* ґрунт, ґрунтовка; *Syn.* priming; **2.** підстава, фундамент; *Syn.* foot, basement, bed, base

founding ['faundɪŋ] *n* лиття (процес); художнє лиття; *Syn.* casting, moulding

fox [fɒks] *n* **1.** лисиця; **2.** червонувано-жовтий колір; ~ colour рудуватий колір

fragment ['frægmənt] *n* фрагмент, частина; ~ of a statue фрагмент скульптури

frame [freɪm] **I.** *n* **1.** рама, обрамлення; *Syn.* framing; ~ of a picture рама картини; icon ~ оклад ікони; **2.** каркас, остов; *Syn.* skeleton, reinforcing cage, framework; timber ~ дерев'яний каркас; wire ~ ск. дротяний каркас; ~ of a building каркас будівлі; **3.** статура; *Syn.* build; man of strong ~ чоловік міцної статури; **II.** *v* обрамляти, вставляти в рамку; *Syn.* enclose; to ~ canvas вставляти полотно в раму

frameless [-lɪs] *a* без рами, необлямований; ~ portrait портрет без рами; ~ canvases необлямовані полотна

free [fri:] *a* вільний; ~ line вільна лінія; ~ standing figure фігура, що вільно стоїть; ~ hand малюнок від руки; ~ lance вільний художник

French [frentʃ] *a* французький; ~ blue паризька блакить (синь)

fresco ['freskou] *n* (*pl -os, oes* [ouz]) **1.** фреска; *Syn.* mural; **2.** фресковий живопис, *Syn.* fresco painting, mural painting; (this term, a corruption of the Italian word "affresco", or "freshly painted", is used to describe the application of water-mixed paint to a wall freshly coated with a mixture of moist sand and slaked lime – гашене вапно); ~ painter майстер фрескового живопису, *Syn.* muralist; to paint in ~ писати фрески; the ~ technique фрескова техніка

fresh [freʃ] *a* **1.** яскравий, свіжий; *Syn.* bright; ~ colours свіжі (яскраві) кольори; **2.** юний, свіжий; *Syn.* lively; ~ complexion свіжа (молода) шкіра

freshness [-nɪs] *n* свіжість; ~ of colours яскравість (свіжість) фарб; ~ of an early morning свіжість ранку

fret [fret] **I.** *n* **1.** прямокутний орнамент; **2.** *архит.* різьблена або ліпна прикраса; *Syn.* fretwork; **II.** *v* прикрашати різьбленням або ліпленням

fretted ['fretɪd] *a* прикрашений різьбленням або ліпленням; ~ ceiling ліпна стеля

frieze [fri:z] **I.** *n* *архим.* фриз, бордюр: 1) в архітектурних ордерах середня горизонтальна частина антаблемента, між архитравом і карнизом; в доричному ордері поділяють на тригліфи та метопи, в іонічному і коринфському іноді заповнюють рельєфами; 2) декоративна композиція (зображення або орнамент) у вигляді горизонтальної смуги (нагорі стіни, на предметі, облямівка на паркеті або килимі і т. д.); **II.** *v* прикрашати фризом

front [frʌnt] **I.** *n* фасад; *Syn.* façade, face; ~ of the house фасад будинку; **II.** *a* передній; ~ view вид спереду; ~ page титульний аркуш

frontal ['frʌntl] **I.** *n* *архим.* бубон, внутрішнє поле фронтона; площина між прорізом арки та антаблементом, що лежить на ній; заглиблена частина стіни над дверима або вікном, обрамлена аркою; у бубон часто поміщають скульптуру, живопис, герби і т. д.; *Syn.* tympan; **II.** *a* лобовий; ~ bone лобова кістка

frontispiece [frʌntɪspi:ɪs] *n* **1.** *архим.* фронтиспіс (фронтон, декорований вхід); **2.** *граф.* фронтиспіс, малюнок, портрет автора або особи, якій присвячена книга, розміщують зліва від титульного аркуша

fronton [frʌntɒn] *n* *архим.* фронтон, завершення (зазвичай трикутне) фасаду будівлі, портика, колониади, обмежене двома схилами даху з боків та карнизом в основі; *Syn.* gable, pediment

full [fʊl] *a* **1.** повний, на повен зріст, нескорочений; *Syn.* entirely visible; ~ length portrait портрет на повний зріст, *Syn.* ~ -sized portrait; ~ figure фігура, зображена в повний зріст; **2.** глибокий, інтенсивний; *Syn.* intense; ~ colour глибокий (інтенсивний) колір

functional ['fʌŋkʃ(ə)nəl] *a* функціональний; ~ architecture функціонально-спрямована архітектура; ~ style *архим.* функціональний стиль; ~ organization of work spaces функціональна організація робочого простору

fundamental [ˌfʌndə'mentl] *n* *pl* основи; ~ s of painting основи живопису

furniture ['fɜ:nɪtʃə] *n* меблі; piece of ~ предмет обстановки

future ['fju:tʃə] **I.** *n* майбутнє; • this young graphic artist has a great ~ цей молодий художник має велике майбутнє; **II.** *a* майбутній

fuse [fju:z] *v* з'єднувати, зливати, об'єднувати (в єдине ціле); to ~ different tendencies, outlooks об'єднувати різні тенденції, види (перспективи)

fusion *n* злиття, синтез

futurism ['fju:tʃə'rɪzəm] *n* футуризм

futurist ['fju:tʃə'rɪst] *a* футурист

futuristic ['fju:tʃə'rɪstɪk] *a* футуристичний

G

gable ['geɪbl] *n* *архим.* фронтон, шпиль; *Syn.* fronton, pediment

gabled ['geɪblɪd] *a* гострий (про дах)

gabled ['geɪblɪt] *n* *архим.* декоративний фронтон

gallery ['gæləri] *n* **1.** (картинна) галерея; *Syn.* show room, exhibition; the Tretiakov ~ Третьяковська галерея; **2.** галерея, колонада; *Syn.* colonnade

garden ['gɑ:dn] *n* сад; ~ architecture садова архітектура; ~ sculpture садова скульптура

gargoyle ['gɑ:gəɪl] *n* *архит.* горгулья, у готичній архітектурі рильце водостічної труби у вигляді фантастичної фігури, (a waterspout carved from stone, usually in the form of a grotesque human being or animal, to carry off rainwater from the roof of a cathedral)

garish ['gæriʃ] *a* (занадто) яскравий, (занадто) ошатний, кричущий, позбавлений смаку; *Syn.* overcoloured, showy, flashy, gaudy, overdecorated; ~ colours неприємно яскраві фарби (картини)

garnet ['gɑ:nɪt] *n* **1.** гранат; **2.** темно-червоний колір, гранатово-червоний колір

gate [geɪt] *n* ворота; ~ church надбрамна церква; ~ tower проїзна башта

gaudy ['gɔ:di] *a* занадто яскравий, кричущий, позбавлений смаку; *Syn.* flashy, garnish, showy, overcoloured; ~ painting занадто яскравий живопис

gem [dʒem] **I. n** **1.** коштовний камінь; *Syn.* jewel; **2.** *перен.* перлина; • Monet's "Impression: Sunrise" is a ~ of Impressionist painting картина Моне «Враження: Схід сонця» – перлина імпресіоністського живопису; **II. v** прикрашати коштовним камінням; *Syn.* jewel

gemmy ['dʒemi] **a** **1.** усипаний коштовними каменями; ~ icon setting оклад ікони, усипаний коштовними каменями; **2.** блискучий, схожий на коштовний камінь; *Syn.* brilliant, sparkling; • some of the stones used in the collage had a ~ appearance деякі камені, використані в цьому колажі, виглядали коштовними

general ['dʒen(ə)rəl] *a* загальний; ~ tonality of the picture загальна тональність картини; ~ view загальний вигляд

genius ['dʒɪnjəs] *n* (*pl* -ses) **1.** обдарованість, геніальність; a man of ~ геніальна людина, геній; • Rembrandt was endowed with ~ Рембрандт був наділений геніальністю; **2.** геній, геніальна особистість; • Giotto was a ~ Джотто був генієм; **3.** дух; good ~ добрий дух (геній); evil ~ злий дух (геній); • my drawing teacher was my good ~ мій викладач з малюнка був моїм добрим генієм

genre [zɑ:ŋr] *n* **1.** жанр, стиль; *Syn.* manner, style; to work in various ~ s працювати в різних манерах (жанрах); **2.** жанровий живопис; ~ painter жанрист, живописець, пише жанрові картини; ~ piece жанрова картина, *Syn.* conversation piece, ~ picture; • Fedotov was one of the best Russian ~ painters Федотов був одним з найкращих російських жанристів (представників жанрового живопису)

genuine ['dʒenjuɪn] *a* справжній; *Syn.* real, true, authentic; ~ Greek sculpture справжня грецька скульптура; • it was a ~ Rubljov's icon це була справжня ікона роботи Рубльова

genuineness ['dʒɛnjuːnɪs] *n* справжність, автентичність; *Syn.* authenticity;
• the ~ of this painting by Raphael is unquestionable справжність цієї картини Рафаеля безсумнівна

geometric (al) [dʒɪə'metɪk(əl)] *a* геометричний; ~ linear style геометричний лінійний стиль; ~ art геометричне мистецтво; ~ -style vase грецька ваза (амфора) геометричного стилю; ~ style in vase painting геометричний стиль у вазописі

Georgian ['dʒɔ:dʒən] *a* належить епосі одного з англійських королів Георгів; ~ architecture архітектурний стиль XVIII – початку XIX ст.

gesso ['dʒesou] *n* гіпс; *Syn.* gypsum, plaster of Paris

gesture ['dʒestʃə] *n* жест, рух тіла • I could not understand what her ~ meant я не міг зрозуміти, що означав її жест

gift [ɡɪft] *n* талант, дар; *Syn.* natural ability, talent; to have a ~ for art мати талант до мистецтва

gifted ['ɡɪftɪd] *a* обдарований, талановитий; *Syn.* talented; ~ book illustrator талановитий книжковий ілюстратор

gigantic [dʒaɪ'ɡæntɪk] *a* гігантський; *Syn.* colossal; ~ statue гігантська статуя

gild [ɡɪld] *v* (gilt, gilded) золотити, покривати позолотою

gilded [-ɪd] *a* позолочений; *Syn.* gilt, gold-plated

gilding *n* позолота, золочення; *Syn.* gilt

gilt [ɡɪlt] **I.** *n* позолота; *Syn.* gilding; **II.** *a* позолочений; *Syn.* gilded; ~ bronze позолочена бронза; ~ wood позолочене дерево

glamour ['ɡleɪmə] *n* **1.** чарівність; *Syn.* charm, allure, fascination, enchantment; • the portrait conveyed grace and ~ of the painter's wife портрет передав грацію та чарівність дружини живописця; **2.** диво; *Syn.* spell, magic

glamorous ['ɡleɪməərəs] *a* чарівний; *Syn.* fascinating, charming, alluring, enchanting

glaring ['ɡleəriŋ] *a* занадто яскравий, сліпучий; *Syn.* gaudy, garish

glass [ɡlɑ:s] *n* скло; ~ painting розпис скла; ~ -painter живописець по склу (вітражист)

glassmaking ['ɡlɑ:s'meɪkɪŋ] *n* виробництво скла; artistic ~ виготовлення художнього скла

glassy ['ɡlɑ:sɪ] *a* скляний, тьмянний (погляд, очі); • the man looked very strange, his ~ look made me uneasy людина виглядала дуже дивно, мене драгував її тьмянний погляд

glaze [ɡleɪz] **I.** *n* **1.** глазур, мурава; *Syn.* enamel; • the artist applied layer after layer of pigment and ~ forming an enamel-like surface художник накладав шар за шаром фарби та глазури, створюючи емалевидну поверхню; **2.** жив. лесування, тонкі прозорі або напівпрозорі шари фарб, що наносять на просохлий шар олійного живопису для збагачення колориту (один з багатьох шарів, що накладають один на одного); **II.** *v* **1.** покривати глазурю; to ~

pottery покривати глазур'ю гончарні вироби; to ~ porcelain покривати глазур'ю фарфор; **2.** *жив.* полірувати, шліфувати

glazed *a* **1.** лесувати; ~ ceramic vase глазурована керамічна ваза; **2.** лощений, шліфований; ~ paper лощений папір

glaze-kiln ['gleɪzkiːln] *n* піч для поливного випалу (порцеляни)

glazing ['gleɪzɪŋ] *n* **1.** лесування; floor-to-ceiling ~ покриття від підлоги до стелі глазурованою плиткою; **2.** *жив.* лесування (процес); **3.** прозора фарба для лесування; **4.** полірування, лощіння

glittering *a* блискучий

glorified ['glɔːrɪfaɪd] *a* прославлений; *Syn.* famous, celebrated, renowned, illustrious; ~ sculptor прославлений скульптор

glorify ['glɔːrɪfaɪ] *v* прославляти; to ~ smb or smth. прославляти когонебудь або що-небудь

glory ['glɔːrɪ] *I. n* **1.** слава; *Syn.* renown, fame; • this man of genius did not win ~ in his lifetime цей геніальний чоловік не досяг слави за життя; **2.** пишність *Syn.* splendour, magnificence; ~ of a sunset пишність заходу сонця; **II. v** (**in**) впиватися; to ~ in art впиватися мистецтвом

gloss [glɒs] *I. n* лиск, глянець; *Syn.* luster, shine; ~ paint фарба, що містить лак; **II. v** надавати блиск, лоск

glossy *a* блискучий, той, що надає блиску; *Syn.* lustrous, smooth, shining; ~ surface полірована (блискуча) поверхня; ~ paper глянцевої папір

glue [gluː] *n* клей; casein ~ казеїновий клей; vegetable ~ рослинний клей

glyphic ['glɪfɪk] *a* вирізаний, висічений, скульптурний; *Syn.* cut, carved, sculptured

glyphic ['glɪptɪk] *I. n* гліптика, різьблення по каменю та слонової кістки; **II. a** гліптичний, вирізаний

glyptograph [glɪp'tɒgrəf] *n* **1.** різьблений коштовний камінь; **2.** різьблене зображення на коштовному камені

glyptography [glɪp'tɒgrəfi] *n* гліптографія, різьблення по коштовному каменю

go too far ahead of one's time значно випередити свій час

gobelin ['gəʊbəlɪn] *n* гобелен; *Syn.* tapestry; ~ blue приглушений зеленувато-блакитний колір

god [gɒd] *I. n* **1.** Бог, божество; **2.** ідол, кумир; ~ the Father Бог-батько; ~ the Son Бог-син; **II. v** обожнювати; *Syn.* worship

goddess ['gɒdɪs] *n* богиня

gold [gəʊld] *I. n* **1.** золото; red ~ червоне золото; **2.** золотий (колір); red and ~ of the woods червоно-золоте листя лісу; **II. a** золотий; ~ frame золота рама

golden ['gəʊldn] *a* **1.** золотистий; ~ hair золотисте волосся; ~ sunset золотистий захід; **2.** золотий; G. Age Золотий вік (мистецтва та архітектури); ~ section золотий перетин

gold-plate ['gould'pleit] **I.** *n* накладне золото; **II.** *v* позолотити, покрити позолотою; *Syn.* gild

gold-plated *a* позолочений; *Syn.* gilt; ~ icon setting позолочений оклад ікони; ~ vessels позолочені судини

goldsmith *n* золотих справ майстер, ювелір

good [gud] *a* умілий, вправний; *Syn.* skilled, able, expert; to be ~ at drawing вміти добре малювати

Gorgon ['gɔ:gən] *n* *грец. міф.* Горгона, Медуза; ~ head потворна голова

Gospel ['gɔsp(ə)l] *n* Євангеліє; *Syn.* Evangel, Gospel book; ~ cover оклад Євангелія

Gothic ['gəθɪk] **I.** *n* готичний стиль; **II.** *a* готичний; ~ cathedral готичний собор; ~ revival готичне Відродження; ~ tendencies in art готичні тенденції в мистецтві; ~ architecture готична архітектура

gouache [gu'a:] *n* *фр.* **1.** гуаш; **2.** живопис гуашшю; **3.** картина, виконана гуашшю

gouge [gaudz] *n* долото; V-shaped ~ *ск.* гейсмус (долото із зігнутим кінцем)

grace [greɪs] *n* грація, витонченість; *Syn.* gracefulness, delicateness, elegance; to be full of ~ бути повним грації, вишуканості

graceful ['greɪsful] *a* граціозний, витончений; *Syn.* delicate, elegant; ~ manners витончені манери; ~ girl граціозна дівчина

graceless ['greɪslɪs] *a* негарний, позбавлений грації; ~ woman позбавлена грації (негарна жінка); ~ behaviour негарна поведінка

graduate [grə'deɪt] *v* непомітно переходити від відтінку до відтінку

gradation [grə'deɪ(ə)n] *n* поступовий перехід; ~ of tone поступовий перехід тону (відтінок); ~ of the light світлова гама; • *form and space are defined as subtle ~ s of tone from light to dark* форму і простір створюють плавним переходом тону від світлого до темного

graffito [grə'fi:tou] *n* (*pl -ti*) малюнок (або напис), продряпаний на твердій поверхні, графіто; *Syn.* scratch, work sgraffito

grain [greɪn] *n* зерно; coarse ~ wood широкошарова дошка; coarse ~ iron великозернисте залізо

grained [greɪnd] *a* **1.** зернистий, гранульований; ~ surface шорстка поверхня; ~ texture зерниста текстура (груба, гранульована поверхня); **2.** розфарбований під дерево або мармур; • ~ *woodwork surrounding the fireplace was fashionable in the late XVIIIth century* у кінці XVIII століття модними були каміни, обрамлені деревом, розфарбованим під мармур

granite ['grænit] *n* **1.** граніт; **2.** червонуватий колір; **3.** виріб з граніту

graphic ['græfɪk] *a* **1.** образотворчий (used of drawing and painting); the ~ arts 1) графіка; 2) образотворчі мистецтва, *Syn.* fine arts, decorative arts, plastic arts, figurative arts, visual arts; **2.** графічний (used of drawing, engraving and etching); ~ art графіка; a ~ artist художник-графік; *Syn.* black and white artist

graphics *n* проєктування, зіставлення креслень, графіків, преєцій; *Syn.* designing, projecting

graphite ['græfəɪt] *n* графіт; *Syn.* plumbago, black lead

grass [grɑ:s] *n* трава; ~ green зелений, кольору трави

grasp [grɑ:sp] *v* схоплювати, розуміти (проблему), сприймати; *Syn.* catch, understand, comprehend; ~ the essence of a work of art схоплювати (розуміти) сутність твору мистецтва

grave [greɪv] *n* могила; ~ relief надгробний рельєф

graver ['greɪvə] *n* 1. різьбяр, гравер; *Syn.* engraver; 2. різець; *Syn.* graving tool, cutting tool, burin

great [greɪt] *a* 1. великий, величезний; *Syn.* huge, vast, enormous; ~ sculpture величезна скульптура; 2. великий; *Syn.* outstanding, of remarkable ability; ~ accomplished by a ~ artist велике творіння великого художника; 3. піднесений; *Syn.* elevated, noble, lofty; ~ ideals піднесені ідеали; ~ purpose піднесена (благородна) мета; a ~ deal, a ~ many багато; a ~ number велика кількість

Greek [gri:k] **I.** *n* грек, гречанка; **II.** *a* грецький; ~ architecture архітектура Стародавньої Греції; ~ revival відродження класичного стилю; *Syn.* classical revival

green [gri:n] **I.** *a* зелений; ~ s різні відтінки зеленого кольору; ~ marble хв. зміїний; ~ mineral малахіт; ~ -stone нефрит; ~ -ware необпалена кераміка; **II.** *v* фарбувати в зелений колір

greenish ['gri:nɪʃ] *a* зеленуватий; olive ~ оливково-зелений

grey [greɪ] **I.** *n* сірий колір, сіра фарба; *Syn.* grizzle; **II.** *a* сірий; *Syn.* grizzle; ~ -haired сивий

greyish ['greɪʃ] *a* сіруватий; ~ tint сіруватий відтінок

grid [grɪd] *n* ґрати

gridelin ['grɪdəlɪn] *a* бузково-сірий

grin [grɪn] *n* оскал зубів, посмішка; *Syn.* smile

grind [graɪnd] *v* 1. розтирати, розмелювати; to ~ colours розтирати фарби; 2. шліфувати; *Syn.* polish, abrade; ~ stone шліфувальний камінь

grinding [graɪndɪŋ] *n* 1. розтирання, подрібнення; 2. шліфування

grisaille technique [grɪ'zɑɪl] техніка гризайль, вид живопису (переважно декоративного), що виконують у різних відтінках якого-небудь одного кольору (частіше сірого)

groin [grəʊn] **I.** *n* *apxim.* ребро хрестового зводу; **II.** *v* виводити хрестовий звід; ~ ed vault хрестовий звід

groove [gru:v] *n* *apxim.* жолобок, паз, канавка; *Syn.* channel, flute

grooved *a* *apxim.* жолобчастий, рифлений; *Syn.* channeled, fluted; ~ column колона з канелюрами; ~ cupboard буфет з рифленнями

grotesque [grəu'tesk] **I.** *n* 1. гротеск, твір у гротескній манері; 2. фантастичний орнамент (у вигляді фігур людей і тварин, переплетених рослинами); **II.** *a* гротескний; • the whole composition is dominated by the ~

vision of Death which serves to enhance the expression of suffering над усією композицією домінує виконаний у гротескній манері образ Смерті, це ще більше підсилює тему страждання

grotesquely *adv* **1.** гротескно, у гротескній манері; **2.** безглуздо, абсурдно

ground [graund] *n* **1.** ґрунт, фон, ґрунтовка; *Syn.* priming, prime, coating; floral design on a white ~ квітковий візерунок на білому тлі; **2.** офортний лак; **3.** *жив.* план; middle ~ середній план; ~ plan горизонтальний розріз

group [gru:p] *n* група; ~ exhibition ґрупова виставка; tightly-knit ~ тісно пов'язана група

grouped [gru:pt] *a* зґрупований, розташований ґрупами; ~ columns кілька колон на одному п'єдесталі

gypsum ['dʒɪpsəm] *n* гіпс; *Syn.* alabaster, plaster of Paris

Н

hair [hɛə] *n* волосся; curly ~ кучеряве волосся; straight ~ пряме волосся; thin ~ тонке волосся; fluffy ~ пишне волосся

half [ha:f] **I.** *n* (*pl* halves) половина; ~ of the collection половина колекції; **II.** *a* половинний; ~ light неповне світло; ~ -face профіль; ~ -faced у профіль; ~ length поясний, *Syn.* waist-length; ~ length figure фігура, зображена по пояс; ~ -length portrait *n* поясний портрет; ~ -oil ground напіволійний ґрунт; ~ -relief напіврельєф; ~ -section *apxim.* напівпрофіль; ~ -tone 1) півтон, 2) автотіпія, фотомеханічний процес виготовлення друкованих форм з рельєфними друкувальними елементами, застосовують для відтворення напівтонових зображень (фотознімки, акварельні малюнки) засобами високого друку; *Syn.* autotype; **III.** *adv.* наполовину; • the etching is ~ finished офорт напівготовий

hall [hɔ:l] *n* зал; exhibition ~ виставкова зала; gala ~ парадний зал

hallmark ['hɔ:l'mɑ:k] **I.** *n* **1.** критерій, відмітна ознака, печатка; *Syn.* criterion; the ~ of excellence критерій переваги; the ~ of genius печать генія; **2.** проба, тавро; **II.** *v* встановлювати критерій, визначати якість; to ~ a piece of art визначати якість або справжність якого-небудь твору мистецтва

halo ['heɪləʊ] *n* німб, ореол; *Syn.* aureole, nimbus

hammer ['hæmə] *n* молоток; iron-headed ~ киянка

hammer-work ['hæməwə:k] **n** **1.** кування; *Syn.* forging; **2.** виріб з кованого металу

hand [hænd] **I.** *n* рука; a helping ~ допомога, помічник; to give (to lend) *a* ~ надати допомогу; to try one's ~ at пробувати сили в; by ~ ручним способом; on the one ~ ... on the other ~ з одного боку ... з іншого боку; to set (to put) one's ~ to a task взятися до роботи; from one's ~ ~ написане чиеюсь рукою; *Syn.* from one's brush; • very few works from Masaccio's hand have come down to us до нас дійшло дуже мало робіт руки Мазаччо; **II.** *v* вручати, передавати; *Syn.* deliver; • some world-known canvases by Mark Shagal were ~ ed to Pushkin Museum by

his wife two years ago деякі всесвітньо відомі полотна Марка Шагала передала музею Пушкіна його дружина два роки тому

handicraft ['hændɪkrɑ:ft] **I. n** **1.** ремесло, ручна робота; *Syn.* craft, handiwork, handwork; **2.** майстерність, майстерність ремісника; *Syn.* skill, craftsmanship; **II. a** **1.** майстерний; *Syn.* skilful, expert; **2.** ручний, кустарний; *Syn.* handmade

handicraftsman ['hændɪkrɑ:ftsmən] *n* (*pl* -men); ремісник, кустар; *Syn.* craftsman, artisan, artificer

handle ['hændl] **I. n** ручка; the ~ of a brush ручка пензлика; **II. v** звертатися з, обходитися, трактувати, передавати; *Syn.* treat; to ~ groupings розміщувати фігури; to ~ movement (s) передавати рух(и); to ~ composition будувати композицію; to ~ space передавати (створювати) простір; to ~ one's material працювати з матеріалом; to ~ light передавати світло; • he lived entirely from skill in ~ ing brush and paint він жив тільки умінням володіти пензлем та фарбою

handsome ['hænsəm] *a* гарний (переважно про чоловіків); *Syn.* good-looking, stately

handwork ['hændwɜ:k] *n* ручна робота; *Syn.* handiwork, handicraft

hang [hæŋ] *v* (hung) **1.** вішати; to ~ a picture on the wall вішати картину на стіну; **2.** виставляти картини (на виставці); *Syn.* exhibit, display; • the pictures were ~ row upon row in a great Baroque gallery картини висіли рядами у величезній галереї в стилі бароко

hanger ['hæŋə] *n* член журі з відбору картин на виставки

hanging gardens of Babylon ['hæŋgɪŋ'gɑ:dnzəv'bæbɪlən] *icm.* висячі сади у Вавилоні

happy ['hæpɪ] *a* **1.** щасливий; *Syn.* glad, satisfied; • the happiest day of his life was when his pictures were accepted for the exhibition день, коли його картини прийняли на виставку, був найщасливішим днем його життя; **2.** веселий; *Syn.* merry, cheerful; • are not you ~ with your friends? Хіба тобі не весело з друзями?; **3.** щасливий; *Syn.* lucky, successful, fortunate; • the artist received the commission by a ~ chance художник отримав це замовлення завдяки щасливому випадку; ~coincidence вдалий збіг

hard [hɑ:d] **I. a** **1.** твердий; *Syn.* firm; ~ Wood тверда деревина; ~ resin тверда смола; a ~ nut to crack твердий горішок; **2.** важкий; *Syn.* difficult, complicated, fatiguing; • to finish with this commission in time was a ~ work виконати замовлення в термін було нелегкою роботою; **II. adv** **1.** наполегливо, енергійно, старанно; *Syn.* painstakingly, persistently, energetically; • he worked ~ and with fervour він працював наполегливо та з пристрасстю; **2.** важко; *Syn.* painfully, with difficulty; • I was ~ pressed by circumstances я перебував під важким тиском обставин

hardboard ['hɑ:dbɔ:d] *n* ґрунтований картон

hardly ['hɑ:dli] *adv* чи, навряд чи, *Syn.* unlikely; • the sculptor will ~ finish with his commission in time навряд чи скульптор закінчить (виконає) своє замовлення вчасно

harlequin ['hɑ:lɪkwɪn] *a* строкатий, багатобарвний; *Syn.* colourful, many-coloured; ~ ground строкатий фон

harmonious [hɑ:'mɔ:njəs] *a* гармонійний; a ~ whole гармонійне ціле; to attain a ~ aesthetic unity досягти естетичної єдності гармонії

harmonize ['hɑ:mənaɪz] *v* гармоніювати; • these two colours do not ~ with each other ці два кольори не гармоніюють один з одним

harmony ['hɑ:məni] *n* гармонія; compositional ~ композиційна гармонія; stylistic ~ художнє ціле; ~ of colours колірна гармонія

harsh [hɑ:ʃ] *a* грубий, шорсткий; *Syn.* coarse, rough; a ~ surface шорстка поверхня

hatch [hætʃ] **I.** *n* штрих, штрихування; *Syn.* hatching, stroke; cross ~ штрихова сітка; **II.** *v* гравірувати; *Syn.* shade; a ~ ed line штрихована лінія; ~ moulding *архит.* ліпна прикраса з двома рядами пересічних паралельних ліній

hatching ['hætʃɪŋ] *n* штрихування

have nothing to do with не мати нічого спільного з ...

hazel ['heɪzəl] **I.** *n* горіховий, червонувано-коричневий або світло-коричневий колір; **II.** *a* світло-коричневого, горіхового кольору; ~ eyes світло-карі очі

head [hed] *n* голова

headpiece ['hedpi:s] *n* *полігр.* заставка, невелика орнаментальна або образотворча композиція, що вирізняє і прикрашає початок будь-якого розділу книги або журналу

heaven ['hevn] *n* небеса, рай; *Syn.* paradise

heavenly ['hevnlɪ] *a* божественний, неземний; *Syn.* heavenlike, divine; ~ beauty божественна краса

height [haɪt] *n* **1.** висота; **2.** зростання

heighten ['haɪt(ə)n] *v* посилювати; *Syn.* intensify, enhance; to ~ an impression посилювати враження, to ~ effect посилювати ефект, to ~ a colour посилювати колір; • the colour of the hat is heightened by the contrasting blue of sky колір капелюха посилюється за рахунок контрастного блакитного кольору неба; • the painter ~ ed the colours and the picture became more expressive живописець посилив інтенсивність фарб, і картина стала більш експресивною

hell [hel] *n* пекло; • in the tympanum of the XIIth century of St. Lazare we will find the most expressive representation of Heaven and Hell у тимпані церкви XII століття, названої на честь Святого Лазаря, ми знаходимо найбільш виразне зображення раю та пекла

Hellenic [he'li:nɪk] *a* еллінський, грецький

Hellenistic [,helɪ'nɪstɪk] *a* еллінізм, що стосується еллінізму

Hellenism ['helɪnɪzəm] *n* еллінізм

helmet ['helmit] *n* шолом; ~ -shaped шоломоподібний
hemisphere ['hemisfɪə] *n* півкуля; *Syn.* semi-dome
hemispheric (al) [ˌhemɪs'ferɪk(əl)] *a* півсферичний
heptahedron ['hepta:'heɪdr(ə)n] *n* гептаедр
heptastyle ['heptastɑɪl] *n* класичний портик із сімома колонами
herald ['herəld] **I.** *n* провісник; **II.** *v* звіщати, оголошувати
heraldic [he'rældɪk] *a* геральдичний
heraldry ['her(ə)ldrɪ] *n* геральдика, гербознавство
heritage ['herɪtɪdʒ] *n* спадщина; to preserve national cultural ~ зберігати культурну спадщину нації
hermitage ['hɜːmɪtɪdʒ] *n* відокремлене житло, скит, відлюдна оселя; *Syn.* solitary abode, monastery; **H.** Ермітаж; • Hermitage is one of the biggest richest art museums of the world Ермітаж – один з найбільших художніх музеїв світу
hero ['hɪərəʊ] *n* (*pl* -oes [ouz]) **1.** герой; **2.** напівбог; *Syn.* demigod; **3.** головна дійова особа, *Syn.* main character
heroic [hɪ'roʊɪk] *a* **1.** героїчний; ~ landscape героїчний пейзаж; **a** ~ appearance героїчна зовнішність; **2.** те, що вище за людський зріст; **a** ~ statue статуя вище за людський зріст
hew [hjuː] *v* (hewed, hewn) висікати, вирубувати; *Syn.* chop, cut; • my attention was attracted by a huge statue ~ ed from a monolith мою увагу привернула величезна статуя, висічена з моноліту
hexagonal [hek'sæɡənəl] *a* шестикутний, гексагональний; *Syn.* hexahedral, hexangular
hexahedron [ˌheksə'hiː drən] *n* шестигранник
hexastyle ['heksəstɑɪl] *n* *apxim.* гексастіль (портик з шістьма колонами попереду)
hey-day ['heɪdeɪ] *n* розквіт, зеніт; *Syn.* prime, bloom; in the ~ of youth у розквіті юності; ~ of glory розквіт (найвища точка) слави
high [haɪ] *a* **1.** високий; ~ Renaissance Високе Відродження, мистецтво Чинквеченто (мистецтво XVI ст.), *Syn.* cinquecento; ~ Gothic Висока готика; ~ vocation of art високе призначення мистецтва; **2.** інтенсивний; *Syn.* intense; ~ colours яскраві (інтенсивні) фарби; ~ altar головний престол (вівтар); ~ relief горельєф; ~ horizon високий горизонт
highlight ['haɪlaɪt] *n* **1.** світловий відблиск, найсвітліша частина картини; **2.** важливий момент, факт; ~ s of his artistic career основні моменти його творчого життя
highly ['haɪlɪ] *adv.* дуже, дуже тяжкий, *Syn.* very, extremely, very much; **a** ~ interesting design дуже цікавий проект
historical [hɪs'tɔːrɪk(ə)l] *a* історичний; **a** ~ background історичне тло; **a** ~ subject історичний сюжет
history ['hɪstəri] *n* історія; ~ painting **1.** історичний живопис; **2.** картина на історичний сюжет; ~ of art історія мистецтва

hold together (about composition) об'єднувати(ся); • the linear rhythm ~ s the composition together лінійний ритм об'єднує композицію; *Syn.* to bring (pull) smth. together • the repeating blue coloured patches ~ the composition together повторювані плями блакитної фарби об'єднують композицію

holding ['hɔldɪŋ] *n* фонд; *Syn.* fond; ~ s of a museum фонди музею

hollow ['hɒləʊ] *a* порожній; *Syn.* empty; ~ cast, casting пустотіле лиття; ~ relief увігнутий рельєф

holy ['həʊli] *a* святий; *Syn.* sacred, consecrated; H. Family Свята Родина; H. Grail чаша Грааля; H. Land свята земля; H. Trinity Свята Трійця

horizon ['hɔraɪzən] *n* горизонт; high ~ високий горизонт; low ~ низький горизонт

horizontal [,hɔrɪ'zɒntl] *a* горизонтальний

horse [hɔ:s] *n* кінь; ~ -man вершник, наїзник; ~ -cloth попона; ~ shoe arch мавританська арка у вигляді підкови

house [haus] **I.** *n* будинок, будівля; *Syn.* building; **II.** *v* вмщати, містити; *Syn.* store, hold, accommodate; • the museum ~ s more than ten thousand pictures музей містить більше ніж десять тисяч картин; multifamily ~ ing багатосімейні будинки

hovel ['hɒv(ə)] *n* ніша для статуї

hue [hju:] **I.** *n* відтінок, тон; *Syn.* tone, tinge, tint; range in ~ from ... to гама (діапазон) відтінків від ... до; • he limited his palettes to a few ~ s у своїй палітрі він використовував обмежену кількість тонів; **II.** *v* надавати відтінок, фарбувати; *Syn.* tinge

hueless ['hju:lɪs] *a* безбарвний, блідий; *Syn.* colourless, pale

human ['hju:mən] *a* людський; ~ figure фігура людини; ~ body людське тіло

humane [hju'meɪn] *a* гуманний; ~ ideals гуманні ідеали

humanism ['hju:mənɪzəm] *n* гуманізм

humanist ['hju:mənɪst] *n* гуманіст

humanistic ['hju:mə'nɪstɪk] *a* гуманістичний

humanize ['hju:mənaɪz] *v* **1.** облагороджувати; • humane art ~ s people and helps them to understand many human problems гуманне мистецтво облагороджує людей та допомагає їм зрозуміти багато людських проблем; **2.** пом'якшуватися, облагороджуватися; • his art ~ d in the course of the time з плином часу його мистецтво облагородилося

humour ['hju:mə] *n* **1.** гумор; sense of ~ почуття гумору; **2.** характер; *Syn.* temper, disposition

I

iconography [ɪk'hɒ:grəfi] *n* *архим.* горизонтальний переріз (план) будівлі
icon ['aɪkɪn] *n* ікона; *Syn.* sacred picture, image; ~ painter іконописець; ~ painting іконопис; ~ frame оклад ікони, оправа (ікони), *Syn.* ~ cover, ~ setting; ~ with an inlaid cross ікона з інкрустованим хрестом

iconographic [aɪ kɒnə'græfɪk] *a* іконографічний; ~ scenes біблійні сюжети, зображення осіб та (біблійних) сюжетів за певними правилами і канонами, *Syn.* biblical scenes

iconography [aɪkɒnə'græfi] *n* іконографія

iconology [aɪkɒ'nɒlədʒi] *n* **1.** іконологія; **2.** збір. ікони; **3.** символічне зображення

iconostas (is) [aɪ'kɒnəstæs(ɪz)] *n* церк. Іконостас

idea [aɪ'diə] *n* **1.** задум, план; *Syn.* project, scheme, plan, design; • the sculptor's ~ was skillfully embodied in marble задум скульптора був талановито втілений у мармурі; **2.** ідея, думка, уявлення; *Syn.* thought, conception, mental image; basic ~ of realistic art основна ідея реалістичного мистецтва

ideal [aɪ'diəl] **I.** *n* ідеал; an ~ of beauty ідеал краси; • Greek art which gave rise to many aesthetic ~ s was one of the miracles of history мистецтво Греції, що породило багато естетичних ідеалів, стало одним з чудес історії; **II.** *a* **1.** чудовий, ідеальний; *Syn.* perfect, superb; ~ architectural proportions ідеальні архітектурні пропорції; ~ model ідеальна модель (натурниця); ~ art ідеальне мистецтво, засноване на знаннях об'єктів; **2.** уявний; *Syn.* unreal, imaginary, fanciful; ~ picture уявна картина; ~ world уявний світ

idealize [aɪ'diələɪz] *v* ідеалізувати; • we are often inclined to ~ our favourite artists ми часто схильні ідеалізувати своїх улюблених художників

idealization [aɪ, dɪəl(a)ɪ'zeɪʃ(ə)n] *n* ідеалізація; • it was an unnecessary ~ of an ordinary painter це було непотрібне вихваляння пересічного живописця

identical [aɪ'dentɪk(əl)] *a* однаковий, ідентичний; ~ manner ідентична манера; two ~ designs два подібних проекти

identify [aɪ'dentɪfaɪ] *v* **1.** встановити справжність, тотожність; to ~ a piece of art встановити справжність твору мистецтва; to ~ the author встановити ім'я автора; **2.** (with) ототожнювати себе, солідаризуватися з; • he ~ ied himself with the new impressionist movement він повністю приєднався до (солідаризувався з) нової імпресіоністської течії

identity [aɪ'dentɪti] *n* **1.** тотожність, ідентичність; • the ~ of two portraits was undoubted ідентичність двох портретів була безсумнівною; **2.** справжність; *Syn.* authenticity; • are there any proofs of ~ of this icon? чи є які-небудь докази справжності цієї ікони?

ideology [aɪdɪ'ɒlədʒi] *n* ідеологія

idol ['aɪdl] *n* 1. ідол, божок; *Syn.* image; pagan ~ s язичницькі ідоли; 2. ідол, кумир; • this wonderful teacher was an ~ of many generations of future artists цей прекрасний учитель був кумиром багатьох поколінь майбутніх художників

idolize ['aɪdəlaɪz] *v* 1. поклонятися, бути ідолопоклонником; *Syn.* worship; 2. ідеалізувати, обожнювати; *Syn.* adore

ignorance ['ɪgnərəns] *n* невігластво; • he showed his complete ~ of art history він виявив своє повне незнання історії мистецтва

ignorant ['ɪgn(ə)r(ə)nt] *a* 1. неосвічений; *Syn.* untaught, uneducated, unenlightened; • ~ man can hardly be an art lover неосвічена людина навряд чи може любити мистецтво; 2. недосвідчений; *Syn.* uninformed, unaware (of); • I was ~ of his creative inventions я не був посвячений у його творче новаторство

ignore [ɪg'nɔː] *v* ігнорувати, не помічати; *Syn.* disregard; • he lived in his own world and ~ d everything what did not bear a relation to his art він жив у своєму власному світі та ігнорував все, що не мало стосунку до його мистецтва

illuminate [ɪ'ljuːmineɪt] *v* ілюмінувати рукопис кольоровими малюнками; *Syn.* illustrate; • in the VIIIth century the beautifully written and ~ d works were in great demand throughout the Frankish Empire у VIII столітті прекрасно написані та ілюміновані твори мали великий попит у Франкійській імперії

illuminated [ɪ'ljuːmineɪtɪd] *a* ілюмінований; ~ manuscripts ілюміновані манускрипти

illustrate [ɪ'ləstreɪt] *v* ілюструвати; *Syn.* picturize

illustration [ɪ'ləs'treɪ(ə)n] *n* ілюстрація, малюнок, картинка; *Syn.* text-picture, illumination (тільки для манускриптів), drawing, picture

illustrator [ɪ'ləstreɪtə] *n* художник-ілюстратор; *Syn.* illuminator

image ['ɪmɪdʒ] *n* 1. скульптурне зображення, скульптура; *Syn.* sculpture, statue; a bronze ~ бронзова скульптура; 2. ідея; *Syn.* idea, conception; • the artist conveyed the ~ of a gigantic and suffering humanity художник створив образ гігантського та страдницького людства; 3. ікона; *Syn.* icon

imagery *n* образи, зображуване, образне втілення задуму • the deafness which surrounded Goya may be the origin of his strange imagery глухота, яка оточувала Гою, могла бути причиною його дивних образів

imagination [ɪ'mædʒɪ'neɪ(ə)n] *n* уява, фантазія; *Syn.* fancy, fantasy; • a real artist always has this wonderful creative faculty of the mind which is called ~ справжній художник завжди володіє цією чудовою творчою здатністю розуму, яку називають уявою

imaginative [ɪ'mædʒɪ'nətɪv] *a* володіє творчою уявою; *Syn.* creative; an ~ painter яскравий живописець; • it is in the mask that negro sculpture reaches its highest and most ~ level of artistic achievements саме в масках творча фантазія негритянських скульпторів досягає свого апогею

imbue [ɪm'bjʊː] *v* насичувати, наповнювати, просочувати, пронизувати; *Syn.* pervade, permeate; • many works shown at this exhibition were ~ d with deep

humanism багато робіт, показаних на цій виставці, були пронизані глибоким гуманізмом; his painting is imbued with life його картина наповнена життям

imitate ['ɪmɪteɪt] *v* **1.** копіювати, наслідувати; *Syn.* copy; to ~ a picture копіювати картину; • he ~ d Rubens' painting technique він наслідував живописну техніку Рубенса; **2.** підробляти; *Syn.* forge, falsify, counterfeit; to ~ marble підробляти мармур

imitation [ɪ'mɪ'teɪʃ(ə)n] *n* **1.** копія, наслідування; *Syn.* copy; • it was a good ~ of a famous antique statue це була гарна копія знаменитої античної статуї; **2.** підробка; *Syn.* forgery, fake, counterfeit, falsification; • the icon was an ~ but a very skilful one ікона була підробкою, але дуже майстерною

imitative ['ɪmɪteɪtɪv] *a* **1.** наслідувальний; ~ arts образотворчі мистецтва; **2.** підроблений, несправжній; *Syn.* false, forged, counterfeit; ~ miniatures підроблені мініатюри

imitator ['ɪmɪteɪtə] *n* наслідувач, імітатор; • Greek sculpture had many ~ s in later periods було багато наслідувачів грецької скульптури в наступні часи

immediacy *n* безпосередність, природність; *Syn.* spontaneity

immemorial [ɪ'mɪ'mɔ:riəl] *a* вікомий; *Syn.* very old, ancient; from ~ times з незапам'ятних часів

immense [ɪ'mens] *a* величезний; *Syn.* enormous, gigantic, huge, vast; an ~ battle-piece величезна батальна сцена

immortal [ɪ'mɔ:tl] *a* безсмертний; *Syn.* eternal, imperishable, everlasting; an ~ creation of art безсмертний твір мистецтва

immortality [ɪ'mɔ:'tælɪti] *n* безсмертя; • Michelangelo left behind masterpieces in sculpture and attained ~ Мікеланджело залишив після себе шедеври скульптури, чим увічнив своє ім'я

immortalize [ɪ'mɔ:təlaɪz] *v* обезсмертити, увічнити; • Phidias' seated statue of Zeus made for the temple of Zeus at Olympia has ~ d his name статуя Зевса, що сидить, яку зробив Фідій для храму Зевса в Олімпії, обезсмертила його ім'я

impact ['ɪmpækt] *n* вплив, ефект; *Syn.* influence, effect; • the ~ of a strong artistic personality вплив сильної художньої натури

impasto [ɪm'pɑ:stɔʊ] *n* пастозний живопис, накладення фарб густим шаром

imperfect [ɪm'pɜ:fɪkt] *a* недосконалий; *Syn.* faulty, incomplete; • his drawing technique was ~ його техніка малюнка була недосконалою; ~ arch арка з дугою менше, ніж півколо

imperfection [ɪm'pɜ:'fekʃ(ə)n] *n* недосконалість, брак; *Syn.* shortening, fault, defect; • the ~ of his drawing technique was obvious недосконалість його техніки малюнка була очевидною

impersonate [ɪm'pɜ:səneɪ] *v* уособлювати; *Syn.* embody, personify; • Greek sculpture ~ s an ideal of human dignity скульптура Греції уособлює ідеал людської гідності

impersonation [ɪm.pə: sə'nei](ə)n] *n* втілення, уособлення; *Syn.* embodiment, personification, incarnation; • Claude Michel's sculpture were the ~ of the light and frivolous Rococo spirit скульптури Клода Мішеля були втіленням легкого та фривольного духу рококо

imposing [ɪm'pəʊzɪŋ] *a* імпозантний, значний; *Syn.* impressive; • one of the most ~ Renaissance façades of a secular building in Venice is the façade of the library of Saint Markos одним з найвеличніших фасадів світської будівлі у Венеції є фасад бібліотеки Святого Марка; an ~ appearance імпозантна зовнішність

impress [ɪm'pres] *v* справляти враження; • everybody was highly ~ ed by Vrubel's magic brush чарівна кисть Врубеля справила на всіх величезне враження

impression [ɪm'preʃn] *n* враження; to make an ~ on smb справити на когонебудь враження, *Syn.* to leave, to produce; to be under the ~ of smth. бути під враженням від чого-небудь; • I was under the strong ~ of all these talented expressive canvases by Rubens я був під сильним враженням від усіх цих талановитих експресивних полотен Рубенса; • what ~ did he male on you? яке він справив на вас враження?

impressionism [ɪm'preʃnɪzəm] *n* імпресіонізм

impressionist [ɪm'preʃnɪst] *n* імпресіоніст

impressionistic [ɪm.preʃə'nɪstɪk] *a* імпресіоністський, імпресіоністичний

impressive [ɪm'presɪv] *a* приголомшливий, гідний подиву; • the last art exhibition was large and ~ остання художня виставка була великою та приголомшливою

imprimature [ɪm'prɪmətʃə] *n* кольоровий фон панелі або полотна

improve [ɪm'pru:v] *v* покращувати, вдосконалювати; *Syn.* better; • you should ~ your technique of oil painting вам слід удосконалювати свою техніку живопису олією

improvement [-mənt] *n* поліпшення; • there is much room for ~ in your composition ваша композиція потребує багато кращого

inartistic [ɪ.nɑ:'tɪstɪk] *a* малохудожній, неартистичний, неестетичний, позбавлений художнього смаку; *Syn.* inaesthetic, tasteless, talentless; ~ design неестетичний проєкт; • to my great surprise there were many ~ posters at this exhibition of graphic arts на мій превеликий подив, на цій виставці графіки було багато малохудожніх робіт

incise [ɪn'saɪz] *v* висікати, вирізати, вигравірувати; *Syn.* engrave, cut, carve

incised [ɪn'saɪzd] *a* вирізаний, висічений, вигравіруваний; *Syn.* engraved, cut, carved; ~ relief висічений рельєф; ~ ornament вирізаний орнамент

inclination [ɪnklɪ'neɪʃən] *n* схильність

incompatible [ɪn.kəm'pætəbl] *a* несумісний, непеєднуваний; *Syn.* discordant, inconsistent; ~ colours непеєднувані кольори

inconsistent [ˌɪnkən'sɪstənt] *a* **1.** несумісний, невідповідний; *Syn.* discordant, incompatible; • your approach to art is ~ with its humane nature ваша концепція мистецтва несумісна з його гуманною природою; **2.** непослідовний, суперечливий; *Syn.* inconsequent, changeable, discrepant; ≈ attitude towards smth суперечливе ставлення до чого-небудь; ≈ views мінливі погляди

incorporate *v* включати, об'єднувати, поєднувати, вводити як складник; • the first building incorporating Gothic characteristics was the Abbey of St. Denis першою будівлю, що об'єднує готичні особливості, було Абатство Св. Деніса.

incrustation [ˌɪnkɹʌs'teɪ(ə)n] *n* інкрустація; *Syn.* inlay, inlaid work

Indian blue ['ɪndjən'bluː] колір індиго, фарба індиго; *Syn.* indigo

Indian ink ['ɪndjən'ɪŋk] туш; a drawing in ~ малюнок тушшю

Indian paper ['ɪndjən'peɪpə] особливий папір для друкування гравюр

Indian red ['ɪndjən'red] Індійський червоний – це пігмент, що складається з оксидів заліза, які трапляються в природі; широко використовують в Індії

Indian yellow ['ɪndjən'jeləʊ] Індійський жовтий – це складний пігмент, основні компоненти якого ексантова кислота та її похідні

indicate вказувати, показувати; ≈ the sitter's profession показувати професію натурника

indigo ['ɪndɪɡəʊ] *n* індиго (колір, фарба); *Syn.* Indian blue; ≈ blue синьо-фіолетовий, кольору індиго

individual [ˌɪndɪ'vɪdʒuəl] *a* **1.** особистий, індивідуальний; *Syn.* personal; • each distinguished artist has his ~ characteristics кожен великий художник має індивідуальні особливості; **2.** особливий, оригінальний, самобутній; *Syn.* particular, original, special; • I immediately recognized Vrubel's ~ manner and technique я негайно впізнав індивідуальну (особливу) манеру та техніку Врубеля

individuality [ˌɪndɪ'vɪdʒu'ælətɪ] *n* **1.** індивідуальність; *Syn.* oneness; • there was no ~ in many displayed works багато виставлених робіт позбавлені індивідуальності; **2.** особистість; *Syn.* personality, character; • he was a remarkable ~ with very peculiar attitude towards life and art він був дивовижною особистістю з дуже своєрідним ставленням до життя і мистецтва

individualize [ˌɪndɪ'vɪdʒuəlaɪz] *v* **1.** індивідуалізувати; *Syn.* distinguish; • what ~ s your style and your technique? що відрізняє вашу манеру і техніку? **2.** докладно, детально розкривати; *Syn.* specify; • the sculptor did not have in mind to ~ the character of his model скульптор не прагнув докладно розкрити характер своєї моделі

individually [ˌɪndɪ'vɪdʒuəli] *adv* оригінально; *Syn.* originally; • our drawing teacher works very ~ with the first-year students наш викладач із малюнка дуже оригінально працює зі студентами 1-го курсу

indoor ['ɪndoː] *a* кімнатний; той, що перебуває в приміщенні; ~ scene інтер'єр; • most of these landscapes were the result of the painter's ~ work
більшість цих пейзажів художник виконав у приміщенні

inexhaustible [ˌɪnɪg'zɔːstəbl] *a* **1.** невичерпний; ~ imagination невичерпна фантазія; ~ energy невичерпна енергія; **2.** невтомний; *Syn.* tireless, indefatigable; an ~ inventor невтомний винахідник

influence ['ɪnfluəns] **I.** *n* вплив; to come under smb's ~ потрапити під чийсь вплив; to have an ~ over smb мати вплив на кого-небудь; due to smb's ~ завдяки чьомусь впливові; **II.** *v* впливати; *Syn.* affect; • Roman sculpture was strongly ~ by the Greek sculptural heritage римська скульптура відчувала сильний вплив скульптурної спадщини Греції

inharmonious [ˌɪnhɑː'mɒnjəs] *a* негармонійний; ~ combination of colours негармонійне поєднання кольорів

inherit [ɪn'herɪt] *v* успадковувати, перейняти; • Denmark ~ ed the Renaissance from the Netherlands Данія успадкувала Ренесанс від Нідерландів; • the son ~ ed his father's brilliant artistic qualities син успадкував блискучі художні здібності батька

initial [ɪ'nɪl(ə)l] **I.** *n* початкова, заголовна, прописна буква; • individual ~ s of German manuscripts were designed and painted by an artist окремі великі літери німецьких манускриптів малював та розмальовував художник; **II.** *a* початковий; *Syn.* primary; • the ~ attempt to create a masterpiece was a complete failure перша спроба створити шедевр не увінчалася успіхом

ink [ɪŋk] *n* чорнило; a drawing in Indian ~ малюнок тушшю

inlaid [ɪn'leɪd] *a* інкрустований; *Syn.* inwrought; • the furniture was often veneered or, more rarely, ~ with tiles меблі часто фанеровані або, рідше, інкрустовані кахлями

inlay ['ɪnleɪ] **I.** *n* інкрустація, мозаїка; *Syn.* incrustation, inlaid work; **II.** *v* (**inlaid**) робити інкрустацію, робити мозаїку; ~ binding інкрустований палітуркою, *Syn.* ~ mosaic binding

innate [ɪ'neɪt] *a* вроджений, природжений; *Syn.* born; • I think he is an ~ artist; ~ genius (for) природна обдарованість, вроджений талант (к)

inner ['ɪnə] *a* **1.** внутрішній; *Syn.* interior, internal, inward; ~ Rooms внутрішні кімнати; **2.** інтимний, таємний; *Syn.* intimate; ~ emotions внутрішні (таємні) емоції

innovate [ɪ'no(u)veɪt] *v* оновлювати; • after 1945 painting entered a phase marked by a variety of ~ d individual styles після 1945 року живопис вступив у фазу, що характеризується різноманітністю нових індивідуальних стилів

innovation [ɪ'no(u)veɪʃən] *n* нововведення; • the vital movements of his brush often led to surprising ~ s енергійні рухи його пензля часто народжували щонебудь дивно нове в мистецтві

inside [ɪn'saɪd] **I.** *n* внутрішня частина, внутрішній простір; *Syn.* interior; the ~ of the house внутрішня частина будинку; **II.** *a* внутрішній; *Syn.* inner,

interior; ~ work робота в приміщенні; ~ gallery внутрішня галерея; **III. adv** всередині; *Syn.* within; • most of the time the painter worked ~ his studio більшість часу живописець працював всередині своєї майстерні

insight ['ɪnsaɪt] *n* **1.** проникнення в сутність, проникливість; one's ~ into smb's character проникнення у будь-чий характер; one's ~ into smb's psychology проникнення в чийсь психологію; *Syn.* penetration; • a thorough ~ into human soul was characteristic of the best Baroque painters для найкращих живописців бароко було характерним глибоке проникнення в душу людини; **2.** інтуїція, розуміння; *Syn.* intuition, understanding; • artistic ~ and science were closely related in Leonardo da Vinci інтуїція художника та науковий підхід тісно перепліталися у творчості Леонардо да Вінчі

inspiration [ˌɪnspɪ'reɪʃ(ə)n] *n* натхнення, натхненна ідея, думка; • Renaissance art was an inexhaustible source of ~ for many generations of artists мистецтво Відродження було невичерпним джерелом натхнення для багатьох поколінь художників

inspire [ɪn'spaɪə] *v* **1.** вселяти (думка, ідею), заронити, пробудити (почуття, думку); *Syn.* instil, arouse; • the work was ~ d by the bust portraits of classical antiquity античні бюсти стали прообразом цього твору; to ~ smb. with hope, confidence вселити в кого-небудь надію, впевненість; **2.** надихати кого-небудь, стимулювати; *Syn.* stimulate, encourage; • Goya often repeated that he was ~ d by Rembrandt and nature Гоя часто повторював, що його надихали Рембрандт та природа

instruct [ɪn'strʌkt] *v* вчити, навчати; *Syn.* teach, train; to ~ smb (in) навчати кого-небудь (чого-небудь); • he was not ~ ed in fundamentals of painting його не вчили основ живопису

instruction [ɪn'strʌkʃn] *n* навчання, викладання; *Syn.* teaching, tuition, training; • we badly need some good ~ in drawing нам дуже потрібне хороше викладання малюнка

instructor [ɪn'strʌktə] *n* викладач; *Syn.* teacher

instrument ['ɪnstrʊmənt] *n* інструмент, знаряддя; *Syn.* implement, tool; sculptural ~ s скульптурні інструменти; *Syn.* sculptural tools; wooden ~ s дерев'яні інструменти

intaglio [ɪn'tɑ:lɪə] *n* (*pl -os*) **1.** інталія: різьблене поглиблене зображення на камені; **2.** гема (коштовне або напівкоштовне каміння) із різьбленим зображенням; **2. полігр.** глибокий друк

intarsia [ɪn'tɑ:siə] *n* інтарсія: **1.** вид інкрустації на меблях та інших дерев'яних предметах; **2.** фігурні зображення або візерунки (мозаїка) з пластинок дерева, різних за текстурою та кольором, урізаних у дерев'яну поверхню, переважно було розвинене в XV ст. в Італії

integral [ɪn'tegr(ə)] *a* невід'ємний; an ~ part of smth невід'ємна частина чогось; • Michelangelo's drawings are an ~ part of his immortal creation малюнки Мікеланджело є невід'ємною частиною його безсмертної творчості

integrity [in'teɡrɪtɪ] *n* цілісність, незайманість; *Syn.* wholeness; • we must not spare efforts in order to preserve the ~ of old Ukrainian monuments ми не повинні шкодувати сил, щоб зберегти цілісність українських пам'яток архітектури

intend [in'tend] *v* мати намір; *Syn.* mean, plan, purpose; • what do you ~ to achieve? чого ви намагаєтеся досягти? • he ~ ed to make his statue in bronze він мав намір зробити скульптуру в бронзі

intense [in'tens] *a* **1.** сильний, насичений, густий, дуже яскравий; *Syn.* violent, excessive, vivid, vehement; ~ colour насичений колір (тон); ~ blue густий синій колір; **2.** напружений, інтенсивний; *Syn.* intensive, strenuous; • the work of a sculptor is an ~ and hard work робота скульптора – це напружена та важка робота

intensity [in'tensɪtɪ] *n* інтенсивність, сила, глибина; *Syn.* intensiveness, strength; ~of emotions емоційна глибина; ~ of a contrast of light and shade інтенсивність контрасту кольору та тіні

intend [in'ten(ə)n] *n* мета, намір; *Syn.* purpose, aim, goal, intent; • Goya's ~ was to denounce various vices of the contemporary society Гоя прагнув викрити різні пороки сучасного йому суспільства

intercolumnar [,ɪntəkə'lʌmnə] *aprim.* міжколонний

interest ['ɪntrɪst] **I. n** **1.** інтерес до (кого-небудь, чого-небудь); *Syn.* concern, curiosity; to arouse smb's ~ викликати чийсь інтерес; *Syn.* to awake, to excite smb's ~; to be an object of intense ~ бути об'єктом пильної уваги; **2.** інтерес, потяг; *Syn.* bent for, attraction to; • painting is one of his ~ s він також цікавиться (захоплюється) живописом; **II. v** цікавити; • history of art ~s me greatly мене дуже цікавить історія мистецтва; to be ~ ed цікавитися; • I am ~ ed only in history of art мене цікавить тільки історія мистецтва

interior [ɪn'tɪərɪə] **I. n** внутрішня сторона, частина приміщення, інтер'єр; domestic ~ s жанрові картини в побутовому інтер'єрі; • here typical XVIIIth century objects are exhibited that would have graced the ~ of any well-to-do house тут виставлені типові для XVIII ст. предмети, які могли б прикрасити інтер'єр будь-якого багатого будинку; **II. a** внутрішній; *Syn.* inside, inner; ~ decoration прикраса інтер'єру; the ~ surface внутрішня поверхня; **the ~ repairs** внутрішній ремонт; ~ scenes жив. побутові сценки (із сімейного життя)

interlacing [,ɪntə(:)'leɪsɪŋ] **I. n** переплетення; **II. a** переплітається

intermediate [ɪntə'mɪdʒət] *a* перехідний, проміжний; ~ colours перехідні кольори; ~ development stage проміжна фаза розвитку

intermingle [,ɪntə'mɪŋɡl] *v* змішувати; *Syn.* mix, blend; to ~ colours змішувати кольори

interpret [ɪn'tɜ:pɪt] *v* інтерпретувати, тлумачити; • Michelangelo ~ s all fundamental postulates in his own, very original vision Мікеланджело інтерпретує всі основні постулати через своє, дуже самобутнє бачення світу

interpretation [ɪnˌtəːpriˈteɪʃ(ə)n] *n* тлумачення, інтерпретація; • Rembrandt's ~ of a famous biblical subject інтерпретація Рембрандтом відомого біблійного сюжету

interwine [ˌɪntəː(ɪ)ˈtwain] *v* сплітати(ся), переплітати(ся); ~ ed forms переплетені форми

intuition [ˌɪntjuːɪʃ(ə)n] *n* інтуїція, чуття; *Syn.* insight, instinct; • a man without ~ can hardly judge a piece of art людина, позбавлена інтуїції, навряд чи може судити про твір мистецтва

invent [ɪnˈvent] *v* винаходити; *Syn.* devise, originate; • Peter de Hooch ~ ed a new type of interiors Пітер де Хох винайшов новий тип інтер'єру

invention [ɪnˈvenʃ(ə)n] *n* винахід, нововведення, відкриття; *Syn.* discovery, innovation; • one of the impressionistic ~ s was to mix ultramarine and carmine to obtain depth instead of using black однією з інвенцій імпресіоністів було змішувати ультрамарин з карміном для отримання глибини замість того, щоб використовувати чорну фарбу

inventive [ɪnˈventɪv] *a* винахідливий; • Italian sculptor Antelami (1150-1233) was formal but at the same time original and ~ дотримуючись прийнятої у мистецтві форми, італійський скульптор Антеламі (1150–1233) був водночас оригінальним та винахідливим художником

inventiveness [ɪnˈventɪvnis] *n* винахідливість

investigation [ɪnˌvestɪˈgeɪʃ(ə)n] *n* дослідження, вивчення; one's investigation into (of) light, atmosphere, colour пошуки світла, атмосфери, колористичні пошуки

Ionic [aɪˈɒnɪk] *a* *apxim.* іонічний; ~ order *apxim.* іонічний ордер

iridescence [ˌɪrɪˈdesns] *n* райдужність, мінливість

iridescent *a* райдужний, що переливається; *Syn.* iridian

iron [ˈaɪən] *n* залізо; ~ pigments пігменти заліза; ~ -red залізно-червоний; ~ -grey сіро-сталевий колір; ~ -work твір із заліза

irreproachable [ˌɪrɪˈprəʊtʃəbl] *a* бездоганний; *Syn.* faultness, blameless, impeccable; ~ Artistic taste бездоганний художній смак

Islamic [ɪzˈlæmɪk] *a* мусульманський, ісламістський; ~ art мусульманське мистецтво

isometric projection *apxim.* перспективне тривимірне проектування, коли виходить ілюзія звичайної перспективи

Italian [ɪˈtæljən] *a* італійський; ~ Gothic італійська готика; ~ pink коричнево-рожевий колір; ~ school італійська школа

ivory [ˈaɪvəri] *n* **1.** слонова кістка; **2.** колір слонової кістки; **3.** вироби зі слонової кістки; ~ black слонова кістка (чорна фарба); ~ carving різьблення по слонової кістці; ~ ground левкас, крейдянний ґрунт у російському середньовічному живописі; *Syn.* levkas; ~ white кольору слонової кістки; ~ tower вежа зі слонової кістки

ivy ['aɪvɪ] *n* **1.** плющ; **2.** у класичному мистецтві, особливо в грецькій кераміці, декоративний візерунок з листя у формі серця, розташованого по обидва боки безперервного стебла

J

jacket ['dʒækɪt] *n* суперобкладинка (книги); *Syn.* dust-cover

jade [dʒeɪd] **I. n** **1.** нефрит; **2.** зелений колір, колір нефриту; **II. a** зеленого кольору, кольору нефриту

Japan [dʒə'pæn] **I. n** **1.** чорний лак (зазвичай японський); *Syn.* japanning; **2.** лакований японський виріб; **II.** лакувати, покривати чорним лаком

japanner [dʒə'pænə] *n* лакувальник

japanning [dʒə'pæniŋ] *n* лакування; • ~ is a process of painting in imitation of Oriental lacquer лакування – це вид живопису, що імітує східні лаковані вироби

jasper ['dʒæspə] *n* яшма; ~ ware виріб з яшми

jaw [dʒɔ:] *n* щелепа; a man with a strong ~ людина із сильною щелепою

jet [dʒət] **I. n** **1.** гагат, чорний бурштин; в'язкий різновид кам'яного вугілля; блискучий чорний колір; **II. a** блискучого чорного кольору; ~ black чорний, як смола, *Syn.* jetty

jewel ['dʒu:əl] **I.** *n* коштовний камінь, коштовність; **II. v** прикрашати коштовним камінням; • the framework of the icon was beautifully ~ led оклад ікони був гарно прикрашений коштовними каменями

jeweller *n* ювелір

jewellery *n* ювелірні вироби

joint [dʒɔɪnt] *n* шов; *Syn.* junction; angle ~ з'єднання під кутом; *полігр.* рубчик палітурки

Judas ['dʒu:dəs] *бібл.* Юда

judge [dʒʌdʒ] **I. n** **1.** суддя, арбітр; the ~ at a picture show член журі або оцінної комісії на виставці картин; **2.** цінитель, знавець; *Syn.* expert, connoisseur; • he is a good ~ of Renaissance art він добрий знавець мистецтва Відродження; **II. v** **1.** бути членом журі; • who is going to ~ at the young artists' competition? хто буде в журі на конкурсі молодих художників?; **2.** судити про що-небудь, оцінювати що-небудь; *Syn.* esteem, appraise, estimate, appreciate

judgement ['dʒʌdʒmənt] *n* думка, судження; *Syn.* opinion, estimate; • are you interested in my ~? Вас цікавить моя думка?; ~ -day рел. День Страшного Суду; "The Last Judgement" «Страшний Суд»

junction ['dʒʌŋk](ə)n *n* стик, шов, точка з'єднання; *Syn.* joint

Juno ['dʒu:nou] *рим. міф.* Юнона

Jupiter ['dʒu:pɪtə] *рим. міф.* Юпітер

just [dʒʌst] **I. a** **1.** справедливий, вірний; *Syn.* impartial, fair; a ~ judgement справедлива думка; **2.** точний; *Syn.* exact, precise, accurate; ~ measurements

точні розміри; **II. adv.** **1.** саме, якраз; *Syn.* precisely, exactly; • the sculpture is ~ what everybody was expecting to see скульптура саме така, якою її очікували побачити; **2.** тільки; *Syn.* only; • he has painted ~ three portraits він написав тільки три портрети; **3.** щойно; • she has ~ finished her self-portrait вона щойно закінчила автопортрет; **4.** просто, тільки; *Syn.* merely, only; • I ~ want to compare the two compositions я тільки хочу порівняти ці дві композиції; • here we can see ~ the perfection of proportions and nothing else тут ми бачимо тільки досконалість пропорцій та нічого іншого; **5.** прямо, зовсім; *Syn.* quite, really, simply; • the whole series of etchings was ~ wonderful! уся серія офортів була просто чудовою!

juvenile ['dʒu:vɪnəl] **I. n** юнак, підліток; *Syn.* youth, teenager; **II. a** юний, юнацький; *Syn.* young, youthful; • Michelangelo executed his ~ David being a ~ himself Мікеланджело створив свого юного Давида, коли ще сам був юнаком
juxtapose ['dʒʌkstəpəʊz] *v* поміщати поруч, накладати один на одного; to ~ colours накладати фарби

juxtaposition [ˌdʒʌkstəpə'zɪʃ(ə)n] *n* накладення, зіставлення; ~ of colours накладення (з'єднання) фарб; ~ of pyramid and dome *aprim.* з'єднання шатрової церкви з купольною

К

kaolin ['ke(ɪ)əlɪn] *n* каолін, біла глина для виготовлення порцеляни

keen [ki:n] *a* **1.** гострий, глибокий, пристрасний; *Syn.* eager, enthusiastic, ardent; • I have interest in history of Ukrainian icon painting я глибоко цікавлюся історією українського іконопису; **2.** гострий, тонкий; *Syn.* sharp, acute, sensitive; • she has a ~ sense of beauty вона тонко відчуває красу; to have a ~ feeling for rhythm мати гостре почуття ритму (ліній у живописі)

keep [ki:p] *v* (kept) + Participle I продовжувати (що-небудь робити); *Syn.* keep on, go on, continue, proceed; • they kept making new sketches for the future composition вони продовжували робити нові ескізи для майбутньої композиції; • the painter kept on looking for a suitable model живописець продовжував шукати прийнятну модель

key ['ki:] *n* тон, відтінок, тональність; to paint in a low ~ писати в темних тонах; to paint in a high ~ писати у світлих тонах; low- ~ ed (high- ~ ed) tones, hues, colours темні (світлі) тони, відтінки, фарби

key-note ['ki:nəʊt] *n* основний принцип, основний напрям; • which are the ~ s in modern figurative arts? які основні напрями в сучасному образотворчому мистецтві?

key-stone [-stəʊn] *n* *aprim.* замковий камінь арки

khaki [kɑ:kɪ] *n* захисний колір, хаки

kill [kil] *v* послаблювати (ефект), заглушати, вбивати (колір, тон); *Syn.* weaken, deaden, neutralize; to ~ colours послаблювати (вбивати) фарби; • these two colours ~ each other ці два кольори вбивають один одного

kiln [kiln] **I.** *n* піч для випалювання; **II.** *v* обпалювати (цеглу та ін.)

kind [kaɪnd] *n* клас, вид, різновид; *Syn.* class, sort, variety; ~ *s of* graphic arts види графіки; ~ *s of* plastic arts види образотворчого мистецтва; a ~ of щось схоже на; • that was a ~ of Renaissance building but with many eclectic elements in it будівлю побудували в стилі, схожому на Ренесанс, але з багатьма еkleктичними елементами

kinetic [kaɪ'netɪk] *a* кінетичний; ~ art кінетичне мистецтво; ~ sculpture кінетична скульптура

king's yellow ['kɪŋgz'jeləʊ] *n* королівський жовтий колір

knee [ni:] *n* коліно; ~ -length portrait портрет по коліна

kneeler ['ni:lə] *n* *архит.* опорний камінь фронтону

knight [naɪt] *n* лицар, витязь; full-length portrait of a ~ портрет лицаря в повний зріст

know [naʊ] *v* (knew, known) **1.** знати, розбиратися у чомусь; • she ~ *s* Gothic art very well вона дуже добре розбирається в готичному мистецтві; **2.** вміти, знати, як зробити; • she ~ *s* how to make an anatomically correct model of the head вона знає (вміє), як зробити анатомічно правильну модель голови; to be ~ *n* as бути відомим; to be a well- (world-) ~ *n* artist бути добре (всесвітньо) відомим художником

knowledge ['nɒlɪdʒ] *n* знання (чого-небудь) *Syn.* learning, understanding; • our teacher has a profound ~ of all possible techniques in sculpture наш викладач глибоко знає всілякі види техніки скульптури

Koran [kɔ'ra:n] *n* *рел.* Коран

Kremlin ['kremlɪn] *n* кремль; the K. Кремль (московський)

L

laborious [lə'vɔ:riəs] *a* **1.** важкий, виснажливий; *Syn.* hard, toilsome, tiresome; ~ work of a sculptor тяжка робота скульптора; ~ technique важка техніка; **2.** вимучений; *Syn.* laboured, forced.

labour ['leɪbə] **I.** *n* праця; *Syn.* work; **II.** *v* важко, напружено трудитися; *Syn.* toil; • a sculptor's ~ presupposes strength, vivid imagination, skill and patience робота скульптора передбачає силу, живу уяву, майстерність та терпіння

lace [leɪs] **I.** *n* мереживо; **II.** *v* обробляти мереживом; ~ -glass візерунчасте венеціанське скло

lack [læk] **I.** *n* брак; *Syn.* deficiency; • it was just ~ of talent тут просто не вистачило таланту; **II.** *v* бракувати, не вистачати; • you ~ skill, this is your problem вам бракує вміння – ось ваша проблема; • she ~ ed such a very

important artistic quality as creative imagination їй не вистачало такої дуже важливої якості художника, як творча уява

laconic [lə'kɒnɪk] *a* лаконічний; ~ manner лаконічна манера (стиль)

laconism ['lækənɪzəm] *n* лаконічність

lacquer ['lækə] **I. n** 1. лак, глазур; *Syn.* varnish, japan, glaze; **2.** збір. лаковані вироби; ~ ware лакований виріб; ~ work виготовлення лакованих виробів; **II.** *v* покривати лаком, покривати глазур'ю; *Syn.* varnish, glaze

lacy ['leɪsɪ] *a* мереживний; ~ carving мереживне різьблення

lancet arch ['lɑːnst'ɑ:tʃ] *aproxim.* ланцетна арка; ~ window склепінчасте вікно

landscape *n* **1.** пейзаж; rural ~ сільський пейзаж; rolling ~ *aproxim.* пейзаж, який чергується; park-like ~ парковий пейзаж; **2.** пейзажний живопис; *Syn.* ~ painting; • he was a great master of ~ (painting) він був великим майстром пейзажного живопису; ~ architecture садово-паркова архітектура; *Syn.* gardening architecture; **3.** пейзаж (картина); • his ~ s were the most delightful ones at the exhibition його пейзажі були на виставці найбільш чудовими

landscapist ['lændskeɪpɪst] *n* пейзажист; *Syn.* landscape painter, natural painter

lantern *n* *aproxim.* ліхтар, виступ у стіні будівлі, засклений або багатовіконний

lapidary ['læpɪdəri] *a* вигравіруваний на камені

lapis-lazuli ['læpɪs'læzjʊlaɪ] *n* мін. лапис-блакить, лазурит

large [lɑːdʒ] *a* великий; *Syn.* extent, big; in ~ у великому масштабі; ~ scale великого розміру

last [lɑːst] **I. a** 1. останній; *Syn.* final; ~ but one передостанній; the ~ word in the theory of painting останнє слово в теорії живопису; **2.** найновіший; *Syn.* newest; **II. adv.** **1.** після всіх; *Syn.* at the end; • the picture was discussed ~ цю картину обговорювали після всіх інших; **2.** востаннє; • when did you exhibit your works ~? коли ви виставлялися востаннє?; **III. v** тривати; *Syn.* endure; • the work on this sculptural composition ~ ed two years робота над цією скульптурною композицією тривала два роки; Last Supper Таємна Вечеря; the Last Judgement Страшний Суд

lasting ['lɑːstɪŋ] *a* міцний, стійкий; *Syn.* durable; ~ colour стійкий колір, стійка фарба

late [leɪt] **I. a** пізній; ~ Renaissance пізній Ренесанс; ~ Gothic architecture архітектура пізньої готики; • of ~ years the artist is at the height of his creative power в останні роки художник досяг вершини своєї творчої сили; **II. adv** пізно; sooner or ~ er рано чи пізно; better ~ than never краще пізно, ніж ніколи

lavish ['lævɪʃ] *a* пишний, багатий, рясний, щедрий; ~ decoration, clothing, furnishings багата прикраса, одяг, обстановка

laureate ['lɔːrɪt] **I. n** лауреат; **II. a** увінчаний лавровим вінком

laurel ['lɔːr(ə)l] **I.** *n pl* лаври, почесі; ~ wreath лавровий вінок; to win ~ s прославитися; **II.** *v* вінчати лавровим вінком; ~ ed painter увінчаний лавровим вінком, знаменитий живописець

lay [leɪ] *v* класти, накладати; to ~ colours on canvas накладати фарби на полотно; to ~ the underpainting накладати підмальовок; to ~ a ground гарантувати; ~ figure манекен

layer ['leɪə] *n* шар, пласт; *Syn.* coat (ing); to wash off a ~ of colour змити шар фарби

lead [led] *n* **1.** свинець; red ~ свинцевий сурик; white ~ свинцеві білила; **2.** графіт, грифель олівця

lead [li:d] *v* (led) керувати; *Syn.* direct, guide; • studio led by Salakhov студія, якою керує Салахов

leading ['liːdɪŋ] *a* провідний; ~ architect провідний архітектор; • this painter's ~ theme is solitude основною темою творчості цього живописця є тема самотності

leaf [li:f] *n* лист; ~ and foliage scroll work *apxim.* листяний орнамент

leave [li:v] *v* (left) **1.** їхати, залишати; • he left with his wife and his son for Italy to study art of great Italian masters він з дружиною та сином поїхав в Італію, щоб вивчати мистецтво великих італійських майстрів; **2.** залишати; • why did you ~ your self-portrait unfinished? чому ви залишили незакінченим свій автопортрет? to ~ a mark залишити слід

leg [leg] *n* нога; to stand on one's own ~ s твердо стояти на ногах

legend ['ledʒənd] *n* легенда

legendary ['ledʒəndəri] *a* легендарний; ~ beasts легендарні звірі; ~ heroes легендарні герої

lemon-yellow ['lemən'jeləu] **I.** *n* лимонно-жовтий колір; *Syn.* yellow ultramarine; **II.** *a* лимонно-жовтого кольору

length [leŋθ] *n* довжина; full- ~ (portrait) портрет на повний зріст; half- ~ (portrait) поясний портрет; shoulder- ~ (portrait) погрудний портрет; at ~ y натуральну величину, *Syn.* life-size (d)

lengthen ['leŋθn] *v* подовжувати

lesser master ['lesə'mɑːstə] менш значний (голландський) художник; («Малий майстер» XVI–XVII ст., школа послідовників Дюрера)

letter ['letə] *n* **1.** буква; capital ~ заголовна буква; initial ~ початкова буква; **2.** шрифт; italic ~ s курсив; white ~ s латинський шрифт; ~ press 1) *полігр.* текст у книзі (на відміну від ілюстрацій); **2)** поліграфічний друкарський верстат

level ['levl] *n* рівень; high ~ of skill високий рівень майстерності

levkas [lef'kɑːs] *n* левкас (грунт з крейди, яйця, клею і оліфи); *Syn.* ivory ground

life [laɪf] *n* **1.** життя; **2.** життєпис, біографія; **3.** *жив.* натура; from ~ z натури; true to ~ реалістично; ~ -mirroring art мистецтво, що відбиває життя,

як у дзеркалі; ~ -size (d) у натуральну величину; ~ -like життєвий, реалістичний; *Syn.* realistic

light [laɪt] **I.** *n* світло; play of ~ and shade гра світла та тіні; diffused ~ розсіяне світло; high ~ s світлі частини картини; **II.** *a* світлий; ~ -blue світло-блакитний; ~ background світлий фон

lighting ['laɪtɪŋ] *n* **1.** освітлення; *Syn.* light; **2.** світлотінь; *Syn.* chiaroscuro

lightish ['laɪtɪʃ] *a* блідий; ~ Blue блідо-блакитний

like [laɪk] **I.** *a* подібний; *Syn.* similar; the ~ subject схожий сюжет; to be (to look) ~ smb (smth.) бути схожим на, виглядати як; • does she look ~ her mother? вона схожа на матір? • I do not believe it is gold, it does not look ~ it я не думаю, що це золото, воно не виглядає як золото; **II.** *v* подобатися, любити; • which do you ~ better: landscapes or still lifes? що ви любите більше: пейзажі чи натюрморти?

likeness ['laɪknɪs] *n* **1.** схожість; *Syn.* resemblance, similarity, semblance; inner ~ внутрішня схожість; • some painters are more successful than others in rendering accurate ~ of their sitters деяким художникам вдається більше, ніж іншим, передати точну подібність людей, що їм позують; **2.** зображення, портрет; to fashion a ~ in sculpture ліпити скульптурне зображення; • the modelling of the head is perfect, and it is a good ~ моделювання голови чудове, і це хороший портрет

lilac ['laɪlək] **I.** *n* бузковий колір; **II.** *a* бузкового кольору

lily-white ['lɪlɪ'waɪt] *a* білий як лілія

lime [laɪm] **I.** *n* вапно; burnt ~ негашене вапно; ~ -kiln піч для випалювання вапна; **II.** *a* вапняний; *Syn.* calciferous

limestone [-stoun] *n* вапняк; soft ~ м'яке вапно

limewash [-wɔʃ] *n* вапняний розчин; *Syn.* white wash

line [laɪn] *n* **1.** лінія; straight (bent, curved) ~ пряма (вигнута, крива) лінія; dotted ~ пунктирна лінія; the purity of ~ чистота малюнка; refined ~ s витончені лінії; ~ drawing рисунок пером або олівцем, *Syn.* pen-and-ink drawing; ~ engraving штрихова гравюра; picture on the ~ картина на виставці, яка висить на рівні очей глядача; **2.** контур, обрис; *Syn.* contour, outline; the ~ of Gothic architecture обриси готичної архітектури

linear ['lɪniə] *a* лінійний; ~ rhythm ритм ліній; ~ perspective лінійна перспектива

linearist *n* майстер лінії

lined [laɪnd] *a* зморшкуватий; ~ face зморшкувате обличчя

linen ['lɪnɪn] **I.** *n* лляне полотно, полотно; *Syn.* cloth, canvas; **II.** *a* лляний; ~ canvas лляне полотно

link [lɪŋk] **I.** *n* ланка; **II.** *v* пов'язувати, з'єднувати

linocut ['lɪno(u)kʌt] *n* ліногравюра, опукла гравюра на лінолеумі, за технікою близька до ксилографії

linoleum [lɪ'nouljəm] *n* лінолеум

lip [lɪp] *n* губа; the upper ~ верхня губа; the lower ~ нижня губа

liquid ['lɪkwɪd] *a* прозорий; *Syn.* clear, transparent; ~ eyes світлі очі

lithograph ['lɪθəgrɑ:f] **I. n 1.** літографія, спосіб плоского друку, коли друкованою формою служить поверхня каменя (вапняку); зображення на літографському камені наносять жирною літографською тушшю або літографічним олівцем; **2.** літографський відбиток; **II.** *v* гравірувати по каменю; *Syn.* lithoprint

lithographer [lɪ'θəgrəfə] *n* літограф

lithographically [lɪθə'græfɪkəlɪ] *adv* літографським способом

lithography [lɪ'θəgrəfɪ] *n 1.* літографія; **2.** літографування, плоский друк

litho-offset [lɪθo(u)'ɔ:fset] *n* *поліграф.* офсетна продукція

little ['lɪtl] **I. n** небагато; • the ~ I know about him я небагато знаю про нього; **II. a** (less, lesser, least) маленький, невеликий; ~ clay statuette маленька глиняна статуетка; **III. adv** мало • unfortunately I know his works too ~ на жаль, я занадто мало знаю його роботи; we saw ~ of this artist before the exhibition ми мало бачили робіт цього художника до виставки; ~ -known маловідомий; the Little Masters «малі майстри» (школа послідовників Дюрера в XVI–XVII ст.), *Syn.* the Lesser Masters

live [lɪv] **I. v** жити; to ~ to a great age дожити до глибокої старості; **II.** [laɪv] **a 1.** актуальний; ~ problem актуальна проблема; **2.** яскравий (про колір); *Syn.* vivid, bright

lively ['laɪvlɪ] *a 1.* живий; *Syn.* vigorous, active; ~ imagination жива уява; **2.** яскравий, сильний; *Syn.* bright, vivid, intense; ~ colours яскраві, живі тони; **3.** веселий, жвавий; *Syn.* gay, cheerful; ~ atmosphere весела атмосфера

livid ['lɪvɪd] *a* бузково-синій; синювато-сірий

load [ləʊd] *v* густо класти фарбу

loan-collection ['ləʊnkə'lek(ə)n] *n* зібрання картин, тимчасово представлених власниками для виставки

local ['ləʊk(ə)l] *a* місцевий, локальний; ~ colours 1) відтінки або комбінації відтінків; 2) локальні кольори

lofty ['ləʊftɪ] *a* піднесений; *Syn.* elevated, sublime; ~ ideals піднесені ідеали

loggia ['lɒdʒɪə] *n* (*pl -as*) *архит.* лоджія, крита галерея

long [lɒŋ] **I. a** довгий, витягнутий; ~ legged довгоногий; ~ -face витягнута (сумна) фізіономія; **II. adv** давно, тривалий час; ~ before задовго до; ~ ago давно

look [lʊk] **I. n 1.** погляд; *Syn.* glance; thoughtful ~ замислений погляд; **2. зв. pl.** зовнішність; *Syn.* exterior, appearance; nice ~ s приємна зовнішність; **II. v 1.** дивитися; • why do not you ~ me in the face? чому ти не дивишся мені у вічі? **2.** виглядати; good- ~ ing man гарний чоловік; ill- ~ ing man негарний чоловік (чоловік); • she ~ s her age вона виглядає на свої роки; to ~ at дивитися на; to ~ after піклуватися про, *Syn.* to take care of; to ~ forward очікувати, *Syn.* to anticipate

looker-on ['lukər'ɒn] *n* глядач; *Syn.* onlooker, viewer, spectator

loom *v* маячити, височіти; нагромаджується (над чимось); набирати перебільшених розмірів; to ~ large здаватися дуже великим; • the tower loomed over the scene вежа височіла над пейзажем

looming *a* височіє, маячить

lord [lɔ:d] *n* **1.** лорд; **2.** повелитель; the L. Господь Бог; our L. Господь, Христос; in the days of our L. після різдва Христового, у нашу еру

Louise Quatorze ['lu:ika:'tɔ:z] у стилі Людовика XIV (про меблі, архітектуру)

Louise Quinze ['lu:ɪ'kæŋz] у стилі Людовика XV

louver ['lu:və] *n* вежка з отворами для вентиляції на даху середньовічної будівлі; L. Лувр

lover ['lʌvə] *n* любитель; *Syn.* fan; art ~ любитель мистецтва

low [lou] *a* **1.** низький; ~ ceiling невисока стеля; ~ -relief барельєф, *Syn.* bas-relief; **2.** вульгарний, грубий; *Syn.* coarse, vulgar; ~ manners вульгарні манери; **3.** меланхолійний, пригнічений; *Syn.* melancholy, depressed; to be in ~ spirits бути в пригніченому настрої; **4.** поганий, несприятливий; *Syn.* poor, unfavourable; to have a ~ opinion about smth. бути невисокої думки про щонебудь

luminous ['lu:minəs] *a* світлий, ясний, прозорий; ~ tones, colours світлі тони, фарби

luminosity [, lu:mi'nəsɪtɪ] *n* яскравість світла; ~ of colour ясність кольору

lunette [lju'net] *n* *apxim.* люнет, кругле вікно в даху над дверима, тімпан; *Syn.* tympanum

luster ['lʌstə] *n* блиск, сяйво; *Syn.* gloss, shine; ~ colour світиться, блискуча фарба, *Syn.* luminescent colour

lusterless ['lʌstələs] *a* тьмянний, позбавлений блиску, матовий; *Syn.* matt, dull

lyricism ['lɪrɪsɪzəm] *n* ліризм; • poetic ~ of Andrew Wyeth's paintings developed parallel with predominance of modernistic trends поетичний ліризм картин Ендрю Вайнса розвивався паралельно з переважними модерністськими течіями

М

maecenas [mi:'si:næs] *n* меценат, патрон; *Syn.* patron

magi ['meɪzdɑɪ] *n pl* волхви, маги

magic ['mædʒɪk] **I. n** **1.** магія, чарівництво; • people were impressed by his art like by ~ його мистецтво діяло на людей подібно до чар; **2.** чарівність; *Syn.* charm, fascination; ~ of art чарівність мистецтва; **II. a** чарівний, магічний; *Syn.* magical, bewitching, enchanting; • the serene face splendidly conveys the ~ power

and compassion of Buddha нерухоме обличчя Будди випромінює магічну силу та співчуття

magician [mə'dʒɪ(ə)n] *n* чарівник, маг; *Syn.* wizard

magnificence [mæg'nɪfɪsns] *n* пишність; *Syn.* grandeur, splendour; ~ of colour, dress, furnishings пишність кольору, плаття, обстановки

magnificent [mæg'nɪfɪsnt] *a* чудовий; *Syn.* glorious, splendid

mahlstick, maulstick ['mɔ:lstɪk] *n* муштабель (легка паличка з міцного дерева, що служить опорою для правої руки живописця)

mahogany [mə'hɒg(ə)nɪ] *n* червоне дерево; *Syn.* red (Brasil) wood

main [meɪn] *a* основний, головний; *Syn.* principal, leading; ~ entrance головний вхід, портал; ~ trends основні тенденції; ~ purpose основна мета мистецтва

mainly ['meɪnli] *adv* здебільшого, переважно; *Syn.* chiefly, largely, principally; • she was ~ a graphic artist but she could also paint well вона переважно була графіком, але й також хороши живописцем

majestic [mə'dʒestɪk] *a* величний, ставний, імпазантний; *Syn.* stately, noble, imposing; ~ building велична будівля; ~ statue велична статуя; ~ posture значна (велична поза); ~ appearance імпазантна зовнішність

majolica [mə'ɔ:ljɪkə] *n* майоліка, вид кераміки, вироби з кольорової обпаленої глини, з великопористим черепком, покриті глазур'ю; для майоліки характерні м'які, округлі форми, яскравий розпис – на непрозорій глазури або (так звана напівмайоліка) на білій обмазці під прозорою глазур'ю

make [meɪk] *v* (made) **1.** робити, виготовляти, створювати; *Syn.* execute, perform, accomplish, produce; to ~ a sculpture, a portrait робити скульптуру, портрет; to ~ a framework виготовляти (робити) каркас; **2.** змушувати когонебудь робити щонебудь; *Syn.* let smb. do smth, cause (to), force (to); • she made me finish my work вона змусила мене закінчити роботу; **3.** робити когонебудь будь-ким; *Syn.* cause, seem; to ~ smb. happy, famous зробити когонебудь щасливим, знаменитим; • this portrait ~ s her an old woman на цьому портреті вона виглядає старою жінкою; make one's individuals stand for types створювати узагальнені образи

malachite ['mæləkəɪt] *n* малахіт

male [meɪl] *a* чоловічий, чоловічої статі; ~ features чоловічі риси (обличчя); two ~ figures дві чоловічі фігури

mallet ['mæɪlɪt] *n* киянка, дерев'яний молоток з рівною ударною поверхнею

manganese [ˌmæŋgə'nɪ:z] *n* марганець; ~ blue марганцево-блакитний; ~ violet марганцево-фіолетовий

manipulate [mə'nɪpjuleɪt] *v* вміло поводитися з, маніпулювати (чимось); *Syn.* handle; to ~ a brush, a graver вміло поводитися з пензлем, зі штихелем

mannequin ['mænɪkɪn] *n* манекен; *Syn.* dummy, lay, figure

manner ['mænə] *n* манера, стиль; *Syn.* style, method; ~ of execution техніка виконання; • the sculptor has never changed his ~ скульптор ніколи не змінював своєї манери (свого стилю); • the picture was made by an anonymous master in the ~ of Rembrandt картину написав невідомий автор у стилі Рембрандта

mannered ['mænəd] *a* химерний (про стиль); *Syn.* fanciful, affected

mannerism ['mænərizm] *n* маньєризм, напрям у мистецтві (20–80 рр. XVI ст.), для якого характерне використання класичних форм та мотивів відмінним від традиційного способом

mantelpiece ['mæntlpi:s] *n* облицювання каміна, камінна дошка

manuscript ['mænjuskript] **I.** *n* манускрипт, рукопис; **II.** *a* рукописний; ~ сору рукописний примірник, рукопис; illuminated ~ s ілюміновані манускрипти

many ['meni] *a* багато, багато (про ті предмети, які можна порахувати); ~ canvases багато полотен (картин); ~ -figured composition багатофігурна композиція; ~ layered painting багатошаровий живопис; ~ -coloured багатобарвний, *Syn.* polychromatic

maquette [mə'ket] *n* **1.** скульптурний макет (з глини та воску); **2.** макет книги

marble ['mɑ:bl] **I.** *n* **1.** мармур; **2.** виріб з мармуру; • there were two ~ s on the table на столі стояли дві мармурові фігури (скульптури); ~ s колекція скульптур з мармуру; **II.** *a* мармуровий; ~ mantelpiece мармурове облицювання каміна; **III.** *v* розфарбовувати, розписувати під мармур; ~ d крапчастий, під мармур; ~ d paper крапчастий папір

marbler ['mɑ:blə] *n* мармурник

marbling ['mɑ:blɪŋ] *n* **1.** забарвлення, оброблення під мармур; **2.** крапчастий (з прожилками) папір

marine [mə'ri:n] *n* морський пейзаж, марина; *Syn.* sea-picture (-scape)

marinist [mə'ri:nɪst] *n* художник-мариніст; *Syn.* sea-scape painter, marine painter

mark [mɑ:k] **I.** *n* **1.** слід, відбиток; *Syn.* trace, sign; to leave a ~ on art залишити слід у мистецтві; **2.** знак, клеймо; *Syn.* brand; register ~ sp. реєстраційна марка; **3.** популярність, значущість; *Syn.* importance, distinction, eminence; painter of ~ відомий живописець; **II.** *v* **1.** маркувати, ставити клеймо; *Syn.* stamp, brand; **2.** відрізняти; *Syn.* distinguish, characterize; • his manner was not ~ ed by such qualities його манера не відрізнялася такими рисами

maroon [mə'ru:n] **I.** *n* темно-бордовий колір; **II.** *a* темно-бордового кольору

marqueterie, marquetry ['mɑ:kɪtri] *n* маркетрі, інкрустація по дереву; вид мозаїки з фігурних пластинок фанери (різних за кольором і текстурою), які наклеюють на основу (дерев'яні меблі, панно і т. д.)

marvel ['mɑ:v(ə)l] *n* диво; *Syn.* Wonder

marvellous ['mɑ:vələs] *a* чудовий, дивовижний; *Syn.* astonishing, surprising, extraordinary, wonderful

maskaron ['mɑ:skərən] *n* маскарон, декоративний рельєф у вигляді обличчя людини або голови тварини

mask [mɑ:sk] *n* маска (у скульптурі)

mass [mæs] **I. n 1.** маса; clay ~ глиняна маса; to achieve a sculptural relationship of ~ and form досягти співвідношення маси та форми в скульптурі; **2.** брила, купа; ~ of rock купа каменю, кам'яна брила; **II. a** масовий; ~ culture масова культура

masonry ['meisənri] *n* кам'яна (цегляна) кладка

master ['mɑ:stə] **I. n 1.** учитель; *Syn.* teacher; **2.** майстер своєї справи, фахівець, віртуоз; *Syn.* specialist, connoisseur, expert; a ~ of "pure landscape" майстер «чистого пейзажу»; a ~ of portraiture майстер портрета; a ~ of the pen and brush віртуозний рисувальник і живописець; a ~ of drawing (or: a good draughtsman) майстер рисунка; a ~ of line (or: a good linearist) майстер лінії; a ~ of chiaroscuro майстер світлотіні; ~ artists майстри образотворчого мистецтва; • a delicately carved chair shows the same ~'s touch витончений різьблений стілець, який зробив той самий майстер; **3.** великий (знаменитий) художник; the Old Masters 1) старі майстри, великі художники XIII–XVII ст.; 2) полотна цих великих художників; the Little Masters художники XVII ст. школи Дюрера; M. of Arts магістр гуманітарних наук; **II. v** опанувати (щонебудь); to ~ some technique володіти якоюсь технікою

masterful ['mɑ:stəfʊl] *a* майстерний; *Syn.* expert, skilful, masterly; ~ execution of smth. майстерне виконання чого-небудь

masterfully ['mɑ:stəfʊli] *adv* майстерно; *Syn.* masterly

masterfulness ['mɑ:stəfʊlnɪs] *n* майстерність; *Syn.* mastership, craftsmanship, skill, mastery

masterly *a* майстерний; a ~ drawing майстерний малюнок; • he renders light in a masterly way він майстерно передає світло

masterpiece ['mɑ:stəpi:s] *n* шедевр; unsurpassed ~ неперевершений шедевр; ~ of French Impressionism шедевр французького імпресіонізму

mastery ['mɑ:stəri] *n* майстерність, досконале володіння предметом; *Syn.* artistry, skill; • the picture is painted with great mastery картину написано з великою майстерністю; to show great ~ in smth. показати чудове володіння чимось; to gain ~ of technique прекрасно оволодіти технікою

mastic ['mæstɪk] *n* смола, замазка

mat [mæt] **I. n** матова обробка; **II. a** матовий, тьмянний; *Syn.* dull, lusterless; **III. v** робити матовим, тьмянним

material [mə'tiəriəl] *n* матеріал; *Syn.* medium; • the king chose to have his statues made almost solely in this ~ король майже завжди замовляв свої скульптурні зображення з цього матеріалу

matter-of-fact ['mætəv'fækt] *a* сухий, прозаїчний, фактичний; *Syn.* practical, unimaginative, prosaic; ~ style сухий стиль

mature [mə'tjuə] **I.** *a* зрілий, добре обдуманий; *Syn.* perfect, complete; ~ piece of art зрілий твір мистецтва; ~ artist зрілий художник; **II.** *v* сформуватися; • he has not ~ d as an artist yet він ще не сформувався як художник

maturity [mə'tjuəriti] *n* зрілість; *artistic* ~ художня зрілість; • he came to full ~ when he reached the age of 30 він досяг повної зрілості у 30 років

mauve [mouv] **I.** *n* рожево-ліловий колір; **II.** *a* рожево-бузкового кольору

mazarine [,mæzə'ri:n] **I.** *n* темно-синій колір; **II.** *a* темно-синього кольору

meadow green ['mædou'grɪ:n] яскраво-зелений з жовтуватим відтінком

meander [m'iændə] *n* *архит.* меандр, геометричний орнамент з безперервної кривої або ламаної під прямим кутом лінії, що утворює ряд спіралей; розроблений у мистецтві Стародавньої Греції

means [mi:nz] *n* засіб, спосіб; *Syn.* method, way; ~ of artistic expression засоби художнього вираження; by all ~ обов'язково, *Syn.* certainly; by no ~ у жодному разі, *Syn.* not at all, in no way; by ~ of за допомогою, *Syn.* by using, through, with the aid of

measurement ['mezəmənt] *n* **1.** вимірювання; ~ s of ancient monuments вимірювання пам'яток старовини; **2.** *зв. pl.* розміри; *Syn.* dimensions; ~ of a building розміри будівлі

medallion [m'i'dæljən] *n* медальйон: 1) образотворча або орнаментальна композиція в овальному або круглому обрамленні; 2) ювелірна прикраса; circular ~ *s* круглий медальйон

Medea [mi'diə] *n* *грец. міф.* Медея

medieval [,medi'i:v(ə)l] *a* середньовічний

mediocre ['mi:dioukə] *a* пересічний, посередній; *Syn.* ordinary, commonplace

mediocrity [,mi:di'ɔkrɪti] *n* **1.** посередність; **2.** посередній, пересічний чоловік

medium ['mi:djəm] **I.** *n* **1.** (*pl* -*ia*) матеріал, який використовують у мистецтві; *Syn.* material; • as a water-colourist Eastman worked in a ~ with which American artists created some of their greatest works будучи акварелістом, Істман працював з матеріалом, з якого американські художники створили деякі зі своїх найбільших творів; **2.** *жив.* розчинник; *Syn.* solvent, vehicle; **II.** *a* середній, проміжний; *Syn.* middle; of ~ size середнього розміру

meet demands задовольнити вимоги

megilp, magilp [mə'gɪlp] *n* мастиковий лак (розчинник олійних фарб)

mellow ['melou] *a* соковитий, густий (про фарбу); *Syn.* soft, rich, full; ~ golden brown густий золотисто-коричневий

melt [melt] *v* **1.** плавитися, танути; ~ ed cement розплавлений цемент; • wax ~ s by heat віск тоне за нагрівання; **2.** зливатися з фоном, ступуватися

(про фарби); *Syn.* merge; • one colour ~ s into another один колір переходить в інший

memento mori *лат.* пам'ятай про смерть (зображення смерті або черепа)

memorable ['memərəbl] *a* незабутній, пам'ятний; *Syn.* unforgettable, remarkable; ~ events пам'ятні події

memorial [mi'mə:riəl] **I.** *n* пам'ятник; *Syn.* monument; war ~ пам'ятник жертвам війни; **II.** *a* пам'ятний; *Syn.* commemorative; ~ plate, plaque меморіальна дошка

memory ['meməri] *n* пам'ять; *Syn.* recollection, remembrance; ~ picture зображення найбільш характерних рис та форм у ранньому примітивному мистецтві

merely ['miəli] *adv* тільки, просто; *Syn.* solely, simply, only, just; • that was ~ a sketch це був тільки начерк; • I ~ looked at the picture without examining it я просто подивився на картину, не розглядаючи її

merge [mɜ:dʒ] *v* зливатися, з'єднуватися; ~ into a single entity зливатися в єдине ціле, в одну сутність

merit ['merit] *n* гідність; *Syn.* excellence, goodness, worth; art objects of great ~ твори мистецтва, що мають великі переваги

message *n* ідея, думка, погляд, ідейний зміст; • all the works of that artist have a deep social message усі роботи цього художника мають глибокий соціальний зміст

metal ['metl] **I.** *n* метал; **II.** *a* металевий; *Syn.* metallic; **III.** *v* покривати, обшивати металом

method ['methəd] *n* метод, система; *Syn.* way, system; ~ s of painting *жив.* методи фарбування (техніка); *Syn.* technique; • there is no ~ in his creative work у його творчості немає системи; ~ of attaining a harmonious unity спосіб досягти гармонійної єдності

metope ['metoʊp] *n* *архит.* метоп, метопи – прямокутні, майже квадратні плити, часто прикрашені скульптурою, чергуючись із тригліфами (прямокутними вертикальними кам'яними плитами з поздовжніми врізами), утворюють фриз доричного ордера

mezzotint ['medzo(u)tɪnt] *n* *поліграф.* мещцо-тинто (чорна манера), вид поглибленої гравюри, в якій гранильник надає шорсткість поверхні металевій дошки, що дає під час друку суцільний чорний фон; ділянки дошки, відповідні світлим місцям малюнка, вишкрібають, вигладжують, полірують

mica ['maɪkə] *n* слюда

middle ['mɪdl] **I.** *n* середина; in the ~ of в середині; **II.** *a* середній; *Syn.* medium; *a* ~ -sized sculpture скульптура середнього розміру; ~ distance *жив.* середній план; the M. Ages середні віки; ~ relief напіврельєф; ~ tint проміжний тон

millennium [mɪ'lenɪəm] *n* (*pl* -**nia**) тисячоліття

minaret ['mɪnəɾət] *n* мінарет, вежа (кругла, квадратна або багатогранна в перетині) для заклику мусульман на молитву: ставлять поруч з мечеттю або включають в її композицію

mineral colours ['mɪn(ə)r(ə)l'kɒləz] мінеральні кольори, неорганічні фарби; *Syn.* pigments

mineral painting мінеральний живопис (живопис спеціальними мінеральними фарбами, які обпикають)

mingle ['mɪŋɡl] *v* змішувати; *Syn.* blend, mix; ~ ing of trends змішування тенденцій

miniature ['mɪniət] *v* гр. виділяти червоним кольором або прикрашати кольоровими ініціалами (манускрипти)

miniature ['mɪnjətʃə] **I.** *n* мініатюра; ~ painter мініатюрист, *Syn.* miniaturist; **II.** *a* мініатюрний; ~ portrait мініатюрний портрет; **III.** *v* зображати в мініатюрі; in ~ значно зменшений; *Syn.* greatly reduced

minor ['maɪnə] *a* незначний, другорядний, менш значний; ~ arts другорядні види мистецтва; ~ art objects менш значні твори мистецтва

Minotaur ['maɪnəʊtɔː] *n* грец. міф. Мінотавр

miracle ['mɪrəkl] *n* **1.** диво; *Syn.* marvel, wonder; **2.** визначна подія, твір; ~ of Gothic sculpture диво готичної скульптури

mirror ['mɪrə] **I.** *n* дзеркало; **II.** *v* відображати; *Syn.* reflect; • the stark simplicity of their furnishing admirably ~ s their tenets простота їх обстановки чудово відображає їх переконання

mission ['mɪʃ(ə)n] *n* місія; *Syn.* purpose, aim, vocation; • to serve art was his highest ~ in life найвищою метою його життя було служити мистецтву

mix [mɪks] *v* змішувати; *Syn.* blend, mingle; ~ ed painting змішаний живопис (олія на темпері)

mock at *v* висміювати, глузувати

model ['mɒdl] **I.** *n* **1.** натурник, натурниця; **2.** модель, зразок, шаблон, зліпок з оригіналу; *Syn.* sample; wax ~ воскова модель; • we know this design from some drawings and from a ~ in wood ми знаємо цей твір за деякими малюнками та дерев'яним зліпком; **II.** *v* **1.** ліпити, моделювати, виробляти, формувати; *Syn.* sculpture, fashion, mould; to ~ an object, a figure, a head, etc. (In a clay, wax) ліпити предмет, фігуру, голову з глини, воску; ~ ling tool стека (скульптурний інструмент); ~ ling board щит для рельєфу; wire ~ ling tool петля (скульптурний інструмент); ~ ling stand верстат скульптора; **2.** бути моделлю, позувати; *Syn.* pose, sit for; • when did you ~ for this portrait? коли ви позували для цього портрета?

modelling ['mɒd(ə)lɪŋ] **n** **1.** моделювання, ліплення, ліпна робота, ліпка (the art of fashioning objects in clay, wax, etc.), *Syn.* sculpture; **plastic** ~ пластичне моделювання; • he studied modelling and painting under a well-known artist він вивчав ліплення та живопис у відомого художника; • the modelling of the torso is superb ліпна робота торса чудова. **Note:** the words to model and modelling are

also used about painting to denote the technique aimed at giving the illusion of volume and depth, in contrast to flat treatment; **2.** формування; *Syn.* moulding; ~ Clay формувальна глина; **3.** позування; *Syn.* posing, sitting (for); • ~ was her only occupation позування було її єдиним заняттям

modeller ['mɒdələ] *n* скульптор; *Syn.* sculptor

modern ['mɒdən] *a* сучасний, новий; *Syn.* contemporary, up-to-date, present-day; ~ art сучасне мистецтво

modernism ['mɒdənɪzəm] *n* модернізм

modernist ['mɒdənɪst] *n* модерніст

modernistic ['mɒdənɪstɪk] *a* модерністський; • one could feel strong ~ tendencies in his art у його мистецтві відчувалися значні модерністські тенденції

modernize ['mɒdənaɪz] *v* модернізувати

module ['mɒdju:l] *n* *архіт.* модуль (одиниця виміру в архітектурі), одиниця довжини для вираження пропорцій

Mohammed [mo(u)'hæməd] Мухаммед, Магомет

Mohammedan [mo(u)'hæmɪd(ə)n] **I.** *n* магометянин, мусульманин; *Syn.* moslem; **II.** *a* магометянський, мусульманський; *Syn.* moslem

moist [mɔɪst] *a* сирий, вологий; *Syn.* damp, wet; ~ colours акварельні фарби (у тюбиках); ~ ening sponge for the lithographic stone губка для зволоження літографічного каменя

monastery ['mɒnəstəri] *n* (жіночий) монастир; *Syn.* convent; ~ of the Caves Печерський монастир

monochromatic ['mɒnəkrou'mætɪk] *a* монохромний; *Syn.* monochrome

monolith ['mɒno(u)lɪθ] *n* моноліт, цільна кам'яна брила; спорудження або частина його, висічені з цільного каменя (наприклад, пам'ятник)

monotype ['mɒnətaɪp] *n* монотипія, вид графіки; у монотипії фарби від руки наносять на гладку поверхню друкованої форми; отриманий відбиток завжди буває єдиним

monument ['mɒnjumənt] *n* пам'ятник; *Syn.* memorial, statue; ~ to Pushkin by Orpekushin пам'ятник Пушкіну роботи Опекушина

monumental ['mɒnjuməntl] **a** **1.** монументальний; **2.** урочистий, величний; ~ sculpture (large-sized) монументальна скульптура (contrasted with life-size sculpture and figurines, statuettes); ~ painting монументальний живопис (зазвичай настінний, фресковий); ~ forms монументальні форми, образи; • as compared with the ~ art of the southern nations, the art of the nomadic peoples was essentially decorative на відміну від монументального мистецтва південних народів мистецтво кочових народів було по суті декоративним

monumentality [ˌmɒnjumən'tælɪtɪ] *n* монументальність, велич; художнє узагальнення (поняття можна застосувати до творів станкового мистецтва)

mosaic [mɒ'zeɪk] **I.** *n* **1.** мозаїка; design in ~ мозаїчний візерунок; **2.** мозаїчна робота; famous Florentine ~ s знамениті флорентійські мозаїки;

П. а мозаїчний; ~ binding інкрустоване переплетення; ~ floor мозаїчна підлога; ~ set мозаїчний набір

mosque [mɒsk] *n* мечеть

mother-church ['mʌðətʃɜ:tʃ] *n* кафедральний собор; *Syn.* minster, cathedral

motherhood ['mʌðəhʊd] *n* материнство; • many exhibited sculptures were devoted to the theme of ~ багато виставлених скульптур присвячено темі материнства

motherland ['mʌðələænd] *n* батьківщина, вітчизна; *Syn.* home, native land, homeland

mother-of-pearl ['mʌðəv'pɜ:l] **I.** *n* перламутр; *Syn.* пасре;

II. перламутровий

motif [mo(u)'ti:f] *n* **1.** основна тема, сюжет, мотив, лейтмотив; *Syn.* subject theme, message, subject-matter; the ~ of the composition основний сюжет композиції; **2.** орнамент, візерунок; flower ~ *apxim.* квітковий мотив (орнамент); Gothic ~ s готичні сюжети; religious ~ s in painting релігійні сюжети в живописі; animal ~ in vase painting тваринні мотиви у вазопісі

moulage [mu:'lɑ:ʒ] *n* фр. муляж, точне відтворення будь-якого об'єкта (з гіпсу, пап'є-маше), зазвичай розфарбоване; служить наочним посібником

mould [mould] **I.** *n* **1.** форма, шаблон; **2.** полігр. матриця: 1) металева пластинка із заглибленим прямим зображенням букви або знака, виготовлена штампуванням пуансоном (пуансон – сталевий брусок з вигравіруваним рельєфним зображенням букви або знака) або гравіруванням; служить формою для відливання літер у шрифтолінійному та складальному виробництвах; 2) лист пластичного матеріалу із заглибленим зображенням тексту і малюнків, отриманий пресуванням з оригінальної форми високого друку; застосовують у виготовленні стереотипів (копій); зберігається замість набору для цілей перевидання, децентралізації друкування багатотиражних видань; **3.** *apxim.* профіль; **II.** *v* формувати, ліпити, відливати у форму; надавати форму; *Syn.* model, fashion, sculpture; • the fine wood panelling with carved and ~ ed decoration, is derived from the fashionable English Rococo style красива дерев'яна обшивка, прикрашена різьбленням та ліпниною, виконана в модному стилі англійського рококо

moulding *n* **1.** формування, вилівок; *Syn.* casting, modeling; **2.** *apxim.* ліпна прикраса; ~ glass формувальне скло; ~ pottery формувальна кераміка; stucco ~ шпукатурна ліпна прикраса

mount [maunt] **I.** *n* паспарту, картонна рамка або підклейка для малюнка, гравюри, книжкової ілюстрації; **II.** *v* **1.** робити паспарту (наклеювати картину на картон або полотно); **2.** встановлювати скульптуру (статую) на п'єдестал

movement ['mu:vmənt] *n* **1.** (тіло) рух, жест; *Syn.* motion, gesture; outward, forward ~ рух уперед; downward ~ рух вниз, спадні лінії; **2.** течія, напрям (у мистецтві і т. д.); *Syn.* trend, tendency; impressionistic ~ імпресіоністський напрям

moving ['mu:viŋ] *a* зворушливий; *Syn.* touching, affecting; • the painter made use of a ~ historical subject живописець використовував зворушливий історичний сюжет

mud [mʌd] *n* глина; *Syn.* clay

multi-coloured ['mʌlti'kɒləd] *a* багатобарвний, кольоровий; *Syn.* polychromatic, many-coloured

mural ['mjuərəl] **I.** *n* настінний розпис, фреска; *Syn.* wall-painting, fresco;

II. *a* фресковий, настінний; ~ painting (на) стінний, фресковий живопис

muralist ['mjuərəlɪst] *n* майстер фрескового живопису; *Syn.* fresco painter

Muse [mju:z] *n* *грец. міф.* муза; the m. натхнення

museum [mju:'ziəm] *n* музей; ~ piece музейний експонат; art ~ художній музей

mutule ['mju:tju:l] *n* *архим.* мутула, плоский похилий виступ під виносною плитою карниза в доричному ордері

mystic(al) ['mɪstɪkəl] *a* **I.** містичний; ~ subjects містичні сюжети; **2.** таємничий; *Syn.* mysterious, enigmatic, secret; ~ event таємнича (містична) подія

myth [mɪθ] *n* міф

mythologic(al) [ˌmɪθə'lɒdʒɪk(əl)] *a* міфологічний; a ~ theme міфологічна тема; ~ genre міфологічний жанр

mythology [mɪ'θɒlədʒɪ] *n* міфологія

N

naked ['neɪkɪd] *a* оголений; *Syn.* unclothed, nude; ~ model оголена натура (натурниця, натурник)

name [neɪm] **I.** *n.* ім'я; people of ~ прославлені люди; to get oneself a ~ створити собі ім'я, *Syn.* to make, to win; **II.** *v* називати, давати ім'я; • he was ~ d after his father його назвали як батька; the sculptor ~ d his composition "Motherhood" скульптор назвав свою композицію «Материнство»

nameless *a* **1.** невідомий, маловідомий; *Syn.* inglorious; **2.** безіменний; *Syn.* unknown

nankeen [næŋ'ki:n], nankin [næn'ki:n] **I.** *n* жовтувато-бежевий колір, колір нанки, нанка – міцна бавовняно-паперова тканина переважно буро-жовтого кольору; використовують для виготовлення наждачного полотна та як підкладку хутряних виробів і головних уборів; **II.** *a* кольору нанки, жовтувато-бежевого кольору

narrative ['nærətɪv] **I.** *n* сюжетно-тематична картина (або живопис); moralistic and dramatic ~ сюжетно-тематичні серії картин у драмі або моралізаторській сатири; **II.** *a* сюжетний, оповідний; a ~ picture сюжетна картина; a ~ painting сюжетний живопис; • the stylized painting of Egypt was

mainly ~ or didactic in character стилізований живопис Єгипту за своїм характером був переважно сюжетним або дидактичним

narrow ['nærou] *a* **1.** вузький, стиснутий; ~ frame вузька рама; ~ margins вузькі береги (книги); **2.** детальний, ретельний; *Syn.* close, careful, thorough; • after a ~ examination of the icon we could prove its authenticity після ретельного огляду ікони ми змогли довести її справжність

nation ['neɪ(ə)n] *n* **1.** народ, нація; *Syn.* people, nationality; small ~ малий народ; **2.** країна, держава; *Syn.* country, state; • Holland of the XVIth century was a ~ where good painting flourished Голландія у XVI ст. була країною, де процвітав хороший живопис

national ['næʃənl] *a* національний

native ['neɪtɪv] **I.** *n* **1.** уродженець (ка); ~ of Ukraine уродженець України; **2.** тубілець; **II.** *a* **1.** рідний; *Syn.* home; • France was his ~ land Франція була його рідною країною; **2.** місцевий; • I was not familiar with the ~ Australian art я не був знайомий з місцевим мистецтвом Австралії; **3.** природжений; *Syn.* inborn, innate; ~ feel for beauty вроджене почуття прекрасного

nativity [nə'tɪvɪtɪ] *n* картина із зображенням Різдва Христового; the N. Різдво Христове

natural ['nætʃr(ə)l] *a* **1.** природний, земний; ~ beauty краса природи; **2.** справжній, натуральний; *Syn.* real, genuine; ~ colours натуральні фарби; ~ painter художник-пейзажист; ~ portrait портрет, який точно передає схожість; • without ~ ethical consciousness a painter is only a decorator без справжньої етичної самосвідомості живописець стає всього лише декоратором; **3.** вроджений; *Syn.* innate; ~ abilities вроджений хист

naturalism ['nætʃr(ə)lɪzəm] *n* натуралізм

naturalist **I.** *n* художник-натураліст; **II.** *a* натуралістичний; *Syn.* naturalistic; ~ trends in art натуралістичні тенденції у мистецтві; • the XVIIth century Dutch painters of still life were so capable of suggesting texture and space, that this could be considered as the peak of ~ painting голландські художники натюрморту XVII ст. так прекрасно передавали текстуру та простір, що це можна вважати вершиною натуралістичного живопису

nature ['neɪtʃə] *n* **1.** природа; **2.** сутність, основні риси; *Syn.* essence; • it was his impressionistic ~ which appealed to me саме його імпресіоністська сутність приваблювала мене; **3.** натура (модель); *Syn.* model; to draw from ~ малювати з натури; **4.** характер; *Syn.* character, disposition; good ~ d добрий; ill ~ d недобррозичливий

nave [neɪv] *n* неф; витягнуте приміщення, частина інтер'єру (зазвичай базилики), обмежене з одного або з обох поздовжніх боків за допомогою ряду стовпів або колон

navy-blue ['neɪvɪblu:] *a* темно-синій; *Syn.* dark blue

near [nɪə] **I.** *a* **1.** близький, найближчий (про час); *Syn.* next, immediate; in the ~ future у найближчому майбутньому; **2.** близький, подібний; *Syn.* close,

similar; ~ interpretation of a classical subject схожа інтерпретація класичного сюжету; **II.** *v* наближатися до; *Syn.* approach, draw to, come to; • the sculptor was ~ ing his ideal of harmony and beauty скульптор наближався до свого ідеалу гармонії та краси; **III.** *adv* близько, тісно; *Syn.* closely, intimately; • both architectural styles are ~ related обидва архітектурні стилі тісно взаємопов'язані; **IV.** *prep* **1.** біля, у, близько; • we painted our studies in the plain air ~ a small picturesque village ми писали етюди на пленері біля мальовничого села; **2.** ближче до (вказує на схожість); *Syn.* close to; • his painting is ~ to Rubens' manner його живопис близький до манери Рубенса

necessary ['nesisəri] *a* необхідний, потрібний; *Syn.* essential, indispensable; to have ~ artistic qualities мати необхідні для художника якості

neck [nek] *n* **1.** шия; **2.** комір (сукні); low ~ глибокий виріз

necking ['nekiŋ] *n* *apxim.* шийка колони під капітеллю

necklace ['neklis] *n* намисто, кольє

necropolis [ne'krɔpəlɪs] *n* *ісm.* некрополь, античний могильник, комплекс поховань, відокремлених від поселень

needle ['ni:dl] **I.** *n* **1.** *apxim.* шпиль, шпіц; *Syn.* spire, steeple; **2.** *apxim.*obelisk; *Syn.* obelisk; **3.** голка; Cleopatra's ~ голка Клеопатри; etching ~ офортна голка; engraving ~ гравіювальна голка; **II.** *v* шити

needle-work ['ni:dlwɜ:k] *n* вишивка, шиття; *Syn.* embroidery, sewing

neo-classical [ni:ɔ(u)'klæsɪkl] *a* неокласичний; ~ bronzes неокласичні бронзові вироби

neo-classicism [ni:ɔ(u)'klæsisɪzəm] *n* неокласицизм

neo-Gothic [ni:ɔ(u)'gəθɪk] *n* відродження готичної архітектури; *Syn.* Gothic revival

neolithic [ni:ɔ(u)'liθɪk] *a* неолітичний; • during the ~ period monumental architecture was non-existent у період неоліту монументальна архітектура не існувала; ~ painting живопис неоліту

nephrite ['nefraɪt] *n* *мін.* нефрит

neutral ['nju:trəl] *a* нейтральний; ~ colours нейтральні кольори; ~ tint сіро-блакитний акварельний відтінок

new [nju:] *a* новий; ~ blue синтетичний ультрамарин; the N. Testament Новий Заповіт

niche [ni:ʃ] *n* ніша; *Syn.* recess, *apxim.* Bay

Nile Green ['naɪl'grɪ:n] **I.** *n* жовто-зелений колір, колір нільської води; **II.** *a* жовто-зеленого кольору, кольору нільської води

nobility [nou'bɪlɪti] *n* **1.** благородство; *Syn.* distinction, dignity, nobleness; ~ of features благородство рис (особи); ~ of artistic manner благородство живописної манери; **2.** дворянство, аристократія; *Syn.* gentry; • he received almost all his commissions from the ~ він отримував майже всі свої замовлення від представників дворянства

noble ['noubəl] *a* **1.** той, що належить до дворянства, благородний; **2.** величавий, ставний, імпазантний; *Syn.* stately, grand, imposing; ~ appearance імпазантна зовнішність; ~ figure ставна (велична) фігура; ~ elegance аристократична елегантність; **3.** благородний, великодушний; *Syn.* generous; ~ ideals благородні ідеали

nobleman ['noublmən] *n* **1.** аристократ, вельможа; *Syn.* aristocrat, grandee; portrait of English ~ портрет англійського вельможі; **2.** дворянин; *Syn.* noble; • in this painting Fedotov masterfully conveys the home atmosphere of an impoverished Russian ~ у цій картині Федотов майстерно передає атмосферу будинку збіднілого російського дворянина

non-figurative [nɒn'fɪɡjʊrətɪv] *a* абстрактний, безпредметний; *Syn.* abstract, non-objective, non-representational; ~ art нефігуративне мистецтво

non-representationalist ['nɒn,reprɪzən'teɪʃnəlɪst] *n* *Syn.* abstractionist художник-абстракціоніст

non-symmetrical [ˈnɒnsɪ'metrɪk(ə)l] *a* асиметричний; *Syn.* asymmetrical

non-transparent [ˈnɒntræns'pɪər(ə)nt] *a* непрозорий, матовий; *Syn.* opaque, matt

Normanesque [ˌnɔːmə'nɛsk] *a* *aprox.* у норманському стилі, у стилі англійської архітектури XII ст.

notability [ˌnəʊtə'bɪləti] *n* знаменитість; *Syn.* celebrity

notable ['nəʊtəbl] *a* видатний; *Syn.* outstanding, remarkable, memorable, distinguished, eminent; • some ~ artists were among the judges at this year's exhibit серед членів журі виставки цього року було кілька знаменитих художників

notably ['nəʊtəblɪ] *adv* помітно, значно; *Syn.* significantly, noticeably; • the two painting techniques differ ~ ці дві живописні техніки значно відрізняються одна від одної

nuance *n* нюанс, відтінок; ~ s of colour, green відтінки кольору, зеленого, ~ s of hue нюанси відтінку; • a colourist is sensitive to the nuances of tone in nature художник-колорист сприйнятливий до відтінків тону в природі

nude [njuːd] **I.** *n* оголена фігура; *Syn.* nudity; the famous ~ s by Ingres знамениті оголені Енгра; studies from the ~ етюди з оголеною фігури; **II.** *a* оголений (у живописі і в скульптурі); *Syn.* naked, unclothed; ~ model оголена модель

numerous ['njuːmərəs] *a* численний *Syn.* very many; • the architect has made ~ preliminary drawings архітектор зробив численні попередні малюнки

nunnery ['nʌnəri] *n* жіночий монастир; *Syn.* convent

nut-brown [nʌtbraʊn] *a* горіхово-коричневий

nymph [nɪmf] *n* *міф.* німфа

O

obelisk ['ɒbɪlɪsk] *n* обеліск, який виник у Стародавньому Єгипті меморіальна споруда у вигляді гранованого (зазвичай квадратного в перетині), що звужується догори кам'яного стовпа із загостреною пірамідальною верхівкою; *Syn.* needle

object ['ɒbdʒɪkt] *n* предмет, об'єкт; ~ s of artistic interest предмети, що представляють художній інтерес; ~ of art предмет мистецтва, *Syn.* piece of art, art object

oblique [əb'li:k] *a* косий, похилий; *Syn.* inclined; ~ arch коса арка; ~ drawing рисунок, виконаний на вертикальній, горизонтальній осях та під кутом; ~ projection похила проекція; ~ section косий перетин

oblong ['ɒblŋ] *a* довгастий, подовжений; *Syn.* elongate; ~ panel подовжена панель; ~ form подовжена форма

observe [əb'zə:v] *v* **1.** спостерігати; *Syn.* examine, watch; • she was not merely ~ ing, she was actually participating in his work вона не просто спостерігала, вона фактично брала участь у його роботі; **2.** дотримувати; *Syn.* adhere (to), follow, abide by; keep; • art students must ~ the laws of perspective while studying the fundamentals of drawing вивчаючи основи малюнка, студенти повинні дотримувати законів перспективи

obstacle ['ɒbstəkl] *n* перешкода; *Syn.* hindrance; • there were many ~ s on his way to glory на його шляху до слави було багато перешкод; to overcome ~ s долати перешкоди

obvious ['ɒbvɪəs] *a* **1.** очевидний; *Syn.* evident, apparent, manifest; • your drawing ability is ~ ваша здатність до малювання очевидна; • she had some ~ artistic qualities у неї були деякі очевидні якості художника; **2.** банальний, тривіальний; *Syn.* banal, trite; • is not this poster a little bit ~? чи не банальний трюх цей плакат?

obviously ['ɒbvɪəsli] *adv* очевидно; *Syn.* apparently, evidently, manifestly; • you ~ do not agree with her painting manner очевидно, ви не згодні з її живописною манерою

Occidental [ˌɒksɪ'dentl] *a* західний; *Syn.* west, western

occupation [ˌɒkjʊ'peɪʃ(ə)n] *n* заняття, професія, ремесло; *Syn.* pursuit, profession, trade; • is painting your favourite ~? живопис – це ваше улюблене заняття? • is sculpture your ~? ви скульптор?

ochre ['ɒukə] *n* **1.** охра; red ~ червона охра; **2.** блідий, коричнево-жовтий колір

ochreous ['ɒukriəs] *a* **1.** вохристий (про глину); **2.** коричнево-жовтий; ~ tone коричнево-жовтий тон

octagon ['ɒktəgən] *n* восьмикутник, восьмигранник

octagonal [ɒk'tægənəl] *a* восьмикутний, восьмигранний

octal ['ɒkt(ə)l] *a* октальний, восьмигранний

octastyle ['ɒktəstail] *n* *архит.* октастіль, класичний портик з вісьмома колонами

Odysseus [ə'dɪsju:s] *n* грец. міф. Одисей

Odyssey ['ɒdɪsi] *n* 1. Одиссея; 2. одиссея, мандрі

Oedipus ['i:dɪpəs] *n* грец. міф. Едіп

oeil-de-bœuf ['ɔ:ldə'bœ:f] *n* фр. архит. 1. кругле вікно («бичаче око»), *Syn.* Bull's eye; 2. восьмикутний павільйон, який освітлюється одним круглим вікном (як у Версалі)

oeuvre ['z:vʁə] *n* творча спадщина художника

offset ['ɔ:(:)fset] *n* 1. поліграф. офсет; ~ printing офсетний друк, різновид плоского друку, під час якого фарбу з друкарської форми передають на гумову поверхню, а з неї переносять на папір; це дозволяє друкувати тонкими шарами фарб на шорсткуватих паперах; ~ prints офсетні відбитки; ~ reproduction репродукція, зроблена офсетним способом; 2. архит. виступ, обріз стіни

off-white [ɔ:f'waɪt] *a* не зовсім білий (про відтінок)

ogee ['oʊdʒi] *n* архит. стрілка зводу, гусек; ~ arch двосхила стрілчаста арка

ogival [o(u)'dʒaɪv(ə)] *a* архит. стрілчастий; загострений, оживальний; *Syn.* pointed, lancet; ~ arch стрілчаста арка

Ogre's mask ['oʊgrə,mɑ:sk] китайський декоративний мотив, який зображає голову дракона, тигра або іншого звіра, та символізує шторм, тобто силу природи

oil [ɔɪl] **I. n** 1. олія; 2. *pl* олійні фарби; 3. картина, виконана олією; *Syn.* oil painting; ~ painting 1) живопис олією; 2) картина, написана олією; ~ -sketch начерк олією; to paint in ~ писати олією; ~ varnish масляний лак; ~ stone брусок для заточування різців у різцевій гравюрі; ~ ground акрил; drying ~ оліфа; **II. v** змашувати, просочувати олією; to ~ paper просочувати олією папір

old [əʊld] *a* старий, старовинний; ~ -fashioned старомодний; the ~ Testament Старий Заповіт; ~ -gold кольору старого золота

oleograph [ˌoʊlɪ'ɔːgræf] *n* олеографія, картина олійного живопису, відтворена літографським способом

oleography [ˌoʊlɪ'ɔːgræfi] *n* олеографія, спосіб барвистої літографії для відтворення картин олійного живопису, що застосовували в XIX ст.; відбитки часто лакували та піддавали тисненню для імітації фактури полотна і мазків фарби; у XX ст. була витіснена офсетним друком

olive ['ɒlɪv] **I. n** оливковий колір; **II. a** оливкового кольору; ~ green коричнево-зелений

Olympus [ou'ɪmpəs] *n* грец. міф. Олімп

Olympian [ou'ɪmpɪən] **I. n** грец. міф. Бог, мешканець Олімпу; **II. a** 1. олімпійський, божественний; 2. величний; *Syn.* majestic, grand

opal ['ɒpəl] *n* хв. опал; ~ glass молочне (матове) скло

opaline ['ɒpəlaɪn] **I. n** хв. опалин; **II. a** опаловий, молочного кольору

opaque [ou'peik] *a* **1.** непрозорий, світлонепроникний; *Syn.* non-transparent, lusterless, matt; **2.** матовий (без блиску); ~ colour непрозора фарба; ~ enamel матова емаль; ~ white матово-білий

open ['oupn] **I.** *a* відкритий; ~ air painting живопис на пленері; ~ work ажурна (ювелірна) робота; • when is the exhibition ~? коли відкривається виставка?; **II.** *v* починати, відкривати; *Syn.* start, commence, begin; to ~ an art exhibition відкривати художню виставку

oppose [ə'prouz] *v* протиставляти; *Syn.* contrast; • these two painting schools ~d each other обидві ці живописні школи були діаметрально протилежними; to be ~ d to бути ворожим до

opposition [,əpə'zi](ə)n] *n* контраст, протиставлення; *Syn.* contrast; ~ of light and shade протиставлення світла та тіні

orange ['ɔrɪndʒ] **I.** *n* помаранчевий колір; **II.** *a* помаранчевий; ~ tawny жовтувато-коричневого кольору; ~ - yellow *a* оранжево-жовтий

orchid ['ɔ:kɪd] *n* світло-ліловий колір

order ['ɔ:də] *n* *archim.* ордер; Ionic ~ іонічний ордер; Doric ~ доричний ордер; Corinthian ~ коринфський ордер; Composite ~ складний ордер; Tuscan ~ тосканський ордер

organize ['ɔ:gənaɪz] *v* організовувати; to ~ space «організовувати» простір; well ~ d space добре розподілений (організований) простір

oriel ['ɔ:riəl] *n* *archim.* **1.** поглиблення, ніша; *Syn.* recess, niche; **2.** закритий балкон, еркер; ~ window вікно еркера

orient ['ɔ:riənt] **I.** *n* **1.** схід; the O. Схід, країни Сходу; **2.** блакитно-перловий колір; **II.** *a* східний; *Syn.* Oriental; **III.** *v* будувати будинок фасадом на схід; • I saw a magnificent ~ ed palace я побачив чудовий палац, звернений фасадом на схід

Oriental [,ɔ:ri'entl] **I.** *n* уродженець Сходу; **II.** *a* східний; *Syn.* orient; ~ art мистецтво Сходу; ~ amethyst фіолетовий сапфір; ~ emerald зелений сапфір

orientally [,ɔ:ri'entəli] *adv* на східний манер

origin ['ɔrɪdʒɪn] *n* джерело, походження; *Syn.* source

original ['ɔrɪdʒənl] **I.** *n* **1.** оригінал; • the picture he showed to me was definitely ~ картина, яку він мені показав, була справді оригіналом; **2.** оригінал (портрета), прототип; *Syn.* prototype; • who was the ~ of this portrait? хто був прототипом цього портрета? **II.** *a* **1.** перший, початковий; *Syn.* initial, earliest, first; ~ cave painting первісний печерний живопис; **2.** справжній, оригінальний; *Syn.* genuine, authentic; ~ Rembrandt справжній Рембрандт; **3.** оригінальний, самобутній; *Syn.* novel, fresh; • he was an ~ talent у нього був самобутній таланти; ~ engraving оригінальна гравюра (цілком, включаючи дошку, її виконав автор)

originality [ə'ri:dʒɪ'næli] *n* **1.** справжність; *Syn.* authenticity; **2.** самобутність, оригінальність

originally [ə'ɪdʒənəli] adv **1.** спочатку; *Syn.* initially; • architecture developed ~ in Egypt спочатку архітектура розвивалася в Єгипті; **2.** за походженням; *Syn.* by birth; • the artist was from France ~ художник був родом з Франції; **3.** оригінально, самобутньо; • these book illustrations were made ~ and highly professionally ці книжкові ілюстрації були зроблені оригінально та високопрофесійно

originate [ə'ɪdʒɪneɪt] v брати початок, відбуватися; *Syn.* begin, come into being; • where did architecture ~ as a major art? де зародилася архітектура як вид мистецтва?

ormolu ['ɔ:məlu:] n **1.** сплав міді, олова та свинцю для позолочення, позолотна бронза; **2.** позолочена бронза; *Syn.* gilt bronze; **3.** меблі з прикрасою з позолоченої бронзи; ~ Varnish бронзовий лак

ornament ['ɔ:nəment] **I.** n прикраса, орнамент; *Syn.* decorative pattern, design; **II.** v прикрашати; *Syn.* adorn, decorate, embellish; • these pieces were elaborately carved and ~ ed with scrolls, leaves and rosettes ці предмети були майстерно прикрашені різьбленням і орнаментом із завитків, листя і розеток

ornamental [ɔ:nə'mentl] a орнаментальний (той, який слугує прикрасою), декоративний; *Syn.* decorative; ~ cut декоративна різьба; ~ pattern зразок орнаменту; ~ designer дизайнер по орнаменту

ornamentation [ɔ:nəmənt'eɪʃ(ə)n] n прикрашування (дія); *Syn.* adorning, decoration, beautifying; • ten people worked on ~ of the exhibition room десять чоловік прикрашали виставкову залу

ornamented a прикрашений, розмальований, той, який містить різні прикраси; a richly ~ ceiling багато прикрашена стеля

ornate [ɔ:'neɪt] a **1.** вишукано (пишно), барвисто прикрашений; надмірно прикрашений; *Syn.* florid, garish; **2.** *архит.* ошатний (про стиль)

ornateness n **1.** пишна, барвиста прикраса; **2.** перевантаженість деталями, пишна орнаментация

outdoor ['aʊtdɔ:], **out-of-door** ['aʊtəv'dɔ:] a перебувати надворі; ~ settings пленерні декорації; ~ sculpture скульптура, що стоїть на вулиці; ~ painter живописець, який працює на пленері

outdoors ['aʊt'dɔ:z] adv надворі, на пленері; *Syn.* in the open air, in the plain-air

outline ['aʊtlaɪn] **I.** n **1.** контур, обрис; *Syn.* contour; ~ drawing контурне зображення (a style of drawing that gives only lines of this kind, with no shading); in ~ контурний (про малюнок); **2.** ескіз, начерк; *Syn.* sketch, draft; **II.** v **1.** накидати, окреслити; *Syn.* sketch; • in twenty minutes he ~ d the façade of the future building за двадцять хвилин він зробив начерк фасаду майбутньої будівлі; **2.** відтіняти, окреслювати; *Syn.* shade; • my drawing teacher advised me to ~ the central figure of my composition мій учитель малювання порадив мені відтінити центральну фігуру в моїй композиції

outlook ['aʊtlʊk] n вид, перспектива; *Syn.* perspective, view, vista, panorama

outside ['aʊtsaɪd] **I.** *n* зовнішня частина (будинку); **II.** *a* зовнішній; *Syn.* external, exterior, outward, outer; ~ ornament зовнішній орнамент; **III.** *adv.* **1.** зовні; *Syn.* on the outside, from the outside; • the house was beautiful; **2.** на вулиці, поза домом; *Syn.* outdoors, in the open air, in the plain air; • he was working ~ він працював надворі; **IV.** *prep.* **1.** поза; ~ Moscow за межами Москви; **2.** крім, за винятком; • ~ painting he did not like anything крім живопису, він нічого не любив

outstanding ['aʊt'stændɪŋ] *a* видатний; *Syn.* remarkable, notable, eminent, prominent; ~ example of Baroque furniture яскравий зразок меблів стилю бароко

oval ['oʊv(ə)] **I.** *n* **1.** овал; **2.** предмет овальної форми; **II.** *a* овальний

overdoor ['oʊvə'dɔː] *n* картина або різьблена панель над дверима

overgild [ˌoʊvə'gɪld] *v* (overgilded, overgilt) позолотити

own [aʊn] *v* володіти; *Syn.* possess, have; • the museum ~ s a unique collection of French Impressionists музей має унікальну колекцію французьких імпресіоністів

owner ['oʊnə] *n* власник; *Syn.* proprietor

oxid yellow *a* іржаво-жовтий

oxidize ['ɒksɪdaɪz] *v* окислюватися; • titanium does not ~ титан, що не окислюється

Р

pad [pæd] *n* тампон, щоб набирати офортну фарбу

pagan ['peɪgən] **I.** *n* язичник; **II.** *a* язичницький; themes from ~ mythology теми з язичницької міфології

paint [peɪnt] **I.** *n* фарба; **box of ~ s** ящик з фарбами, етюдник, *Syn.* paint-box; durable and lasting ~ s міцні фарби; ~ -brush кисть; ~ thinner розчинник; oil ~ олійна фарба; **II.** *v* займатися живописом, писати (фарбами), розфарбовувати; to ~ a picture писати картину; to ~ from nature писати з натури; to ~ from memory писати по пам'яті; to ~ from imagination фантазувати, уявляти; to ~ in oil (s) писати олією; to ~ in water-colours писати аквареллю; to ~ mythological subjects малювати міфологічні сюжети; to ~ historical subjects малювати історичні сюжети; • Stuart ~ ed his first portrait of George Washington from life in 1795 Стюарт написав свій перший портрет Джорджа Вашингтона з натури 1795 року

painted ['peɪntɪd] *a* розфарбований; *Syn.* coloured; ~ glass кольорове (розфарбоване) скло; ~ enamel кольорова емаль; ~ in vivid colours розфарбований яскравими фарбами

painter ['peɪntə] *n* художник, живописець; a portrait ~ портретист, *Syn.* portraitist; a landscape ~ пейзажист, *Syn.* landscapist; an animal ~ анімаліст; a ~ of battle-pieces (scenes) баталіст; a sea-scape ~ мариніст, *Syn.* mariner; a genre-

~ жанрист; a poster- ~ плакатник; easel ~ живописець-станковист; icon ~ іконописець; court ~ придворний художник; self-taught ~ художник-самоучка

painting ['peɪntɪŋ] *n* **1.** живопис; ~ technique техніка живопису. **Note:** The art of painting covers a variety of activities usually distinguished by their techniques, the main ones being fresco (mural) painting (фресковий живопис, настінний розпис), easel painting (станковий живопис) and illumination (прикрашування рукопису малюнками, барвистими прописними літерами). Easel painting includes such genres as: portrait ~ (portraiture) портретний живопис; landscape ~ пейзажний живопис; sea-scape (marine) ~ мариністичний живопис; genre ~ жанровий живопис; still-life ~ натюрмортний живопис; animal анімалістичний живопис; historical ~ історичний живопис; poster ~ плакатний живопис; miniature ~ мініатюра; monumental ~ монументальний живопис; vase ~ вазопис; the ~ of battle pieces (scenes) батальний живопис; **But:** battle-scenes (pieces) батальні сцени; everyday scenes жанрові сценки; urban ~ урбаністичний живопис. **2.** картина; *Syn.* picture, oil, canvas; an oil ~ (an oil) картина, написана олією; a water-colour ~ картина, написана аквареллю; a landscape ~ пейзаж; a still-life ~ (a still-life) натюрморт; • of all his ~ s in oils I liked the portrait of a young girl more than anything else з усіх його картин, написаних олією, мені найбільше сподобався портрет молодої дівчини

paintress ['peɪntrɪs] *n* художниця-живописець

palace ['pælɪs] *n* палац; ~ style палацовий стиль; ~ of Facets Грановита палата

pale [peɪl] **I. a 1.** блідий; *Syn.* pallid; ~ face бліде обличчя; **2.** слабкий, тьмянний (про колір); *Syn.* dim, dull; ~ blue блідо-блакитний; **3.** блідий, слабкий; *Syn.* weak, faint; ~ imitation слабке наслідування; **II. v** бліднути, тьмяніти; *Syn.* dim, tarnish; • unfortunately the colours of these frescoes have already ~ d на жаль, фарби цих фресок уже зблідли

palette ['pæɪlɪt] *n* **1.** палітра; • he held the ~ in his left hand він тримав палітру в лівій руці; ~ knife мастихін; ~ dipper маслянка; ~ knife painting картина, написана мастихином; **2.** гама вживаних тонів, палітра; *Syn.* a colour scheme (range); a joyous ~ світлий, радісний набір фарб

palish ['pæɪlɪʃ] *a* блідий; • I did not like the painter's ~ palette which was characteristic of all his dull landscapes мені не подобалася бліда палітра цього живописця, характерна для всіх його тьмянних пейзажів

Palladian [ˈpælɪdiən] *a archim.* у стилі архітектора Палладіо (1508–1580), попередника неокласицизму в архітектурі

Palmette [ˈpæɪlmet] *n archim.* пальметта, орнаментальний мотив у вигляді пальмового листа (стилізований віялоподібний лист); ~ border бордюр з карликовою пальмою

panel [ˈpæɪnəl] **I. n 1.** панель, фільонка; **2.** панно (дошка для живопису); ~ painting живопис на панно; іконопис; **3.** ікона, написана на дошці; **II. v**

обшивати панелями; ~ ed woodwork робота по дереву зі вставленням фільонки (з панельною обшивкою)

panelling ['pænlɪŋ] *n* **1.** обшивка панелями (процес); **2.** панельна обшивка, фільонка; • the house shows more elaborate elements, such as ~ covering the bricks в обробці будинку багато складних оздоблювальних елементів, зокрема панельна обшивка цегли

panorama [ˌpænəˈrɑ:mə] *n* *жив.* панорама, кругова картина, вид живопису, в якому плоский живописний фон поєднується з об'ємним предметним першим планом; *Syn.* panoramic picture

pansy ['pænzɪ] *n* яскраво-ліловий, фіолетовий колір; *Syn.* violet

pantheon ['pæθiən] *n* іст. **1.** пантеон, місце поховання великих людей; **2.** Римський пантеон, храм «усіх богів»

pantograph ['pæntəgrɑ:f] *n* пантограф, прилад для виготовлення копій креслень зі зміною масштабу; також застосовують у літографії, коли переносять малюнок на камінь

paper ['peɪpə] *n* папір; carbon ~ копіювальний папір; corn- ~ corn-папір; Dutch handmade ~ голландський папір; wax ~ восковий папір; etching ~ офортний папір; glass and sand ~ скляний папір; rice ~ китайський папір

papier-mâché ['pæpjɛi'mɑ:ʃeɪ] *n* *фр.* пап'є-маше; маса, що легко піддається формуванню, яку отримують із суміші волокнистих матеріалів (паперу, картону) з клеєм, крохмалем, гіпсом і т. д. ; з пап'є-маше виготовляють муляжі

papyrus [ˌpæpɪrəs] *n* **1.** папірус; **2.** древній текст, написаний на папірусі

paradisaal [ˌpærə'daɪs(ə)l], **paradisiac (al)** [ˌpærə'dɪsɪæk(ə)l] *a* райський; *Syn.* heavenly

paradise ['pærədəɪs] *n* рай; *Syn.* heaven, Eden

parallel ['pærəleɪ] **I.** *n* паралельна лінія; **II.** *a* паралельний; ~ perspective паралельна перспектива

parapet ['pærəpɪt] *n* *архит.* парапет, перила; ~ ed обнесений парапетом

parchment ['pɑ:tʃmənt] *n* **1.** пергамент, рукопис на пергаменті; **2.** пергаментний папір; *Syn.* ~-paper

arget ['pɑ:dʒɪt] **I.** *n* штукатурка, гіпс; *Syn.* plaster, gypsum; **II.** *v* штукатурити, робити декоративну роботу по штукатурці; *Syn.* plaster, stucco; ~ work декоративна ліпна робота по штукатурці; *Syn.* stucco; ~ ing, *Syn.* plastering, stucco 1) оштукатурювання; 2) орнаментна штукатурка

Paris blue ['pærɪs'blu:] **1.** паризька блакить; **2.** яскраво-синій колір

Paris green ['pærɪs'grɪ:n] **1.** паризька зелень; **2.** зеленувато-жовтий колір

parquetry, parqueterie ['pɑ:kɪtrɪ] *n* **1.** паркет, паркетна підлога; *Syn.* parquet; **2.** інкрустація дерев'яною фанерою у вигляді геометричних візерунків

part [pɑ:t] *n* **1.** частина, частка; **2.** *архит.* 1/30 частина модуля

participate [pɑ:'tɪsɪpeɪt] *v* брати участь; *Syn.* take part; • many young artists ~ d in this year's international competition багато молодих плакатистів брали участь у міжнародному конкурсі цього року

participant [pɑ:'tɪsɪpənt] *n* учасник

participation [pɑ:.'tɪsɪ'peɪʃ(ə)n] *n* участь; • your ~ is desirable ваша участь бажана

particular [pə'tɪkjʊlə] *a* **1.** особливий, незвичайний; *Syn.* special, uncommon, peculiar; • there was something ~ in his painting manner було щось особливе в його живописі; **2.** індивідуальний; *Syn.* individual, personal, private; my ~ opinion особиста думка; **3.** докладний, детальний; *Syn.* detailed, itemized; • the great Dutch painter of interiors Jan Vermeer van Delft gave a ~ portrait of Dutch life великий голландський живописець інтер'єру Ян Вермеєр Делфтський детально змалював голландське життя; **4.** винятковий, заслуговує на увагу; *Syn.* remarkable, not ordinary, notable; • Frans Hals' portraits have some ~ qualities which may be called impressionist у портретах Франса Хальса є деякі риси, що заслуговують на особливу увагу та які можна назвати імпресіоністськими; **5.** розбірливий, вибагливий; *Syn.* fastidious; • do not be ~ about details то не будьте прискіпливі до деталей; in ~ особливо

particularly [pə'tɪkjʊləli] *adv* **1.** особливо, дуже; *Syn.* especially, unusually, extraordinarily; • his last sculpture was not ~ impressive його остання скульптура не справила особливого враження; **2.** індивідуально, особисто; *Syn.* individually, personally; • I ~ do not find any changes in his attitude toward life and art особисто я не знаходжу жодних змін у його ставленні до життя та мистецтва; **3.** докладно, детально; *Syn.* in detail, detailed; • we should study the great heritage of Old Masters more ~ ми повинні вивчати велику спадщину старих майстрів більш детально

passion ['pæʃ(ə)n] *n* пристрасть; the P. рел. Страсті Господні; emblems of ~ символи страстей Господніх (хрест, цвяхи, терновий вінець і т. д.)

pasterboard ['peɪstbɔ:d] *n* картон (клеєний); *Syn.* cardboard

pastel [pæs'tel] *n* **1.** пастель; *Syn.* crayon; • ~ is his favourite medium пастель – це його улюблений матеріал; in ~ пастеллю; ~ -blue пастельно-блакитний; **2.** виконана пастеллю робота; • two small ~ s attracted my attention мою увагу привернули дві невеликі роботи, виконані пастеллю

pastel(ist) [pæs'telɪst] *n* художник, який працює пастеллю

pastoral ['pɑ:st(ə)r(ə)] **I.** *n* пастораль; жанровий різновид образотворчого мистецтва, присвячений ідеалізованому зображенню сцен пастушого життя;

II. *a* пасторальний

pastose [pæs'touz] *n* пастоза, дуже густо покладений пігмент

patch [pætʃ] *n* пляма неправильної форми; *Syn.* spot; a colour ~ (or a ~ of colour) пляма фарби; ~ es of light світлові плями

patina ['pætɪnə] *n* патина, чернь; плівка різних відтінків, яка утворюється на поверхні виробів з міді, бронзи, латуні під час окислення металу під

впливом природного середовища або спеціальної обробки (патинування); ~ ted bronze патинувана бронза; ~ ted wood стара деревина

patination ['pætɪnəɪ](ə)n] *n* патинування

patron ['preɪtrən] *n* патрон, покровитель; *Syn.* Maecenas, sponsor; ~ of the arts покровитель мистецтв; ~ icon місцева ікона; ~ saint заступник, місцевий святий; святий, на честь якого назвали церкву

patronage *n* заступництво

patronize ['pætrənaɪz] *v* протегувати, надавати моральну та матеріальну підтримку; *Syn.* support, protect, sponsor; • many beginning talented Russian artists were ~d by Mamontov Мамонтов допомагав багатьом талановитим російським художникам-початківцям

pattern ['pætən] *n* 1. візерунок, малюнок; *Syn.* ornament, design; decorative ~ декоративний візерунок; the ~ of a carpet візерунок килима; • much of the China porcelain was decorated with well-known Chinese ~ s багато виробів китайського фарфору прикрашені добре відомими китайськими візерунками; 2. зразок, шаблон; *Syn.* model, gauge; • these vases were made to the same ~ усі ці вази зробили за тим самим зразком

peak [pi:k] *n* пік, вершина; *Syn.* top, pinnacle, summit; • the art of Greece reached its ~ in the Vth century B.C. Мистецтво Греції досягло вершини в V ст. до н. е.

pearl [pɜ:l] **I.** *n* 1. перли; 2. перлина, чудовий зразок колекції; *Syn.* gem, jewel; • this portrait was a ~ of his private collection цей портрет був перлиною його приватної колекції; **II.** *v* прикрашати перлами; ~ coloured перлинно-сірого кольору; ~ ed інкрустований перламутром; ~ ly grey перламутрово-сірий колір

pedestal [pedɪstl] *n* п'єдестал, цоколь, підстава колони; *Syn.* base, socle

pediment ['pedɪmənt] *n* фронтон, щипець (a triangular part at the top of the front of a building); *Syn.* fronton, gable

Pegasus ['pegəsəs] *n* *зреч. міф.* Пегас

Peking enamel [pi:'kiŋ'næm(ə)] пекінська емаль, розпис по емалі; *Syn.* painted enamel

pen [pen] *n* перо, ручка з пером; ~ drawing малюнок тушшю; ~ and ink drawing рисунок пером, *Syn.* line drawing

pencil ['pensl] **I.** *n* олівець; ~ drawing рисунок олівцем; in ~ намальований олівцем; **II.** *v* малювати; *Syn.* draw

pendant ['pendənt] *n* 1. *архит.* орнаментна обробка у вигляді підвіски; 2. пара до якого-небудь предмету

penetrate ['penɪtreɪt] *v* 1. проникати (у суть), розуміти; *Syn.* understand, grasp; to ~ into the secrets of nature осягати таємниці природи; 2. пронизувати; *Syn.* imbue; to be ~ d throughout by бути наскрізь просоченим (чим-небудь); *Syn.* to be imbued (with); • Rembrandt's whole art was ~ d by the idea of humanism усе мистецтво Рембрандта пронизане ідеєю гуманізму

pentagonal [pen'tægənl] *a* п'ятикутний

pentastyle ['pentəstail] *n* *archim.* пентастиль, класичний портик з п'ятьма колонами

penumbra [pɪ'nʌmbɹə] *n* півтінь

perception [pə'sepʃn] *n* сприйняття; colour ~ сприйняття кольору

perfect ['pɜ:fɪkt] **I. a** **1.** досконалий; *Syn.* faultless, flawless; ~ construction досконала конструкція; **2.** точний; *Syn.* accurate, exact, correct; ~ copy точна копія; **II. v** **1.** удосконалювати; *Syn.* improve; • why do not you want to ~ your skill? чому ви не хочете удосконалювати свою майстерність? **2.** завершувати, закінчувати; *Syn.* complete; to ~ a project завершити проєкт

perfection [pə'fekʃ(ə)n] *n* досконалисть; *Syn.* faultlessness; ~ of line досконалисть ліній; • the artist has achieved an absolute ~ in this picture у цій картині художник досяг абсолютної досконалості

perfectly ['pɜ:fɪktli] *adv* **1.** чудово, прекрасно; *Syn.* beautifully, wonderfully; • you can draw ~ ви можете чудово малювати; **2.** зовсім; *Syn.* totally, completely; ~ new pattern абсолютно новий візерунок

period ['pɪəriəd] **n** **1.** період; *Syn.* age, epoch; **2.** епоха, час; the brilliant ~ of Renaissance блискуча епоха Ренесансу

peripteral [pə'riptərə(ə)l] *a* *archim.* периптеричний, оточений колонами

peristyle ['peristail] *n* *archim.* перистиль (колони, що оточують будівлю або внутрішній двір)

permanent ['pɜ:mənənt] *a* постійний; ~ exposition постійна експозиція; ~ colour світлостійка фарба

perpendicular style [ˌpɜ:p(ə)n'dɪkjʊlə] *archim.* перпендикулярний стиль (третій і останній стиль англійської готичної архітектури)

Persian ['pɜ:zən] **n** **1.** перс, персіянка; **2.** *archim.* колона у вигляді чоловічої фігури

personal ['pɜ:sənl] *a* особистий, індивідуальний; *Syn.* individual, particular; ~ touch індивідуальна манера

personality [ˌpɜ:sə'nælɪti] *n* особистість; *Syn.* individuality; creative ~ творча особистість

personify [pɜ:'sɒnɪfaɪ] *v* уособлювати, втілювати; *Syn.* embody; • which idea did you wish to ~ in your sculptural composition? яку ідею ви хотіли б втілити у вашій скульптурній композиції?

perspective [pɜ'spektɪv] *n* перспектива; linear ~ лінійна перспектива, спосіб зображення просторових фігур на площині, у мистецтві використовують під час побудови ілюзорного простору (this term is applied to the representation of space in a painting or drawing by the application of the principles of perspective. These are based on the commonly accepted phenomena that objects tend to appear smaller as they recede, and that receding lines tend to converge to one or two vanishing points.); aerial ~ повітряна перспектива, передає зміни в кольорі та в ясності обрисів предмета на відстані (here

receding distances are evoked by gradations in tone and colour); picture out of ~ картина з порушеною перспективою; angular ~ перспективна конструкція будівель під кутом; ~ relief перспективний рельєф

petroglyph ['petrəglɪf] *n* петрогліф, наскальні зображення

pharaoh ['fɛərou] *n* фараон

phenomenon [fi'nɒmɪnən] *n* (*pl* -**na**) явище, феномен; • Picasso was quite an unusual ~ in the art of the last century Пікассо був вельми незвичайним явищем у мистецтві минулого століття

photo-engraving [ˌfotə(u)ɪn'greɪvɪŋ] *n* фототипія, спосіб фотомеханічної репродукції у плоскому друку (безрастровий спосіб плоского друку півтонових ілюстрацій за допомогою друкарської форми – скляної або металевої пластини з делікатним шаром желатину, на який з негативу копіюють відтворене зображення)

pictorial [pɪk'tɔ:riəl] *a* **1.** образотворчий; *Syn.* graphic, decorative, representational; ~ arts живопис; образотворчі мистецтва; **2.** мальовничий, яскравий; *Syn.* vivid, picturesque; • the painter introduced additional elements for the sake of ~ effect заради досягнення живописного ефекту художник вводив додаткові елементи; **3.** ілюстрований

picture ['pɪktʃə] **I.** *n* картина; *Syn.* painting, canvas, piece, oil; ~ by Surikov картина Сурикова; composite ~ композиційна картина; genre ~ жанрова картина; ~ show виставка картин; moving ~ зворушлива картина; ~ lyrical лірична картина; ~ romantic романтична картина; ~ original справжня картина; ~ poetic in tone and atmosphere поетична картина за тоном та повітряним середовищем; ~ dull нудна картина; ~ crude недопрацьована картина; ~ obscure похмура картина; ~ chaotic хаотична, безладна картина; ~ careless dab of paint неакуратна мазля; **II.** *v* зображати; *Syn.* depict, portray, represent; • Hals ~ *s* the very depths of his subjects' characters Хальс зображує глибину характерів своїх героїв

picturesque [ˌpɪktʃə'resk] *a* **1.** яскравий, образний; *Syn.* vivid, striking; ~ portrayal of a battle-scene образне (яскраве) зображення батальної сцени; **2.** мальовничий; ~ landscape мальовничий пейзаж; ~ scene мальовнича сцена

piece [pi:s] *n* **1.** твір; *Syn.* artistic work; ~ of art твір мистецтва, *Syn.* work of art, art object; ~ of architecture твір архітектури; museum ~ музейний експонат; **2.** картина; *Syn.* picture, canvas, oil, painting; famous ~ by Raphael знаменита картина Рафаеля; master ~ шедевр

pier [pɪə] *n* *apxim.* пілон **1.** масивні стовпи, які служать опорою перекриттів або стоять з обох боків входів або в'їздів; **2.** баштоподібні споруди у формі усічених пірамід, що споруджували з обох боків входів у давньоєгипетські храми; *Syn.* pylon, pillar; wall ~ *apxim.* пілястри, *Syn.* pilaster

pietà [ˌpi:ɛ'tɑ:] *n* пієта, плач Богоматері

pigment ['pɪgmənt] *n* фарба, барвник, пігмент; vegetable ~ *s* рослинні фарби. **Note:** Pigments usually come in the form of powders, the result of grinding

various materials, mainly of mineral origin. A variety of ingredients are used to bind pigments together. Among the oldest is a combination of beaten egg-yolk and water which when mixed with pigments, is called tempera. Starting in the XVth century, a new vehicle for coloured pigments appeared: oil. This has been justifiably considered one of the major advances in painting of all time. Pigments are bound together with oil and diluted at will by either oil or spirits (usually with a mixture of both)

pilaster [pɪ'læstə] *архит.* пілястр, плоский вертикальний виступ прямокутного перерізу на поверхні стіни або стовпа; має ті самі частини (стовбур, капітель, база) та пропорції, що й колона; служить для членування площини стіни

pillar ['pɪlə] *n* стовп, колона (made of stone or wood); *Syn.* pier, column, post

pink [pɪŋk] **I.** *n* рожевий колір; **II.** *a* рожевий; *Syn.* rose-coloured; ~ s and lilacs рожеві та бузкові кольори

pinnacle ['pɪnəkl] *n* *архит.* бельведер, башта, надбудова над будівлею; загострена вежа (a small slender tower or turret built to ornament a roof, buttress, etc.); *Syn.* belvedere, spire, steeple

pinnacled *a* прикрашений вежами

pitch-black ['pɪtʃblæk] *a* чорний, як смола

placard ['plækɑ:d] *n* плакат; *Syn.* poster, bill

place [pleɪs] **I.** *n* місце; ~ of origin місце зародження; **II.** *v* розмішувати, розташовувати; *Syn.* dispose; to ~ figures in a composition розмістити фігури в композиції

plafond [plæ'fɔ:ŋ] *n* плафон; *Syn.* ceiling-picture

plain [pleɪn] *a* **1.** простий, без візерунка, без прикрас; *Syn.* simple, unadorned; ~ design простий проєкт; **2.** відкритий, ясний; *Syn.* open, clear; ~ view відкритий краєвид; ~ -air пленер; ~ -air painting пленеристичний живопис

plainness [-nis] *n* простота, природність; *Syn.* simplicity; • I was surprised at the ~ of the scenery мене вразила простота декорацій

plan [plæn] **I.** *n* **1.** план, планування, діаграма, проєкт; *Syn.* draft, sketch, diagram, project; in ~ у плані (viewed from above); circular in ~ круглий план; square in ~ квадратний план; sketch ~ ескізний план; **2.** задум, намір; *Syn.* idea, scheme, project, design; • do you have any ~ s connected with the work on this monument? Чи є у вас які-небудь плани, пов'язані з роботою над цим пам'ятником?; **II.** *v* проєктувати, робити креслення; *Syn.* design, sketch, scheme; • the tombs were ~ ned and executed as sarcophagi надгробки спроєктували та виконали як саркофаги

plane [pleɪn] **I.** *n* площина; on a slanting ~ у похилій площині, on a different ~ в іншій площині; **II.** *a* площинний, плоский; ~ surface пласка поверхня; axis ~ осьова поверхня; sectional ~ січна площина; ~ graphic printing method пласкодрукований метод

plank [plæŋk] *n* дошка; *Syn.* board; wooden ~ for wood-cutting дошка для гравюри на дереві

plaque [plɑ:k] *n* **1.** металевий або фарфоровий диск з рельєфним зображенням (для прикрашування стіни, меблів або побутових предметів); low-relief bronze ~s барельєфні бронзові диски; **2.** дощечка з прізвищем; memorial ~ меморіальна дошка; **3.** ск. плакетка

plaster ['plɑ:stə] **I. n** **1.** штукатурка; **2.** гіпс; *Syn.* gypsum, plaster of Paris; ~ cast гіпсовий зліпок; **II. v** штукатурити

plastic ['plæstɪk] **I. n** **1.** пластик (матеріал); **II. a** **1.** пластичний, пластичний; ~ clay пластична глина; ~ anatomy пластична анатомія; ~ modelling пластичне моделювання; **2.** ліпний, скульптурний; рельєфний, схожий на скульптуру; *Syn.* sculptural, modelled; ~ images скульптурні портрети, зображення; ~ art мистецтво ліплення, пластичне мистецтво; ~ artist скульптор; *Syn.* sculptor

plasticine ['plæstɪsɪn] *n* пластилін

plasticity [plæstɪsɪtɪ] *n* рельєфність, пластичність, гнучкість; visual ~ зрима (майже відчутна) рельєфність; • this sculptural portrait differs from portraits of classical antiquity in its dramatic ~ цей скульптурний портрет відрізняється від класичних портретів своєю драматичною пластичністю

platband ['plætbənd] *n approx.* гладкий пояс

plate [pleɪt] *n* **1.** пластина; плита; copper ~ мідна пластина; copper ~ engraving резцева гравюра (гравюра на міді); **2.** гравюра, естамп; *Syn.* print, engraving; **3.** офортна дошка; to smoke a ~ коптити дошку; **4.** вкладна ілюстрація в книзі

platen ['plætən] *n* тигель, посудина з тугоплавких або вогнетривких матеріалів для плавки, варіння або нагрівання різних матеріалів; ~ press тигельний верстат

platinum ['plætɪnəm] *n* платина

plumbeous ['plʌmbɪəs] *a* **1.** свинцевий; **2.** свинцевого кольору

plywood ['plaiwʊd] *n* клеєна фанера

podium ['pəʊdɪəm] *n* подіум; *Syn.* raised platform

point [pɔɪnt] *n* точка; graver ~ різець гравера; dry ~ суха голка (в офорті); ~ of view погляд

pointed ['pɔɪntɪd] *a* гострий; ~ arch загострена арка; the ~ style готичний стиль, *Syn.* the Gothic

pointillism ['pɔɪntɪlɪzəm 'pɔɪntɪlɪzəm] *n* пуантилізм

pointillist ['pɔɪntɪlɪst] *a* пуантилістичний; ~ technique пуантилістична техніка

polish ['pɒlɪʃ] *v* полірувати

polished ['pɒlɪʃt] *a* полірований, воронований (про метал)

polishing ['pɒlɪʃɪŋ] *n* шліфування, полірування

polychromatic [ˌpɒlɪkrəˈmæɪtɪk] *a* багатобарвний, поліхромний; *Syn.* many-coloured, multi-coloured

polychrome sculpture [ˈpɒlɪkroum] розфарбована скульптура

polychromy [ˈpɒlɪkroumi] *n* поліхромія, багатобарвне розфарбування античної та середньовічної скульптури

polyptych [ˈpɒlɪptɪk] *n* поліптик, найчастіше середньовічний західно-європейський складень

polystyle [ˈpɒlɪstɑɪl] *n* *aprox.* полістиль (будівля з великою кількістю колон)

pompous [ˈpɒmpəs] *a* помпезний, ефектний; ~ court painting помпезний придворний живопис

popular [ˈpɒpjələ] *a* **1.** народний; ~ art народне мистецтво, *Syn.* folk art; **2.** популярний; *Syn.* favourite, beloved, liked; ~ graphic artist популярний художник-графік

popularity [ˌpɒpjʊˈlærɪti] *n* популярність; • the Old Masters enjoy great ~ in our country картини старих майстрів мають велику популярність у нашій країні

porcelain [ˈpɔːslɪn] **I.** *n* фарфор, *Syn.* china; ~ painter живописець по фарфору; **II.** *a* фарфоровий; *Syn.* china; ~ clay порцелянова глина, каолін

porch [pɔːtʃ] *n* *aprox.* портик, крита галерея; *Syn.* portico; hip-roofed ~ портик із шатровим дахом

porous [ˈpɔːrəs] *a* пористий; ~ limestone пористий вапняк

portable [ˈpɔːtəbl] *a* переносний; ~ iconostas переносний іконостас

portal [ˈpɔːtəl] *n* портал, головний вхід; recessed ~ перспективний портал (відсунутий у глибину)

portrait [ˈpɔːtrɪt] *n* портрет; group ~ груповий портрет; full-length ~ портрет на повний зріст; half-length ~ поясний портрет; shoulder-length ~ погрудний портрет; two-third length портрет у 2/3 зросту; life-size ~ портрет у натуральну величину; self- ~ автопортрет; ~ painter портретист; ~ -bust скульптурний портрет; ~ gallery портретна галерея; to sit for a ~ позувати для портрета, *Syn.* to pose; matter-of-fact ~ сухий прозаїчний портрет; intimate ~ інтимний портрет

portraiture [ˈpɔːtrɪtʃə] *n* **1.** портретний живопис; *Syn.* portrait painting; • under many external influences strict ~ gave way more and more to formalized types під впливом зовнішніх чинників суворий портретний живопис все більше поступався формалізованому зображенню; **2.** *збир.* Портрети

portray [pɔːˈtreɪ] *v* **1.** зображати (писати, малювати); *Syn.* depict, represent, picture; ~ people зображати людей; ~ emotions with moving sincerity / restraint зображати емоції із зворушливою щирістю / стриманістю; • she could ~ a genre scene with bold strokes вона вміла декількома сміливими мазками зобразити жанрову сцену; **2.** писати (малювати) портрет; • while ~ ing an old man, the

painter was concerned about his sitter's inner world художника хвилював внутрішній світ старої людини, портрет якої він писав

portrayal [prə:'treɪəl] *n* 1. зображення; *Syn.* representation, depiction; 2. портрет; *Syn.* portrait

pose [paʊz] **I.** *n* поза; *Syn.* posture; to take (up), to strike a ~ прийняти позу; in sitting ~ у сидячій позі; care-free ~ невимушена поза; **II.** *v* 1. ставити в певну позу; to be ~ d against an open sky вимальовуватися на тлі чистого неба; to be ~ d against a classic pillar вимальовуватися на тлі класичної колони; to be ~ d against the snow вимальовуватися на тлі снігу; • In Serov's famous portrait of Yermolova the actress is ~d against a background of a grey wall; 2. позувати; *Syn.* to sit (for), posture; to ~ for a painter (a sculptor) позувати живописцю (скульптору); • a model is a person who ~ s for artists and sculptors модель – це людина, яка позує для художників та скульпторів; the girl was asked to ~ for a portrait дівчину попросили позувати для портрета

position [pə'zɪʃn] *n* позиція, розташування; *Syn.* site, location, situation; frontal ~ торцева позиція

poster ['pəʊstə] *n* плакат, афіша; *Syn.* placard, bill; ~ artist плакатник

post-impressionism ['pəʊstɪm'preʃnɪzəm] *n* постімпресіонізм

post-impressionist ['pəʊstɪm'preʃnɪst] **I.** *n* постімпресіоніст; **II.** *a* постімпресіоністський

posture *n* поза; elegant ~ витончена поза; *Syn.* pose

potter ['pɒtə] *n* гончар; ~'s wheel гончарне колесо; ~'s clay гончарна (пластична) глина; *Syn.* plastic clay

pottery ['pɒtəri] **n** 1. гончарна (керамічна) справа, виробництво, ремесло; *Syn.* ceramics; 2. гончарні вироби, кераміка; 3. гончарна майстерня

powder-lime ['paʊdəlaɪm] *n* вапняний порошок

precise [prɪ'saɪz] *a* точний; *Syn.* accurate, exact; ~ portrayal точно зображення; ~ drawing правильний малюнок

precision [prɪ'sɪzɪʃ(ə)n] *n* точність; *Syn.* exactness, accuracy; ~ of expression точність вираження

predominant [prɪ'dɒmɪnənt] *a* переважний, домінуючий; *Syn.* prevalent; ~ tendencies переважні тенденції

predominate [prɪ'dɒmɪneɪt] *v* переважати, домінувати; *Syn.* prevail

preclassic [prɪ'klæsɪk] *a* докласичний

prehistoric [prɪ: hɪ'stɔrɪk] *a* доісторичний; ~ art доісторичне мистецтво

preliminary [prɪ'limɪnəri] *a* підготовчий; *Syn.* introductory, preparatory; ~ drawings підготовчі малюнки; ~ phase підготовча фаза

preparation [ˌpreprə'reɪʃ(ə)n] *n* підготовка

prepare [prɪ'preə] *v* готувати, підготувати; to ~ a canvas готувати полотно; to ~ a palette готувати палітру

pre-Raphaelite [ˈpriːˈræfələɪt] *n* прерафаеліт, представник групи англійських художників ХІХ ст., що прагнули відродити мистецтво Раннього Відродження (до Рафаеля)

preservation [ˌprezəˈveɪʃn] *n* збереження; *Syn.* conservation; ~ of ancient monuments збереження стародавніх пам'ятників

preserve [prɪˈzɜːv] *v* зберігати; *Syn.* protect, secure; to ~ traditional features зберігати традиційні риси

press [pres] *n* верстат; etching ~ офортний верстат; lithographic ~ літографський верстат

pressboard [-bɔːd] *n* пресований картон

pressman [-mən] *n* друкар

prettify *v* прикрашати, чепуритися

primary [ˈpraɪməɪ] *a* основний, найважливіший; *Syn.* fundamental; ~ colour (s) первинний, основний (спектральний) колір (red, blue and yellow)

primarily [ˈpraɪməɪli] *adv* переважно, насамперед; *Syn.* mainly, in the first place, largely

prime [praɪm] *v* ґрунтувати (полотно); *Syn.* undercoat

priming [ˈpraɪmɪŋ] *n* ґрунт, ґрунтовка; *Syn.* coating; ~ colour ґрунтова фарба; ~ drush флейц; ~ hardboard ґрунтовий картон

primitive [ˈprɪmɪtɪv] **I.** *n* твір примітивного мистецтва; **II.** *a* примітивний; примітивістський

primitivism [ˈprɪmɪtɪvɪzəm] *n* примітивізм

print [prɪnt] **I.** *n* гравюра, естамп, відбиток; *Syn.* plate, engraving; popular ~ лубок, народна картинка, вид графіки, зображення з підписом, що відрізняється простотою та доступністю образів, відгукувався на політичні події; виконували в техніці ксилографії, гравюри на міді, літографії і доповнювали розфарбуванням; **II.** *v* друкувати

printing [ˈprɪntɪŋ] *n* друкування; planographic ~ method плоскодрукарський метод; ~-press друкарський верстат

private [ˈpraɪvɪt] *a* приватний; ~ collection приватна колекція

productive [prəˈdʌktɪv] *a* плідний; *Syn.* prolific; • Thomas Sully was a most ~ American portraitist, with some 2500 commissions completed before his death
Томас Саллі був винятково плідним американським портретистом, який за своє життя виконав близько 2500 замовлень

profile [ˈprəʊfiːl] **I.** *n* профіль, вид збоку; *Syn.* side-view; drawn in ~ намальований у профіль; **II.** *v* малювати вигляд збоку

project [ˈprɒdʒekt] **I.** *n* проєкт; *Syn.* design, plan; **II.** *v* проєктувати; *Syn.* plan, design

prominent [ˈprɒmɪnənt] *a* видатний, відомий; *Syn.* notable, eminent, famous, outstanding

proof [pruːf] *n* поліграфічний пробний відбиток; пробний відбиток з гравюри

prophet ['prɒfɪt] *n* пророк; ~ Elyah Ілля-пророк

proportion [prə'pɔːʃ(ə)n] **I.** *n* пропорція; delicate ~ s витончені пропорції; rules of ~ правила пропорції; elongated ~ s витягнуті пропорції; **II.** *v* зіставляти; to be well ~ ed мати правильні пропорції

proportional [prə'pɔːʃənl] *a* пропорційний; ~ dividers *ск.* циркуль

proportioning [prə'pɔːʃ(ə)nɪŋ] *n* пропорційність; ~ of a building пропорційність (розрахунок) будівлі

proportionless [prə'pɔːʃ(ə)nɪs] *a* непропорційний

prostyle ['prəʊstaɪl] *n* *архим.* простиль, тип античного храму: прямокутна будівля з одним рядом колон на головному фасаді

protect [prə'tekt] *v* охороняти; *Syn.* defend; ~ ive coat запобіжний шар, *Syn.* layer

protorenaissance [ˌprəʊtəri'neɪsəns] *n* проторенесанс

protruding [prə'truːdɪŋ] *a* виступає вперед, стирчить; *Syn.* sticking out, jutting out, projecting; ~ forehead опукле чоло; ~ eyes очі витрішкувати; ~ knees стирчать коліна

prune [pruːn] *n* червоно-ліловий колір

punctuate ['pʌŋktʃueɪt] *v* **1.** розставляти розділові знаки; **2.** переривати; чергувати; to be ~ d by the emphasis of gestures акцентуватися виразними жестами

pure [pjʊə] *a* чистий; ~ vermillion чиста кіновар (мінерал класу сульфідів); ~ tones чистий колір, чисті тони; ~ colour чиста фарба (без додавання іншої фарби); • *Sisley's art evolved toward a style in which more blended colours were used instead of the juxtaposition of ~ tones so characteristic of the Impressionists* мистецтво Сіслея еволюціонувало в стиль, в якому використовували більш змішані кольори замість чистих тонів, таких характерних для імпресіоністів

Purification of the temple [ˌpjʊəɪfɪ'keɪʃ(ə)nəvðə'templ] *бібл.* вигнання торговців із храму

purity ['pjʊəɪtɪ] *n* чистота; ~ of proportions чистота пропорцій

purple ['pɜːpl] *a* пурпуровий, багряний, фіолетовий; ~ red пурпурово-червоний

purpose ['pɜːpəs] *n* **1.** мета, зміст; *Syn.* aim, intention, goal; ~ of one's life сенс життя; lofty ~ висока мета; evil ~ диявольський намір; on ~ з наміром, навмисне; • *art was the only ~ and occupation of his life* мистецтво було єдиною метою та заняттям його життя

putto ['puːtuː] *n* (*pl -ti*) путті, херувими, зображення хлопчиків (зазвичай крилатих), улюблений декоративний мотив у живописі та скульптурі Ренесансу, навіяний античними прообразами

pyramid ['pɪrəmɪd] *n* піраміда; the Pyramids єгипетські піраміди, *Syn.* Egyptian pyramids

pyramidal [pɪ'ræmɪdl] *a* пірамідальний; ~ composition композиція у формі піраміди

Q

quadra ['kwɔdrə] *n* *aprox.* квадра

quadrangle ['kwɔdræŋgl] *n* **1.** чотирикутник; **2.** прямокутний двір, оточений будівлями

quadrangular ['kwɔdræŋgjulə] *a* чотирикутний

quadrate ['kwɔdrɪt] *a* квадратний, прямокутний

quadriga [kwə'dri:dʒə] *n* (*pl -ae*) *др.-рим.* квадрига, антична двоколісна колісниця, запряжена четвіркою коней в один ряд

quality ['kwɔlɪti] *n* якість, властивість; *Syn.* characteristic, property, feature, attribute; • Frans Hals cultivated his artistic ~ ies to their acme Франс Хальс довів до досконалості свої якості художника

quantity ['kwɔntɪti] *n* кількість; *Syn.* amount

quatrefoil ['kætrəfɔɪl] *n* *aprox.* чотирилисник

quattrocentist [ˌkwɑ:tro(u)'tʃentɪst] *n* кватрочентист, художник періоду кватроченто

quattrocento [-ou] *n* кватроченто, італійське мистецтво XV ст.

queen [kwɪ:n] *n* королева; Queen Ann furniture меблі в стилі початку XVIII ст.

queenliness [-lɪnɪs] *n* величавість (про жінку); *Syn.* dignity, majesty, stateliness

R

radiant ['reɪdjənt] *a* променистий, що світиться зсередини; *Syn.* beaming, radiating; ~ beauty of the landscape сліпуча краса пейзажу; ~ smile сліпуча посмішка

radiate ['reɪdɪət] *v* **1.** випромінювати світло; **2.** випромінювати, сяяти, світитися; *Syn.* spread; • the woman's eyes ~ joy of life and happiness очі жінки випромінюють радість, життя і щастя; • Gauguin uses graphic devices to radiate expressive vigour Тоген використовує графічні прийоми, щоб випромінювати виразну потужність

ragged ['ræɡɪd] *a* **1.** шорсткий, нерівний, рваний (про поверхню металу); *Syn.* coarse, uneven, rough; **2.** недбалий, необроблений; *Syn.* not finished, imperfect; ~ style недбалий стиль

rainbow ['reɪnbou] *n* веселка; all the colours of the ~ усі кольори веселки; ~ palette райдужна палітра

range [reɪndʒ] *n* шкала, набір, діапазон, розмах, сфера, масштаб; the ~ of subjects (широкий) діапазон сюжетів, тем; a ~ of colours гама кольорів, палітра, *Syn.* colour-scale, palette; • the discovery of how to paint in oils opened

up a vast new ~ of potentialities and techniques з появою живопису олією відкрилися величезні можливості для нових видів техніки

rank [ræŋk] *v* ставитися до будь-якої категорії, бути серед, стояти (високо); • no other painter ~ s as high as Rembrandt in the mastery of light жоден інший художник не може зрівнятися з Рембрандтом у майстерності передачі світла; • up to the XVIIth century painters of allegories ~ d first художники-тайноказники стояли на першому місці аж до XVII століття; • Vermeer's interiors rank among the finest examples of Dutch art інтер'єри Вермеєра були серед найкращих прикладів голландського мистецтва

Raphaelite ['ræfeɪəlɪt] *n* Рафаель, послідовник або наслідувач Рафаеля

rapport [ræ'pɔ:] *n* фр. повторення візерунка, структури; ~ order раппорт, додаткове замовлення

rapture ['ræptʃə] **I. n** 1. захват, екстаз; *Syn.* ecstasy, bliss, delight; to go into ~ прийти в захват, *Syn.* to be in ~; • I went into ~ s when seeing his canvases я був у захваті, побачивши його полотна; **2. поет.** викрадення; the ~ of Proserpine викрадення Прозерпіни; **II. v** приводити в захват, захоплювати; *Syn.* enrapture, delight; ~ d soul *poet.* захоплена душа

rare [rɛə] *a* рідкісний, винятковий; *Syn.* exceptional, uncommon, unusual; ~ talent рідкісний талант; ~ phenomenon рідкісне явище; • XVIIth century silver is ~ as much has been melted down срібло XVII ст. є рідкістю, оскільки багато його розплавляли

rarely ['rɛəli] *adv* 1. рідко, нечасто; *Syn.* seldom; **2.** винятково, рідкісно; *Syn.* uncommonly, exceptionally; ~ beautiful винятково гарний

rarity ['rɛəriti] *n* рідкісне явище, раритет; • a sculpture in stone is a ~ in Africa, the usual material being wood кам'яна скульптура є рідкістю в Африці, оскільки звичайним матеріалом є дерево

rasper ['rɑ:spə] *n* рашпіль, скульптурний інструмент – напилек з насічкою у вигляді окремо розташованих виступів або зубців для остаточного завершення готової скульптури

rather ['rɑ:ðə] *adv* краще, швидше (охочіше, краще); *Syn.* preferably; • I would ~ make a composition than a portrait я краще буду робити композицію, ніж портрет

raw [rɔ:] *a* 1. сирий, необроблений; ~ sienna натуральна сієна; ~ umber натуральна умбра; **2.** грубий (за художніми якістьями), примітивний, необроблений; *Syn.* crude, unfinished, primitive

reach [ri:tʃ] *v* 1. протягувати, простиратися; *Syn.* extend, stretch, stretch out, reach out; to ~ one's hand протягнути руку; **2.** діставати, брати; to ~ a book down the shelf дістати книгу з полиці; **3.** досягти, домогтися; *Syn.* achieve, attain; to ~ one's purpose досягти мети; to ~ success досягти успіху; **4.** дожити до будь-якого віку; • Titian ~ ed a very old age Тіціан дожив до глибокої старості

realism ['riəlɪzəm] *n* реалізм

realist [-lɪst] *n* реаліст, що належить до реалістичного напрямку

realistic [rɪə'lɪstɪk] *a* реалістичний

reality [rɪ'ælətɪ] *n* дійсність, реальність; in ~ насправді, *Syn.* in fact, actually

rear [rɪə] *a* задній; ~ view вид ззаду

rebuild [rɪ'bilɪd] *v* (rebuilt [rɪ'bɪlt]) перебудовувати; *Syn.* reconstruct; • many old houses have been rebuilt lately багато старих будинків перебудували за останній час

recall [rɪ'kɔ:l] *v* нагадувати; to ~ smb's manner (style, etc.) нагадувати (чийсь манеру, стиль тощо); *Syn.* to be reminiscent of, to call to mind

receive [rɪ'si:v] *v* отримувати; *Syn.* acquire, get; • last year the museum ~ d large donations from private collections торік музеєві подарували багато картин з приватних колекцій; to ~ acknowledgement отримати визнання, *Syn.* to obtain, to win recognition

recess [rɪ'ses] *n* *apxim.* ніша, альков; *Syn.* niche

recession *n* видалення, віддалення, перспектива (receding, going further away from the point of the viewer); to create a sense (feeling) of ~ in a picture створити на картині відчуття перспективи

recede [rɪ:'si:d] *v* віддалятися, заглиблюватися

receding *a* віддаляється; ~ landscape, trees, figures, streets, buildings пейзаж, дерева, фігури, вулиці, будівлі, що віддаляються

recognition [rekəg'nɪ](ə)n *n* визнання; *Syn.* acknowledgement; to win ~ здобути визнання; *Syn.* obtain

recognizable ['rekəgnaɪzəbl] *a* впізнаваний, упізнаваний; • Van Gogh is always ~ by his particular technique and expressionistic manner Ван Гога завжди впізнають по особливій техніці та експресіоністській манері

recognize ['rekəgnaɪz] *v* **1.** дізнаватися, впізнавати; *Syn.* identify; • did not you ~ Van Gogh's brush? хіба ви не впізнали кисть Ван Гога?; **2.** визнавати, віддавати належне; • Vincent Van Gogh was ~ d only after his death Вінсента Ван Гога визнали тільки після його смерті

recognized ['rekəgnaɪzd] *a* визнаний; • Mark Antokolsky is a ~ master of sculptural portrait Марк Антокольський – визнаний майстер скульптурного портрета

reconstruct [rɪ:'kɔns'trʌkt] *v* **1.** перебудовувати, реконструювати; **2.** реставрувати; *Syn.* to rebuild, to restore

reconstruction [rɪ:'kɔns'trʌk](ə)n *n* реконструкція

record [rɪ'kɔ:d] *v* увічнювати

rectangular [rek'tæŋgjʊlə] *a* прямокутний

red [red] **I.** *n* червоний колір; deep ~ темно-червоний колір; **II.** *a* **1.** червоний, яскраво-червоний, багряний; ~and-white червоно-білий; ~ chalk сангіна, червона охра, «червона крейда»; **2.** рудий

reddish ['rediʃ] *a* червонуватий, рудуватий; ~ brown червонувато-коричневий; ~ purple червонувато-фіолетовий

reduce [rɪ'dju:s] *v* зводити (до чого-небудь), доводити (до чого-небудь); to ~ a character to pictorial elements звести образ лише до елементів живописного порядку; to ~ a figure to a decorative outline звести образ лише до декоративного контуру; to ~ smth. to strong, clear patterns перетворювати щонебудь на чіткий, ясний малюнок

refer [rɪ'fɜ:] *v* **1.** приписувати кому-небудь, чому-небудь; *Syn.* ascribe to, assign to, attribute to; • when analysing an artist's creation we often ~ his success not only to his talent but to his other qualities as well аналізуючи творчість будь-якого художника, ми часто пояснюємо його успіх не тільки талантом, а й іншими його якостями; • the origins of sculpture are ~ red to Egypt прийнято вважати, що скульптура зародилася в Єгипті; **2.** посилатися на; *Syn.* allude to, cite, quote; • when analysing the artist's creation I'd like to ~ to some known research works аналізуючи творчість цього художника, я б хотів послатися на деякі відомі дослідницькі роботи

refined [rɪ'faɪnd] *a* витончений, вишуканий; *Syn.* exquisite, graceful, subtle; ~ lines витончені лінії; ~ chalk очищена крейда; ~ appearance вишукана зовнішність

refinement [rɪ'faɪnmənt] *n* витонченість, вишуканість; *Syn.* delicacy, elegance, exquisiteness; ~ of forms вишуканість форм

reflect [rɪ'flekt] *v* відображати; *Syn.* mirror, reproduce; • the statue ~ s an idealized classical style статуя є уособленням ідеалізованого класичного стилю

reflected [-tɪd] *a* відбитий; *Syn.* thrown back; ~ light відбите світло

reflection [-](ə)n] *n* **1.** рефлекс (найбільш світле місце на тіньовій частині предмета); **2.** відображення; • the ~ of moonlight in the water in Kuinji's picture "The Night on the Dnieper" makes people believe in boundless power of art відображення місячного світла у воді на картині Куїнджі «Ніч на Дніпрі» змушує людей вірити в безмежну силу мистецтва

reflex [rɪ:'fleks] *n* рефлекс, ефект освітлення поверхні відбитим світлом, відблиск, відсвіт

Regency style [rɪ:'dʒ(ə)nɪ'staɪl] стиль епохи Регентства, в Англії – період правління принца Уельського (1811–1820), у Франції – з 1715 до 1723 року, для якого було характерне поєднання орнаментів у вигляді завитків з природними формами

regular [rɛ'gjʊlə] *a* правильний; *Syn.* symmetrical; ~ features правильні риси обличчя

relation [rɪ'leɪ](ə)n] *n* відношення, зв'язок; colour ~ барвисті співвідношення

relentless [rɪ'lentlɪs] *a* безжалісний, нещадний

relic [rɛ'lɪk] *n* **1.** залишок, релікт будь-якої культури, цивілізації; • where were the precious ~ s of the Paleolithic age found? де були знайдені цінні релікти епохи палеоліту? **2.** *pl* останки (померлого), мощі, реліквії; *Syn.* remnants; holy ~ святі мощі

relief [rɪ'li:f] *n* рельєф (зображення); **high** ~ горельєф, високий рельєф; **low** ~ or **bas** ~ ['bɑ:ɹɪ.li:f] барельєф, низький рельєф; **half** ~ напіврельєф; ~ **sculpture** рельєфна скульптура; **carved work in** ~ рельєфне різьблення; ~ **etching** рельєфний офорт; ~ **decoration, ornamentation** рельєфна прикраса

religion [rɪ'li:dʒən] *n* релігія

religious [rɪ'li:dʒəs] *a* релігійний; ~ subject релігійний сюжет

reliquary ['relikwəri] *n* рака (велика скринька для зберігання мощей), гробниця, ковчег для мощей

remark [rɪ'mɑ:k] *n* напис на берегах старих гравюр

remarkable [rɪ'mɑ:kəbl] *a* видатний, чудовий; *Syn.* outstanding, striking, notable; *a* ~ piece of art видатний твір мистецтва

remarkably [rɪ'mɑ:kəblɪ] *adv* чудово, дивно; *Syn.* notably; • he is ~ talented він наддивовижу талановитий

remarque-proof [rɪ'mɑ:k'pru:f] *n* *полігр.* пробний відбиток з гравюри (з ремаркою на березі)

reminiscent [ˌremɪ'nɪsnt] *of a* нагадує; викликає спогади; **to be** ~ **of smth** нагадувати, мати схожість з; • this church is ~ of (the) early Gothic one ця церква нагадує ранню готичну церкву

remote likeness [rɪ'mout'laɪknɪs] віддалена схожість

renaissance [rə'neɪs(ə)ns] *n* відродження; **the Renaissance** епоха Ренесансу, Відродження; **the Early** ~ Ранній Ренесанс, Раннє Відродження; **the High (Late)** ~ Високий (Пізній) Ренесанс, Високе Відродження; ~ **Art, literature, painting, painters, architecture** мистецтво, література, живопис, художники, архітектура епохи Ренесансу

render ['rendə] *v* передавати, зображати; **to** ~ **light** зображати світло; **to** ~ **atmosphere** передавати повітря; • he ~ ed the scene before him truthfully він правдиво показав йому сцену; **to** ~ (**interpret**) **the personality of** удавати особистість

renewal [rɪ'nju:əl] *n* відновлення, реставрація; *Syn.* restoration, renovation

renowned [rɪ'naʊnd] *a* прославлений, відомий; *Syn.* famous, well-known, celebrated, illustrious; • Michelangelo's family was at one time among the most ~ in Florence сім'я Мікеланджело була колись однією з найбільш прославлених сімей у Флоренції

repetition of accents повторення колірних акцентів (щоб додати ритм малюнку), also: repetition of line and form

replica ['replɪkə] *n* репліка, точна копія; • the Metropolitan's George Washington is a ~ made by Peale of the very successful portrait commissioned in 1779 портрет Джорджа Вашингтона в музеї «Метрополітен» – це репліка, яку зробив Піль. Сам портрет, який замовили 1779 року, мав величезний успіх

represent [ˌreprɪ'zent] *v* **1.** зображати, малювати; *Syn.* to depict, portray; • the artist represented his wife as the Goddess of Spring художник зобразив свою дружину богинею Весни; • the picture ~ s a hunting scene на картині зображена

сцена полювання; to be ~ ed standing бути зображеним стоячи; to be ~ sitting бути зображеним сидячи; to be ~ talking бути зображеним розмовляючи; 2. представляти, бути представником; • the earliest Chinese art is principally ~ ed here by geometrically decorated pottery раннє китайське мистецтво переважно представлено тут керамікою, прикрашеною геометричним візерунком

representation [ˌreprɪzən'teɪʃ(ə)n] *n* зображення, образ; a realistic, life-like, faithfull ~ of smth., smb's life реалістичне, життєве, точне зображення когонебудь, чийогось життя; *Syn.* depiction, portrayal, image; fair ~ правдиве зображення; allegoric ~ алегоричне зображення

representational [ˌreprɪzən'teɪʃ(ə)nəl] *a* предметно-образотворчий, репрезентативний; *Syn.* figurative; ~ art фігуративне мистецтво

representative [ˌreprɪ'zentətɪv] *n* представник

reproduce [ˌri:prə'dju:s] *v* відтворювати; • we tried to ~ the lost design ми намагалися відтворити втрачений проект

reproduction [ˌri:prə'dʌkʃ(ə)n] *n* репродукція, копія; *Syn.* copy, replica, duplicate

resemblance [rɪ'zembləns] *n* схожість; *Syn.* likeness, similarity; • there is little ~ between the portrait and the original портрет мало схожий на оригінал

resemble [rɪ'zembl] *v* походити на когонебудь, мати схожість з кимнебудь; *Syn.* be like; • whom does he ~? на кого він схожий?

resin ['rezɪn] *n* смола; *Syn.* pitch, tar

responsible [rɪs'pɒnsəbl] *a* відповідальний; надійний, гідний довіри; to be ~ for відповідати за, бути відповідальним за

restoration [ˌrestə'reɪʃ(ə)n] *n* відновлення, реставрація; *Syn.* reconstruction, renovation; ~ workshops реставраційні майстерні

restore [rɪ'stɔ:ɪ] *v* відновлювати; *Syn.* renovate, reconstruct, renew; to ~ a painting, a building відновити картину, будівлю

restored [rɪ'stɔ:d] *a* відновлений, реставрований; *Syn.* renewed, reconstructed; • Michelangelo's ~ sculpture "The Pietà" was again placed in St. Peter's Basilica відреставрована скульптура Мікеланджело «Пієта» знову повернулася до собору Св. Петра

restorer [rɪ'stɔ:rə] *n* реставратор

restrained [rɪ'streɪnd] *a* стриманий; ~ drawing (colour) спокійний малюнок (копір)

result [rɪ'zʌlt] **I.** *n* результат, наслідок; *Syn.* outcome, effect, consequence; • are you satisfied with the ~ of your work? ви задоволені результатом своєї роботи?; **II.** *v* (in) закінчуватися чим-небудь, мати результат; *Syn.* end in, finish by; • the Roman period ~ ed in "The Pietà", the first work to which Michelangelo has put his name римський період закінчився «Пієтою» – першою роботою, під якою Мікеланджело поставив своє ім'я

Resurrection of Christ [ˌrezə'rekʃ(ə)nəv'kraɪst] *рел.* Воскресіння Христа

retouch [ri:'tʌtʃ] *v* ретушувати

retouching [ri:'tʌtʃɪŋ] *n* ретуш, ретушування, виправлення зображень (малюнків, фотознімків) промальовуванням їх олівцями або фарбами, вискоблюванням окремих ділянок або хімічною обробкою

retroussage [retru'sɑ:ʒ] *n* ретрусаж (у техніці офорту)

reveal [ri'vi:l] *v* виявляти, показувати; *Syn.* betray, display, show; • Michelangelo's last works ~ the artist's profound spirituality останні роботи Мікеланджело виявляють глибоку духовність художника; to ~ the original виявити оригінал (під іншими шарами); ~ the person's nature показувати, розкривати сутність людини

revival [ri'vaɪv(ə)l] *n* відродження; *Syn.* rebirth, renaissance; classical ~ відродження класицизму; R. Style *apxim.* стиль Ренесанс; • the subject-matter of art changed through the ~ of interest in Greece and Rome з відродженням інтересу до Греції та Риму змінювався предмет мистецтва

reward [ri'wɔ:d] **I.** *n* нагорода, винагорода; *Syn.* recompence; **II.** *v* винагороджувати, віддавати належне; *Syn.* recompence, compensate; • in the beginning of his artistic career he had suffered every humiliation and endured every privation but then he was ~ ed by great popularity and general recognition на початку своєї творчої кар'єри він зазнав чимало принижень та поневірянь, але потім був винагороджений великою популярністю та загальним визнанням

rhomb [rɒm] *n* ромб

rhombic [rɒmbɪk] *a* ромбовидний, ромбічний

rhythm [rɪðm] *n* ритм, гармонія (повторення ліній, напрямків, кольорових плям і т. д. з деякими варіаціями); ~ of lines ритм ліній; ~ of a picture (of a building) гармонія (композиційна) картини (будівлі); • the twist of limbs imparts an intensely dramatic ~ to the figure викривлені кінцівки значно драматизують ритм усієї фігури

rhythmical [rɪðmɪk(ə)l] *a* ритмічний; ~ line ритмічна лінія; ~ design ритмічний малюнок

rib *n* ребро, нервюра (арка з тесаних клінчатих каменів, що зміцнює ребра зводу)

ribbed *a* ребристий, рубчастий, рифлений; ~ vaulting склепінчасте стельове покриття з ребристим каркасом

rich [rɪtʃ] *a* (about colour) соковитий, густий, інтенсивний, яскравий (фарба, тон); • Rembrandt's colour is rich and warm фарба Рембрандта соковита та тепла; *Syn.* intensive, vivid, full, deep; ~ palette багата (яскрава) палітра; ~ red яскраво-червоний

richness [rɪtʃnɪs] *n* соковитість, насиченість, яскравість, жвавність (тонів); *Syn.* brightness, vividness, intensity; ~ of the colouring багатство (яскравість) колориту

right [raɪt] *n* право, справедлива вимога; справедливість; • in one's own ~ сам по собі, завдяки власним достоїнствам

rigid [rɪdʒɪd] *a* строгий, суворий, жорсткий; ~ rules, discipline, style, character строгі правила, жорстка дисципліна, строгий стиль, характер

rigidity [rɪ'dʒɪdɪti] *n* строгість, суворість, жорсткість, скутість; the ~ of form, style строгість форми, стилю

rival [raɪvəl] *v* змагатися, конкурувати; • no other composer can rival Beethoven in expressiveness жоден інший композитор не може зрівнятися за експресивністю з Бетховеном

rock [rɒk] *n* скеля, стрімчак; ~ -crystal гірський кришталь; ~ -garden сад з декоративними кам'яними гірками; ~ -like подібний скелі; ~ -work *apxim.* грубо оброблена кам'яна поверхня; ~ painting наскальний живопис

rocker [rɒkə] *n* качалка (у техніці офорту та гравюри сталевий інструмент, платівка, овальний кінець якої покритий дрібними зубцями, які передають шорсткість дощі)

rococo *n* [rə'kɒkəʊ] **I.** *n* рококо (a florid style in painting, sculpture and architecture, characterized by curved lines, popular in Europe in the XVIIIth century); **II.** *a* **1.** у стилі рококо; **2.** химерний, претензійний

roll [rɒl] *n* **1.** *apxim.* завиток іонічної капітелі; **2.** кругляк; ~ of clay круглий шматок глини

roller [rɒlə] *n* валик; leather ~ шкіряний валик (у техніці гравюри)

Roman [ˈrəʊmən] **I.** *n* римлянин; **II.** *a* римський; ~ Catholic church римська католицька церква; R. Catholicism католицизм; ~ basilica римська базиліка; ~ ochre римська охра, *Syn.* brown ochre

Romanesque [ˌrəʊmən'sesk] *a* романський; the later ~ period пізній романський стиль (IX–XII ст.)

romantic [rə'mæntɪk] **I.** *n* романтик; **II.** *a* **1.** романтичний; ~ wildness of landscape романтична незайманість пейзажу; **2.** той, що стосується романтизму

romanticism [rə'mæntɪsɪzəm] *n* романтизм

roof [ru:f] *n* дах, звід; pointed ~ загострений дах; ridge ~ двосхилий дах; tent ~ шатровий дах; over-hanging ~ звислий дах

roofing *n* покриття, покрівля

rose [raʊz] *n* рожевий колір; old ~ темно-рожевий колір; ~ -pink рожевий пігмент; ~ -red колір червоної троянди, червоний, як троянда; ~ -window *apxim.* кругле вікно-розетка (a round ornamental window, usually of stained glass)

rosewood [ˈraʊzwʊd] *n* **1.** деревина червоних порід; **2.** червонувато-жовтий колір

rostral [ˈrɒstrəl] *a* ростральний; ~ column ростральна колона

rosy [ˈraʊzi] *a* **1.** рожевий; **2.** рум'яний; *Syn.* pink, rose-coloured

rotunda [rou'tʌndə] *n* **1.** *apxim.* ротонда; **2.** круглий зал з куполоподібним дахом

rough [rʌf] *a* **1.** нерівний, шорсткий; *Syn.* rugged, uneven, unfinished, coarse; ~ stoneware неглазурована кераміка; **2.** чорновий; *Syn.* preparatory; ~ draft ескіз, начерк; ~ project чорновий проект

roughly ['rʌfli] *adv* **1.** грубо, недбало; *Syn.* carelessly, negligently, coarsely; ~ painted грубо розфарбований; **2.** приблизно; *Syn.* approximately; • the picture costs ~ £ 1,000 картина коштує приблизно 1,000 фунтів

roulette [ru(:)'let] *n* рулетка, зубчасте колесо, що обертається та яке використовують у техніці поглибленої гравюри, виконаної в олівцевій манері

round [raʊnd] **I.** *a* круглий, кулястий, сферичний; *Syn.* circular, spherical, cylindrical; the ~ кругла скульптура; ~ -shouldered сутулий; ~ ed закруглений; ~ apses *apxim.* круглі апсиди; **II.** *n* коло; sculpture in the ~ кругла, тривимірна скульптура (a form of sculpture in which an object is meant to be viewe from all sides)

roundel ['raʊndl] *n* **1.** медальйон; **2.** невелике кругле віконечко; **3.** кругла ніша для бюста

royal ['rɔɪ(ə)l] *a* королівський; ~ blue чистий відтінок синього кольору

rub [rʌb] *v* втирати (фарби)

rubber ['rʌbə] *n* **1.** гума, каучук; ~ solution гуміарабік; **2.** ластик, гумка; *Syn.* eraser

ruby ['ru:bɪ] **I.** *n* **1.** рубін; **2.** яскраво-червоний, рубіновий колір; **II.** *v* фарбувати в рубіновий колір

rude [ru:d] *a* грубий, невідшліфований, необроблений; *Syn.* rugged, unpolished, rough; ~ stone невідшліфований камінь; ~ drawings незакінчені (необроблені малюнки)

rudiments ['ru:dɪmənts] *n* елементарні знання; ~ of painting елементарні відомості про живопис

ruin [ruɪn, 'ru:ɪn] **I.** *n* **1.** *pl* руїни; ~ s of Greek temple руїни грецького храму; **2.** загибель; крах (надій); *Syn.* downfall, destruction; • the failure at the last art exhibition was the ~ of his hopes невдача на останній художній виставці означала крах його надій; **II.** *v* руйнувати; *Syn.* destroy; to ~ smb's career загубити чиюсь кар'єру; to ~ smb's happiness зруйнувати чиєсь щастя

rule [ru:l] *n* правило; ~ of perspective правила перспективи

ruler ['ru:lə] *n* **1.** лінійка; **2.** правитель; • Egyptian pyramids were built to glorify the ~ s египетські піраміди будували для прославлення правителів

runic ['ru:nɪk] *n* **1.** рунічний напис; **2.** *полігр.* рунічний алфавіт

running design pattern ['rʌnɪŋdɪ'zain'pætən] безперервний орнамент (візерунок)

rust [rʌst] **I.** *n* **1.** іржа, корозія; *Syn.* corrosion, pitting (точкова іржа); **2.** колір іржі; **II.** *v* іржавіти

rusty ['rʌstɪ] *a* іржавий, кольору іржі

rustic ['rʌstɪk] **I. n 1.** *apxim.* рустика, рельєфна кладка або облицювання стін споруди камінням з грубо обтесаною або опуклою лицьовою поверхнею; **2.** грубо обтесаний камінь; **II. a 1.** сільський; ~ scenes, charm, simplicity, speech, manners сільські пейзажі, сільська чарівність, простота, сільська мова, манери; **2.** грубий, грубо обтесаний; ~ bench груба лава; ~ workmanship груба майстерність; ~ masonry *apxim.* кладка з необтесаного каменю, рустовка

rusticate ['rʌstɪkeɪt] *v apxim.* рустувати (облицювати стіни грубо обтесаними або опуклими каменями); ~ d stucco walls рустовані оштукатурені стіни

S

sacred ['seɪkrɪd] *a* священний, релігійний; *Syn.* holy, religious; ~ art релігійне мистецтво; the ~ book Біблія, *Syn.* the Bible

saint [seɪnt] *n* святий; St. Peter's basilica собор Св. Петра; guild of St. Luke гільдія Св. Луки

salmon-colour ['sælmən, klə] *n* оранжево-рожевий колір; *Syn.* salmon-pink; ~ ed оранжево-рожевого кольору

salon [sə'lɔ:ŋ] *n фр.* **1.** салон, виставкова зала; *Syn.* exhibition hall; **2.** виставка творів мистецтва; *Syn.* art show, art exhibition; **3.** the S. щорічна виставка творів сучасного мистецтва в Парижі

sample ['sæmpl] *n* зразок; *Syn.* pattern; terracotta ~ s обпалені зразки з теракоти

sanctuary [sæŋktʃuəri] *n 1.* святилище; **2.** вівтарна частина церкви

sand [sænd] **I. n 1.** пісок; ~ cloth наждачний папір, *Syn.* sandpaper; ~ clay супесь, піщана глина; **2.** пісочний колір; **II. v 1.** шліфувати піском; **2.** змішувати з піском

sanguine ['sæŋgwɪn] *n 1.* сангіна, олівці без оправы, червоно-коричневих тонів (з каоліну та окисів заліза); **2.** малюнок, зроблений сангіною; *Syn.* red chalk

sapphire ['sæfaɪə] **I. n 1.** сапфір; **2.** темно-синій колір сапфіра; **II. a** синій, сапфіровий

Saracenic [særə'senɪk] *a* сарацинський; ~ architecture мавританська архітектура

sarcophagus [sɑ:'kɒfəgəs] *n (pl -gi)* саркофаг

sash [sæʃ] *n* віконна рама; rotating ~ *apxim.* віконна рама, що обертається; ~ dimensions розміри віконної рами

satın ['sætɪn] *a* атласний

satın-paper ['sætɪn, peɪpə] *n* сатинований (глянсовий) папір

satire ['sætəɪə] *n* сатира; ~ on smb сатира на кого-небудь; • Hogarth brands the social vices by means of ~ Хогарт таврує пороки суспільства засобами сатири

saturate ['sætʃəreɪt] *a* насичений, інтенсивний (про колір); *Syn.* intensive

satyr ['sætə] *n* міф. сатир

sauce [sɔ:s] *n* **1.** соус; **2.** малюнок, зроблений соусом

Saxon blue ['sæksn'blu:] темно-блакитна барва

scagliola [skæl'joulə] *n* скальол, штучний мармур, що виготовляють з цементу або штукатурки з додаванням шматків мармуру

scale [skeɪl] *n* масштаб; ~ paper масштабний папір; the ~ of a drawing масштаб (розмір) малюнка; portrait reduced to a ~ of 1/3 of the life-size портрет, зменшений до 1/3 натуральної величини; colour ~ колірна гама

scallop ['skələp] *n pl* фестони, зубці (орнаментика епохи Ренесансу)

scarlet ['ska:lit] **I.** *n* яскраво-червоний, яскраво-червоний колір; *Syn.* ruby, brilliant red; **II.** *a* червоний, яскраво-червоний

scene [si:n] *n* **1.** сцена, епізод; • the painter brilliantly portrays amusing ~ s of country life живописець блискуче зображує забавні сцени сільського життя; ~ s of violent physical action and emotional conflict зображення бурхливого руху та внутрішніх пристрастей; **2.** картина, пейзаж; *Syn.* scenery, landscape; a country ~ сільський пейзаж; a sylvan ~ лісовий пейзаж; an urban ~ міський пейзаж; • they painted riverside ~ вони малювали прибережний пейзаж; ~ of rare beauty пейзаж рідкісної краси; **3.** *часто pl.* декорація; *Syn.* sets, décor, scenery; to change ~ s змінити декорацію; ~ -designer художник-декоратор, *Syn.* ~ -painter

scenery ['si:nəri] *n* **1.** декорація; *Syn.* décor, sets; **2.** пейзаж, ландшафт; *Syn.* landscape; rural ~ сільський пейзаж

scenography [si:'nɒgrəfi] *n* сценографія, перспективний живопис

scepter ['septə] *n* скипетр

scheme [ski:m] **I.** *n* план, проєкт, схема; *Syn.* plan, project, design, idea; colour ~ палітра (художника); **II.** *v* планувати, проєктувати; *Syn.* plan, design, project

scotia ['skouʃə] *n* *aprim.* скоція, увігнута ліпна прикраса біля основи колони

scraper ['skreɪpə] *n* шабер, ручний або механізований інструмент – стрижень з гостро заточеними краями; використовують у техніці гравюри та офорту, для вискоблювання дошки в гравюрі на металі та мецо-тинто

scratch-work ['skrætʃwə:k] *n* сграфіто (дво- або триколірна декоративна обробка, застосовувана в настінному живописі та керамічному виробництві; спосіб декоративного оздоблення, коли малюнок прошкрябується у верхньому шарі та оголюється нижній шар, що відрізняється за кольором); *Syn.* graffito

scratchy ['skrætʃɪ] *a* грубий, невмілий; *Syn.* rough, unskilled; ~ drawing грубий малюнок, мазня

scroll [skrɔ:l] **I.** *n* *aprim.* завиток, волота; **II.** *v* прикрашати завитками

sculptor ['skʌlptə] *n* скульптор; *Syn.* modeler

sculptress ['skʌlptɹɪs] *n* жінка-скульптор

sculptural ['skʌlptʃ(ə)r(ə)l] *a* скульптурний; ~ style 1) манера ліплення; 2) скульптурна манера в живописі (a manner of painting characteristic of sculpture; painting in which forms seem to possess the weight and solidity of sculpture); ~ quality скульптурність (у живописі); ~ composition скульптурна композиція; the ~ arts скульптурне (пластичне мистецтво)

sculpture ['skʌlptʃə] **I. n** 1. скульптура, ліплення (as the art of fashioning objects out of clay, bone, wood, stone, etc.); 2. скульптура (статуя); round ~ кругла скульптура; stand ~ станкова скульптура; **II. v** 1. ліпити; *Syn.* model, mould; ~ d portrait скульптурний портрет; 2. прикрашати скульптурою

sculpturesque [ˌskʌlptʃə'resk] *a* схожий на скульптуру, рельєфний; *Syn.* sculptural, plastic; a ~ impression справляє враження скульптури; ~ modelling ліплення, як у скульптурі; a ~ fresco рельєфна (тобто справляє враження рельєфу) фреска

scumble ['skʌmbl] **I. n** *жив.* тонкий шар фарби; **II. v** злегка покривати непрозорою фарбою; ~ ing неглазурований

scythian ['sɪðiən] *a* скіфський; ~ gold скіфське золото

seam [si:m] *n* *ск.* шов; *Syn.* joint, juncture; to match the ~ s exactly точно з'єднати шви

sea-side ['si:skɪp] *n* *жив.* марина, морський пейзаж; *Syn.* marine, sea-piece

sea-scape painter мариніст; *Syn.* marinist

seated ['si:tɪd] *a* сидячий; ~ figure фігура, що сидить

secco ['sekou] *n* живопис по сухій штукатурці

seclude [sɪ'klu:d] (from) відокремлювати, ізолювати

secluded *a* відокремлений

secondary colour (s) здвоєний або складний колір (green, orange, and violet, they are produced by mixing two primary colours together, i.e. yellow and blue = green; red and yellow = orange; red and blue = violet)

section ['sekʃn] *n* 1. перетин; cross ~ поперечний переріз; horizontal (vertical) ~ горизонтальний (вертикальний) розріз; golden ~ золотий перетин; 2. відділ музею

sector ['sektə] *n* пропорційний циркуль; *Syn.* dividers

secular ['sekjʊlə] *a* світський, нецерковний, цивільний, мирський; *Ant.* ecclesiastical; ~ architecture світська архітектура

self-coloured ['self'kɒləd] *a* одноколірний, монохромний; *Syn.* monochrome, one-coloured

self-portrait *n* автопортрет

self-taught [-'tɒt] *a* той, хто вивчився самостійно; *Syn.* self-educated; ~ artist художник-самоучка

semblance ['sembləns] *n* 1. схожість, подібність; *Syn.* likeness, resemblance; feeble ~ of smth. слабка подоба чого-небудь; 2. зовнішність; *Syn.* appearance, looks, exterior; to put on a ~ of anger удав з себе розлюченого

semi- ['semi] відповідає українським компонентам «напів», «пів»; ~ circle півколо; ~ circular напівкруглий; ~ -column *архит.* напівколона; ~ cylindrical напівциліндричний; ~ -dome напівсклепіння, напівкупол

sense [sens] *n* почуття; the five ~ s п'ять почуттів; • it is as though the artist had gathered all his ~ s into the point of his brush здається, ніби всі почуття художника зосередилися на кінчику його пензля; ~ of moderation почуття міри; ~ of (colour) 1) відчуття (кольору); also a feeling for colour: a sense of (feeling for) proportion, composition, rhythm; • Titian had a marvellous ~ of (feeling for) colour у Тиціана було прекрасне відчуття кольору; 2) відчуття (чого-небудь) у творі; • a sense of distance is conveyed in his landscapes remarkably у його пейзажах чудово передано відчуття відстані

sensitive ['sensitiv] *a* 1. чутливий, ніжний; *Syn.* tender; ~ skin ніжна шкіра; 2. вразливий, уразливий; *Syn.* touchy; ~ person (nature) вразлива натура

sensitivity [ˌsensɪ'tɪvɪti] *n* чутливість

sensual ['sensjuəl] *a* 1. чуттєвий; 2. той, що стосується почуттів, сприймається будь-яким з п'яти органів чуття; *Syn.* sensuous

sentimental [ˌsensɪ'mentl] *a* сентиментальний

sepia ['si:pjə] *n* сепія, сіро-коричнева фарба, розчинна у воді; ~ drawing рисунок сепією; ~ tone відтінок сепії

sepulchral [sɪ'pʌlk(ə)l] *a* надгробний; ~ figure надгробна статуя; ~ images надгробні зображення

series ['siəri:z] *n* серія; ~ of stepped pavilions *архит.* ярусна система павільйонів

serene [sɪ'ri:n] *a* безтурботний

serenity [sɪ'renɪti] *n* спокій, безтурботність

set down запам'ятовувати, фіксувати; to ~ what one sees, one's impressions відобразити те, що хто-небудь бачить, чийсь враження; • nothing could compare with the grace and charm captured in the painting and ~ forever ніщо не може зрівнятися з витонченістю та чарівністю, переданими в картині та закарбованими навічно

setting ['setɪŋ] *n* 1. оправа; *Syn.* mounting; gold ~ золота оправа; 2. декорація; *Syn.* scenery, sets; • the artist surrounded the figure with exquisite ~ художник написав портрет на тлі вишуканої декорації; 3. місце дії

severe [sɪ'viə] *a* 1. строгий, суворий, вимогливий; *Syn.* strict, harsh; ~ master (teacher) строгий (вимогливий) учитель; 2. строгий, без прикрас; *Syn.* austere, unornamented; ~ architecture сувора архітектура; ~ style *архит.* витриманий стиль; 3. важкий, жорстокий; *Syn.* hard; ~ training важке навчання; ~ blow жорстокий удар (потрясіння)

Sèvres [seɪvr] *n* севрський фарфор

sexpartite [seks'pɑ:tɪt] *a* той, що складається з шести частин

sfumato [sfu'mɑ:tou] *n* *ит.* «Сфумато» «димчастий» (вживають щодо італійського Відродження – пом'якшення форми, плавність переходу від

світла до тіні, невловимість обрисів; • Leonardo's ~ (or "smoky technique") blends contours and volumes into the atmosphere, creating a vague sense of mystery sfumato Леонардо (або димчаста техніка) розчиняє контури та обсяги в просторі, створюючи гнітюче почуття таємниці

sgraffito [sgrə'fi:tou] *n* сграфіто; *Syn.* graffito, scratch-work

shade [ʃeɪd] **I.** *n* **1.** відтінок, тон, нюанс; *Syn.* hue, tinge, tone; in dark ~ s у темних тонах; all ~ s of green усі відтінки зеленого (кольору); the same colour in a lighter ~ той самий колір більш світлого відтінку; **2.** тінь; *Syn.* shadow; ~ picture силует (обличчя без деталей); without light and ~ монотонний; **II.** *v* штрихувати; *Syn.* hatch; to ~ whitespots заштриховувати білі плями

shaded [ʃeɪdɪd] *a* затінений; *Syn.* tinted; ~ spots затінені місця; ~ parts of a picture затінені частини картини

shading [ʃeɪdɪŋ] *n* ретуш, штрихування; *Syn.* hatch, retouching

shadow [ʃædəʊ] *n* тінь; *pl.* жив. тіні; in full (complete) ~ у глибокій (густій) тіні; in partial ~ у півтіні; • light and soft ~ s serve to enhance the feeling of serenity and solitude світлі та м'які тіні підсилюють відчуття безтурботності та самотності

shaft [ʃɑ:ft] *n* стрижень, стовбур колони; ~ of light промінь, сніп, пучок світла

shape [ʃeɪp] **I.** *n* форма, обрис; *Syn.* configuration, outline, form; • animal ~ s were a favourite motif of the Empire period зображення тварин були улюбленим мотивом стилю ампір; **II.** *v* формувати, надавати форму; *Syn.* form, model, fashion, mould; • he has already started to ~ the figure він вже почав ліпити фігуру

shapeless [-lɪs] *a* безформний; *Syn.* formless; ~ roll of clay безформний шматок глини

sharp [ʃɑ:p] *a* виразний, чіткий; *Syn.* distinct, clear, clean-cut; ~ outline чіткий контур; ~ features ясні (чіткі) риси обличчя

shoulder [ʃouldə] *n* плече; ~ length portrait портрет по плечі (погрудний)

show [ʃəʊ] **I.** *n* виставка, показ; *Syn.* exhibition, exhibit, display; one-man ~ персональна виставка; late ~ остання виставка; ~ room виставкова зала, галерея, *Syn.* exhibition hall, gallery; **II.** *v* виставляти, показувати; *Syn.* display, exhibit; • some unknown pieces were shown at the exhibit ~ на виставці показали деякі невідомі твори

shrink [ʃrɪŋk] *v* (shrank, shrunk) зсідатися, зступатися; • the terracotta will have shrunk by about 10 per cent теракота зсядеться приблизно на 10%

shrinkage [ʃrɪŋkɪdʒ] *n* зсідання, углибка, зступання

siccative [ˈsɪkətɪv] *n* сикатив, речовина, каталізатор, який прискорює висихання олійної фарби

sick [sɪk] *v* **1.** хворий; **2.** перенасичений; to be ~ of набриднути, втомлюватися від; **3.** розсерджений

Siene [ˌsi'e'ni:z] *a* сієнський; the ~ school сієнська школа живопису (XIII–XIV ст.)

sienna [si'enə] *n* сієна, охра; burnt ~ палена сієна; raw ~ сира сієна; ~ marble жовтий димчастий мармур

sieve [siv] *n* сито (у техніці гравюри та в скульптурі)

silhouette [ˌsilu(:)'et] **I.** *n* силует; **II.** *v* зобразити у вигляді силуету; **to ~ against** вимальовуватися (на тлі чого-небудь)

silk *a* шовковий

silver ['silvə] **I.** *n* срібло; ~ -point **1.** срібний олівець для малювання на особливому папері; **2.** малюнок, виконаний срібним олівцем; ~ -leaf срібна фольга; **II.** *a* срібний; ~ hair сиве волосся; **III.** *v* сріблити

silversmith ['silvəsmiθ] *n* срібних справ майстер

similar ['similə] *a* подібний; *Syn.* resembling, alike; • all vases were of ~ shape усі вази були однаковими за формою

similarity [ˌsimi'lærɪti] *n* схожість, подібність; *Syn.* likeness, semblance, resemblance

simple ['simpl] *a* **1.** простий, строгий; *Syn.* plain, unornamented, unembellished; ~ architectural style простий (без прикрас) архітектурний стиль; • I was struck by the ~ beauty of Greek classical sculpture я був вражений суворою красою грецької класичної скульптури; **2.** простий, нескладний; *Syn.* not complicated; ~ pattern простий зразок

simplicity [sim'plisiti] *n* простота; ~ of lines простота ліній; monumental ~ монументальна простота

simulate ['simjuleɪt] *v* наслідувати; • the picture has its original frame, painted to ~ marble картина має оригінальну раму, розфарбовану під мармур

Sistine Chapel ['sɪstɪn tʃæpl] Сікстинська капела

sit [sɪt] *v* (for) позувати; *Syn.* posture, pose for; to ~ for one's portrait позувати для портрета

site [saɪt] *n* будівельний майданчик; *Syn.* construction site; burial ~ місце поховання

sitter ['sɪtə] *n* позувати (художникові, скульпторові) (one who is sitting to have his portrait painted); • among Van Dyck's ~ s were kings, princes, great diplomats and generals серед тих, хто позував Ван Дейкові, були королі, принци, великі дипломати та генерали; this time his ~ was the king himself цього разу йому позував сам король. **But:** the English for «натурник, натурниця» is "model"; • the art class had several ~ s posing for them once a week у художнього класу було кілька натурників, які позують їм раз на тиждень

sitting ['sɪtɪŋ] **I.** *n* сеанс; • he did the portrait in (at) one ~ він написав портрет за один сеанс; • the Duke's portrait was painted in ten ~ s портрет герцога був написаний за десять сеансів; **II.** *a* сидить, сидячий

sixfoil ['sɪksfɔɪl] *n* *архит.* орнамент з шести листків або пелюсток, що розходяться променями

size [saɪz] *n* розмір, величина; *Syn.* dimensions; full ~ у натуральну величину; *Syn.* life- ~; suitable ~ відповідний розмір

skeleton ['skelɪtn] *n* **1.** скелет; **2.** остов, каркас; *Syn.* framework

sketch [sketʃ] **I.** *n* ескіз, начерк, зарисовка; a pencil, water-colour, oil, chalk, pastel ~ замальовка олівцем, аквареллю, олією, крейдою, пастеллю; to make a ~ робити начерк; to make a ~ direct from nature робити ескіз прямо з природи, to make a ~ from the model робити начерк з моделі, to make a ~ for a large canvas робити ескіз для великого полотна; ~ -book альбом для замальовок; **II.** *v* робити начерк, ескіз; to go out ~ ing виїжджати на натуру; to ~ smth in накидати в загальних рисах, (ледь) намітити, дуже узагальнено зобразити; • the figures in the background are barely sketched in фігури на задньому плані ледь намічені; to ~ a picture робити ескіз картини

sketchy ['sketʃɪ] *a* ескізний, вільний; a ~ painting ескізна живопис; a ~ technique ескізна (вільна) техніка

skil(l)ful ['skɪlf (u) l] *a* майстерний, умілий; *Syn.* expert, skilled

skill [skɪl] *n* **1.** вміння, майстерність; *Syn.* mastery, mastership, craft; creative ~ творчий дар; • the ~ s are best acquired with practice майстерності краще набувати на практиці; **2.** ремесло; *Syn.* craftsmanship, craft, handicraft; ancient ~ давнє ремесло

skilled *a* **1.** майстерний; *Syn.* skilful, mastery; ~ graphic artist майстерний графік; **2.** кваліфікований, компетентний; *Syn.* experienced, trained, qualified; highly ~ specialist висококваліфікований фахівець; ~ work кваліфікована праця

skull [skʌl] *n* череп

sky-blue ['skaɪ'blu:] *a* небесно-блакитний, блакитний; *Syn.* azure

skylight ['skaɪlaɪt] *n* **1.** верхнє світло, стельове освітлення; **2.** засклений дах, світловий люк

slab [slæb] *n* **1.** шматок; *Syn.* piece; **2.** плита; *Syn.* plate; • the ~ s were joined together with clay slip плити (пластини) були з'єднані глиняною масою (суспензією)

slack lime ['slæklaɪm] гашене вапно; *Syn.* slacked lime

slate-colour ['sleɪt kʌlə] *n* кольору сланцю, синювато-сірий колір

slate-pencil ['sleɪt'pensl] *n* грифель

slender ['slendə] *a* тонкий, стрункий; *Syn.* slim

slip [slɪp] *n* суспензія твердих тіл; clay ~ суміш глини з водою (глиняна суспензія) для глазурування (покриття) керамічних виробів і закладення швів; ~ glaze наливна глазур

smalt [smɔː(ɪ)lt] *n* **1.** смальта, синє кобальтове скло у вигляді кубиків або пластинок, яке застосовують для виготовлення мозаїк; **2.** смальта, синя фарба

smaragd ['smærægd] *n* смарагд

smaragdine [smærægdain] *a* **1.** смарагдовий; **2.** жовто-зелений, смарагдовий

smoke [smouk] *v* коптити; to ~ a plate коптити дошку (офортну)

smooth [smu:θ] **I.** *a* гладкий; ~ surface гладка поверхня; ~ brick façade гладкий цегляний фасад; **II.** *v* (over) розгладжувати; to ~ clay over the joint розгладити глину по шву

snow-white ['snou'waɪt] *a* **1.** білосніжний; **2.** *в грам. значенні ім.* цинкові білила

socle ['sɒkl] *n* *apxim.* цоколь, нижня частина зовнішньої стіни будівлі, споруди, пам'ятника і т. д., що лежить на фундаменті та здебільшого трохі виступає; *Syn.* plinth, base

soffit ['sɒfɪt] *n* *apxim.* софіт, звернена донизу поверхня стельової балки, арки, виносного карниза

soft [sɒft] *a* **1.** м'який, слабкий; ~ ground м'який ґрунт; ~ - ground etching м'який лак; **2.** неяскравий, м'який (про колір); **3.** неясний; *Syn.* not sharp, vague; ~ outline нечіткі контури

solid [sɒlɪd] *a* **1.** твердий; *Syn.* firm; ~ state твердий стан; **2.** чистий, без домішки; ~ silver чисте срібло; ~ painting живопис із накладенням фарб густим шаром

solidity [sə'lɪdɪti] *n* твердість; ~ of figures вагомність фігур

solvent ['sɒlvənt] *n* розчинник; *Syn.* vehicle

somber ['sɒmbə] *a* темний, похмурий; *Syn.* dark, gloomy; ~ colours, tones похмурі кольори, тони; ~ brown темно-коричневий; ~ hue темний відтінок; ~ clouds темні хмари

soot [sut] *n* сажа; ~ y patina сажиста (темно-коричнева) патина

soul [saʊl] *n* душа

sound-filtration system *apxim.* система звукопоглинання

space [speɪs] *n* простір; interior ~ внутрішній простір; perception of ~ сприйняття простору; ~ composition просторова композиція; architectural ~ архітектурне середовище

spacious ['speɪʃəs] *a* просторий, великий; *Syn.* roomy; a ~ room, hall простора кімната, хол; ~ studio простора майстерня; ~ building простора будівля

spaciousness *n* простір, широта, наявність вільного простору

spandrel ['spændrəl] *n* *apxim.* **1.** надсклепінна будівля; **2.** навантажена стіна; *Syn.* bearing wall

sparkling ['spɑ:kɪŋ] *a* іскристий, блискучий; *Syn.* brilliant, glittering; ~ eyes іскристі очі; ~ jewels блискучі камені

spatial ['speɪʃəl] *a* просторовий, той, що стосується простору; наявний у просторі; ~ relationship просторові відношення; ~ rhythm просторовий ритм

spatula ['spætulə] *n* шпатель, лопаточка для нанесення, вирівнювання ґрунту та фарби, перемішування фарб, очищення палітри

special ['speɪʃ(ə)l] *a* **1.** особливий, специфічний; *Syn.* peculiar, particular; ~ treatment of some medium особлива обробка будь-якого матеріалу;

2. індивідуальний; *Syn.* individual; • this technique was his ~ achievement ця техніка була його індивідуальним досягненням

specialize ['speʃəlaɪz] *v* (in) спеціалізуватися на чому-небудь; ~ in portraiture спеціалізуватися на портретному живописі; ~ still-life спеціалізуватися на натюрмортах; • she ~ s in soft-ground etching вона спеціалізується на техніці м'якого лаку; ~ d shows спеціалізовані виставки

spectator ['spek'teɪtə] *n* глядач; *Syn.* viewer, onlooker

spectral ['spektr(ə)l] *a* спектральний; ~ colours кольори спектра

spectrum palette ['spektrəm'pælit] спектральна (імпресіоністська) палітра

spherical ['sferɪk(ə)l] *a* кулястий, сферичний

sphinx [sfɪŋks] *n* сфінкс

spire ['spaɪə] *n* шпиль, голка, стріла; вертикальна гостра кінцівка будівель у вигляді сильно витягнутих вгору конуса або піраміди, увінчане прапором, скульптурним зображенням; *Syn.* steeple

spirit ['spɪrɪt] *n* дух; to catch the ~ of a piece of art вловити дух твору мистецтва; ~ fresco особливий спосіб фрескового живопису фарбами, розтертими зі скипидаром, воском

spirituality *n* натхненність, піднесеність

splashe [splæʃ] *n* пляма; ~ s of colour яскраві плями

splendid ['splendɪd] *a* чудовий, розкішний; *Syn.* magnificent, gorgeous, sumptuous, glorious

splendour [-ə] *n* пишнота, *Syn.* magnificence, grandeur

sponge [spʌndʒ] *n* губка

spontaneous manner (method) of working безпосередня, природна манера роботи

spoon chisel ['spu:n'tʃɪzl] *ск.* клюкарз, скульптурний інструмент, стамеска для виготовлення глибокого барельєфного різьблення

spot [spɒt] *n* пляма; *Syn.* blot, stain

spotlight effect яскраве освітлення (як від сильного штучного джерела світла)

square [skwɛə] **I.** *n* **1.** квадрат; **2.** площа; **II.** *a* квадратний; ~ -shouldered з прямими плечима

staffage [stɑːfɑ:dʒ] *n* стафаж, у пейзажному живописі невеликі фігури людей та тварин, включені в пейзаж

stage [steɪdʒ] *n* **1.** сцена; ~ painter художник-декоратор; **2.** стадія, фаза; *Syn.* period, phase; early ~ s of European porcelain industry ранні стадії європейської порцелянової промисловості; to pass through a long ~ of development пройти тривалий період розвитку

stain [steɪn] **I.** *n* **1.** пляма; *Syn.* spot, blot; **2.** барвниця для деревини; **3.** фарба, барвник; **II.** *v* фарбувати, забарвлювати деревину; *Syn.* colour, tinge, dye

stained [-d] *a* пофарбований; *Syn.* coloured, tinged; ~ glass 1) кольорове скло; 2) вітражне скло; ~ glass window вітраж

stainless ['steɪnls] *a* не має плям; *Syn.* spotless

stand [stænd] **I.** *n* верстат, підставка; modelling ~ скульптурний верстат; **II.** *v* бути міцним; • the colour will ~ to the test of time колір витримає перевірку часом; ~ out виділятися, виступати «об'ємно»; • his figures are so perfectly modelled that they seem to ~ out from the background його фігури так прекрасно змодельовані, що здається, що вони виступають із заднього плану; • the figure of the man ~ s out against the high blue sky фігура чоловіка вирізняється на тлі високого блакитного неба; ~ (as) in high relief виступати як на горельєфі

state [steɪt] **I.** *n* стан, який хотілося б передати (у мистецтві – враження);

II. *a* парадний; *Syn.* formal, gala, ceremonial; ~ carriage екіпаж

statuary ['stætʃuəri] **I.** *n* 1. *збир.* скульптура, скульптурна група; fine ~, a fine piece of ~ хороша скульптура; 2. скульптор; *Syn.* sculptor, modeler; **II.** *a* скульптурний; *Syn.* sculptural

statue ['stætʃu:] *n* статуя

statuette [ˌstætʃu'et] *n* статуетка; *Syn.* figurine

steel [sti:l] *n* сталь; alloy ~ легована (воронована) сталь; ~ tool сталевий інструмент; ~ engraving гравюра на сталі; ~ blue синювато-сталевий колір

steeple ['sti:pl] *n* 1. дзвіниця, вежа зі шпилем; 2. шпиль, пірамідальний дах

stela ['sti:lə] *n* стела, вертикальностійна кам'яна плита (надгробна, меморіальна) або стовп з написом, рельєфним або тваринним зображенням

still-life ['stillaɪf] натюрморт

stipple engraving ['stɪplɪn'greɪvɪŋ] гравюра в пунктирній манері

stone [stoun] *n* камінь; ~ carver різьбяр по каменю; ~ -work кам'яна кладка

stone-mason *n* каменяря

stoneware ['stounweə] *n* керамічні вироби, глиняний посуд; *Syn.* pottery, ceramics

storey ['stɔ:ri] *n* поверх, ярус; two- ~ building двоповерхова будівля

straight [streɪt] *a* прямий; ~ edge пряма (ий) грань (бордюр)

streak *n* смужка, смуга, жилка, прожилок; a ~ of colour, light смужка кольору, світла

streaky *a* смугастий

stretch [stretʃ] *v* натягувати; to ~ a canvas натягувати полотно

stretcher ['stretʃə] *n* підрамник

striking ['straɪkɪŋ] *a* приголомшливий; *Syn.* staggering, startling; ~ effect приголомшливий ефект; ~ attitudes ефектні пози

stroke [strouk] *n* мазок, штрих; *Syn.* dab; bold ~ s сміливі мазки; at one ~ миттєво

structure ['strʌktʃə] *n* 1. структура; interior and exterior ~ внутрішня і зовнішня структура; 2. споруда, будівля; *Syn.* building, construction; high-rise ~ висотна споруда

stucco ['stʌkɒu] **I.** *n* штукатурка; штукатурна ліпна робота, стукко; • the walls are of ~ стіни оштукатурені; **II.** *v* штукатурити; *Syn.* plaster; ~ ornament ліпний орнамент; **III.** *a* оштукатурений; • the ~ walls have a stone foundation в оштукатурених стін кам'яний фундамент

studio ['stju:diou] *n* студія, майстерня; *Syn.* workshop, atelier; painter's ~ майстерня живописця

study ['stʌdi] *n* етюд, підготовчий малюнок; a ~ for a painting етюд до картини; • Ivanov made a great number of ~ ies of heads for his picture "Christ appears before the people" Іванов зробив багато підготовчих малюнків, що зображають голови, для своєї картини «Явлення Христа народу»; ~ of a head етюд голови; • Michelangelo used to make many ~ ies before executing his works Мікеланджело зазвичай робив багато етюдів, перш ніж приступав до роботи над своїми творами

stump [stʌmp] *n жив.* розтушка, коротка паличка з паперу або замші з конусоподібними кінцями для розтирання (розтушовування) штриха в пляму під час малювання пастеллю та іншими м'якими матеріалами

style [stɑil] *n* **1.** стиль, манера; *Syn.* manner; • this paintress does not have her individual ~ у художниці немає свого індивідуального стилю; **2.** школа, (у мистецтві) напрям; *Syn.* school, movement; classical ~ класичний стиль; pointed ~ готичний стиль; • one of the most examples was the influence of Japanese painting on European ~ s in the late XIXth century одним із прикладів був вплив японського живопису на європейські школи в кінці XIX століття

stylize ['stɑilaiz] *v* стилізувати

stylized *a* стилізований, написаний в умовній манері; ~ d scenery стилізовані декорації

subdue [səb'dju:] *v* **1.** підкоряти; **2.** послаблювати, зменшувати, пом'якшувати; to ~ the light послабити світло; to ~ colour of smth. пом'якшити колір чого-небудь; ~ d colours м'які приглушені фарби

subject ['sʌbdʒɪkt] *n* сюжет, тема; *Syn.* theme, motif, subject-matter; • a full-length portrait of George Washington depicts his ~ in uniform на портреті Джордж Вашингтон зображений у військовій формі і на повний зріст

subject-matter *n* **1.** тема, сюжет; зміст картини; *Syn.* subject; • the worship of supernatural forces determined the ~ of antique art поклоніння надприродним силам визначило основну тему античного мистецтва; **2.** зображуване, образ

subtle ['sʌtl] *a* тонкий, невловимий

success [s(ə)k'ses] *n* успіх; • the art show was a great ~ with the public художня виставка мала великий успіх у публіки; to be built by ~ бути розпеченим успіхом

successful [sək'sesfʊl] *a* успішний; ~ sculptor успішний скульптор

successfully [sək'sesfʊli] *adv* успішно

suffuse [sə'fju:z] *v* наповнювати, заповнювати, заливати; • the room is ~ d with light кімната залита світлом

suggest [sə'dʒest] *v* **1.** припускати, допускати; **2.** підказувати, натякати, наводить на думку; • the blue in the background ~ s distance блакитний колір на задньому плані наводить на думку про відстань; be barely ~ ed ледь окреслюватися; • the background figures are barely ~ ed на задньому плані фігури ледь помітні

sulphur ['sʌlfə] **I. n** **1.** сірка; **2.** зеленувато-жовтий колір; **II. a** зеленувато-жовтий

sunlight ['sʌnlaɪt] *n* сонячний колір; *Syn.* sunshine

sunlit ['sʌnlɪt] *a* освітлений сонцем

superimpose ['sju:p(ə)ɪm'pəʊz] *v* накладати; to ~ colours накладати фарби

support [sə'pɔ:t] **I. n** **1.** опора; **2.** підтримка, допомога; *Syn.* help, backing; to give (to lend) ~ надавати допомогу; **II. v** **1.** підтримувати, підпірати; *Syn.* prop up; to ~ the weight of a metal structure утримувати вагу металевої конструкції; **2.** підтримувати (кого-небудь.); *Syn.* help, aid, assist; • Van Gogh was ~ ed by his brother Ван Гога матеріально підтримував його брат

supporting [sə'pɔ:tɪŋ] *a* опорний; *Syn.* bearing; ~ beam навантажена балка

surface ['sɜ:fɪs] (or surface texture) *n* фактура, структура, текстура поверхні (картини); поверхня; flat ~ пласка поверхня; dimensional ~ двомірна площина. **Note:** Surface texture varies greatly and stems from a combination of factors. A surface may be smooth or, on the contrary, rough. The depth of the painted layer may range all the way from transparency to complete opacity. Smooth finishes, in which the brush marks are barely visible, are typical of the early painters. This may be easily seen from the works of Jan van Eyck

surmount [sə:'maʊnt] *v* **1.** долати; **2.** увінчувати; be ~ ed (topped) with увінчуватися, закінчуватися (чим-небудь)

surrealism [sə'riəlɪzəm] *n* сюрреалізм

surrealist [sə'riəlɪst] *n* сюрреаліст

surrealistic [-ɪk] *a* сюрреалістичний

survive [sə'vaɪv] *v* пережити, зберегтися; *Syn.* outline, outlast; ~ d pictures вцілілі картини; to ~ one's pupils пережити учнів

symbol ['sɪmb(ə)l] *n* символ

symbolism ['sɪmb(ə)lɪzəm] *n* символізм

symbolist ['sɪmb(ə)lɪst] *n* символіст

symmetric (al) [sɪ'metrɪk(əl)] *a* симетричний

symmetry [sɪ'metrɪ] *n* симетрія

synagogue ['sɪnəgɒg] *n* синагога

synthesis ['sɪnθɪsɪs] *n* (pl -ses) синтез; ~ of arts синтез мистецтв

system ['sɪstɪm] *n* система; ramp ~ *apxim.* система похилих площин; structural ~ структурна система

T

table ['teɪbl] *n* **1.** пластина, дощечка, напис на плиті, дощечці; *Syn.* plate, slab, tablet; **2.** *apxim.* карниз; *Syn.* cornice

tableau ['tæblou] *n* (*pl* -aux [ouz]) картина, яскраве зображення; *Syn.* picture

tabletka [tə'bletkə] *n* двобічна ікона; *Syn.* double-sized icon

taenia ['ti:niə] *n* *apxim.* тенія (обідок між доричним архітравом та фризом)

take on (*colour, form*) ставати кольоровим, набирати форми; • I glanced at the portrait once more and found that the lips had ~ en on an imperceptible smile я глянув ще раз на портрет та зрозумів, що на губах непомітна усмішка

talent ['tælənt] *n* **1.** талант, дар; *Syn.* gift, faculty; • Ingres was not only an outstanding painter, he also had a ~ for music Енґр був не тільки видатним живописцем, він також мав музичні здібності; **2.** талановита людина, талант; • Rodin was a great ~ in sculpture Роден був великим талантом у скульптурі

talented [-ɪd] *a* талановитий, обдарований; *Syn.* gifted

talentless [-lɪs] *a* бездарний; *Syn.* undistinguished

tall [tɔ:l] *a* високий; • she is five feet ~ у неї зріст п'ять футів

tan [tæn] **I.** *n* колір бронзи, жовтувато-коричневий колір; **II.** *a* рудуватий, жовтувато-коричневий

Tanagra ['tænəgrə] *n* танагра, давньогрецька теракотова статуетка

tapestry ['tæprɪstri] **I.** *n* гобелен; декоративна тканина; *Syn.* gobelin; • ~ ies were not meant to be looked at singly, like paintings: they were woven in sets and usually hung border to border зазвичай гобелени не розглядали окремо, як картини: ткали відразу кілька гобеленів та вішали так, щоб вони щільно прилягали краями; **II.** *v* **1.** завішувати гобеленами; **2.** оббивати декоративною тканиною

tar [tɑ:] **I.** *n* смола, дьоготь; *Syn.* resin, pitch; mineral ~ мінеральна смола; **II.** *v* мазати дьогтем, смолити

tarnish ['tɑ:nɪʃ] **I.** *n* тьмяність; *Syn.* dimness; **II.** *v* тьмяніти, втрачати блиск; *Syn.* grow dim, grow matt; ~ ed colours потьмяніли фарби

tarsia ['tɑ:siə] *n* інтарсія, кольорова дерев'яна мозаїка, поширена в XV столітті; *Syn.* intarsia

taste [teɪst] *n* **1.** смак (до чого-небудь); *Syn.* liking; to have a ~ for drawing мати схильність (смак) до малюнка; **2.** стиль, манера; *Syn.* style, manner; • the palace was built in the Baroque ~ палац був побудований у стилі бароко; **3.** смак, розуміння; *Syn.* understanding; • without having a ~ in painting one can hardly be a good painter не розбираючись у живописі, навряд чи можна бути хорошим живописцем

teaching *n* доктрина

technical ['tekni:k(ə)] *a* технічний; ~ skill технічна майстерність; ~ side of the creative process технічний бік творчого процесу

technique [tek'ni:k] *n* техніка; various ~ s of working in metal різні види техніки роботи по металу; to master different painting ~ s володіти різними

видами техніки живопису; ~ of division of colour техніка роздільного мазка; pointillist ~ пуантилістична техніка

teem (with) *v* буюти, кишіти, бути наповненим, сповненим; *Syn.* to be full of; to (be) ~ (ing) with life бути сповненим життя; to (be) ~ (ing) with fish, snakes кишіти рибою, зміями

tempera ['tempərə] *n* **1.** темпера (фарба); **2.** темпера, техніка живопису фарбами темпер, сполучною речовиною яких служать емульсії – натуральні (незбиране яйце, жовток, соки рослин) або штучні (водяний розчин клею з олією і т. д.)

template ['templɛt] *n* шаблон, калібр (з тонкого листа дерева або металу); *Syn.* pattern, gauge; • the ~ will need to be removed and cleaned at regular intervals шаблон слід знімати і чистити через однакові проміжки часу

temple ['templ] *n* храм; the T. стародавній Єрусалимський храм

tend [tend] *v* мати тенденцію до чого-небудь; *Syn.* incline, have leaning; • in her last works she ~ s towards realism в її останніх роботах виявляють тенденцію до реалізму

tendency ['tendənsɪ] *n* тенденція, схильність (до чого-небудь); *Syn.* trend, inclination, leaning; • there are strong positive ~ ies in the modern art today сьогодні в сучасному мистецтві виявляються значні позитивні тенденції

tenon ['tenən] *n* *техн.* язичок, лапка; ~ saw *ск.* пила для точного розпилювання невеликих шматків дерева

tensile strength [tensail'streŋθ] межа міцності під час розтягування

term [tɜ:m] *n* *архит.* колона зі скульптурою

terraced ['terəst] *a* терасований, ступінчастий, зроблений у вигляді уступів, що йдуть по рельєфу; a ~ park, lawn терасований парк, галявина; a ~ tower, pyramid ступінчаста вежа, піраміда

terra-cotta ['terə'kɔtə] *n* **1.** теракота (кераміка); **2.** скульптура з теракоти; • the ~ treasures in Northern Nigeria are 2000 years old скарбам скульптури з теракоти в Північній Нігерії дві тисячі років; **3.** колір теракоти

tertiary ['tɜ:ʒəri] **I.** *n* основний або похідний колір з домішкою сірого; **II.** *a* з домішкою сірого (про колір)

tessellated ['tesɪleɪtɪd] *a* мозаїчний; *Syn.* mosaic, inlaid; ~ pavement підлога, викладена мозаїкою (у шахову клітинку)

tessellation [tesɪ'leɪ(ə)n] *n* мозаїка; *Syn.* mosaic, inlay

tetrastyle ['tetrəstajl] *n* *архит.* тетрастиль (портик з чотирма колонами)

textile ['tekstajl] *n* тканина; *Syn.* fabric, cloth; decorative ~ s декоративні тканини; artist for ~ художник з розпису тканини

text-picture ['tekst'pɪktʃə] *n* ілюстрація; *Syn.* book illustration

texture ['tekstʃə] *n* **1.** текстура, структура; • this is a wax model, the wax shows the ~ which the final cast will retain це воскова модель, віск має ту саму текстуру, яку буде мати відлита фігура; coarse ~ груба текстура

theme [θi:m] *n* тема, сюжет, тематика; *Syn.* subject, topic, subject-matter; • despite the proliferation of new ~ s, portraiture was, of course, not forgotten незважаючи на появу нових тем, портрет, проте, не забули

thermoplastic ['θə:mo(u)'plæstɪk] **I.** *n* термопласт (матеріал, пом'якшується за нагрівання та твердіє за охолодження, наприклад, акрилік); **II.** *a* термопластичний

thick [θɪk] **a** **1.** товстий (про людину); *Syn.* fat, plump, stout; **2.** товстий (про матеріал); *a* ~ clay slab товстий шматок (товста плита) глини; • a board is two inches ~ дошка завтовшки два дюйми; **3.** густий; the ~ application of pigment густо накладений пігмент

thickness ['-nis] *n* товщина; • you should cut the ~ of a clay roll ви повинні вирівняти товщину шматка глини

thin [θɪn] **a** **1.** худий (про людину); *Syn.* lean; **2.** стрункий; *Syn.* slender, slim; **3.** тонкий (про матеріал); ~ board тонка дошка; ~ fabric тонка тканина; ~ stroke тонкий мазок

thinner *n* розчинник

three-dimensional [d(ə)'menʃənl] *a* тривимірний, просторовий, об'ємний

throb [θrɒb] *v* тремтіти, пульсувати, вібрувати: to ~ with (the) joy of life тремтіти від радості життя; to ~ with excitement тремтіти від хвилювання; ~ bing with life, joy сповнений життя, радості

throwing ['θrouɪŋ] *n* формування; • in pottery ~ means forming a pot from a ball of clay on a wheel формування в гончарному виробництві означає виготовлення горщика з глиняної грудки на гончарному кругові; ~ wheel гончарний круг

tier [tiə] *n* ряд, ярус, чин (ряд ікон в іконостасі); *Syn.* row, rank; ~ of arches ряд арок; festival ~ церк. святковий чин (на іконі)

tile [taɪl] **I.** *n* плитка, кахель, кахля; ~ masonry *aproxim.* кладка з саману; ~ pipe гончарна труба; **II.** *v* облицьовувати плиткою

timber ['tɪmbə] **n** **1.** лісоматеріал; **2.** колода, балка; *Syn.* beam, log; ~ ed дерев'яний, *Syn.* wooden

tin [tɪn] *n* олово; ~ plate біла жерсть; ~ coating олов'яне покриття

tinfoil ['tɪnfɔɪl] **I.** *n* олов'яна фольга; **II.** *v* покривати олов'яною фольгою

tinge [tɪndʒ] *n* легке забарвлення, відтінок, тон; *Syn.* tincture, tint, hue; yellowish ~ жовтуватий відтінок; • there was a ~ of violet and blue in the shadows falling on her neck у тінях, котрі падали їй на шию, був відтінок фіолетового та синього; **II.** *v* надавати відтінок, злегка фарбувати; *Syn.* tincture, tint, hue; • the light falling from side lights ~ ed the dancer's dress a yellowish green світло, що падає з бічних ламп, злегка фарбувало сукню танцівниці в жовтувато-зелений колір

tint [tɪnt] **I.** *n* **1.** відтінок; *Syn.* hue, tincture, tinge; **2.** тінь (у гравюрі); *Syn.* shade; **II.** *v* злегка фарбувати, надавати відтінок; *Syn.* hue, tincture, tinge

tinted [-ɪd] а пофарбований; *Syn.* tintured, tinged; ~ **foil** кольорова фольга; ~ **paper** тоновий пофарбований папір

titanium [t(ə)'taɪnjəm] *n* хім. титан

Titian ['tiʃiən] а золотисто-коричневий

title [taɪtl] *n* назва; *Syn.* name; the ~ of a picture (a book) назва картини (книги); ~ **-page** титульний лист

tomb [tu:m] *n* **1.** могила; *Syn.* grave; **2.** гробниця, склеп, мавзолей; *Syn.* sepulcher; **3.** надгробний пам'ятник

tombstone ['tu:mstoun] *n* надгробна плита, надгробний пам'ятник

tonal ['tounl] *a* тональний; ~ **effect** тональність; *Syn.* tonality; ~ **harmony** гармонія, поєднання кольорів

tonality [tou'nælɪti] *n* тональність, колірна схема; *Syn.* colour scheme

tone [toun] *n* тон, фарба, відтінок; *Syn.* tint, shade, hue; **broken ~** нерівний тон; **semi- ~** півтон

tool [tu:l] *n* інструмент; *Syn.* instrument, implement; ~ **-holder** державка; **modelling ~** ск. стека, інструмент для ліплення з глини, дерев'яна або металева паличка з розширеними у вигляді лопатки кінцями; **rocking ~** качалка (у техніці гравюри, офорта), сталевий інструмент, платівка, овальний кінець якої покритий дрібними зубцями, що додають шорсткість дощці в гравюрі; **wire modelling ~** ск. петля

top [tɒp] *n* верх, верхня частина; ~ **layer** верхній шар; ~ **edge** верхня грань, верхній край

torch [tɔ:tʃ] *n* **1.** факел (у техніці офорта); **2.** зварювальний пальник (у скульптурі)

torso ['tɔ:sou] *n* **1.** торс (статуя); **2.** *архит.* колона з крученим стрижнем

tortoise-shell ['tɔ:təʃel] *n* черепаха (матеріал); ~ **comb with gold inlay** черепаховий гребінь із золотою інкрустацією

totem ['toutəm] *n* тотем (маска священної тварини або рослини, яким поклоняється плем'я або рід)

touch [tʌtʃ] **I. n** **1.** штрих, мазок; *Syn.* stroke; **broken ~ es** окремі мазки; **to have a ~ of colour** бути злегка пофарбованим; **2.** художня манера, стиль, прийом; *Syn.* manner, style; **II. v** **1.** злегка фарбувати, надавати відтінок; *Syn.* tinge, tincture, tint, hue; **2.** чіпати, хвилювати; *Syn.* move; • everybody was visibly ~ ed to the heart by this picture ця картина, безсумнівно, розчулила всіх

tower ['tauə] **I. n** **1.** вежа; **2.** висотна будівля, хмарочос; **II.** підніматися, височіти; • the cathedral ~ s over the city собор височить над містом

town (city) -scape ['taunskeɪp] *n* міський пейзаж

tracery ['treɪsəri] *n* *архит.* **1.** візерунок, малюнок; **2.** ажурна кам'яна робота (у середньовічній архітектурі)

train [treɪn] *v* навчати; *Syn.* teach, instruct; • in his young years he was ~ ed in painting by notable artists в юності його навчали живопису видатні художники

training ['treɪnɪŋ] *n* навчання; *Syn.* teaching, instruction

trait [treɪt] *n* риса; *Syn.* characteristic, quality, feature; essential ~ s of Russian icon painting визначальні риси російського іконопису

transept ['trænsɛpt] *n* *архит.* трансепт, поперечний неф або кілька нефів, що перетинають поздовжній обсяг у хрестоподібних за планом будівлях

transfer ['trænsfə:] **I. n 1.** перенесення фарб на полотно під час реставрації; **2.** перенесення, механічний спосіб перенесення основних контурів з підготовчого малюнка на полотно, гравюру, дошку; **II. v** наносити малюнок на літографський камінь, переносити малюнок на іншу поверхню

transient ['trænzɪənt] *a* тимчасовий, скороминутий, швидкоплинний; a ~ mood, smile, feeling швидкоплинний настрій, посмішка, почуття; ~ nature швидко змінюється природа

traveling exhibition пересувна виставка

treasure ['treʒə] *n* скарб; ~ s of art скарби мистецтва, *Syn.* art ~ s; ~ -house скарбниця, *Syn.* treasury

treat [tri:t] *v 1.* трактувати; • matter and objects are ~ ed in a new way in Chardin's still-lifes у натюрмортах Шардена матеріал та предмети потрактовані по-новому; **2.** обробляти; *Syn.* process, work up; • the sculptor ~ ed the medium in a peculiar manner скульптор обробляв матеріал особливим способом; to ~ a surface обробляти поверхню

treatment ['tri:tment] *n 1.* обробка; *Syn.* processing, working up; • rooms had high ceilings and large windows often with elaborate window ~ in wood кімнати часто мали високі стелі та великі вікна, майстерно оброблені деревом; heat ~ термічна обробка; method of ~ метод обробки; surface ~ обробка поверхні; **2.** трактування, the subtle ~ of light and shade тонке володіння світлотінню; • the discovery of painting in oils in the XVth century led to new diversity in the treatment of light відкриття живопису олією в XV столітті породило нову різноманітність у трактуванні світла; linear ~ лінійне трактування (зображення);

trecentist [tre(ɪ)'fɛntɪst] *n* художник XIV століття (в Італії)

trecento [tre(ɪ)'fɛntou] *n* треченто, мистецтво XIV століття

trefoil ['trɛfɔɪl] *n* *архит.* орнамент у вигляді трилисника

trend [trend] *n* напрямок, тенденція; *Syn.* tendency; • why did he break away from existing artistic ~? чому він розірвав з наявними мистецькими традиціями?

triangle ['traɪæŋɡl] *n* трикутник

triangular [traɪ'æŋɡjʊlə] *a* трикутний

trichromatic [traɪkrə'mætɪk] *a* триколірний

trim [trɪm] *v* підрізати, вирівнювати; to ~ edges підрізати краї

trinity ['trɪnɪtɪ] *n* триєдність; T. rel. Трійця; T. church Троїцька церква

triptych ['trɪptɪk] *n* триптих (painting or carving on three panels side by side)

triumph ['traɪəmf] **I.** *n* триумф; **II.** *v* триумфувати, перемагати; • his genius ~ ed over mediocrity його геній переміг над посередністю

triumphal [traɪ'ʌmfəl] *a* триумфальний; ~ arch триумфальна арка

trochilus ['trɒkɪləs] *n* *archim.* трохиль, глибока увігнута ліплена прикраса біля основи колони; *Syn.* scotia

true [tru:] *a* вірний, точний; *Syn.* accurate, correct, exact, precise; ~ copy точна копія; ~ representation правдиве зображення

truncated ['trʌŋkətɪd] *a* усічений

tsar [zɑ:] *n* цар

tsarina [zɑ:'rɪ:nə] *n* цариця

tube [tju:b] *n* тюбик; ~ S of paint тюбики з фарбою

turn to smth. (for one's subjects) звертатися до будь-чого; *Syn.* to draw one's subjects from smth., to paint smth.; • Rembrandt ~ ed to mythology for his subjects and Vermeer drew his subjects from everyday life у своїх сюжетах Рембрандт звертався до міфології, а Вермеєр брав сюжети з повсякденного життя

turning ['tɜ:nɪŋ] *n* обточування, токарна обробка dna горщика в кераміці

turquoise ['tɜ:kwɑ:z] *n* бірюзовий колір

turpentine ['tɜ:p(ə)ntaɪn] *n* скипидар

turret ['tʌrɪt] *n* вежка (a small tower, usually at the corner of a building); the ~ of an ancient château вежка старовинного замку

tutus [tu:tu] *n* *фр.* пачка (спідниця в балеті)

twilight ['twɑɪlaɪt] *n* сутінки

twisted column ['twɪstɪd'kɒləm] кручена колона; *Syn.* spiral column

type [taɪp] *n* тип, модель, зразок; *Syn.* model, pattern; ~ of firing тип випалу; 2. шрифт; the Gothic ~ готичний шрифт

U

ugly ['ʌɡli] *a* потворний, відразливий; *Syn.* repulsive; ~ forms потворні форми

ultramarine [ˌʌltrəmə'ri:n] **I.** *n* ультрамарин; **II.** *a* 1. ультрамариновий; 2. яскраво-синій, кольору ультрамарину

umber ['ʌmbə] **I.** *n* умбра (фарба); burnt ~ палена умбра; **II.** *a* темно-коричневий

unattached [ˌʌnə'tætʃt] *a* неприкріплений (до чого-небудь); ~ -column вільностійна колона

uncoated [ˌʌn'kəʊtɪd] *a* не покритий (фарбою), непрогрунтований

uncoloured [ˌʌn'kɒləd] *a* безбарвний, нерозфарбований; *Syn.* untinged, unpainted

undercoat [ˌʌndə'kəʊt] *n* жив. підмальовок; *Syn.* underpainting

undercut ['ʌndəkʌt] *n* ск. підрізання, виїмка (проріз) на поверхні, яка заважає видаленню лиття з ливарної форми

underestimate [ˌʌndə'restɪmeɪt] *v* недооцінювати; *Syn.* underrate; • this artist's creation was ~ d by his contemporaries сучасники недооцінювали творчість цього художника

underpainting *n* підмальовок (the painting and modeling of form in a picture in one tone before colour is applied); *Syn.* undercoat

undertint [ˌʌndətɪnt] *n* півтон; *Syn.* semi-tone, undertone

undulated [ˌʌndʒuleɪtɪd] *a* хвилястий; *Syn.* wavy; ~ shape хвилеподібна форма; ~ lines хвилясті лінії

uneven [ˌʌn'i:v(ə)n] *a* нерівний; ~ surface нерівна поверхня

unexperienced [ˌʌnɪks'pɪəriənst] *a* недосвідчений; *Syn.* inexperienced

unfigured [ˌʌn'fɪɡəd] *a* **1.** без візерунку; *Syn.* unpatterned; **2.** без зображення людини

unfinished [ˌʌn'fɪnɪʃt] *a* **1.** грубий, невідшліфований; *Syn.* rough, rude, unpolished; ~ marble statue неполірована (невідшліфована) мармурова статуя; **2.** незакінчений, незавершений; *Syn.* incomplete; ~ composition незакінчена композиція

unfired [ˌʌn'faɪəd] *a* необпалений; *Syn.* unburnt; ~ majolica необпалена майоліка

unframed [ˌʌn'freɪmd] *a* неоправлене; ~ canvases неоправлені полотна

uniform ['ju:nɪfɔ:m] **I.** *a* однорідний, однаковий; *Syn.* homogeneous; ~ art objects однакові твори мистецтва; **II.** *v* робити одноманітним; to ~ wall thickness зробити однаковою товщину стін

unify ['ju:nɪfaɪ] *v* **1.** уніфікувати; *Syn.* standardize; ~ ied composition збалансована композиція; • to Islam fell the task of ~ ing a variety of aristic forms перед ісламом стояло завдання уніфікувати різні художні форми; **2.** об'єднувати; *Syn.* unite; ~ ing element *архит.* з'єднувальний елемент; to ~ two designs об'єднати два проекти

unique [ju:'nɪk] *a* унікальний, неповторний; *Syn.* unequalled, unusual; ~ architectural achievement унікальне досягнення архітектури; ~ medium унікальний матеріал

unit ['ju:nɪt] *n* вузол, елемент

unity ['ju:nɪti] *n* єдність; ~ of expression єдність вираження; ~ of compositional arrangements єдність композиційних побудов

unknown [ˌʌn'poun] *a* незнайомий, невідомий; *Syn.* unfamiliar; ~ picture невідома картина

unrelated [ˌʌnrɪ'leɪtɪd] *a* не пов'язаний (з чим-небудь), роз'єднаний; • the façade is ~ to the building фасад не пов'язаний з іншою будівлею; ~ parts of a structure непов'язані частини структури

unreservedly *adv* відкрито, беззастережно

unschool ['ʌn'sku:lɪd] *a* **1.** ненавчений; *Syn.* untrained, uninstructed; • it could hardly be made by an ~ man навряд чи це могло бути зроблено ненавченою людиною; **2.** природний, природжений; *Syn.* natural, inborn; • hers was an ~ talent у неї був природжений талант

unshaded ['ʌnʃeɪdɪd] *a* лінійний, контурний, без тіней; ~ drawing контурний малюнок

unstable ['ʌn'steɪbl] *a* нестабільний, нестійкий (наприклад, пігмент або колір, що змінюється під впливом світла); *Syn.* variable, inconstant, changeable

unveil ['ʌn'veɪl] *v* урочисто відкривати пам'ятник; • the monument to Pushkin by Anikushin was ~ ed in 1957 пам'ятник Пушкіну роботи Анікушина відкрили 1957 року

upright ['ʌpraɪt] **I.** *n* стійка, стовп, колонка; *Syn.* post, column; **II.** *a* прямий, вертикальний; *Syn.* vertical, erect; **III.** *adv* у вертикальному положенні, прямо

usage ['ju:zɪdʒ] *n* звернення (з чим-небудь); *Syn.* use, treatment; • many art treasures are damaged by rough ~ багато скарбів мистецтва пошкоджені через погане поводження з ними

use [ju:s] **I.** *n* **1.** використання, застосування; *Syn.* usage; • students of the department of sculpture must learn the proper ~ of sculptural tools студенти скульптурного факультету повинні навчитися правильно користуватися скульптурними інструментами; **2.** цінність, користь; *Syn.* worth, advantage; • there are some tools with many ~ s in the production of the ceramic forms у керамічному виробництві є багатоцільові інструменти; **II.** [ju:z] *v* користуватися, вживати; *Syn.* utilize; • sculptors ~ specialized tools for specific techniques скульптори користуються спеціалізованими інструментами для різних видів техніки

V

vague [veɪɡ] *a* розпливчастий, неясний; *Syn.* indefinite, indistinct; ~ outlines неясний контур; ~ lines розпливчасті лінії

vagueness ['veɪɡnɪs] *n* невизначеність, неясність; *Syn.* indefiniteness

valuable ['væljuəbl] *a* цінний; *Syn.* precious; ~ icons цінні ікони

value ['vælju:] **I.** *n* **1.** *жив.* вальор, у живописі та графіці відтінок тону, виражає у взаємозв'язку з іншими відтінками певне співвідношення світла та тіні; застосування системи вальорів дозволяє тонше та багатше показувати предмети у світло-повітряному середовищі; colour ~ насиченість кольорового тону; out of ~ 1) занадто темно; 2) занадто світло; **2.** цінність, важливість; *Syn.* worth, importance; • an art which upheld the spiritual ~ s of Buddhism spread through the Asian continent мистецтво, яке підтверджувало духовні цінності буддизму, поширилося по всьому азійському континенту; **3.** пріоритет, вартість; *Syn.* price, cost; • what is the ~ of the picture you bought yesterday? скільки коштує картина, яку ти купив вчора?; **4.** *pl* цінності, критерії; cultural

~ s культурні цінності; **II.** *v* **1.** давати оцінку, цінувати; *Syn.* appreciate, esteem, prize; • your works are highly ~ d in artistic circles ваші роботи високо цінують у мистецьких колах; **2.** оцінювати (вартість); *Syn.* appraise, estimate; • the sculpture was ~ d at £ 100 скульптуру оцінили в 100 фунтів

vanguard ['væŋɡɑ:d] *n* авангард; ~ artists художники-авангардисти

varied ['vɛəriəd] *a* **1.** різний, різноманітний; *Syn.* diverse, various; ~ techniques (methods) різноманітні види техніки (методи); **2.** мінливий; *Syn.* changeable; ~ scenery змінюється декорація

variety [və'raɪəti] *n* різноманітність; *Syn.* diversity, many-sidedness; ~ of themes (styles) різноманітність тем (стилів)

varnish ['vɑ:niʃ] **I.** *n* лак, фіксаж; *Syn.* lacquer, lake; time-darkened ~ потемнілий від часу лак; **II.** *v* лакувати (varnish serves as a protective layer over the painted surface); ~ ed wares лаковані вироби

vary ['vɛəri] *v* **1.** змінюватися, видозмінюватися; *Syn.* change, modify, diversify; • her manner did not ~ її манера не змінилася; **2.** відрізнятися, різнитися; *Syn.* differ; • both techniques ~ in methods of treatment of the medium обидва види техніки відрізняються методом обробки матеріалу

vase [va:z] *n* ваза, амфора; Greek ~ s грецькі амфори; ~ painting вазапис

vault [vɔ:lt] **I.** *n* звід; barrel ~ циліндричний звід; fan ~ ребристі звід; ~ roofing склепінчасте покриття; groin ~ хрестовий звід; ~ ed chamber палата зі склепінням (хрестова палата); **II.** *v* покривати склепінням, зводити склепіння

vaulted *a* склепінчастий; a ~ roof, ceiling, nave склепінний дах, стеля, неф

vaulting *n* склепінчасте покриття

vegetable pigment ['vedzɪtəbl'pɪgmənt] рослинний пігмент

vehicle ['vi:ɪkl] *n* розчинник; *Syn.* solvent

velvet ['velvɪt] *n* оксамит

veneer [vɪ'niə] **I.** *n* одношарова фанера; **II.** *v* обшивати фанерою; фанерований

veneering [vɪ'niəriŋ] *n* фанерна робота

Venetian [vɪ'ni:ʃən] **I.** *n* венеціанець(ка); **II.** *a* венеціанський; ~ school венеціанська школа; ~ glass венеціанське скло; ~ red венеціанський кармін; ~ window венеціанське вікно

Venus ['vi:nəs] *n рим. міф.* Венера

vermillion [və'mɪljən] *n* **1.** вермільйон (штучна кіновар); pure ~ чиста кіновар; **2.** яскраво-червоний, яскраво-червоний колір

versatile ['vɜ:sətəɪl] *a* багатобічний, різнобічний, гнучкий; *Syn.* many-sided; ~ talent різнобічний талант

versatility [,vɜ:sətɪlɪti] *n* багатобічність; *Syn.* many-sidedness; ~ of interests різнобічність інтересів

version ['vɜ:ʃ(ə)n] *n* версія, варіант; *Syn.* variant; • the museum's painting is a ~ done by Rubens ця картина музею – один з варіантів, який написав Рубенс

vessel ['vesl] *n* посуд; ancient ~ старовинний посуд

vestry ['vɛstri] *n* ризниця, приміщення в церкві для зберігання риз, церковного начиння; *Syn.* sacristy

viaduct ['vaɪədʌkt] *n* віадук, споруда мостового типу, зведена на перетині дороги з глибоким ярмом, лощиною, гірською ущелиною; зазвичай будують за умови економічної або технічної доцільності зведення висотних земляних насипів; кам'яні віадуки відомі з часів Стародавнього Риму

vice [vaɪs] *n* порок; • Goya's "Capriccios" brand people's ~ s «Капрічос» Гої таврують людські пороки

Victorian [vɪk'tɔ:riən] *a* стосується епохи королеви Вікторії, вікторіанський; ~ style вікторіанський стиль

view [vju:] *n* **1.** краєвид, пейзаж; *Syn.* natural scenery, landscape; a ~ of the lake, mountains краєвид озера, гір; a ~ from the bridge вид з моста; **2.** видимість, поле зору; a side ~ вид збоку; a front ~ вид спереду; a back ~ вид ззаду; **3.** вид, картина (пейзаж), зображення; *Syn.* picture, representation; **4.** думка, погляд; *Syn.* opinion, point of view; to have in ~ мати на увазі; with a ~ to з метою, з наміром

vigorous ['vɪgərəs] *a* сильний, енергійний; *Syn.* vital, energetic, strong, robust; ~ brush strokes, lines енергійні мазки, лінії; • Fragonard's ~ brush-work gives the painting life and movement енергійна живописна манера Фрагонара додає картині життя та рух; • the man was ~ of frame and mind він був людиною міцної статури та живого розуму

vigour ['vɪgə] *n* сила, міць; *Syn.* vitality, energy, force

violet ['vaɪələt] *a* фіолетовий (ліловий); ~ ultramarine ультрафіолетовий, фіолетово-ультрамариновий

Virgin ['vɜ:dʒɪn] *n* *rel.* Діва Марія, Богородиця, мадонна; ~ of Vladimir Володимирська Богоматір

vision ['vɪʒən] *n* бачення, уявлення; the ~ of the world бачення світу; one's personal ~ індивідуальне (приватне) сприйняття (чого-небудь), also: one's personal style

vista ['vɪstə] *n* вид, перспектива; *Syn.* view; panoramic ~ панорамна перспектива

visual ['vɪʒuəl] *a* візуальний; ~ effects візуальні ефекти; ~ arts образотворчі мистецтва; ~ angle кут зору

visualization ['vɪʒjuəl(aɪ)zeɪ(ə)n] *n* образність, втілення в образі; *Syn.* figurativeness, imagery

vital ['vaɪt(ə)l] *a* **1.** живий, енергійний; *Syn.* vigorous, vivid, energetic; ~ stroke енергійний мазок пензля; **2.** насущний; *Syn.* essential, urgent; ~ problems of art насущні проблеми мистецтва

vitality [vaɪ'tælɪti] *n* життєздатність, життєвість

vivid ['vɪvɪd] *a* **1.** яскравий; *Syn.* bright, intense, brilliant; ~ palette яскрава палітра; **2.** яскравий, сміливий; *Syn.* striking, daring; ~ images сильні (сміливі)

образи; ~ imagination палка уява; **3.** ясний, чіткий; *Syn.* clear; ~ reflection ясне відображення

volute [və'ljʊ:t] *n* *apxim.* волюта, спіраль, завиток; архітектурний мотив у формі спіралеподібного завитка з «вічком» у центрі; складник капітелей; архітектурна деталь карнизів, порталів, дверей, вікон; *Syn.* scroll

voluptuous [vɒ'lɜptʃjuəs] *a* сласний, чуттєвий; a ~ figure фігура з пишними формами

V-shaped ['vi:ʃeɪpt] *a* клинуватий, що має форму мису, літери V; *Syn.* V-type, wedge-shaped; ~ roof двохсила покрівля

W

wall [wɔ:l] *n* стіна; face ~ лицьова стіна; bearing ~ навантажена стіна; curtain ~ навісна стіна; ~ painting настінний живопис; ~ -pier пілястр, *Syn.* pilaster

ware [wɛə] *n* товар, виріб; *Syn.* goods; china ~ виріб з порцеляни; glass ~ скляний посуд

warm [wɔ:m] *a* теплий; ~ colouring теплий колорит

wash [wɔ:ʃ] **I** *n* **1.** тонкий шар (фарби), рідка (розбавлена) фарба, акварель, розмивання; *Syn.* water-color; brown ~ коричневе розмивання; • it is a pen drawing tinted with brown-reddish ~ це малюнок тушшю злегка забарвлений коричнево-червоним розмиванням; **2.** акварель (картина); *Syn.* wash-drawing; **II.** *v* **1.** змивати, відмивати; to ~ an icon промити ікону; **2.** покривати тонким шаром що-небудь; *Syn.* coat; to ~ with varnish покрити лаком

water-colour ['wɔ:tə,kʌlə] *n* **1.** *жив.* *pl* акварельні фарби; **2.** акварель (малюнок або картина); *Syn.* wash, wash-drawing

wax [wæks] *n* віск; ~ (ed) paper вошений папір; ~ painting енкаустика, живопис восковими фарбами

waxtaper ['wæks,tetpə] *n* факел (техніка офорта)

wealth [welθ] *n* достаток, багатство; *Syn.* richness, abundance; ~ of colours багато фарб; ~ of details безліч деталей

wedge [wedʒ] *n* клин; ~ -shaped клинчастий; *Syn.* V-shaped

Wedgewood ['wedʒwʊd] *n* Веджвуд, блакитний фарфор з камеею, який уперше виготовили англійський майстер Веджвуд та його учні

well-defined ['welɪ'dfaɪnd] *a* чіткий, виразний; *Syn.* clear; ~ shapes виразні форми

(well) -rounded forms об'ємні форми

wet [wet] **I.** *a* мокрий, вологий; ~ paint фарба, що ще не висохла; **II.** *v* зволожувати, змочувати; *Syn.* moisten, damp; to ~ a drawing with a sponge змочити малюнок губкою

Whatman ['wɒtmən] *n* ватман; *Syn.* whatman paper

white [waɪt] **I.** *n* білий колір, білизна; **II.** *a* білий; ~ lead свинцеві білила; ~ spaces білі плями

wide [waɪd] *a* широкий; *Syn.* broad; ~ spread (широко) поширений; ~ spread popularity широка популярність

win [wɪn] *v* (won) **1.** завоювати, здобути; *Syn.* gain; to ~ admiration заслужити на захоплення; **2.** перемоги, виграти; to ~ a prize at the competition виграти премію на конкурсі

wire [waɪə] *n* дріт; ~ loop tool *ск.* петля

withstand [wɪð'stænd] *v* (withstood) витримувати, протистояти; ~ the ravages of time протистояти руйнівній дії часу

wood [wud] *n* дерево; rich ~ s цінні породи дерева; ~ -carving різьблення по дереву; ~ carver 1) різьбяр по дереву; 2) стамеска; ~ cutter гравер по дереву

wooden ['wudn] *a* дерев'яний; ~ base дерев'яна основа; ~ modelling tool *ск.* дерев'яна стека

woolen ['wulin] *a* вовняний

work [wɜ:k] **I.** *n* **1.** робота; stucco ~ ліпна робота; plaster ~ штукатурна робота; **2.** твір; ~ of art твір мистецтва, *Syn.* a piece of art; **3.** обробка; *Syn.* treatment, processing; hot ~ гаряча обробка; **II.** *v* **1.** працювати; **2.** обробляти; *Syn.* work up, treat, process; ~ ed gold оброблене золото

workmanship ['wɜ:kmənʃɪp] *n* мистецтво, майстерність; *Syn.* skill

workshop ['wɜ: kʃɒp] *n* майстерня, студія; *Syn.* studio, atelier

worth [wɜ:θ] **1.** *n* цінність; *Syn.* value, merit, importance; icons of great ~ (of no ~) ікони великої цінності (ті, що не мають цінності); **2.** вартість; *Syn.* price, value; the whole ~ повна вартість

wreath [ri:ð] *n* вінок; *Syn.* garland; laurel ~ лавровий вінок

wrought [rɔ:t] *a* вироблений; ~ iron ковка (м'яка) сталь

X

X-shaped ['eksʃeɪpt] *a* у формі літери X

xylograph ['zaɪləgrɑ:f] *n* гравюра на дереві; *Syn.* wood-engraving

xylography [zaɪ'lɒgrəfi] *n* ксилографія, гравірування на дереві

Y

yellow ['jelou] **I.** *n* жовтий колір; **II.** *a* жовтий; ~ ochre жовта охра; ~ ultramarine ультрамарин жовтий; **III.** *v* жовтіти

yeve [ju:] *n* тис, тисове дерево

Y-shaped ['waɪʃeɪpt] *a* вилкоподібний, Y-подібний

Z

zaffre ['zæfə] *n* кобальтова синь (фарба)
zigzag ['zɪgzæg] **I.** *n* зигзаг; **II.** *a* зигзагоподібний; ~ ornament шеврон (зигзагоподібний орнамент); **III.** *adv* зигзагоподібно
zinc [zɪŋk] *n* цинк; ~ etching офорт на цинку; ~ white цинкові білила; ~ -plated; ~ -coated оцинкований
zincograph ['zɪŋko(u)grɑ:f] *n* *поліграф.* відбиток з цинкового кліше
zincography ['zɪŋko(u)grɑ:fi] *n* цинкографія

SHORT UKRAINIAN-ENGLISH GLOSSARY

абстрактне мистецтво – abstract art
абстракціонізм – abstractionism
абстракціоніст – abstractionist
автопортрет – self-portrait
ажурна кам'яна робота – tracery
акварель – water-colour
аніمالіст – animal painter
аніمالістичний живопис – animal painting
антихудожній – inartistic
античний – antique
арка – arch
аркада – arcade
арочний контрфорс – flying buttress
архітектор – architect
архітектура – architecture
архітектурний – architectural
багатство фарб – a riot of colours, a wide colour-scheme
базиліка – basilica
барвник – pigment
барвисто (пишно) прикрашений – ornate
барельєф – bas-relief
баталіст – painter of battle-scenes (battle-pieces)
батальний живопис – painting of battle-scenes
бачення (індивідуальне сприйняття) – vision
безпосередність – immediacy, spontaneity
безпосередній – spontaneous
безтурботний – serene
бетон – concrete
біблійні епізоди – iconographic scenes
боковий вівтар – chapel

бронза – bronze
брила – block
вагомість (фігур) – solidity (of figures)
вапняк – limestone
вежа – tower
великий художник – master
вигнутий – curved
вид – view; **вид збоку** – a side view; **вид спереду** – a front view; **вид ззаду** – a back view
виділятися, виступати – to stand out
викликати (спогади, почуття) – to evoke
виконання – execution
виконувати – execute
викривлений – askew
виливок – moulding
вимальовуватися на тлі чого-небудь – to be silhouetted against
випромінювати (світло, тепло) – to radiate
вираз обличчя – facial expression
вирізати – to carve
вісікати, обробляти різцем – to chisel
виставка – exhibition, exhibit
виставляти – to exhibit
виставлятися – to be on display (show, view, exhibit)
витравити – to etch
вишуканий – exquisite
вівтар – altar
відблиск (світловий) – highlight
відливати – to mould; to cast
Відродження – Renaissance
відтінок – shade, hue; tinge
відчуття міри – sense of moderation
відчуття кольору – sense of colour, feeling for colour
візерунок – design; pattern
вікно-троянда – rose window
вільна (манера письма, техніка) – broad (style, technique)
вітраж – stained-glass window
включати (як складник) – to incorporate
внутрішній – interior
воскресіння в пам'яті, поклик до життя – evocation
(добре) **врівноважений** – (carefully – (well) balanced
вугілля – charcoal
гама (фарб) – palette, colour-scheme (range)

гама кольорів – range of colours, colour–scale
гончарні вироби – pottery
горгуля – gargoyle
горельєф – high relief
гладка (поверхня картини) – smooth (surface, finish)
глухий сірий – dull grey
гравер – engraver
граверне мистецтво – engraving
гравірувати, вигравіювати – to engrave
гравюра – engraving, print
графік – graphic artist, black and white artist
графіка – graphic art
графічний – graphic
гробниця – tomb
грунт – foundation
дальній, віддалений (у картині) – background
декоративне мистецтво – decorative art
декоративний – decorative
діапазон (розмах, масштаб) – range
диптих – dyptich
доричний ордер (стиль) – Doric order (style)
дошка для живопису – panel
експонат – exhibit
експонувати (виставляти) – to exhibit, to hang
експонуватися – to be on display (exhibition, show, view, exhibit)
експресіонізм – expressionism
ескіз (малюнок) – sketch
ескізний (контурний) – sketchy
естамп – engraving; print
етюд – study
етюдник – paint-box
жанр – genre
жанрист – genre-painter
жанрова картина – genre scenes, domestic interior(s)
жолобчастий – fluted
живописець – painter
живопис – painting
життєвий, реалістичний – life-like, realistic
заволодіти увагою – to command attention
завіток, спіраль – volute
задній план – background
здум – conception, concept, design

замовлення (художникові) – commission
замовити (портрет) – to commission (a portrait)
закінченість – finish
залитий (сонцем, світлом) – charged (with), bathed (in), suffused (with), flooded (with), awash (with)
замислювати – to conceive, to design
запам'ятовувати – to set down
запрестольний образ – altarpiece
захоплюватися (бути залученим до ...) – to be drawn to ...
звертатися (до чого-небудь) – to turn to smth., to draw one's subject from smth., to paint, to treat a subject
звід – vault
згинатися – to curve
зігнутий – curving
здатність (дар до чого-небудь) – faculty (for smth.)
земне – earth-bound
зліпок – cast
зливати(ся) – to blend, to fuse
злиття – fusion
змагатися – to rival
зміщений – off-centre(d)
знавець мистецтва – connoisseur
зображати – to represent, to depict, to portray
зображення – portrayal, depiction, representation
зодчий – architect
зодчество – architecture
золотих справ майстер – goldsmith
зразок – model, pattern
ідейний зміст – message
імпресіонізм – impressionism
індивідуальне (приватне) **сприйняття** – one's personal (style), vision
інтенсивність (кольору фарб) – brilliance, brilliancy
інтер'єр – interior
історичний живопис – historical painting
кам'яна (цегляна) **кладка** – masonry
капітель – capital
каплиця – chapel
карикатура – caricature, cartoon
картина – picture, painting, canvas
картинна галерея – art gallery
квітковий – floral
кераміка – pottery

кисть – brush
класичний – classical
класицизм – classicism
колір – colour
колона – pillar, column
кольорове скло – stained glass
компактна (композиція, група) – closely (tightly) knit (composition, group)
контрасти тонів – contrasting tones
контрфорс – buttress
контур – outline
контурне зображення – outline drawing
копіювати – to copy
копія – copy
крейда – chalk
креслити – to draw
крива – curve
кругла (у плані) – circular
кругла скульптура – sculpture in the round
кубізм – Cubism
купол – dome
лак, фіксаж – varnish
лакувати, накладати лак – to varnish
легкість – airiness
лесування – glaze
лиття – casting
лінійна перспектива – linear perspective
лінійний (що стосується малюнка) – linear
лінія (малюнок) – line
лінія спадна – downward movement
ліпка – sculpture
ліпити, виліпити (з каменю, дерева, кістки) – to chisel, to carve; (з глини) – to model; (з бронзи) – to cast
ліпити – to mould, to model, to fashion
ліплення, ліпна робота – modelling
ліплена прикраса – moulding
ліхтар – lantern
мазня – daub
мазок – touch, brush, stroke
майстер – craftsman, master
майстер лінії – a master of line, linearist
майстерний – masterly
майстерність – mastery, artistry, skill

майстерно – in a masterly way
майстерня – workshop
мальовничий – pictorial
малювальник, майстер рисунка – draughtsman
малювання – drawing
малювати – to draw
малюнок – drawing; design; pattern; **підготовчий малюнок** – study
малюнок олівцем – pencil drawing
манера (живописна) – brush-work, brushing
мариніст – sea-scape painter
мариністський живопис – sea-scape painting
мармур(ний) – marble
мастихін – palette-knife
матеріал – medium
мистецтво – art
міський пейзаж – town (city)-scape
моделювати – to model
модель (жива) – model
мольберт – easel
монументальний (живопис) – monumental painting
монументальний – monumental
мотив – motif
наводити (на думку) – to suggest
нагадувати – to be reminiscent of, to recall
надгробна плита – tombstone
наділяти – to endow
накладати (фарби) – to lay on
(лише) **намічатися** – to be barely suggested
напря́м – trend, movement; school
народне мистецтво – popular (folk) art
насичувати, просочувати – to imbue
настінний живопис – mural (wall) painting
настінний розпис – mural(s), fresco(es)
натура – model
натурник(-иця) – model, sitter
(писати, малювати) **з натури** – to draw (paint) from nature, to paint from life
натхненність – spirituality
натюрморт – still-life
начерк – sketch
негармонійний – discordant
нервюра – rib
нерівна (поверхня картини) – rough (surface, finish)

ніша – niche
нюанс – shade, nuance
обгороджений простір – enclosure
образ (зображуване обличчя) – subject, character, personage
образне втілення задуму – imagery
образотворче мистецтво – visual arts, Fine Arts, Arts
образотворчий – graphic
обробка (поверхні) – finish
обсяг – volume
об’ємний – well-rounded, sculpturesque; three-dimensional
об’єднувати – to bring (hold) together, to pull together, to unite
оголений – nude
огороджувати, облямовувати – to enclose
огортати – to envelop
оля, олійна фарба – oil
орнаментальний – ornamental
основний колір – primary colour
офорт – etching
палітра – palette
парадний портрет – ceremonial portrait
пастель – pastel
пастельний – pastel
пастозний живопис – impasto
пейзаж – landscape
побутовий живопис – genre painting
побутові сценки – everyday scenes, genre scenes
повітря, повітряне середовище в живописі – atmosphere
повітряний – atmospheric
пейзажист – landscape painter
пейзажний живопис – landscape painting
передавати – to render; to convey; to handle
передати (схожість) – to catch a likeness
передбачати – to anticipate
передній план – foreground
переплетення – interlacing
переплетені – interlacing
перламутрово-сірий – pearly-grey
перспектива – perspective
писати (фарбами) – to paint
пишний, багатий – lavish
пишний (про фігуру) – voluptuous
підмайстер, учень – apprentice

піраміда – pyramid
плавний – fluid, fluent, flowing
плакат – poster
плакатник – poster-painter
план – plan; у **плані** – in plan; **на задньому (передньому, другому) плані** – in the background
плерер – plein-air; **на плерері** – out of doors
площина – plane
пляма – patch, spot, splash
поверхня картини – surface (texture)
підмальовок – underpainting, undercoat
подовжена форма – elongation
подовжений – elongated
поза – posture, pose
позолота – gilding
позолотити – to gild
позолочений – gilt
позувати – to pose, to sit (for)
позус – sitter
полотно – canvas
портал – portal
портрет – portrait
портретист – portrait painter, portraitist
портретний живопис – portrait painting, portraiture
посилювати – to heighten, to enhance
предметне мистецтво – representational art
придворний художник – court-painter
прикладне мистецтво – applied art
прикраса – ornament; decoration
прикрашати – to ornament; to decorate; to prettify
прикрашений – ornamented
проект – design
проектувати – to design
прозорий, світлий – luminous
променистий – radiant
пронизувати (просочувати, насичувати) – to imbue, to penetrate
просторість – spaciousness
просторий – spacious
простий (без прикрас) – austere
просторовий – spatial
простір – space
пуантилізм – pointillism; spot technique

пульсувати (тремтіти, вібрувати) – to throb
пучок (світла) – shaft (of light)
п'єдестал – base
ребристий (рубчастий) – ribbed
ребро – rib
релігійний – ecclesiastical
рельєф – relief
рельєфність – plasticity
рельєфний – relief, in relief; rough; sculpturesque; plastic
ремісник – craftsman
ремесло – craft
рефлекс – reflection
ритм – rhythm
ритмічний – rhythmic(al)
рифлений – fluted
різноманітність (форм, напрямків) – diversity of form (genres, etc.)
різнобічний – versatile
різьблені прикраси – embroidery
різьбяр – carver
різьблення – carving
рожево-ліловий – mauve
розмашистий (малюнок, лінія) – a sweeping (line)
розмивання – wash
розписувати (стіни) – to decorate
розпис – decoration; wall painting; murals, frescoes
рука (художника) – hand, brush
сангіна (олівець) – sanguine (crayon)
світло (освітлення) – light
світлотінь – light and shade, chiaroscuro
світський, громадянський – secular
середньовічний – medieval
сильний (за впливом) – forceful, powerful; vigorous
сільський – rural, rustic
сільський пейзаж – rural landscape
сільські сценки – rustic scenes
складний, розроблений у деталях – elaborate
складний колір – secondary colour
склепінчасте покриття – vaulting
склепінчастий – vaulted
скульптор – sculptor
скульптура – sculpture; statuary
скульптурний – sculptural

скульптор – sculptor
слонова кістка – ivory
смужка, смуга – streak
споруджувати, будувати – to erect
собор – cathedral
соковитість (про колір) – richness
соковитий (про колір) – rich
сплітаються, переплітаються – to interlace; to intertwine
спотворений – contorted, distorted
справжній – authentic
справжність – authenticity
срібних справ майстер – silversmith
ставати кольоровим, набирати форми – to take on (a colour, form, etc.)
ставати менш ясним – to blur
станковий живопис – easel painting
старі майстри – Old Masters
статуетка – figurine, statuette
стилізований – stylized
стиль – style
стовп – pillar, pier
стояти (високо і т. д.) – to rank (high, etc.)
строгий, суворий – austere, rigid
строгість, суворість – rigidity
ступінчастий – terraced
«сфумато» – "sfumato"
схематичний – sketched in
схожість – likeness
схопити (передати) – to catch, to capture, to seize
сцен(к)а – scene
сюжет – subject; motif
сюжетно-тематичний – narrative
творчість – art, creative powers (ability), work(s), painting(s), artistic endeavour
текстура (структура) поверхні – surface, surface structure
тема (зміст) – subject-matter; motif
тераса – terrace
терасований – terraced
техніка (роботи) – technique, medium
техніка (матеріал) – medium
тілесний колір – flesh-tints, flesh-colour
тінь – shadow, shade; у півтіні – in partial shadow
тон, колір – tone
тональність – tonality, tonal effect; key

тонкий шар (фарби) – wash
точкова техніка – spot technique, pointillism
точне (правильне, правдиве) **зображення** – faithful representation (depiction, portrayal)
тракування – treatment, handling
тракувати (вирішувати тему) – to treat, to handle
тривимірний (об’ємний, круглий) – three-dimensional; in the round
триптих – triptych
троянда – rose window
туш – ink
увігнутий – concave
увінчуватися – to be surmounted, topped, crowned (with)
усічений – truncated
учень – apprentice
учнівство – apprenticeship
фактура – texture
фактура письма – pictorial texture, brushwork
фактура поверхні – surface texture, finish
фарба – paint, pigment, colour
фарфор – porcelain
фасад – façade
фігура – figure
фовізм – Fauvism
фовіст – Fauve, Fauvist
фокус – focus
фон – background
форма – mould
формувати, надавати форму – to mould
формування, виливок – moulding
фреска – fresco
фресковий живопис (техніка) – fresco painting
фриз – frieze
фронтон – pediment
фундамент – base
храм – temple
художник – artist, painter
художні рецепти – artistic formulas
художній – art, artistic
художня творчість – artistic endeavour
церковний – ecclesiastical, church
чистий (прозорий, ясний) – crystal-clear
чистий колір – pure colour

чіткість – exactness of design
чуттєвий – sensual
шар – layer, wash
шедевр – masterpiece
шпиль (пірамідальний дах) – steeple
шпиль (загострена вершина) – spire
шпiц, загострена вежка – pinnacle
штрих – stroke; touch
штрихувати (заштрихувати) – to shade
штрихування – shading
ювелір – goldsmith
язичницький – pagan
яскравість – brilliance
ясний – luminous, crystal-clear
ясність – luminosity

Наукове видання

**Присяжнюк Оксана Ярославівна
Коваль Наталія Олександрівна**

***Англо-український
термінологічний словник
з мистецтвознавства***

Підп. до друку 20.10.2020. Формат 60х90/16. Папір офсетний.

Гарн. «Times» Друк цифровий. Ум. друк. арк. 9,1.

Наклад 100 пр.

Видавець Букаєв Вадим Вікторович

вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.

Тел. 0949464393, 0487431393 email–7431393@gmail.com